

PREPOJOVACÍ PLYNOVOD POĽSKO-SLOVENSKO

Správa o hodnotení

podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

NAVRHOVATEĽ

eustream, a.s.
Votrubova 11/A
821 09 Bratislava

ZHOTOVITEĽ

ENVICONSULT spol. s r.o.
Obežná 7
010 08 ŽILINA

JÚL 2015

OBSAH

A	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
I	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	1
1	NÁZOV	1
2	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	1
3	SÍDLO	1
4	OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA NAVRHOVATEĽA	1
5	KONTAKTNÁ OSOBA	1
II	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	3
1	NÁZOV	3
2	ÚČEL	3
3	UŽÍVATEĽ	3
4	UMIESTNENIE	3
5	PREHĽADNÁ SITUÁCIA	4
6	DÔVOD UMIESTNENIA V DANEJ LOKALITE	5
7	TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	5
8	STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO RIEŠENIA	6
8.1	TECHNICKÉ ÚDAJE	6
8.1.1	Základné údaje	6
8.1.2	Technické parametre	7
8.1.3	Prevádzkové objekty plynovodu	7
8.2	POSTUP VÝSTAVBY PLYNOVODU	13
8.3	POPIS VARIANTOV PREPOJOVACIEHO PLYNOVODU	15
9	VARIANTY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	20
10	CELKOVÉ NÁKLADY	20
11	DOTKNUTÉ OBCE	20
12	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	22
13	DOTKNUTÉ ORGÁNY	22
14	POVOĽUJÚCI ORGÁN	23
15	REZORTNÝ ORGÁN	23
16	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	23
17	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	24
B	ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	
I	POŽIADAVKA NA VSTUPY	25
1	PÔDA	25
2	VODA	33
3	SUROVINY A MATERIÁLY	34
4	ENERGETICKÉ ZDROJE	35

5	NÁROKY NA DOPRAVU A INÚ INFRAŠTRUKTÚRU	35
6	NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY	38
II	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	39
1	ZDROJE ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA	39
2	ODPADOVÉ VODY	39
3	ODPADY	39
4	ZDROJE HLUKU A VIBRÁCIÍ	40
5	ŽIARENIA A INÉ FYZIKÁLNE POLIA	41
6	ZÁPACH A INÉ VÝSTUPY	41
7	VYVOLANÉ INVESTÍCIE	41
C	KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	
I	VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	43
II	CHARAKTERISTIKASÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	45
1	GEOMORFOLOGICKÉ POMERY	45
2	GEOLOGICKÉ POMERY	45
3	PÔDNE POMERY	48
4	KLIMATICKÉ POMERY	52
5	OVZDUŠIE	52
6	HYDROLOGICKÉ POMERY	53
7	FAUNA, FLÓRA A BIOTOPY	57
8	KRAJINA	63
9	CHRÁNENÉ ÚZEMIA	64
10	ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY	74
11	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA ...	77
11.1	OBYVATEĽSTVO	77
11.2	SÍDLA	85
11.3	PRIEMYSEL	86
11.4	POĽNOHOSPODÁRSTVO	87
11.5	LESNÉ HOSPODÁRSTVO	88
11.6	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	89
11.7	REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	90
11.8	DOPRAVA	90
11.9	INFRAŠTRUKTÚRA	92
12	KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	93
13	ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ	94
14	PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY	95
15	CHARAKTERISTIKA EXISTUJÚCICH ZDROJOV ZNEČISTENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ICH VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	95
15.1	SKLÁDKY, ODKALISKÁ A DEVASTOVANÉ PLOCHY	95
15.2	HLUK, VIBRÁCIE A ŽIARENIE	95
16	KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV	96

17	CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	96
18	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ŽEMIA , A BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	97
19	SÚLAD NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIU	98
III	HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI	99
1	VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO	99
2	VPLYVY NA HORNINOVÉ PROSTREDIE, NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY A GEOMORFOLOGICKÉ POMERY	103
3	VPLYVY NA KLIMATICKÉ POMERY	104
4	VPLYVY NA OVZDUŠIE	104
5	VPLYVY NA VODNÉ POMERY	104
5.1	VPLYVY NA POVRCHOVÚ VODU	104
5.2	VPLYVY NA PODZEMNÚ VODU	107
6	VPLYVY NA PÔDU	109
7	VPLYVY NA FAUNU, FLÓRU A ICH BIOTOPY	112
8	VPLYVY NA KRAJINU	117
9	VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA A ICH OCHRANNÉ PÁSMA	117
10	VPLYVY NA ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY	138
11	VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX A VYUŽÍVANIE ZEME	149
11.1	PRIEMYSEL A SLUŽBY	149
11.2.	POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA	150
11.3	LESNÉ HOSPODÁRSTVO	151
11.4.	REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	153
11.5	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	153
12	VPLYVY NA KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY	153
13	VPLYVY NA ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ	154
14	VPLYVY NA PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY	154
15	VPLYVY NA KULTÚRNE HODNOTY NEHMOTNEJ POVAHY	154
16	INÉ VPLYVY	155
17	PRIESTOROVÁ SYNTÉZA VPLYVOV ČINNOSTI V ÚZEMÍ	155
17.1	PREDPOKLADANÁ ANTROPOGÉNNÁ ZÁŤAŽ ÚZEMIA , JEJ VZŤAH K EKOLOGICKEJ ÚNOSNOSTI ÚZEMIA	155
17.2	PRIESTOROVÉ ROZLOŽENIE PREDPOKLADANÝCH PREŤAŽENÝCH LOKALÍT ÚZEMIA	156
17.3	PRIESTOROVÁ SYNTÉZA POZITÍVNYCH VPLYVOV ČINNOSTI	156
18	KOMPLEXNÉ POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ICH POROVNANIE S PLATNÝMI PRÁVNÝMI PREDPISMI	156
19	PREVÁDZKOVÉ RIZIKÁ A ICH MOŽNÝ VPLYV NA ÚZEMIE	160
IV	OPATRENIA NAVRHNUTÉ NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	161
1	ÚZEMNOPLÁNOVACIE OPATRENIA	161
2	TECHNICKÉ, TECHNOLOGICKÉ, ORGANIZAČNÉ A PREVÁDZKOVÉ OPATRENIA	161

3	KOMPENZAČNÉ OPATRENIA	166
4	VYJADRENIE K TECHNICKO-EKONOMICKEJ REALIZOVATEĽNOSTI OPATRENÍ	167
V	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU	169
1	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	169
2	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	173
3	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	176
VI	NÁVRH MONITORINGU A POPROJEKTOVEJ ANALÝZY	177
1	NÁVRH MONITORINGU	177
2	NÁVRH KONTROLY DODRŽIAVANIA STANOVENÝCH PODMIENOK	179
VII	METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV NA ŽP...	181
1	POUŽITÉ METÓDY	181
2	ZDROJE ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽP	181
VIII	NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ	185
IX	PRÍLOHY K SPRÁVE O HODNOTENÍ	187
X	VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	189
1	TECHNICKÉ RIEŠENIE	189
2	VARIANTY TRASOVANI APLYNOVODU	191
3	ÚZEMNÉ PODMIENKY	191
4	SUMARIZÁCIA VPLYVOV STAVBY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	193
5	ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA	206
6	POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU	206
7	POROVNANIE VARIANTOV	207
8	CEZHRANIČNÉ POSÚDENIE VPLYVOV	208
9	VYHODNOTENIE PLNENIA POŽIADAVIEK ROZSAHU HODNOTENIA	213
XI	ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI	225
XII	ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH PODKLADOV, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM PRE VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ	227
XII	DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	229

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1 NÁZOV

eustream, a.s.

2 IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

35 910 712

3 SÍDLO

Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava

4 OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA NAVRHOVATEĽA

Ing. Miroslav Škriečka, vedúci inžinieringu prepravnej siete

5 KONTAKTNÁ OSOBA

Ing. Miroslav Škriečka, vedúci inžinieringu prepravnej siete

tel.: +421 (37) 625 5125

mobil: +421 905 400 564

e-mail: miroslav.skriecka@eustream.sk

Ing. Lukáš Karch, technik realizácie investičných projektov

tel.: +421 (47) 625 3261,

mobil: +421 908 291 794

e-mail: lukas.karch@eustream.sk

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

DP	Dobývací priestor
EIA	Environmental Impact Assessment
EÚ	Európska únia
EZS	Elektronický zabezpečovací systém
GP	Genofondová plocha
HDD	horizontal directional drilling – horizontálne riadené vŕtanie
HDPE	High-density polyethylene
HPS	Hraničná preberacia stanica
CCTV	Uzavretý záznamový kamerový systém (Closed-Circuit Television)
CHKO	Chránená krajinná oblasť
CHLÚ	Chránené ložiskové územie
CHÚ	Chránené územie
CHVÚ	Chránené vtáčie územie
JPRL	jednotka priestorového rozdelenia lesa
KMB	Kontrolný merací bod
KS	Kompresorová stanica
KSK	Košický samosprávny kraj
LHC	Lesný hospodársky celok
LHP	Lesný hospodársky plán
LPF	Lesný pôdny fond
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia
NN	Nízke napätie
NSKV	Nelesná stromovo-krovinová vegetácia
OK	Optický kábel
OP	Ochranné pásmo
OÚ	Okresný úrad
PCI	Projects of common interest (projekty spoločného záujmu)
PHM	Pohonné hmoty (benzín, nafta)
PKO	Protikorózna ochrana
PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
PR	Poľská republika
PRS	Prevádzkové rozvody silnoprúdu
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RL	Ropné látky (PHM, oleje, mazadlá a p.)
SCS	Staničný radiaci systém
SKAO	Stanica katódovej ochrany
SoH	Správa o hodnotení
SR	Slovenská republika
SRTP	Systém riadenia technologického procesu
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody
TTP	Trvalé trávnaté porasty
TU	Trasový uzáver
TuS	Turboústrojenstvo
ÚEV	Územie európskeho významu
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
VN	Vysoké napätie
VÚC	Veľký územný celok
VVK	Vstupno-výstupné čistiace komory
VZ	Vodárenský zdroj
ZP	Zemný plyn
Z.z.	Zbierka zákonov
ŽP	Životné prostredie

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1 NÁZOV

Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko

2 ÚČEL

Plynovod DN1000 Poľská republika – Slovenská republika (ďalej označovaný len ako plynovod PR-SR) je projektom európskeho významu a je zaradený medzi projekty PCI s označením 6.2.1 Poland – Slovakia interconnection. Tento projekt predstavuje výstavbu prvého prepojovacieho vysokotlakového plynovodu medzi Poľskou republikou a Slovenskou republikou, ktorý spojí národné prepravné sústavy oboch krajín.

Slovenská časť projektu predstavuje výstavbu nového prepojovacieho plynovodu zo štátnej hranice s Poľskou republikou do existujúcej kompresorovej stanice vo Veľkých Kapušanoch (ďalej len KS Veľké Kapušany). Prepojovací plynovod a s ním súvisiace prevádzkové objekty sú riešené v troch základných variantoch I, II a III. Bližšie sú varianty rozpracované v časti 8 tejto kapitoly.

Poľská časť projektu predstavuje výstavbu nového plynovodu od štátnej hranice so Slovenskou republikou do existujúceho plynovodného uzla a podzemného zásobníka Strachocina. Na poľskom úseku sa plánuje aj výstavba novej kompresorovej stanice. Projektovú prípravu a realizáciu poľského úseku zabezpečuje poľská spoločnosť GAZ-SYSTEM S.A.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je činnosť zaradená do kapitoly 2 - Energetický priemysel, položky 16. Diaľkové plynovody s potrubím so svetlosťou alebo s tlakom od 500 mm alebo 1 MPa alebo od 40 km, časti A – povinné hodnotenie. Prahovú hodnotu presahujú všetky varianty.

3 UŽÍVATEĽ

eustream, a.s.

4 UMIESTNENIE

Variant	kraj	okres	Obec
Variant 1	Prešovský	Medzilaborce	Palota, Výrava, Svetlice, Zbojné
		Humenné	Rokytov pri Humennom, Jabloň, Koškovce, Hankovce, Ľubiša, Veľopolie, Udavské, Kochanovce, Lackovce, Hažín n/Cirochou, Humenné, Ptičie, Chlmec
	Košický	Michalovce	Oreské, Staré, Zbudza, Nacina Ves, Petrovce n/Laborcom, Michalovce, Suché, Pozdišovce, Šamudovce, Vrbnica, Lastomír, Žbince, Sliepkovce, Budkovce, Drahňov, Krišovská Liesková, Vojany, Čierne Pole, Veľké Kapušany, Kapušianske Kľačany
Variant 1A	Prešovský	Medzilaborce	Palota, Výrava, Čabalovce, Svetlice, Zbojné
		Humenné	Rokytov pri Humennom, Jabloň, Koškovce, Hankovce, Ľubiša, Veľopolie, Udavské, Kochanovce, Lackovce, Hažín n/Cirochou, Ptičie, Chlmec

Variant	kraj	okres	Obec
Variant 1A	Košický	Michalovce	Oreské, Staré, Zbudza, Nacina Ves, Petrovce n/Laborcom, Michalovce, Suché, Pozdišovce, Krásnovce, Šamudovce, Lastomír, Žbince, Sliepkovce, Budkovce, Drahňov, Vojany, Čičarovce, Krišovská Liesková, Veľké Kapušany
Variant 2	Prešovský	Medzilaborce	Palota, Výrava, Svetlice
		Humenné	Vyšná Jablonka
		Snina	Hostovice, Čukalovce, Pčoliné, Snina, Stakčín, Kolonica, Ladamírov, Michajlov, Šmigovec, Dúbrava,
	Košický	Sobrance	Ruský Hrabovec, Inovce, Beňatina, Choňkovce, Koňuš, Priekopa, Vojnatina, Tibava, Orechová, Sejkov, Jenkovce, Záhor, Bežovce, Lekárovce
		Michalovce	Vysoká nad Uhom, Pavlovce nad Uhom, Čierne Pole, Veľké Kapušany, Kapušianske Kľačany
Variant 2A	Prešovský	Medzilaborce	Palota, Výrava, Svetlice
		Humenné	Vyšná Jablonka, Nižná Jablonka
		Snina	Hostovice, Čukalovce, Pčoliné, Snina, Stakčín, Kolonica, Ladamírov, Michajlov, Šmigovec, Dúbrava,
	Košický	Sobrance	Ruský Hrabovec, Inovce, Beňatina, Choňkovce, Koňuš, Priekopa, Vojnatina, Tibava, Orechová, Sejkov, Jenkovce, Kristy, Tašula, Bežovce
		Michalovce	Vysoká nad Uhom, Pavlovce nad Uhom, Čierne Pole, Krišovská Liesková, Čičarovce, Veľké Kapušany
Variant 3	Prešovský	Medzilaborce	Palota, Výrava, Svetlice, Zbojné
		Humenné	Rokyty pri Humennom, Jabloň, Zbudské Dlhé, Koškovce, Hankovce, Ľubiša, Veľopolie, Udavské, Kochanovce, Lackovce, Hažín n/Cirochou, Humenné, Ptičie, Chlmec
	Košický	Michalovce	Oreské, Staré, Zbudza, Nacina Ves, Petrovce n/Laborcom, Lesné, Suché, Pozdišovce, Moravany, Laškovce, Šamudovce, Vrbnica, Lastomír, Žbince, Zemplínska Široká, Palín, Stretava, Pavlovce nad Uhom, Krišovská Liesková, Čierne Pole, Veľké Kapušany, Kapušianske Kľačany
Variant 3A	Prešovský	Medzilaborce	Palota, Výrava, Čabalovce, Svetlice, Zbojné
		Humenné	Rokyty pri Humennom, Jabloň, Koškovce, Hankovce, Ľubiša, Veľopolie, Udavské, Kochanovce, Lackovce, Hažín n/Cirochou, Ptičie, Chlmec
	Košický	Michalovce	Oreské, Staré, Nacina Ves, Petrovce n/Laborcom, Lesné, Suché, Pozdišovce, Michalovce, Krásnovce, Šamudovce, Lastomír, Žbince, Sliepkovce, Budkovce, Palín, Stretava, Stretavka, Pavlovce nad Uhom, Krišovská Liesková, Čičarovce, Veľké Kapušany

Parcelné čísla: budú upresnené v príslušnom stupni projektovej dokumentácie

5 PREHĽADNÁ SITUÁCIA

Situácia je súčasťou grafickej prílohy v mierke 1:50 000 a je vo výkrese č. 1-4.

6 DÔVOD UMIESTNENIA V DANEJ LOKALITE

Tranzit plynu v strednej Európe je v súčasnosti nastavený hlavne v smere z východu na západ. K prioritám EÚ preto patrí vybudovanie severojužného plynárenského koridoru, ktorý umožní prepravu tejto strategickej suroviny od Baltského mora, kde sa nachádza poľský LNG terminál Świnoujście, cez krajiny strednej Európy až k Jadranskému moru, kde sa bude nachádzať chorvátsky LNG terminál na ostrove Krk.

Štúdia realizovateľnosti plynárenského prepojenia Poľská republika – Slovenská republika (ďalej len Štúdia), ktorej zhotoviteľom bola poľská spoločnosť GAZOPROJEKT S.A. zvažovala tri varianty trasovania (jeden západný a dva východné) a z nej vyplynul najvýhodnejší variant trasovania ako najvýhodnejší. Tento variant je detailne rozpracovaný a posúdený v predkladanom materiáli.

Návrh variantov slovenskej časti plynovodu vychádza z koncových bodov prepojenia a to sú bod prechodu štátnej hranice v Lupkovskom priesmyku a KS Veľké Kapušany, ktorá je najväčšia kompresorová stanica v Slovenskej republike a nachádza sa na východnom Slovensku blízko ukrajinských hraníc.

Hlavným cieľom posudzovaného projektu podľa Štúdie je vybudovať plynovod, ktorý bude prvým prepojením medzi poľským a slovenským tranzitným systémom plynovodov, a ktorý posilní energetickú bezpečnosť v oboch krajinách a bude základom pre vytvorenie severojužného plynárenského koridoru (jeden z prioritných koridorov v EÚ).

Plynovod PR-SR taktiež prispeje k:

- Diverzifikácii zdrojov zemného plynu a možnosti zmenšiť stupeň závislosti od dodávok tejto suroviny z Ruskej federácie.
- Zlepšeniu technickej spoľahlivosti dodávok zemného plynu k odberateľom formou diverzifikácie smerov dovozu plynu (južná časť Poľska a východná časť Slovenska).
- Možnosti výstavby a pripojenia nových zásobníkov plynu v regióne a zväčšení dostupnosti plynu v regióne.
- Využitiu voľnej kapacity slovenského tranzitného systému. Realizácia významných plynovodných investícií v Európe môže spôsobiť zníženie využitia slovenského prepravného systému a vznik nových voľných kapacít.
- Podpore procesu integrácie plynových trhov na území EÚ formou vytvorenia podmienok pre medzištátny tranzit plynu a budovaniu konkurenčného plynového trhu.
- Možnosti prístupu k budúcim nekonvenčným ložiskám zemného plynu v Poľskej republike.

Návrh trasy má zabezpečiť minimálny zásah do citlivých oblastí z hľadiska chránených území všetkých kategórií, z využitia rovinatého terénu a minimalizácie prechodov cez strmé svahy. Ďalej sa zohľadnila možnosť vybudovania hraničnej preberacej stanice (ďalej len HPS) v katastri obce Výrava pre všetky varianty.

7 TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Začiatok výstavby:	10/2017
Začiatok prevádzky:	12/2019

8 STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Trasa križuje štátnu hranicu v oblasti Lupkovského priesmyku. Trasa na slovenskom úseku pokračuje cez dva kraje (Prešovský a Košický) a je zakončená v areáli KS Veľké Kapušany.

Rozsah projektu na území SR zahŕňa:

1. plynovod s maximálnym prevádzkovým tlakom 7,35 MPa z KS Veľké Kapušany až k HPS v katastri obce Výrava,
2. plynovod s maximálnym prevádzkovým tlakom 8,4 MPa od HPS v katastri obce Výrava k štátnej hranici Slovenská republika – Poľská republika v bode prechodu cez štátnu hranicu v katastri obce Palota.
3. vybudovanie prevádzkových objektov plynovodu:
 - hraničná preberacia stanica (HPS); slúži na obchodné meranie množstva zemného plynu odovzdaného alebo prijatého
 - elektro-turbosústrojenstvá (TuS); inštalované na KS Veľké Kapušany primárne pre potreby plynovodu PR-SR
 - optický kábel (OK) a prenosové zariadenia; slúži na prenos dát a riadenie plynovodu
 - protikorózna ochrana (PKO); slúži na ochranu plynovodu pred koróziou, najmä aktívna katódová ochrana a výstavba staníc katódovej ochrany (SKAO)
 - vstupno-výstupné čistiace komory (VVK); miesta na vkladanie a vyberanie čistiacich a diagnostických zariadení plynovodu
 - trasové uzávery (TU); miesta, kde sa dá plynovod uzatvoriť v prípade plánovanej údržby alebo poruchových stavov na trase
 - NN a VN pripojenia; zdroje napájania pre objekty TU, SKAO a HPS
 - PRS, SRTP, prenos dát; prevádzkové rozvody silnoprúdu, ovládanie a signalizácie akčných členov, prenos údajov
 - oplozenie a poplachový systém pre TU a HPS (EZS-CCTV)

8.1 TECHNICKÉ ÚDAJE

8.1.1 Základné údaje

Všetky technické parametre a údaje sú platné pre všetky posudzované varianty, vrátane ich modifikácií. Totožné sú aj všetky prevádzkové objekty a činnosti. Rozdiely súvisia s umiestnením objektov v riešenom území a v stavebno-technických nárokoch vyplývajúcich z miestnych podmienok.

Na základe hydraulickej analýzy, optimalizačnej analýzy a dohôd prevádzkovateľov prepravných systémov boli stanovené nasledujúce špecifikácie pre navrhovaný plynovod:

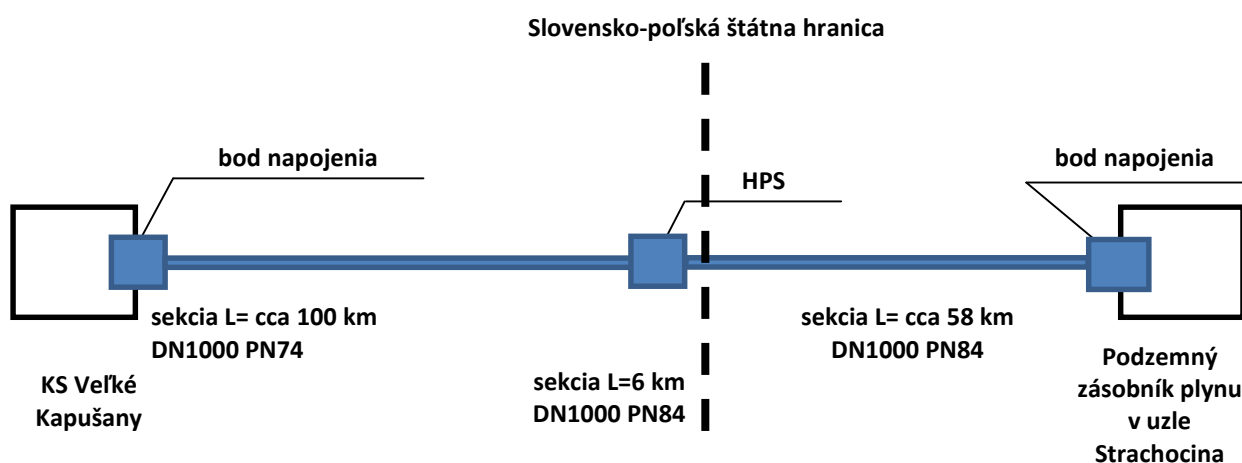
- priemer plynovodného potrubia – **1000 mm**,
- maximálny prevádzkový tlak – poľská časť vrátane slovenskej časti až po HPS Výrava – **8,4 MPa**,
- maximálny prevádzkový tlak – slovenská časť od HPS Výrava až po KS Veľké Kapušany – **7,35 Mpa**,
- maximálna prepravná kapacita – v smere SR - PR je **16,788 miliónov Nm³/d***,
- v smere PR - SR je **13,842 miliónov Nm³/d***
 - * Platí pre (1 Nm³ = 1 m³ pri 101,325 kPa a 20°C)

8.1.2 Technické parametre

Plynovod musí spĺňať rovnaké štandardy bezpečnosti a spoľahlivosti ako samotná existujúca prepravná sieť, ktorej bude súčasťou. Plynovod PR-SR bude navrhnutý v zmysle platných právnych predpisov a noriem a musí spĺňať požiadavky protipožiarneho zabezpečenia, zabezpečenia proti výbuchom, otrasom, mechanickému poškodeniu, ako aj spoľahlivej prevádzky.

Súbežne s trasou plynovodu bude uložený OK za účelom vybudovania riadiaceho systému plynovodu a prenosu dát pre podporné systémy. Navrhovaný je systém riadenia plynovodu, ktorý predpokladá zber dát z trasy plynovodu do jestvujúceho riadiaceho systému dispečingu v Nitre. Uvažuje sa s diaľkovým monitorovaním a riadením objektu HPS a objektov TU.

Nižšie sa nachádza zjednodušená schéma Plynovodu PR-SR.

Obr. 1: Zjednodušená schéma plynovodu PR-SR

Prepravný plynovod bude rozdelený na úseky oddelené TU, ktoré sa ovládajú mechanicky na mieste alebo diaľkovo z dispečingu v Nitre. Vzďialenosť medzi TU by nemala byť väčšia ako 25 km. Projektant navrhne počet a umiestnenie TU v ďalšom stupni projektu až na základe hydraulických výpočtov a simulácií pre nájdenie optimálneho riešenia líniovej časti plynovodu z pohľadu rýchlostných a tlakových pomerov a vo väzbe na obojsmernú prepravu ZP.

8.1.3 Prevádzkové objekty plynovodu

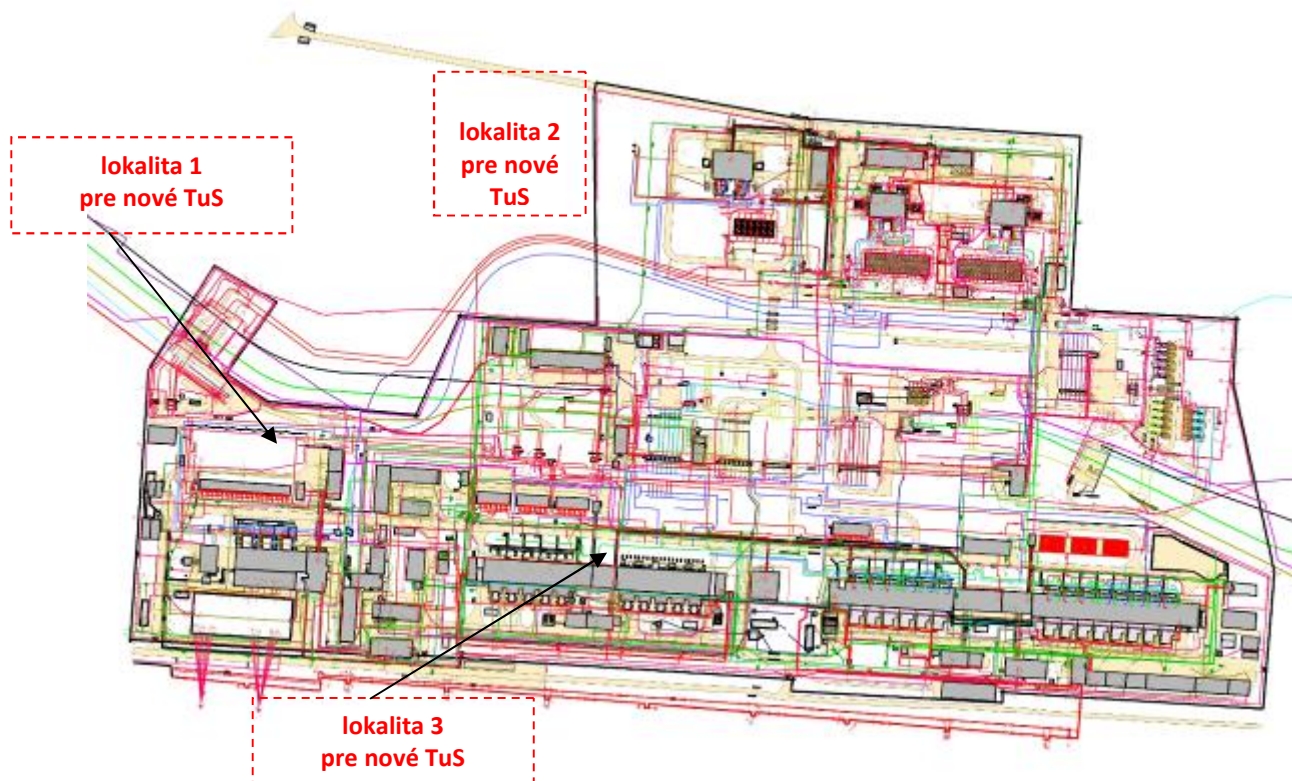
Turbosústrojenstvá (TuS)

Účelom inštalácie elektroturbosústrojenstiev je zabezpečiť nepretržitú obojsmernú prevádzku plynovodu PR-SR a plnenie dohodnutých kontraktných zmluvných podmienok. To bude dosiahnuté inštaláciou troch nových kompresorových jednotiek (TuS) v rozsahu kompresného pomeru, ktorý stanoví neskôr prevádzkovateľ.

Nové TuS budú mať sumárny výkon v rozsahu 11 - 13 MW, čo umožní prietokové množstvo zemného plynu do 16,788 mil. Nm³/d (pri 20°C, 101,325 kPa) v predpokladanej konfigurácii na dva TuS v prevádzke a jeden TuS v zálohe. K novým TuS bude vybudovaný vlastný potrubný dvor s filtráciou a chladičmi prepravovaného zemného plynu, napojením na už existujúci vstupno-výstupný objekt KS Veľké Kapušany a plynovod PR-SR.

Nové TuS aj s pomocnou technológiou budú riadené staničným riadiacim systémom (SCS), ktorý bude komunikovať s riadiacim systémom dispečingu v Nitre. SCS umožní bezobslužnú prevádzku TuS ako aj bezobslužné riadenie pomocnej technológie.

TuS musia byť zapojené do existujúceho potrubného dvora KS Veľké Kapušany tak, aby bola možná preprava zemného plynu v smere východ – západ ako aj západ – východ a zároveň aj v smere juh – sever a sever – juh.

Obr. 2: Rozmiestnenie existujúcich TuS a návrh umiestnenia nových TuS

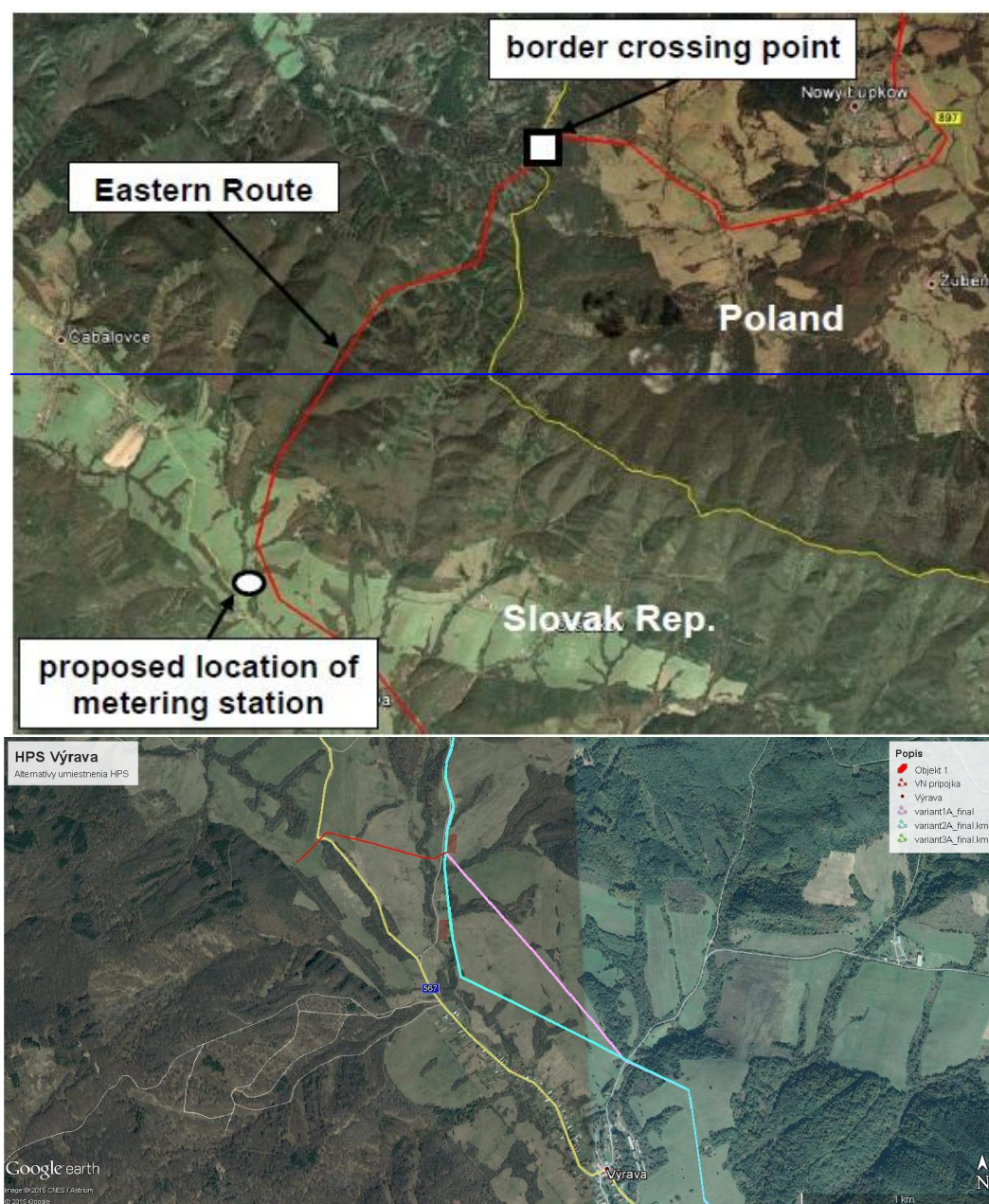
Napojenie na novú časť KS Veľké Kapušany bude v jej areáli. Uzatváracie armatúry budú osadené na betónových základoch. Okolo uzatváracích armatúr bude obtok umožňujúci vyrovnanie tlaku plynu pred a za uzatváracou armatúrou. V prípade potreby budú pri uzatváracích armatúrach vybudované obslužné plošiny a prístrešky pre rozvádzače elektrickej energie.

Hraničná preberacia stanica

Súčasťou projektu je vybudovanie obojsmernej bezobslužnej hraničnej preberacej stanice (HPS) umožňujúcej meranie kvality a pretečeného množstva zemného plynu cez plynovod PR-SR. Preprava zemného plynu bude realizovaná v dvoch smeroch a to zo Slovenska do Poľska a aj z Poľska na Slovensko.

Umiestnenie HPS je na území Slovenskej republiky v katastri obce Výrava. Navrhované umiestnenie bolo vybrané z nasledovných dôvodov:

- existujúca spevnená miestna cesta umožní jednoduchý prístup k stanici,
- v blízkosti navrhovaného umiestnenia sa nachádza nadzemné elektrické vedenie.

Obr. 3: Alternatívy umiestnenia meracej stanice v katastri obce Vyrava

Optický kábel

Optický kábel umožní vybudovanie telekomunikačnej optickej siete, ktorá bude slúžiť na prenos údajov radiacích systémov, prenos telefónnych hovorov medzi jednotlivými uzlami siete a prenos dát z jednotlivých objektov na trase plynovodu PR-SR.

Optický kábel bude uložený v HDPE chráničke, do ktorej sa zafúkne a ukončí sa na optických rozvádzačoch v objektoch KS, SKAO, TU a HPS. Chránička s OK bude umiestnená v samostatnej ryhe po celej dĺžke plynovodu v súbehu s plynovým potrubím cca 5 až 10 m od potrubia v hĺbke minimálne 80 cm. Z objektu HPS je trasa vedená až k hranici s Poľskou republikou, kde bude kábel ukončený v optickej spojkke.

Obr. 4 HDPE chránička pre optický kábel

Trasové uzávery

Ako trasové uzávery (TU) budú použité guľové uzávery DN 1000 s hydraulicko – pneumatickým ovládaním, poruchovou ochranou a možnosťou diaľkového ovládania z dispečingu prepravnej siete v Nitre. Jednotlivé sekcie plynovodu medzi uzávermi nebudú dlhšie ako 25 km. Každý TU ako kontrolný merací bod (KMB) bude vybavený obtokom na vyrovnanie tlaku pred a za uzatváracou armatúrou vrátane merania, telemetrickej stanice, zdroja zabezpečeného napájania, prenosových a podporných zariadení.

Samotné objekty budú situované v blízkosti existujúcich komunikácií s možnosťou napojenia na elektrickú energiu. Proti vstupu nepovolaných osôb bude každý objekt TU oplotený a prípadné narušenie objektu bude signalizované. K dispozícii budú miesta napojenia prečerpávacieho mobilného kompresora. K objektom TU budú vybudované spevnené prístupové cesty zabezpečujúce príjazd techniky a obsluhy z existujúcej cestnej siete.

Predpokladá sa vybudovanie štyroch objektov TU s rozmermi cca 25 x 20 m a spevnenej prístupovej cesty k nim.

Obr. 5 Príklad TU (Slovenské Ďarmoty)

Objekty a stanice protikorošnej ochrany a objekty katódovej ochrany

Na aktívnu ochranu plynovodu sa budú používať stanice katódovej ochrany (SKAO), ktorých počet vzíde z projektu protikorošnej ochrany (PKO). SKAO sú napojené na zdroj elektrickej energie nízkeho napätia. V miestach kde bude plynovod križovať iné podzemné kovové vedenia, budú vybudované prepojovacie objekty, ktoré zabezpečia vyrovnanie elektrického potenciálu medzi týmito vedeniami. V blízkosti SKAO budú zabudované aj anódové uzemnenia vo forme zakopanej koľajnice. Kiosk SKAO na železobetónovom základe s oplatením má štandardné rozmery 4 x 4 m. Predpokladá sa vybudovanie 3 SKAO na trase plynovodu a 1 SKAO na KS Veľké Kapušany. Presné umiestnenia budú jasné až po hydrogeologickom prieskume v ďalšom stupni PD. Predpoklad je, že sekcie medzi SKAO by nemali byť dlhšie ako 30 km.

Vybudovanie samostatnej stanice katódovej ochrany pozostáva z kiosku SKAO s usmerňovačom, jednosmerných rozvodov, anódového uzemnenia, prepäťových ochrán, meracích a prepojovacích objektov, meracích sond V&C a skúšobných oceľových vzoriek s plochou 100 cm² so zaručenou dlhou životnosťou. Potrubie je chránené koľajnicovou anódou. Nadzemnú časť tvorí:

- rozvádzač NN (bod napojenia na verejnú distribučnú sieť v prípade potreby aj trafostanica)
- kiosk stanice katódovej ochrany (SKAO)

Pozostáva z unifikovaného kiosku (sklolaminátový kiosk)v, ktorom je zabudované potrebné technologické zariadenie (usmerňovač, rozvádzače, zdroj SKAO, prepäťové ochrany, monitorovací systém....) a samotného oplatenia daného priestoru so spevnenenou plochou o veľkosti cca 4,0 x 4,0 m.

Prepojovacie objekty sú navrhnuté tak, aby pokryli potreby kontroly všetkých kladných, záporných a meracích vývodov plynovodu. Budú pozostávať z deleného betónového rozvádzača DBR osadeného do betónovej skruže s rozmermi 800x750x100.

Obr. 6 Prepojovací objekt 315/10 AIDS

Obr. 7 SKAO 315 Kiarov

Podzemné časti tvoria:

- elektrická prípojka - NN elektrická prípojka od bodu napojenia z distribučnej siete do rozvádzača kiosku SKAO
- anódové uzemnenie - používa sa väčšinou koľajnicové anódové uzemnenie tzv. „obetná anóda“ zakopaná a umiestnená v špeciálnom obsype v hĺbke 2m vo výkope cca 100x0,8 m

Obr. 8 NN elektrická prípojka od bodu napojenia a výkop pre obetnú anódu

Čistiace komory

Na čistenie plynovodu a kontrolu jeho technického stavu počas prevádzky budú na plynovode osadené obojsmerné čistiace (tzv. ježkovacie) komory umožňujúce vkladanie a vyberanie čistiacich piestov, alebo monitorovacích zariadení do vnútra plynovodu.

Komory budú situované v týchto objektoch:

- a) Objekt HPS
 - Jedna komora na plynovode v smere do Poľskej republiky
 - Jedna komora na plynovode v smere na KS
- b) Objekt KS
 - Jedna komora pri zaústení plynovodu do objektu novej časti KS

8.2 POSTUP VÝSTAVBY PLYNOVODU

Dočasné objekty

- objekty zariadenia staveniska,
- prístupové cesty na pracovný pruh (využívané budú existujúce poľné a lesné cesty, ktoré sa upravujú resp. spevnia),
- skládky potrubného materiálu vrátane ohýbačky rúr,
- zjazd z ciest s dopravným značením,
- skládky ornice a výkopovej zeminy,
- skládky stavebného odpadu.

Križovanie komunikácií

Technické riešenie plynovodu s prechodom ciest musí zabezpečovať kontinuálnu katódovú ochranu plynovodného potrubia aj medzipriestoru chráničky a zároveň musí spĺňať požiadavky na dlhodobú stabilitu a pevnosť plynovodu ako aj cestného telesa pri maximálnom uvažovanom zaťažení. Prechody ciest sa budú riešiť bez chráničiek pretláčaním plynovodnej rúry s vlákno-cementovým obetónovaním. Ak správca cesty požaduje chráničku, bude sa riešiť pretlačením betónovej rúry (nie oceľovej) do ktorej sa zasunie plynovodná rúra s vlákno-cementovou úpravou. Medzipriestor sa vyplní bentonitovou suspenziou alebo iným elektrolytom neagresívnym na oceľ s Ph reakciou vyššou ako 7.

Prechody ciest I., II. a III. triedy sú navrhované bez chráničiek pretláčaním plynovodnej vlákno-cementovej obetónovanej rúry. Poľné, lesné a miestne cesty sa budú križovať prekopaním. Je nutné brať do úvahy aj križovanie s plánovanou diaľnicou D1. V mieste jej križovania je nutné zosilniť hrúbku steny potrubia na maximum v celom ochrannom pásme diaľnice.

Križovanie železničných tratí

Prechody cez železnice bude realizované pretláčaním v dvojitej oceľovej chráničke. Prechody železničných tratí vzhľadom na predpisy ŽSR je potrebné riešiť pretláčacou oceľovou rúrou, do ktorej sa vloží chránička. Priestor medzi pretláčacou rúrou a chráničkou sa vyplní betónom. Pre zabezpečenie kontinuálnej PKO plynovodu v chráničke musia byť splnené nasledovné podmienky:

- Priestor medzi chráničkou a plynovodným potrubím bude kompletne vyplnený elektrolytom (bentonitovou suspenziou) neagresívnym na oceľ s Ph reakciou vyššou ako 7;
- Pretláčacia rúra aj chránička musia umožňovať prietok prúdu katódovej ochrany k povrchu nimi prechádzajúceho plynovodu, preto nesmú byť izolované.
- Pri všetkých križovaniach je navrhované rovnaké technické riešenie - pretlačenie chráničiek pod železničným telesom a nasunutie plynovodného potrubia do chráničiek.

Križovanie vodných tokov

Križovania vodných tokov plynovodom budú najčastejšie realizované spodom (zhybkou) s uložením plynovodu pod dnom toku a zaťažením potrubia proti vyplaveniu.

Prechody cez vodné toky sa budú realizovať otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a jeho zaťažením pod korytom vodného toku pieskovými alebo betónovými vrecami. Pri väčších riekach sa pripúšťa možnosť použitia technológie HDD (horizontal directional drilling – horizontálne riadené vŕtanie).

Križovanie vodných tokov, hlavne tých, okolo ktorých je vybudované ohrádzovanie resp. iné protipovodňové opatrenia je potrebné zabezpečiť podľa požiadaviek príslušného správcu toku.

Križovanie plynovodu s inými líniovými stavbami

Križovanie plynovodu s inými líniovými stavbami (ropovody, tranzitné plynovody, distribučné plynovody, vodovody, kanalizácie, závlahy, meliorácie, gazolinovody, soľankovody) bude riešené v zmysle príslušných STN a dohôd s ich prevádzkovateľmi. Tieto križovania budú tvoriť vyvolané investície výstavby plynovodu PR-SR. Križovania nadzemných vedení si budú vyžadovať osobitné bezpečnostné opatrenia počas výstavby.

Ochrana potrubia

Navrhovaná je vonkajšia polyetylénová izolácia aplikovaná na potrubie u výrobcu s vnútorným epoxidovým povlakom rúr. Po zvarení potrubí sa prevedie 100 % kontrola zvarov prežiarením s následným zaizolovaním zvarov.

Predpokladá sa využitie viacerých izolačných technológií, ktoré môžu byť použité pri realizácii stavby. Projektant vypracuje návrh vhodných technológií, materiálov, spôsob prípravy povrchu, podmienky postupu pri izolovaní, kvalifikačné požiadavky na pracovníkov, popis kontroly kvality izolácie a opravy chýb izolácie.

Na miestach skalnatého podlažia bude izolácia potrubia chránená tak, aby nebola poškodená a aby následne nedošlo k narušeniu PKO.

Prechody strmých svahov a ochrana voči erózii

Pri prechode svahov so sklonom väčším ako 25% bude potrebné pri realizácii zemných prác držanie strojov a individuálna montáž potrubia. Po vykonaní terénnych úprav sa vyhlíbi ryha – šírka dna 3 m, z dôvodu montáže potrubia v ryhe. Ryha bude hlbená zdola nahor. Montáž potrubia sa bude vykonávať individuálne z továrensky izolovaných rúr.

Proti vyplavovaniu zeminy z ryhy sa postavia hrádzky z pieskových vriec alebo zmesi piesku a cementu. V ryhe bude taktiež umiestnená perforovaná drenážna rúra. Potrubie bude chránené geotextíliou s presahom 1 m na každú stranu hrádzky. Vzdialenosť jednotlivých hrádzok bude vyplývať zo spádu terénu.

Nad hrádzkami sa proti splavovaniu zeminy zo svahu a veternej erózii postavia drevené hate alebo drážky z betónových cestných obrubníkov v betónovom lôžku. Hate alebo drážky budú presahovať 5 m na každú stranu od osi potrubia. Vzájomná vzdialenosť bude vyplývať zo spádu terénu.

Ochrana voči vyplavovaniu potrubia

Pri prechode vodných tokov, záplavových území a v miestach s rizikom vysokej hladiny podzemnej vody a následným možným vyplavovaním potrubia sa plynovod zaťaží

zaťažkavacími pieskovými vrecami alebo betónovými blokmi s minimálnou šírkou 1 m kontinuálne ukladanými za sebou.

8.3 POPIS VARIANTOV PREPOJOVACIEHO PLYNOVODU

Predmetom posudzovania vplyvov na ŽP je prepojovací plynovod, ktorý je v zmysle rozsahu hodnotenia navrhovaný v troch variantoch: variant I, variant II a variant III. Uvedené varianty boli hodnotené aj v zámere (10/2014). Postupným prieskumom riešeného územia došlo k úpravám pôvodných variantom v takom rozsahu, že boli navrhnuté modifikácie variantov prakticky po celej ich dĺžke. Modifikované varianty vychádzajú z pôvodných a majú nasledovné označenie:

Variant 1A

Variant 2A

Variant 3A

VARIANT 1

Tento variant predstavuje návrh trasy v smere Lupkovský priesmyk (bod napojenia B) – Výrava – dolina riečky Vyrava - dolina rieky Laborec – Humenné – Michalovce – Veľké Kapušany.

Miesto prechodu štátnej hranice PR/SR je severozápadne od obce Výrava, južne od železničného tunela Lupkov v lesnom poraste. Od miesta prechodu štátnej hranice je trasa plynovodu navrhnutá južným a juhovýchodným smerom dolinou riečky Výrava lesným porastom následne po pasienkoch smerom k obci Výrava. Trasa kopíruje spevnenú prístupovú komunikáciu až po križovanie s cestou II/567 severne od obce Výrava.

Pred obcou Výrava približne v km 6,3 plynovodu sa predpokladá situovanie meracej stanice.

Obec Výravu navrhovaná trasa obchádza severne a smeruje k obci Svetlice. V blízkosti križovatky cesty II/567 a cesty III/5599 sa jednotlivé varianty rozdeľujú a pokračujú v samostatných trasách. Trasa variantu 1 sa lomí západným smerom a pokračuje dolinou potoka Výrava približne rovnobežne s cestou III/5599 až ku križovaniu cesty II/559, pričom z východnej strany obchádza obce Zbojné, Rokytov pri Humennom a obec Jabloň.

Za obcou Jabloň trasa približne v km 26,0 križuje cestu II/559, 3x rieku Laborec a pokračuje dolinou rieky Laborec v koridore s cestou II/559 a železničnou traťou smerom k mestu Humenné. V tomto úseku trasa obchádza západne obce Koškovce, Hankovce, Ľubiša a Veľopolie. Pri obci Udavské sa trasa plynovodu stáča východným smerom, križuje cestu II/559 a rieku Laborec a pokračuje južným smerom k obci Lackovce, ktorú oblúkom JV smerom obchádza, pričom križuje rieku Cirocha a medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce križuje cestu I/74 a železničnú trať do Sniny. Oblúkom obchádza horský masív a vchádza do úzkeho prielomu v smere k obci Chlmec.

Medzi obcami Chlmec a Staré prechádza trasa lesným úsekom cez chránené územie Krivoštica. Od prechodu lesným úsekom trasa smeruje južne, križuje cestu III/050222 Zbudza – Staré a pokračuje k obci Nacina Ves, pričom križuje rieku Laborec, cestu I/18 a tiež železničnú trať Michalovce – Humenné.

Tiahlym oblúkom zo západu obec Petrovce nad Laborcom a cez plochy ornej pôdy pokračuje južným smerom k obci Pozdišovce, ktorú obchádza západne, pričom križuje cestu III/018241 Suché – Topoľany, kanál Duša a železničnú vlečku.

Cestu I/50 Košice – Michalovce križuje medzi obcami Pozdišovce a Močarany. Južne od Pozdišoviec sa stáča juhovýchodným smerom cez plochy ornej pôdy a križuje cesty III/050216 a III/050218. Pred obcou Sliepkovce sa trasa plynovodu lomí južným smerom a oblúkom v smere JV obchádza obec Sliepkovce, križuje cestu III/050229 a stáča sa južným smerom, pričom z východu obchádza obec Budkovce.

V km cca 91,8 križuje rieku Laborec a obchádza obec Krišovská Liesková západne a smeruje k mestu Veľké Kapušany. V tomto úseku trasa obchádza obec Čierne Pole.

Veľké Kapušany trasa obchádza východne, pričom križuje železničné trate, cestu II/552 a III/55241. Pred obcou Kapušianske Kľačany sa trasa odkláňa juhozápadným smerom, križuje cestu III/55239 a pokračuje súbežne s existujúcimi tranzitnými plynovodmi ku kompresorovej stanici KS 01, kde bude napojená na potrubné rozvody kompresorovej stanice. Dĺžka variantu 1 je 105,7 km.

VARIANT 2

Variant 2 od Lupkovského sedla (bod napojenia B) po priestor križovatky cesty II/567 a III/5599 západne od obce Svetlice totožný s variantom 1 vrátane situovania HPS. Od tohto bodu sa trasa vo variante 2 prudko stáča východným smerom a sleduje koridor cesty II/567, ktorú križuje východne od obce Svetlice. Trasa vedie vo svahovitom teréne TTP, južne od obce križuje cestu III/55918 a pokračuje JV smerom, aby sa vyhla horskému masívu nad obcou Nižná Jablonka. SV od obce Hostovice trasa križuje cestu II/567, zo západu obchádza menovanú obec a pokračuje južným smerom v koridore cesty II/567 až po severnú časť mesta Snina. Nad Sninou sa trasa stáča JV smerom, východným obchvatom obchádza Sninu a križuje cestu I/74, železničnú trať Snina - Stakčín a rieku Cirocha. Trasa prechádza zvlneným terénom cez plochy TTP až ku obci Kolonica, kde sa pripája do koridoru cesty I/74, obec Kolonicu obchádza západným okrajom. V južnej časti obce prechádza v blízkosti rekreačného areálu a južnejšie obchádza poľné letisko a areál observatória. V tomto priestore opúšťa koridor cesty I/74 a vedie juhovýchodným smerom prevažne cez plochy TTP v mierne zvlnenom teréne, pričom postupne križuje Savkov potok a Rovný potok. Južne od obce Dúbrava križuje cestu II/566 a lomí sa južným smerom, kde vedie prakticky v súbehu so štátnou hranicou s Ukrajinou vo vzdialenosti cca 1500 m. Nad obcou Inovce sa stáča západným smerom, obchádza obec Beňatina a prechádza dolinou Beňatinského potoka a mieri medzi preluku obcí Koňuš a Choňkovce smerom na juh. Nad obcou Tibava sa opäťovne stáča juhozápadným smerom a križuje Breznický potok s tromi bezmennými prítokmi a cestu I/50 a pokračuje poľnohospodárskou pôdou až k obci Kristy. Západne od obce Sejkov trasa križuje štátnu cestu III/050243 a následne Jenkovský kanál cestu III/55236. Nasleduje úsek v súbehu s kanálom Veľké Revišťa - Bežovce až po križovanie s riekou Uh. Za križovaním vedie cez plochy ornej pôdy západným smerom a pod obcou Pavlovce nad Uhom sa ostro lomí smerom na juh, z východu obchádza obec Čierne Pole, križuje tok Ortov a severne od obce Veškovce sa napája do trasy variantu 1 aj napojením do kompresorovej stanice Veľké Kapušany. Dĺžka variantu 2 je 116,8 km.

VARIANT 3

Predmetný variant využíva koridor variantu 1 (bod napojenia B), v niektorých úsekoch je v spoločnej trase. Od začiatku úseku v priestore Lupkovského priesmyku až do obce Svetlice je trasa plynovodu zhodná s variantom 1. Ešte pred križovatkou ciest II/567 a III/5599 sa trasy odpájajú a variant III je vedený po pravej strane cesty III/5599 a z tejto strany obchádza postupne obce Zbojné, Rokytov pri Humennom a obec Jabloň. Za obcou Jabloň trasa približne v km 26,0 križuje cestu II/559 a pokračuje dolinou rieky Laborec v koridore s cestou II/559 a železničnou traťou smerom k mestu Humenné. V tomto úseku trasa obchádza

západne obce Koškovce, Hankovce, Ľubiša a Veľopolie. Pri obci Udavské sa trasa plynovodu stáča východným smerom, križuje cestu II/559 a rieku Laborec a pokračuje južným smerom k obci Lackovce, ktorú oblúkom JV smerom obchádza, pričom križuje rieku Cirocha a medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce križuje cestu I/74 a železničnú trať do Sniny. Oblúkom obchádza horský masív a vchádza do úzkeho prielomu v smere k obci Chlmec. Medzi obcami Chlmec a Staré prechádza trasa lesným úsekom cez chránené územie Krivošťianka. Na rozdiel od variantu 1 trasa vo variante 3 obchádza obec Chlmec zo západnej strany a prekonáva horský masív v smere medzi obcami Oreské a Staré. Variant 3 je viac odsunutý ku obci Staré. Ďalej smeruje južným smerom až k západnému okraju obce Zbudza, kde sa prudko stáča západným smerom a križuje rieku Laborec, cestu I/18, železničnú trať a pokračuje cez ornú pôdu v širokom oblúku južným smerom k lesnému komplexu severne od obce Pozdišovce, ktorej sa vyhyba západným okrajom. V priestore križovania s cestou I/50 sa stáča JV smerom medzi obcami Laškovce a Pozdišovce, križuje cesty III/050216 a III/050218. Južne od obce Šamudovce sa v krátkom úseku spája s variantom I, ale severne od obce Sliepkovce sa odpája východným smerom, križuje rieku Laborec a z východnej strany oblúkom obchádza obec Sliepkovce. Stáča sa južným smerom po ľavom brehu rieky Laborec a západným oblúkom obchádza obce Palín a Stretava. Pod obcou Stretava križuje tok Čierna voda, kde sa lomí južným smerom až ku rieke Uh, ktorú križuje a stáča sa východným smerom k južnému okraju obce Pavlovce nad Uhom, kde sa dostáva do rovnakej trasy variantu 2, lomí sa smerom na juh, z východu obchádza obec Čierne Pole, križuje tok Ortov a severne od obce Veškovce sa napája do trasy variantu 1 aj napojením do kompresorovej stanice Veľké Kapušany. Dĺžka variantu 3 je 108,3 km.

Napojenie prepojavacieho plynovodu na štátnej hranici SR/PR bolo v porovnaní so zámerom doplnené, vzhľadom na požiadavky PR v cezhraničnom hodnotení a technicko-ekonomickom vyhodnotení navrhovateľa. Pôvodný bod napojenia zo zámeru je zachovaný (B), okrem neho sa riešia ďalšie dva (A, C).

Z návrhu poľskej strany vzišiel bod v blízkosti železničnej trate Medzilaborce - Lupków, ktorý využíva na poľskom území vytvorený komunikačný koridor s minimálnymi nárokmi na zásahy do lesných komplexov v Poľsku.

Po technicko-ekonomickom zhodnotení bol navrhovateľom navrhovanej činnosti navrhnutý bod napojenia južne od bodu zo zámeru, pri kóte 694 m n. m. s najkratším napojením sa na existujúcu cestu v doline toku Výrava. v závislosti od navrhovaných bodov napojenia je riešená nasledovná trasa plynovodu na slovenskej strane v oblasti doliny toku Výrava.

Trasa prepojavacieho plynovodu bola optimalizovaná počas celého procesu spracovania správy o hodnotení z nasledovných dôvodov:

- eliminácia kontaktu so zastavaným územím
- vylúčenie kontaktu trasy plynovodu s rozvojovými plochami dotknutých obcí
- eliminácia kontaktu trasy plynovodu s dobývacími priestormi, resp. chráneným ložiskovým územím
- minimalizovanie kontaktu s ochrannými pásmami vodárenských zdrojov
- minimalizovanie kontaktu so záujmami ochrany prírody a krajiny (chránené územia, územia NATURA2000, prvky ÚSES)

Novonavrhnuté varianty 1A, 2A a 3A vychádzajú z pôvodných variantov posudzovaných v zámere, ale vzhľadom na rozsah zmien ich považujeme za samostatné a rovnocenné.

VARIANT 1A

Trasa (bod napojenia C) je situovaná v doline toku Výrava, kde kopíruje smerovanie údolnej spevnenej komunikácie až po priestor pre umiestnenie HPS Výrava na voľnej ploche vedľa prístupovej cesty. Od HPS sa trasa vo variante 1A lomí JV smerom po svahu nad severným okrajom obce Výrava a v priestore križovania s cestou Výrava - Olšínikov dostáva do spoločného úseku s variantmi 2A a 3A nad cestou II/567. Charakter územia je prevažne vrchovinný s prevahou TTP. Trasa je vedená plynulejšie bez ostrých zalomení až za križovatkou ciest II/567 a III/5599, kde je vedená v koridore cesty III/5599 po jej ľavej strane v lesnom poraste až ku križovaniu cesty II/559, pričom z východnej strany obchádza obce Zbojné, Rokytov pri Humennom a obec Jablň.

Za obcou Jablň trasa približne v km 26,0 križuje cestu II/559, 3x rieku Laborec a pokračuje dolinou rieky Laborec v koridore s cestou II/559 a železničnou traťou smerom k mestu Humenné. V tomto úseku trasa obchádza západne obce Koškovce, Hankovce, Ľubiša a Veľopolie. Pri obci Udavské sa trasa plynovodu stáča východným smerom, križuje cestu II/559 a rieku Laborec a pokračuje južným smerom k obci Lackovce, ktorú oblúkom JV smerom obchádza. Od tohto bodu sa zásadne odkláňa od pôvodného variantu I a smeruje JV k masívu Drieňová nad obcou Ptíčie, čím sa vyhýba úzkemu údoliu toku Ptava. Po zdolaní masívu Drieňová sa trasa lomí JZ smerom a oblúkom obchádza obec Ptíčie, pokračuje západným smerom k obci Chlmec, križuje cestu III. triedy, južne obchádza vodnú nádrž Chlmec a pri vrchu Chlmec (308 m) sa lomí J až JZ smerom cez horský masív. Po jeho prekonaní schádza do pahorkatinnej oblasti medzi obcami Oreské a Staré a pokračuje JZ smerom, križuje rieku Laborec a pod obcou Nacina Ves sa lomí západným smerom, križuje cestu I/18, železničnú trať a pokračuje cez plochy ornej pôdy južným smerom okolo obce Petrovce nad Laborcom až ku križovaniu s cestou I/50. V tomto priestore JV oblúkom obchádza miestnu časť Michaloviec Močarany a z východnej strany obchádza obce Krásnovce, Šamudovce, 3x križuje Sliepkovský kanál. Pred obcou Sliepkovce sa trasa plynovodu lomí južným smerom a oblúkom v smere JV obchádza obec Sliepkovce, križuje cestu III/050229 a stáča sa južným smerom, pričom z východu obchádza obec Budkovce.

V km cca 91,8 križuje rieku Laborec a zo západu obchádza obec Krišovská Liesková a južným smerom vedie ku kompresorovej stanici Veľké Kapušany, križuje železničné trate, cestu II/552, potok Udoč, cestu III. triedy Čičarovce - Veľké Kapušany a cestu II/555. Za cestou II/555 sa napája do severnej časti KS Veľké Kapušany. Dĺžka variantu 1A je 100,0 km.

VARIANT 2A

Trasa (bod napojenia B) je od začiatku situovaná v údolnej časti doliny toku Výrava kde kopíruje smerovanie údolnej spevnenej komunikácie až po priestor pre umiestnenie HPS Výrava na voľnej ploche vedľa prístupovej cesty. Od HPS trasa vo variante 2A pokračuje južným smerom, potom kopíruje cestu II/567, severovýchodným okrajom obce Výrava a v priestore križovania s cestou Výrava - Olšínikov dostáva do spoločného úseku s variantmi 1A a 3A nad cestou II/567. Charakter územia je prevažne vrchovinný s prevahou TTP. Trasa je vedená plynulejšie bez ostrých zalomení až za križovatkou ciest II/567 a III/5599, kde sa prudko stáča východným smerom a je vedená v koridore cesty II/567, južne od obce Svetlice. Za obcou Svetlice križuje cestu II/567 a vedie vo svahovitom teréne TTP, južne od obce križuje cestu III/55918 a pokračuje JV smerom, aby sa vyhla horskému masívu nad obcou Nižná Jablonka. SV od obce Hostovice trasa križuje cestu II/567 zo západu obchádza menovanú obec a pokračuje južným smerom v koridore cesty II/567 okolo obce Pčoliné. Nad novým recyklačným centrom trasa križuje cestu II/567 a pokračuje východne od nej až po severnú časť mesta Snina.

Nad Sninou sa trasa stáča JV smerom, východným obchvatom obchádza Sninu a križuje cestu I/74, železničnú trať Snina - Stakčín a rieku Cirocha. Trasa prechádza zvlneným terénom cez plochy TTP až ku obci Kolonica, kde sa pripája do koridoru cesty I/74, obec Kolonicu obchádza západným okrajom nad pôvodným variantom II v lesnom poraste. V južnej časti obce prechádza západne od rekreačného areálu obchádza poľné letisko a areál observatória. V tomto priestore opúšťa koridor cesty I/74 a vedie juhovýchodným smerom prevažne cez plochy TTP v mierne zvlnenom teréne, pričom postupne križuje Savkov potok a Rovný potok. Južne od obce Dúbrava križuje cestu II/566 a lomí sa južným smerom, kde vedie prakticky v súbehu so štátnou hranicou s Ukrajinou vo vzdialenosti cca 1500 m. Nad obcou Inovce sa stáča západným smerom, obchádza obec Beňatina a prechádza dolinou Beňatinského potoka a mieri medzi preluku obcí Koňuš a Choňkovce smerom na juh. Nad obcou Tibava sa opäťovne stáča juhozápadným smerom a križuje Breznický potok s tromi bezmennými prítokmi a cestu I/50 a pokračuje poľnohospodárskou pôdou až k obci Kristy. Trasa je oproti variantu II viac napriamená bez výrazných zalomení. Pod obcou Kristy pokračuje JZ smerom cez plochy ornej pôdy, zo západu obchádza obec a pokračuje prakticky v rovnnej línii až ku križovaniu s riekou Uh. Za riekou Uh vedie cez plochy ornej pôdy v dostatočnej vzdialenosti od okolitých obcí Bajana, Pavlovce nad Uhom, Čierne Pole a južne od obce Liesková sa stáča južným smerom križuje železničnú trať a cestu II/552 a postupne sa stáča JV smerom k severnému zaústeniu do KS 01 Veľké Kapušany. Dĺžka variantu 2A je 111,3 km.

VARIANT 3A

Trasa (bod napojenia A) je od začiatku situovaná v údolnej časti doliny toku Výrava kde kopíruje smerovanie údolnej spevnenej komunikácie až po priestor pre umiestnenie HPS Výrava na voľnej ploche vedľa prístupovej cesty. Od HPS trasa vo variante 3A pokračuje južným smerom, potom kopíruje cestu II/567, vedie severovýchodným okrajom obce Výrava a v priestore križovania s cestou Výrava - Oľšínikov sa dostáva do spoločného úseku s variantmi 1A a 3A nad cestou II/567. Charakter územia je prevažne vrchovinný s prevahou TTP. Trasa je vedená plynulejšie bez ostrých zalomení až za križovanku ciest II/567 a III/5599 a pokračuje v koridore cesty III/5599 po jej ľavej strane. Severne od obce prechádza na pravú stranu cesty III/5599 a zo západnej strany obchádza obec Zbojné, Rokyty pri Humennom a obec Jablň.

Za obcou Jablň trasa približne v km 26,0 križuje cestu II/559, rieku Laborec a pokračuje dolinou rieky Laborec v koridore s cestou II/559 a železničnou traťou smerom k mestu Humenné. V tomto úseku trasa obchádza západne obce Koškovce, Hankovce, Ľubiša a Veľopolie. Južne od obce Veľopolie sa trasa plynovodu lomí východným smerom, križuje cestu II/559 a po pravom brehu rieky Laborec pokračuje južným smerom k obci Udavské, kde križuje rieku Laborec. Oblúkom JV smerom obchádza obec Hažín nad Cirochou, križuje rieku Cirocha, cestu I/74 a železničnú trať. Od tohto bodu sa zásadne odkláňa od pôvodného variantu III a smeruje J k masívu Drieňová nad obcou Ptíčie, čím sa vyhýba úzkemu údoliu toku Ptava. Po zdolaní masívu Drieňová sa trasa lomí JZ smerom a oblúkom obchádza obec Ptíčie, pokračuje západným smerom k obci Chlmec, križuje cestu III. triedy, južne obchádza vodnú nádrž Chlmec a pri vrchu Chlmec (308 m) sa lomí J až JZ smerom cez horský masív. Po jeho prekonaní schádza do pahorkatinnej oblasti medzi obcami Oreské a Staré a pokračuje JZ smerom, križuje rieku Laborec a pod obcou Nacina Ves sa lomí západným smerom, križuje cestu I/18, železničnú trať a pokračuje cez plochy ornej pôdy výrazným oblúkom južným smerom okolo obce Petrovce nad Laborcom až ku križovaniu s cestou I/50. Za cestou I/50 sa lomí východným smerom a medzi obcami Krásnovce a miestnou časťou Močarany a z východnej strany obchádza obce Krásnovce, Šamudovce, 3x križuje Sliepkovský kanál. Pred obcou Sliepkovce sa trasa plynovodu lomí južným smerom a oblúkom v smere JV obchádza obec Sliepkovce, križuje cestu III/050229 a pokračuje východným smerom cez rieku Laborec,

za ktorou sa stáča JV smerom medzi obcami Stretava a Stretavka, pričom križuje toky Čierna Voda a Uh. Za riekou Uh sa stáča južným smerom, zo západu obchádza obec Krišovská Liesková a južným smerom vedie ku kompresorovej stanici Veľké Kapušany, križuje železničné trate, cestu II/552, potok Udoč, cestu III. triedy Čičarovce - Veľké Kapušany a cestu II/555. Za cestou II/555 sa napája do severnej časti KS Veľké Kapušany. Dĺžka variantu 3A je 101,0 km.

9 VARIANTY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Zámer bol predložený v troch základných variantoch - varianty 1, 2 a 3.

Ministerstvo životného prostredia SR v rozsahu hodnotenia zo dňa 21.10.2014 určilo pre ďalšie posudzovanie uvedené tri varianty, resp. ich modifikácie, spolu s nulovým variantom (stavom, ktorý by nastal, keby sa výstavba plynovodu neuskutočnila). Počas spracovania správy o hodnotení boli zistené skutočnosti, ktoré si vyžiadali úpravy na posudzovaných trasách plynovodu. Tieto úpravy vyústili do zaradenia nových samostatných variantov 1A, 2A a 3A, vychádzajúcich z pôvodných variantov.

Varianty sú podrobnejšie popísané v úvode časti 8 tejto kapitoly.

10 CELKOVÉ NÁKLADY

Nižšie uvedené investičné náklady sú len orientačné a slúžia výlučne pre potreby posudzovania vplyvov na ŽP ako jedno z technicko-ekonomických kritérií pre porovnanie a výber najvhodnejšieho variantu trasy prepojujacieho plynovodu PR-SR. Presné náklady na výstavbu plynovodu budú uvedené vo vyššom stupni projektovej prípravy, kedy bude rozpracovaný vybraný variant pre výstavbu.

Variant 1	- 141,95 mil. €
Variant 1A	- 136,40 mil. €
Variant 2	- 152,68 mil. €
Variant 2A	- 147,30 mil. €
Variant 3	- 144,43 mil. €
Variant 3A	- 137,40 mil. €

11 DOTKNUTÉ OBCE

Okres Medzilaborce

- Čabalovce
- Palota
- Svetlice
- Výrava
- Zbojné

Okres Humenné

- Hankovce
- Hažín n/Cirochou
- Humenné
- Chlmec
- Jabloň

- Kochanovce
- Koškovce
- Lackovce
- Ľubiša
- Nižná Jablonka
- Ptičie
- Rokytov pri Humennom
- Udavské
- Veľopolie
- Vyšná Jablonka
- Zbudské Dlhé

Okres Snina

- Čukalovce
- Dúbrava
- Hostovice
- Kolonica
- Lodomírov
- Michajlov
- Pčoliné
- Snina
- Stakčín
- Šmigovec

Okres Sobrance

- Beňatina
- Bežovce
- Choňkovce
- Jenkovce
- Koňuš
- Kristy
- Lekárovce
- Orechová
- Priekopa
- Ruský Hrabovec
- Sejkov
- Tašuľa
- Tibava
- Vojnatina
- Záhor

Okres Michalovce

- Budkovce
- Čičarovce
- Čierne Pole
- Drahňov
- Kapušianske Kľačany
- Krásnovce
- Krišovská Liesková
- Lastomír
- Laškovce

- Lesné
- Michalovce
- Moravany
- Nacina Ves
- Oreské
- Palín
- Pavlovce nad Uhom
- Petrovce nad Laborcom
- Pozdišovce
- Sliepkovce
- Staré
- Stretava
- Stretavka
- Suché
- Šamudovce
- Veľké Kapušany
- Vojany
- Vrbnica
- Zbudza
- Zemplínska Široká
- Žbince

12 DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Prešovský samosprávny kraj

Košický samosprávny kraj

13 DOTKNUTÉ ORGÁNY

- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody
- Ministerstvo hospodárstva SR
- Úrad verejného zdravotníctva SR
- Štátna ochrana prírody Banská Bystrica
- Úrad Prešovského samosprávneho kraja
- Úrad Košického samosprávneho kraja
- Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Prešov
- Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Košice
- Krajský pamiatkový úrad Prešov
- Krajský pamiatkový úrad Košice
- Obvodný banský úrad Košice
- Okresné úrady, odbory starostlivosti o životné prostredie v sídle kraja x2
- Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie Medzilaborce
- Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie Humenné
- Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie Snina
- Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie Sobrance
- Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie Michalovce
- Okresné úrady, odbory cestnej dopravy a pozemných komunikácií v sídle kraja x2
- Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Medzilaborce

- Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Humenné
- Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Snina
- Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Sobrance
- Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Michalovce
- Okresné úrady, odbory poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, poľovníctva a pozemkových úprav v sídle kraja x2
- Okresný úrad, odbor poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, poľovníctva a pozemkových úprav Medzilaborce
- Okresný úrad, odbor poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, poľovníctva a pozemkových úprav Humenné
- Okresný úrad, odbor poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, poľovníctva a pozemkových úprav Snina
- Okresný úrad, odbor poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, poľovníctva a pozemkových úprav Sobrance
- Okresný úrad, odbor poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, poľovníctva a pozemkových úprav Michalovce
- Okresné úrady, odbory civilnej ochrany obyvateľstva a riadenia štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu x2
- Okresný úrad Medzilaborce, odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Humenné, odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Snina, odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Sobrance, odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Michalovce, odbor krízového riadenia

14 POVOĽUJÚCI ORGÁN

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov sa pripravovaná stavba bude realizovať podľa stavebného povolenia, ktorý vydá príslušný stavebný úrad. Stavebným úradom podľa zákona c. 103/2003 Z.z., ktorým sa mení a doplna zákon č. 50/1976 Zb. (117, ods. 1) je obec.

V tomto prípade, pretože sa jedná o líniovú stavbu, požiadal navrhovateľ Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Odbor štátnej stavebnej správy o určenie povoľujúceho orgánu. Na základe tejto žiadosti ministerstvo určilo za miestne príslušný orgán - Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky na vykonanie územného konania vo veci predmetnej líniovej stavby.

Príslušný okresný úrad v sídle kraja, odbor výstavby a bytovej politiky následne určí, ktorý stavebný úrad v jeho pôsobnosti vykoná stavebné konanie vo veci.

15 REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo hospodárstva SR

16 DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Realizácia stavby je podmienená vydaním územného rozhodnutia a stavebného povolenia podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

17 VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Posudzovaná stavba podlieha cezhraničnému hodnoteniu. V 02/2015 bol na MŽP SR doručený list regionálneho riaditeľstva ochrany životného prostredia v meste Rzeszów, v ktorom sa regionálna autorita odvoláva na Konvenciu Espoo o cezhraničných vplyvoch. Ďalej konštatuje, že trasa plynovodu v hraničnom pásme PR - SR prechádza cez cenné prírodné hodnoty, čo si vyžiada podrobnejšie hodnotenie vplyvov na dotknuté územie. Hodnotenie cezhraničných vplyvov je uvedené v kapitole X. SoH.

I. POŽIADAVKY NA VSTUPY

1 PÔDA

Záber pôdy

Pre nehnuteľnosti, ktoré sú v katastri nehnuteľností zapísané ako orná pôda, resp. trvalé trávnaté porasty a pod., bude potrebné postupovať v súlade so zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v prípade trvalých záberov bude potrebné zabezpečiť odňatie z poľnohospodárskej pôdy. Pre nehnuteľnosti, ktoré sú v katastri nehnuteľností zapísané ako lesné pozemky bude potrebné postupovať v súlade so zákonom č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a v prípade trvalých záberov bude potrebné zabezpečiť vyňatie z lesných pozemkov.

Spoločnosť eustream a.s., ako držiteľ povolenia a prevádzkovateľ tranzitných plynovodov v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“) má vo verejnom záujme a v nevyhnutnom rozsahu, okrem iného, právo na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obce vstupovať na cudzie pozemky, uskutočniť výstavbu plynovodov a plynárenských zariadení prepravnej siete a vykonávať činnosti na zabezpečenie bezpečnej prevádzky takejto líniovej sústavy. Tieto práva zodpovedajú zákonnému vecnému bremenu určenému zákonom o energetike (§ 11 ods. 1 písm. a), f) a g), § 11 ods. 8 zákona o energetike. Ostatné zákonom uvedené práva a povinnosti držiteľa povolenia zodpovedajúce vecným bremenám sú definované § 11 ods. 1 písm. b), c), d), e).

Po nadobudnutí právoplatnosti stavebného povolenia na výstavbu plynovodu môže eustream, a.s. požiadať záznamom kataster o zápis takéhoto vecného bremena do katastra nehnuteľností. Kataster nehnuteľností vykoná zápis záznamom spravidla do 60 dní. (§ 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností).

Dočasné zábery predstavujú pracovné pruhy, kde dôjde k skrývke ornice, ktorá bude dočasne umiestnená na okraji pracovného pruhu a po ukončení výstavby bude opätovne rozprestretá na pôvodnom mieste. Dočasné zábery budú taktiež predstavovať stavebné dvory, ktorých rozsah a lokalizácia budú predmetom vyššieho stupňa projektovej prípravy. V nasledujúcom prehľade sú uvedené dočasné zábery za jednotlivé k.ú., rozdelené na jednotlivé skupiny kvality pôd, vrátane najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z.z. (novelizovaná vyhláškou č. 59/2013) sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny.

Tab. 1 Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy podľa skupín kvality za jednotlivé k.ú. (m²)

okres Humenné

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Hankovce	5	6 290	0	6 010	6 290	0	6 010
	7	27 926	0	26 622	27 926	0	26 622
	8	31 344	0	40 215	31 344	0	40 215
	9	31 966	0	19 128	31 966	0	19 128
	najkvalitnejšie v k.ú.	22 338	0	19 552	22 338	0	19 552
Hažín nad Cir ochou	5	31 932	0	73 796	0	0	0
	6	14 852	0	2 167	43 242	0	37 623
	7	8 333	0	0	7 567	0	0
	8	0	0	0	4 188	0	7 128
	9	7 073	0	0	26 287	0	9 719

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
	najkvalitnejšie v k.ú.	31 932	0	73 796	14 545	0	15 279
Humenné	6	23 854	0	36 367	0	0	0
	7	36 789	0	30 170	0	0	0
Humenský Rokyto	7	93 999	0	0	93 999	0	0
	8	31 456	0	0	31 456	0	0
	9	33 739	0	0	33 739	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	44 228	0	0	44 228	0	0
Chlmec	6	121 446	0	0	56 573	0	56 573
	7	0	0	17 453	0	0	0
	8	1 981	0	14 498	15 668	0	15 668
	9	4 392	0	27 766	28 051	0	28 051
	najkvalitnejšie v k.ú.	100 684	0	0	34 055	0	34 055
Jabloň	5	0	0	5 764	0	0	5 764
	6	56 288	0	11 230	56 288	0	11 230
	7	30 297	0	26 687	30 297	0	26 687
	8	620	0	36 113	620	0	36 113
	9	29 047	0	16 585	29 047	0	16 585
	najkvalitnejšie v k.ú.	56 288	0	16 993	56 288	0	16 993
Kamienka	7	0	0	0	2 782	0	0
Kochanovce n ad Laborcom	5	29 509	0	0	29 509	0	0
	6	40 516	0	47 155	41 932	0	47 300
	najkvalitnejšie v k.ú.	70 025	0	20 379	71 442	0	20 284
Košíkovce	5	21 624	0	6 342	21 120	0	6 342
	6	7 318	0	8 436	7 318	0	8 436
	7	30 468	0	34 062	35 322	0	34 062
	9	20 119	0	30 543	15 388	0	30 543
	najkvalitnejšie v k.ú.	21 624	0	6 342	21 120	0	6 342
Lackovce	6	62 317	0	11 737	43 428	0	17 109
	7	0	0	7 811	4 862	0	7 811
	8	0	0	6 824	11 862	0	6 824
	9	17 437	0	14 766	14 211	0	14 766
	najkvalitnejšie v k.ú.	25 955	0	11 737	8 365	0	8 267
Ľubiša	6	105 777	0	84 349	108 270	0	81 880
	7	18 252	0	19 960	18 252	0	19 960
	9	6 295	0	22 558	6 295	0	34 746
	najkvalitnejšie v k.ú.	105 777	0	84 349	108 270	0	81 880
Nižná Jablonka	5	0	0	0	0	8 123	0
	6	0	0	0	0	2 119	0
	7	0	0	0	0	7 750	0
	9	0	0	0	0	4 866	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	0	0	17 992	0
Ptičie	6	68 689	0	62 198	135 415	0	115 564
	7	0	0	17 971	1 277	0	8 146
	8	0	0	0	0	0	8 984
	najkvalitnejšie v k.ú.	52 980	0	62 198	42 959	0	29 135
Udavské	5	6 796	0	11 174	6 796	0	10 152
	6	74 278	0	70 022	76 053	0	105 998
	najkvalitnejšie v k.ú.	27 177	0	32 650	42 579	0	50 196

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Veľopolie	6	30 033	0	16 010	24 393	0	22 932
	najkvalitnejšie v k.ú.	30 033	0	16 010	24 393	0	22 932
Vyšná Jablonka	5	0	22 091	0	0	12 163	0
	7	0	53 466	0	0	46 071	0
	8	0	13 180	0	0	15 645	0
	9	0	38 010	0	0	36 540	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	88 737	0	0	73 878	0
Zbudské Dlhé	8	0	0	7 542	0	0	7 542
Zbudský Rokytov	6	0	0	67 432	0	0	67 387
	7	0	0	73 110	0	0	76 511
	8	0	0	24 593	0	0	25 976
	9	0	0	19 661	0	0	19 302
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	67 432	0	0	67 387

okres Medzilaborce

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Svetlice	5	2 696	4 920	2 696	2 696	4 920	2 696
	7	44 864	166 939	34 168	38 540	169 997	38 540
	8	66 024	78 146	66 024	46 883	59 006	46 883
	9	4 824	14 216	11 098	13 766	23 158	13 766
	najkvalitnejšie v k.ú.	47 560	143 626	36 864	41 236	146 684	41 236
Výrava	6	25 496	25 496	25 496	25 496	22 376	22 376
	7	50 759	50 759	50 759	31 423	56 168	56 168
	8	33 045	33 045	33 045	70 706	50 070	34 028
	9	8 689	8 689	8 689	25 914	8 689	25 914
	najkvalitnejšie v k.ú.	57 255	57 255	57 255	37 920	59 544	59 544
Zbojné	6	23 723	0	103 211	23 723	0	103 211
	7	38 175	0	6 824	38 175	0	12 390
	8	4 572	0	0	4 572	0	0
	9	36 839	0	26 868	36 839	0	34 288
	najkvalitnejšie v k.ú.	23 723	0	82 902	23 723	0	82 902

okres Michalovce

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Budkovce	5	67 942	0	0	67 942	0	67 202
	6	33 112	0	0	33 225	0	11 500
	7	42 890	0	0	32 414	0	0
	8	16 682	0	0	16 682	0	0
	9	916	0	0	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	67 942	0	0	67 942	0	67 202
Čičarovce	5	0	0	0	25 945	0	25 945
	6	0	0	0	89 236	72 625	89 236
	7	0	0	0	23 432	23 432	23 432
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	0	25 945	0	25 945
Čierne Pole	5	16 946	0	0	0	36 559	0
	6	8 506	0	50 239	50 239	63 520	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	16 946	0	0	0	36 559	0

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Drahňov	4	33 400	0	0	55 212	0	0
	5	10 508	0	0	18 520	0	0
	6	36 218	0	0	69 467	0	0
	7	13 880	0	0	0	0	0
	8	12 020	0	0	0	0	0
	9	28 223	0	0	43 170	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	43 908	0	0	73 733	0	0
Kapušíanske Kľačany	5	44 802	44 802	44 802	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	44 802	44 802	44 802	0	0	0
Krásnovce	5	0	0	0	65 116	0	65 116
	6	0	0	0	20 614	0	20 614
	7	0	0	0	30 760	0	15 591
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	0	40 486	0	40 486
Krišovská Liesková	5	65 765	0	0	36 740	63 733	37 143
	6	42 989	0	25 266	0	2 118	67 119
	7	14 924	0	0	9 040	0	87 160
	9	26 623	0	0	17 890	0	15 200
	najkvalitnejšie v k.ú.	65 765	0	0	36 740	63 733	37 143
Lastomír	5	26 093	0	53 426	0	0	0
	6	19 068	0	22 524	26 164	0	26 164
	7	0	0	6 564	49 528	0	49 528
	9	56 903	0	49 283	37 836	0	37 836
	najkvalitnejšie v k.ú.	24 854	0	40 621	0	0	0
Laškovce	4	0	0	3 202	0	0	0
	5	0	0	11 798	0	0	0
	7	0	0	2 346	0	0	0
Lesné	6	0	0	26 904	0	0	26 904
	7	0	0	18 711	0	0	18 711
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	26 904	0	0	26 904
Michalovce	5	2 147	0	0	2 147	0	0
	6	16 356	0	0	16 356	0	0
	7	3 610	0	0	3 610	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	2 147	0	0	2 147	0	0
Močarany	5	17 324	0	0	17 324	0	0
	6	40 560	0	0	40 486	0	30 970
	7	47 080	0	0	47 080	0	31 135
	najkvalitnejšie v k.ú.	16 018	0	0	16 018	0	0
Moravany	8	0	0	3 277	0	0	0
Nacina Ves	5	33 554	0	33 583	40 785	0	44 601
	6	3 044	0	13 802	3 044	0	1 951
	7	41 992	0	0	41 992	0	35 915
	najkvalitnejšie v k.ú.	33 554	0	47 385	40 785	0	44 601
Oreské	6	8 308	0	0	22 393	0	0
	8	11 243	0	12 642	16 061	0	4 291
	9	4 500	0	1 927	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	8 308	0	0	10 304	0	0
Palín	5	0	0	2 261	0	0	22 638
	6	0	0	175 074	0	0	14 150
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	2 261	0	0	22 638

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Pavlovce nad Uhom	5	0	7 835	94 767	0	0	19 792
	6	0	109 042	127 600	0	85 526	16 768
	7	0	0	12 134	0	0	0
	8	0	3 592	0	0	0	29 114
	9	0	0	26 118	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	7 835	176 722	0	0	36 560
Petrovce nad Laborcom	5	14 428	0	20 791	14 428	0	20 791
	6	42 761	0	32 764	42 761	0	12 113
	7	93 878	0	57 824	93 878	0	58 794
	najkvalitnejšie v k.ú.	57 189	0	53 555	57 189	0	32 904
Pozdišovce	4	0	0	34 950	0	0	0
	5	35 422	0	16 173	15 334	0	30 712
	6	41 305	0	73 291	17 437	0	55 392
	7	51 875	0	0	51 875	0	16 738
	8	0	0	77 316	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	74 513	0	54 166	32 770	0	86 104
Sliepkovce	5	9 273	0	0	9 273	0	9 273
	6	40 541	0	0	40 541	0	39 496
	7	31 040	0	0	31 040	0	31 040
	najkvalitnejšie v k.ú.	49 814	0	0	49 814	0	48 769
Staré	5	0	0	0	34 718	0	33 647
	6	168 804	0	145 965	141 747	0	125 294
	7	0	0	0	19 741	0	7 209
	8	0	0	47 824	0	0	25 544
	najkvalitnejšie v k.ú.	10 421	0	19 045	75 550	0	80 699
Stretava	5	0	0	81 192	0	0	74 915
	9	0	0	50 858	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	81 192	0	0	74 915
Stretavka	5	0	0	0	0	0	29 923
	6	0	0	0	0	0	12 097
Suché	5	13 304	0	14 821	13 304	0	14 821
	6	0	0	74 237	0	0	74 237
	7	5 830	0	32 432	5 830	0	32 432
	najkvalitnejšie v k.ú.	13 304	0	89 058	13 304	0	89 058
Šamudovce	5	37 966	0	0	0	0	0
	6	30 865	0	18 206	0	0	0
	7	21 309	0	49 585	35 023	0	35 023
	najkvalitnejšie v k.ú.	68 831	0	18 206	0	0	0
Topoľany	7	21 870	0	0	21 870	0	0
Veľké Kapušany	5	113 402	60 336	60 336	30 521	30 521	30 521
	6	92 832	136 496	136 496	0	20 206	0
	7	0	0	0	28 096	28 096	28 096
	najkvalitnejšie v k.ú.	101 206	60 336	60 336	30 521	30 521	30 521
Vojany	5	9 962	0	0	9 962	0	0
	6	7 726	0	0	24 042	0	0
	7	18 848	0	0	0	0	0
	9	60 759	0	0	56 546	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	9 962	0	0	9 962	0	0

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Vrbnica	5	21 492	0	21 552	0	0	0
	6	13 110	0	14 228	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	21 492	0	21 552	0	0	0
Vysoká nad Uhom	5	13 013	0	0	35 736	0	13 013
	6	72 700	0	0	74 453	0	72 700
	9	20 700	0	0	24 589	0	20 700
	najkvalitnejšie v k.ú.	13 013	0	0	35 736	0	13 013
Zbudza	5	35 236	0	11 791	0	0	0
	6	1 236	0	85 245	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	35 236	0	11 791	0	0	0
Zemplínska Široká	5	0	0	11 291	0	0	0
	6	0	0	30 278	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	41 569	0	0	0
Žbince	5	0	0	44 365	0	0	0
	6	35 061	0	8 020	35 061	0	35 061
	7	42 108	0	0	42 108	0	42 108
	9	35 072	0	0	35 072	0	35 072
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	44 365	0	0	0

okres Snina

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Čukalovce	7	0	43 518	0	0	43 518	0
	9	0	16 930	0	0	16 930	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	29 382	0	0	29 382	0
Dúbrava	6	0	31 160	0	0	31 160	0
	7	0	59 360	0	0	59 360	0
	8	0	13 073	0	0	13 073	0
	9	0	19 984	0	0	19 984	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	35 772	0	0	35 772	0
Hostovice	6	0	15 694	0	0	15 694	0
	7	0	81 619	0	0	81 619	0
	8	0	13 422	0	0	13 422	0
	9	0	89 920	0	0	89 920	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	93 621	0	0	93 621	0
Kolonica	6	0	27 726	0	0	43 690	0
	7	0	93 184	0	0	57 292	0
	8	0	48 984	0	0	41 153	0
	9	0	44 398	0	0	47 257	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	71 048	0	0	80 194	0
Ladomírov	5	0	76 800	0	0	76 800	0
	7	0	81 118	0	0	82 042	0
	9	0	31 412	0	0	31 412	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	100 414	0	0	100 414	0
Michajlov	5	0	23 570	0	0	23 570	0
	7	0	20 003	0	0	20 003	0
	9	0	11 217	0	0	11 217	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	43 573	0	0	43 573	0

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Pčoliné	6	0	26 264	0	0	32 060	0
	7	0	119 712	0	0	119 712	0
	8	0	32 424	0	0	31 028	0
	9	0	72 727	0	0	68 843	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	125 587	0	0	131 384	0
Snina	5	0	14 294	0	0	5 832	0
	6	0	28 622	0	0	33 117	0
	7	0	139 221	0	0	45 723	0
	8	0	11 437	0	0	24 603	0
	9	0	60 825	0	0	85 683	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	39 874	0	0	35 905	0
Stakčín	6	0	16 791	0	0	16 791	0
	7	0	48 274	0	0	48 274	0
	8	0	5 007	0	0	5 007	0
	9	0	4 816	0	0	4 816	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	55 136	0	0	55 136	0
Šmigovec	5	0	36 089	0	0	36 089	0
	7	0	16 793	0	0	16 793	0
	9	0	13 415	0	0	13 415	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	41 597	0	0	41 597	0

okres Sobrance

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Beňatina	6	0	37 664	0	0	17 069	0
	7	0	47 423	0	0	35 259	0
	8	0	14 379	0	0	14 379	0
	9	0	73 521	0	0	77 516	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	60 620	0	0	26 118	0
Bežovce	5	0	62 667	0	0	3 812	0
	6	0	59 110	0	0	49 705	0
	7	0	0	0	0	48 104	0
	9	0	0	0	0	38 190	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	121 778	0	0	53 517	0
Choňkovce	6	0	65 691	0	0	102 933	0
	7	0	26 762	0	0	21 584	0
	8	0	32 389	0	0	0	0
Inovce	7	0	18 468	0	0	18 468	0
	9	0	101 676	0	0	101 676	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	40 662	0	0	40 662	0
Jenkovce	5	0	68 226	0	0	0	0
	6	0	100 896	0	0	25 684	0
	9	0	79 177	0	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	68 226	0	0	0	0
Koňuš	6	0	45 668	0	0	32 642	0
	7	0	11 470	0	0	10 108	0
	8	0	15 715	0	0	26 697	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	57 138	0	0	42 750	0

obec	skupina pôd	varianty					
		var. 1	var.2	var.3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
Kristy	6	0	0	0	0	88 026	0
	9	0	0	0	0	10 556	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	0	0	88 026	0
Lekárovce	5	0	67 786	0	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	67 786	0	0	0	0
Orechová	6	0	27 233	0	0	27 150	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	27 233	0	0	27 150	0
Priekopa	6	0	0	0	0	34 684	0
	7	0	11 283	0	0	0	0
	8	0	6 136	0	0	32 908	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	0	0	34 684	0
Ruský Hrabovec	6	0	63 713	0	0	52 742	0
	7	0	26 418	0	0	33 503	0
	8	0	2 261	0	0	0	0
	9	0	24 296	0	0	32 324	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	90 131	0	0	86 245	0
Sejkov	6	0	110 422	0	0	109 256	0
Tašuľa	5	0	0	0	0	15 562	0
	6	0	0	0	0	19 867	0
	9	0	0	0	0	23 500	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	0	0	0	35 428	0
Tibava	5	0	27 858	0	0	11 147	0
	6	0	129 002	0	0	49 524	0
	8	0	11 332	0	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	92 295	0	0	60 671	0
Vojnatina	5	0	0	0	0	4 800	0
	6	0	63 459	0	0	127 004	0
	7	0	11 931	0	0	0	0
	8	0	4 937	0	0	0	0
	najkvalitnejšie v k.ú.	0	63 459	0	0	63 641	0
Záhor	6	0	74 892	0	0	0	0

Tab. 2 Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy podľa skupín kvality (ha)

skupina pôd	varianty					
	var. 1	var. 2	var. 3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
4	3,34	0,00	3,82	5,52	0,00	0,00
5	67,44	53,03	62,87	46,85	36,94	55,80
6	133,70	126,77	160,59	131,49	125,17	135,67
7	83,10	112,77	52,52	89,77	107,29	81,98
8	20,90	33,95	36,99	25,00	32,70	28,83
9	41,34	72,59	32,58	45,20	77,11	33,49
Spolu	349,82	399,11	349,38	343,84	379,21	335,77
z toho najkvalitnejšie pôdy v rámci k.ú. obcí	148,38	174,09	142,52	117,67	167,05	130,04

Trvalé zábery PPF

Trvalé zábery PPF sa obmedzujú na plochy, kde budú vybudované prevádzkové objekty plynovodu. Ich rozsah je pre všetky posudzované varianty rovnaký. Umiestnenie bude upresnené vo vyššom stupni projektovej prípravy pre vybraný variant. Pred výstavbou sa vykúpia pozemky, ktoré sa po výstavbe reklasifikujú na zastavané plochy. Takéto pozemky

zostanú vo výlučnom vlastníctve prevádzkovateľa a budú zabezpečené proti vstupu neoprávnených osôb.

Ochrana poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom využití je zabezpečená ochranou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek uvedenú v prílohe č.2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Pokiaľ sa BPEJ kód pre dané katastrálne územie nachádza v uvedenej tabuľke, poľnohospodárska pôda s týmto kódom BPEJ a v tomto katastrálnom území je chránená a za odňatie sa platí odvod, ktorý je určený v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z.

4xTU	2 000 m ²
3xSKAO	80 m ²
1xHPS (HPS Výrava)	6 000 m ²
1xKS (rozšírenie KS)	1 800 m ²
5xPC (prístupové cesty)	1 000 m ²
Spolu	10 880 m²

Trvalé odlesnenie

Vlastníci pozemkov, ktoré sa nachádzajú v lesných priesekoch sú povinní ponechať trasu plynovodu bez drevnej vegetácie z prevádzkových dôvodov v šírke 5 m na oboch stranách od osi plynovodu. Nejedná sa o trvalé vyňatie lesných pozemkov, ale o odlesnenie prevádzkového pásu. Trvalé odlesnenie trasy plynovodu bude pravidelne udržiavané prevádzkovateľom a zostane permanentne bez drevného porastu.

Variant	Dočasný záber LPF v m ²	Trvalé odlesnenie v m ²
1	280 485	121 950
1A	309 350	134 500
2	338 790	147 300
2A	310 040	134 800
3	317 745	138 150
3A	295 320	128 400

Nároky na zastavané územie

Navrhované trasy plynovodu nemajú žiadne nároky na asanácie objektov. Trasy sú vedené výhradne mimo zastavaných území dotknutých sídiel.

2 VODA

Pitná voda

Nároky na odber vody pri výstavbe plynovodu spočívajú v potrebe pitnej vody pre zamestnancov stavby a úžitkovej a technologickej vody v rámci zariadenia staveniska.

Počas výstavby budú zariadenia staveniska zásobované pitnou vodou z miestnych zdrojov, ktorých lokalizácia ani veľkosť potreby vody nebola v tomto štádiu prípravy stavby špecifikovaná. Denná spotreba pitnej vody počas výstavby bude daná počtom pracovníkov a podľa platných noriem je 120 l/osobu/deň.

Počas prevádzky plynovodu nevznikajú žiadne nároky na pitnú vodu. Areál HPS Výrava bude bez trvalej obsluhy. Zaústenie plynovodu bude v KS01 Veľké Kapušany, kde je vybudovaný vodovod v potrebnej kapacite.

Technologická voda

Technologická voda nebude používaná.

3 SUROVINY A MATERIÁLY

Pre stavbu budú použité tieto hlavné materiály:

- plynovodné oceľové rúry s továrenskou PE, PP izoláciou,
- plynovodné oceľové tvarovky s továrenskou izoláciou,
- plynovodné oceľové rúry s vlákno cementovým obetónovaním,
- plynovodné guľové uzávery a vstupno-výstupné komory,
- izolačné materiály na báze polyuretánov alebo polyizobuténov,
- prefabrikované kiosky typu LB,
- prefabrikované betónové prepájacie objekty (PBR, DBR)
- betón a bentonit,
- štrkodrava a piesky,
- prefabrikované domčeky KMB
- transformátorová stanica,
- stavebné a technologické komponenty pre výstavbu HPS
- káblové a vonkajšie vedenia 22kV k HPS Výrava,
- káblové vedenia AYKY a CYKY do 1kV,
- optický kábel, chránička optického kábla z HDPE a výstražná fólia,
- anódové uzemnenie (koľajnica)
- betónové panely pre prístupové cesty

Hlavným prepravným médiom v plynovodnom potrubí bude zemný plyn. Jeho stručná charakteristika je nasledovná:

Fyzikálne vlastnosti plynu:

- merná hmotnosť:	0,717-0,804 kg/m ³
- bod vznietenia:	640 °C
- obsah metánu:	min. 85% objemu
- obsah etánu a vyšších uhľovodíkov:	max.91% objemu
- obsah inertov:	(N ₂ +CO ₂):7% objemu
- obsah sírovodíka:	max. 6 mg/m ³
- obsah všetkej síry:	max. 100 mg/m ³
- dolná hranica výbušnosti:	5 %
- horná hranica výbušnosti:	15 %

Charakteristika média:

Zemný plyn: horľavý, bezfarebný plyn, bez zápachu, ľahší ako vzduch

Zloženie zemného plynu v % obj.:

- CH ₄	97,8
- C ₂ H ₆	0,6
- Síra	0,03

- C ₃ H ₈	0,21
- C ₄ H ₁₀	0,08
- C ₅ H ₁₂	0,04
- C ₆ H ₁₄	0,01
- CO ₂	0,12
- N ₂	0,84

Počas prevádzky prepojavacieho plynovodu nevznikajú žiadne nároky na suroviny, resp. materiály. Vzniká nárok iba na elektrickú energiu počas prevádzky plynovodu (viď nižšie).

4 ENERGETICKÉ ZDROJE

Elektrická energia

Elektrická energia bude potrebná na prevádzku MOS, SKAO a dočasne pre objekty zariadenia staveniska. Presné bilancie potreby elektrickej energie budú až po spresnení technológie.

Potrebné množstvá budú zabezpečené vybudovaním vysokonapäťových a nízkonapäťových elektrických prípojk. Ich situovanie bude predmetom dokumentácie pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie, t.j. v čase keď bude vybraný finálny variant vedenia plynovodu.

5 NÁROKY NA DOPRAVU A INÚ INFRAŠTRUKTÚRU

Navrhovaná stavba si nevyžaduje úpravu verejného ani občianskeho vybavenia. Počas realizácie stavby bude využitá existujúca cestná, príp. aj železničná sieť. Na prístup k pracovným pruhom bude pri výstavbe plynovodu potrebné vybudovať dočasné zjazdy z komunikácií III. triedy a z miestnych účelových ciest v rozsahu podľa projektu organizácie výstavby. Ako zariadenie staveniska a skladovacie plochy materiálu sa plánujú využiť niektoré z nevyužívaných areálov poľnohospodárskych družstiev nachádzajúcich sa v blízkosti navrhovanej trasy, ku ktorým sú vybudované prístupové cesty. Dovozy potrubného materiálu je možné realizovať po existujúcich komunikáciách I. triedy, resp. po železničných tratiach. Presné trasy prepravy vstupných materiálov budú špecifikované v technickej projektovej dokumentácii po výbere najvhodnejšieho variantu. V trase plynovodu ani v ochranných pásmach vodných tokov sa nebudú vytvárať žiadne skládky ani rampy na manipuláciu s materiálom potrebným na výstavbu. Objekty trasových uzáverov a staníc katódovej ochrany sú navrhované tak, aby boli prístupné z existujúcich komunikácií a bolo potrebné budovať čo najmenej prístupových ciest.

Plynovod bude napojený na automatický riadiaci systém plynovodnej sústavy pomocou samostatného optického kábla, ktorý bude súčasťou stavby.

Strety s cestnou dopravou

Variant	Staničenie v km	Číslo cesty	Katastrálne územie
Variant 1	12,0	II/567	Svetlice
	25,95	II/559	Jabloň
	34,7	II/559	Ľubiša
	43,3	I/74	Hažín nad Cirochou
	61,7	I/18	Nacina Ves
	71,7	I/50	Michalovce - Močarany
	102,2	II/552	Veľké Kapušany

Variant	Staničenie v km	Číslo cesty	Katastrálne územie
Variant 2	12,0	II/567	Svetlice
	14,4	II/567	Svetlice
	22,2	II/567	Hostovice
	36,9	II/567	Snina
	41,8	I/74	Snina
	61,2	II/566	Ruský Hrabovec
	83,5	I/50	Tibava
	106,8	II/555	Pavlovce nad Uhom
	113,2	II/552	Veľké Kapušany
Variant 3	11,8	II/567	Svetlice
	26,0	II/559	Jabloň
	35,9	II/559	Veľopolie
	44,4	I/74	Hažín nad Cirochou
	61,8	I/18	Petrovce nad Laborcom
	74,6	I/50	Pozdišovce
	104,7	II/552	Veľké Kapušany
Variant 1A	11,4	II/567	Svetlice
	25,1	II/559	Jabloň
	34,0	II/559	Ľubiša
	42,3	I/74	Hažín nad Cirochou
	60,3	I/18	Nacina Ves
	70,3	I/50	Michalovce - Močarany
	96,2	II/552	Čičarovce
	99,7	II/555	Veľké Kapušany
Variant 2A	12,0	II/567	Svetlice
	14,3	II/567	Svetlice
	22,4	II/567	Hostovice
	34,0	II/567	Snina
	41,2	I/74	Snina
	60,0	II/566	Ruský Hrabovec
	83,5	I/50	Tibava
	101,3	II/555	Pavlovce nad Uhom
	107,6	II/552	Čičarovce
	111,0	II/555	Veľké Kapušany
Variant 3A	12,4	II/567	Svetlice
	26,4	II/559	Jabloň
	36,2	II/559	Veľopolie
	43,4	I/74	Hažín nad Cirochou
	61,5	I/18	Nacina Ves
	72,1	I/50	Michalovce - Močarany
	97,3	II/552	Čičarovce
	100,7	II/555	Veľké Kapušany

Okrem križovania s vyššie uvedenými cestami, varianty plynovodu križujú aj sieť ciest III. triedy v nasledovnom počte: variant 1 - 15 ciest, variant 2 - 14 ciest, variant 3 - 13 ciest, variant 1A - 11 ciest, variant 2A - 12 ciest a variant 3A - 12 ciest.

Strety so železničnými traťami

Variant	Staničenie v km	Číslo trate	Katastrálne územie
Variant 1	27,00	191 (2 koľaje)	Koškovce
	34,85	191 (2 koľaje)	Ľubiša
	42,30	196 (1 koľaj)	Hažín nad Cirochou
	63,40	191 (2 koľaje)	Petrovce nad Laborcom
	69,80	železničná vlečka	Michalovce
	73,50	191 (2 koľaje)	Pozdišovce
	101,90	širokorozchodná	Veľké Kapušany
	102,2	195 (1 koľaj)	Čičarovce

Variant	Staničenie v km	Číslo trate	Katastrálne územie
Variant 2	41,80	196 (1 koľaj)	Snina
	113,0	širokorozchodná	Veľké Kapušany
	113,2	195 (1 koľaj)	Čičarovce
Variant 3	26,50	191 (2 koľaje)	Koškovce
	36,00	191 (2 koľaje)	Veľopolie
	44,30	196 (1 koľaj)	Hažín nad Cirochou
	63,00	191 (2 koľaje)	Petrovce nad Laborcom
	76,60	191 (2 koľaje)	Šamudovce
	104,50	širokorozchodná	Veľké Kapušany
	104,70	195 (1 koľaj)	Čičarovce
Variant 1A	25,60	191 (2 koľaje)	Koškovce
	34,10	191 (2 koľaje)	Ľubiša
	41,80	196 (1 koľaj)	Hažín nad Cirochou
	61,80	191 (2 koľaje)	Petrovce nad Laborcom
	68,30	železničná vlečka	Michalovce
	71,60	191 (2 koľaje)	Krásnovce
	94,80	širokorozchodná	Veľké Kapušany
	96,10	195 (1 koľaj)	Veľké Kapušany
Variant 2A	41,00	196 (1 koľaj)	Snina
	106,80	širokorozchodná	Veľké Kapušany
	107,70	195 (1 koľaj)	Veľké Kapušany
Variant 3A	26,90	191 (2 koľaje)	Jabloň
	36,40	191 (2 koľaje)	Veľopolie
	43,20	196 (1 koľaj)	Hažín nad Cirochou
	62,80	191 (2 koľaje)	Petrovce nad Laborcom
	70,50	železničná vlečka	Pozdišovce
	73,40	191 (2 koľaje)	Krásnovce
	95,95	širokorozchodná	Veľké Kapušany
	97,20	195 (1 koľaj)	Veľké Kapušany

Väzby na okolitú výstavbu

Navrhovaná trasa vo variante 1 v km 43,0 - 50,0 a vo variante 3 v km 44,0 - 49,0 križuje prvky infraštruktúry: plynovod STL, hlavný skupinový privádzač pitnej vody, navrhovaný skupinový kanalizačný zberač (ÚPN VÚC Prešovský kraj, ZaD 2009).

Navrhovaná trasa vo variante 1 v km 63,3, vo variante 1A v km 61,5, vo variante 3 v km 62,8 a vo variante 3A v km 62,6 (k.ú. Petrovce nad Laborcom) križuje navrhovanú trasu cesty I/18 Michalovce – Strážske (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014).

Navrhovaná trasa vo variante 1 v km 63,3, vo variante 1A v km 61,5, vo variante 3 v km 62,8 a vo variante 3A v km 62,6 (k.ú. Petrovce nad Laborcom) križuje navrhovanú trasu zdvojkolajnenia železničnej trate Michalovce – Strážske (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014).

Navrhovaná trasa vo variante 2 v km 86,8 (k.ú. Orechová) križuje navrhovanú trasu cesty I/50 obchvat Sobraniec (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014).

Navrhovaná trasa vo variante 2 v km 95,8 - 102,9 križuje navrhovanú suchú nádrž - polder (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014). V ÚPN je polder uvedený pre etapu výhľad.

Navrhovaná trasa vo variante 3 v km 69,5 - 71,0 (k.ú. Pozdišovce) križuje navrhovanú plochu priemyselnej výroby a skladov (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014).

Navrhovaná trasa vo variante 3 v km 76,5 (k.ú. Šamudovce) križuje navrhovanú trasu zdvojkolajnenia železničnej trate Michalovce – Trebišov (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014).

Navrhovaná trasa vo variante 1 v km 75,6 (k.ú. Šamudovce), vo variante 1A v km 75,0 (k.ú. Lastomír), vo variante 3 v km 76,8 (k.ú. Šamudovce) a vo variante 3A v km 76,8 (k.ú. Lastomír) križuje navrhovanú trasu diaľnice D1 Budimír – hranica SR/UA (ÚPN VÚC Košický kraj, ZaD 2009, 2014). Variant 2 uvedenú navrhovanú diaľnicu D1 križuje v km 95,0 (k.ú. Jenkovce) a variant 2A v km 90,0 (k.ú. Kristy).

6 NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Výstavbu bude realizovať vybraný dodávateľ, disponujúci potrebnou kapacitou zamestnancov v požadovanej profesijnej skladbe, preto za súčasného stavu nie je možné odhadnúť počet pracujúcich na stavbe. Podľa informácií od navrhovateľa pri podobných stavbách sa počet pracovníkov na stavbe pohybuje na úrovni cca 200 ľudí denne.

Prevádzka navrhovanej činnosti si nezakladá žiadne priame nároky na pracovné sily. Pravidelná údržba bude zabezpečovaná pracovníkmi navrhovateľa resp. vybraných subdodávateľov. Objekt HPS nebude s trvalou obsluhou.

II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

1 ZDROJE ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA

Pohyb nákladných vozidiel a stavebných mechanizmov pri realizácii stavby spôsobí zvýšenú produkciu exhalátov a predovšetkým zvýšenú prašnosť, a to najmä počas suchého obdobia. Zároveň dôjde aj k znečisteniu ovzdušia emisiami z dopravných prostriedkov a stavebných mechanizmov. Počas realizácie stavby môže stavenisko pôsobiť ako zdroj prašnosti iniciovaný vetrom. Tento vplyv však bude krátkodobý, prejaví sa len počas realizácie výstavby na jednotlivých úsekoch plynovodu. Minimalizáciu negatívnych vplyvov je však možné zabezpečiť koordináciou presunov stavebnej techniky, optimalizáciou dopravných trás, znižovaním prašnosti kropením a inými opatreniami. Opatrenia budú definované plánom organizácie výstavby.

Počas prevádzky nebude mať navrhovaná činnosť žiadny priamy vplyv na ovzdušie.

2 ODPADOVÉ VODY

Počas výstavby prepojavacieho plynovodu budú vznikať odpadové vody:

- z umývania stavebných mechanizmov a zariadení (areál dodávateľa),
- splaškové vody z objektov sociálnych zariadení staveniska (areál dodávateľa),

Nakoľko stavba bude vykonávaná dodávateľsky, dodávateľ stavby musí garantovať zneškodňovanie týchto vôd v súlade so zákonom o vodách.

Odpadové vody vznikajú jednorázovo pri tlakových skúškach tesnosti a pevnosti potrubia.

3 ODPADY

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, vzniknú druhy odpadov, zaradených do kategórie nebezpečných odpadov (N) a ostatných odpadov (O). Ich prehľad uvádzame v nasledovnej tabuľke.

Tab.3 Predpokladané druhy odpadov počas výstavby prepojavací plynovodu

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu	Množstvo v t
10 11 03	Odpadové vlákňité materiály na báze skla	O	0,05
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O	1,5
15 01 02	Obaly z plastov	O	0,5
15 01 03	Obaly z dreva	O	1,4
15 01 04	Obaly z kovu	O	0,05
15 01 06	Zmiešané obaly	O	1,5
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N	0,5
15 02 02	Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N	0,15
16 10 02	Vodné kvapalné odpady iné, ako uvedené v 16 10 01	O	cca 90000 m ³
17 02 01	Drevo	O	neurčené
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	10
17 04 05	Železo, oceľ (pri VPS a RS oceľ a pri pretlakoch, prepoj e plynovodov)	O	0,15
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	neurčené

Nakladanie s odpadmi sa musí riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva, ktorá požaduje predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich množstvo, ako i odpady zhodnocovať recykláciou a opätovným využitím. Zneškodňovanie odpadov spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie je možné vtedy, ak sa nedá použiť iný, vhodnejší spôsob nakladania s odpadmi. Z uvedeného vyplýva, že zneškodňovanie odpadov skládkovaním by mal byť posledný spôsob, ako sa bude s odpadmi nakladať. Bližšia špecifikácia druhov odpadov, zaradených do kategórie nebezpečných odpadov (N) a ostatných odpadov, ako aj spôsob nakladanie s odpadmi bude upresnené v príslušnom stupni projektovej dokumentácii a povolovacích konaniach.

Prebytočná zemina bude v šírke skrývky rozhrnutá pod ornicou po celej dĺžke plynovodu.

Tab.4 Odpady vznikajúce počas prevádzky VTL plynovodu

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu	Pôvod odpadu
05 07 99	Odpad inak nešpecifikovaný (kondenzát z plynu)	N	údržba systému
15 02 02	Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N	údržba systému
19 10 01	Odpad zo železa a ocele	O	výmena poškodených, alebo starých vytyčovacích tyčí
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O	odstránenie drevinného porastu pri čistení pásu 5 m od osi potrubia počas údržby

Spôsob nakladania s odpadmi počas výstavby a následne aj počas prevádzky vedenia bude zosúladený s právnymi požiadavkami v oblasti odpadového hospodárstva.

4 ZDROJE HLUKU A VIBRÁCIÍ

Počas výstavby

Počas výstavby možno očakávať zvýšenú hladinu hluku hlavne v miestach použitia ťažkých stavebných mechanizmov a tiež v miestach ich prejazdu v tesnej blízkosti obytnej zástavby. V tomto prípade však bude pôsobenie hluku a vibrácií dočasné, po dobu trvania výstavby prepojovacieho plynovodu.

Hlavnými zdrojmi hluku počas výstavbu budú:

- výrub drevín a krovín s použitím lesných strojov, resp. ručných motorových píl
- prejazdy nákladných vozidiel s prepravou vstupných materiálov a surovín
- zemné a výkopové práce s použitím bagrov, buldozéro, lesných traktorov
- tlakovanie potrubia vzdušnými kompresormi
- rekultivačné práce po uložení potrubia

Počas prevádzky

Počas bežnej prevádzky zvýšenie hlukovej záťaže nepredpokladáme, v jednotlivých prípadoch pri údržbe zariadení môže spôsobiť zvýšenie hlukovej záťaže:

- prečerpávanie plynu mobilnými kompresormi v objektoch TU a HPS.

Vibrácie

Vznik významných vibrácií počas prevádzky sa nepredpokladá, počas výstavby budú vznikať krátkodobo, pri zemných prácach spojených s ukladaním potrubia a pohybom ťažkých stavebných mechanizmov. Vplyvy na zdravie obyvateľstva žijúceho v okolí možno v súvislosti s vibráciami vylúčiť.

Počas prevádzky prepojavacieho plynovodu nepredpokladáme vznik žiadnych vibrácií.

5 ŽIARENIA A INÉ FYZIKÁLNE POLIA

Prevádzka plynovodu neprodukuje žiadne vedľajšie žiarenie, alebo teplo.

6 ZÁPACH A INÉ VÝSTUPY

Pri štandardnej prevádzke prepojovací plynovod nie je zdrojom žiadneho zápachu. Čisto potenciálnym rizikom je únik a vznietenie zemného plynu pri porušení plynovodného potrubia (havarijný stav).

7 VYVOLANÉ INVESTÍCIE

Okrem činností uvedených v kap. A.8 (TU, HPS) bude potrebné v rámci projektovej prípravy detailne zidentifikovať všetky strety s ostatnými líniovými a plošnými prvkami v území ako sú:

- križovanie a úpravy vodovodov
- križovanie a úpravy kanalizácií
- križovanie a úpravy plynovodov
- križovanie silnoprúdových a slaboprúdových vedení
- križovanie a úpravy produktovodov
- križovanie a úpravy zavlažovacích a odvodňovacích systémov
- križovanie a úpravy ciest, železníc a vodných tokov

I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Na vymedzenie hraníc dotknutého územia má vplyv vymedzenie ochranného a bezpečnostného pásma plynovodu ako plynárenského zariadenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. (energetický zákon).

Ochranné pásmo pre plynovod DN 1000 je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu vymedzený vodorovnou vzdialenosťou **50 m od osi** plynovodu na každú stranu meraný kolmo na os plynovodu. Pre objekt trasového uzáveru a stanice katódovej ochrany, je ochranné pásmo 8 m od pôdorysu zariadenia.

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Je to priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou **200 m od osi** plynovodu na každú stranu meraný kolmo na os plynovodu. Vlastníci pozemkov, ktoré sa nachádzajú v lesných priesekoch, cez ktoré sú vedené plynárenské zariadenia prevádzkované s tlakom nad 0,4 MPa, sú povinní umožniť prevádzkovateľovi siete zachovať voľné pásy v šírke 5 m na obe strany od osi plynovodu. Trasa jednotlivých variantov bola navrhnutá tak aby vzhľadom na uvedené ochranné a bezpečnostné pásma plynovodu nebola obmedzená infraštruktúra a územné plány dotknutých obcí.

V rámci posudzovania vplyvu stavby sme do zóny najintenzívnejšieho ovplyvnenia zahrnuli územie do vzdialenosti cca 200 m od osi trasy plynovodu na každú stranu meraný kolmo na os plynovodu.

II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Geomorfologické členenie územia, ktorými navrhovaná trasa prechádza je pre 1, 1A, 3 a 3A variant identický:

Variant 1, 1A, 3, 3A

Navrhovaná trasa prechádza územím, ktoré spadá z hľadiska geomorfologického do troch oblastí:

- oblasť Nízke Beskydy
 - podoblasti: Laborecká vrchovina
Ondavská vrchovina
Beskydské predhorie
- oblasť Vihorlatsko-gutínska
 - podoblasti: Vihorlatské vrchy
- oblasť Východoslovenská nížina
 - podoblasti: Východoslovenská pahorkatina
Východoslovenská rovina

Variant 2, 2A

Navrhovaná trasa prechádza územím, ktoré spadá z hľadiska geomorfologického do troch oblastí:

- oblasť Nízke Beskydy
 - podoblasti: Laborecká vrchovina
Beskydské predhorie
- oblasť Vihorlatsko-gutínska
 - podoblasti: Vihorlatské vrchy
- oblasť Východoslovenská nížina
 - podoblasti: Východoslovenská pahorkatina
Východoslovenská rovina

2 GEOLOGICKÉ POMERY

Geologická stavba

Geologická stavba je vzhľadom na dĺžku trasy jednotlivých variantov rôznorodá, vystupujú v nej horniny paleogénu vonkajšieho flyšového pásma (jednotky dukliansko-bukovského flyšu a čergovsko-beskydského flyšu), bradlového pásma, centrálneokarpatského paleogénu, mezozoika Humenských vrchov, neovulkanitov Vihorlatských vrchov a neogénu Trebišovskej panvy.

V trase koridorov jednotlivých variantov vystupujú uvedené celky v nasledovných úsekoch:

Geologicko-tektonická jednotka	Staničenie	
	variant 1, 1A, 3 a 3A	variant 2 a 2A
paleogén dukliansko-bukovského flyšu	0,0 - 7,5	0,0 - 39,0
paleogén čergovsko-beskydského flyšu	7,5 - 41,0	39,0 - 67,0
bradlové pásmo	41,0 - 42,5	67,0 - 69,0
centrálnokarpatský paleogén	42,5 - 49,0 55,5 - 59,5	69,0 - 70,0
mezozoikum Humenských vrchov	49,0 - 55,5	-
neovulkanity Vihorlatských vrchov	-	70,0 - 76,5
neogén Trebišovskej panvy	59,5 - k.ú.	76,5 - k.ú.

Paleogén dukliansko-bukovského flyšu

V trase plynovodu sa striedajú flyšové komplexy rôzneho vývoja. Na začiatku trasy vystupujú tzv. lupkovské vrstvy, ktoré predstavujú flyš s výraznou prevahou čiernych a sivých ílovcov nad pieskovcami a siltovcami. V ďalšej časti trasy sa strieda pieskovcový flyš cisnianskych vrstiev s drobnorytmickým flyšom podmenilitových vrstiev.

Paleogén čergovsko-beskydského flyšu

V tejto tektonickej jednotke je striedanie súvrství s rôznym charakterom menej časté. Jadro jednotky je budované hrubovrstevným flyšom zlínskych vrstiev, po okrajoch lemovaným tenkovrstevným flyšom belovežských vrstiev. Na kontakte s bradlovým pásmom vystupujú mohutné súvrstvia pieskovcov a zlepenčov.

Bradlové pásmo

Je zastúpené sedimentami kriedami a paleogénu. Zloženie súvrstvia je veľmi podobné s predchádzajúcimi jednotkami - striedajú sa v ňom pieskovce, ílovce a zlepence.

Centrálnokarpatský paleogén

Vyskytuje sa v úzkom pruhu na južnej strane bradlového pásma. Jedná sa opäť o typický flyš so striedaním vrstiev pieskovcov a vápnitých ílovcov.

Mezozoikum Humenských vrchov

Vystupuje iba v krátkom úseku v trase variantu I. a III. V zložení vystupujú pieskovce, slieňovce, ílovce, pestré ílovité bridlice, pieskovce, vápence a dolomity.

Neovulkanity Vihorlatských vrchov

Vykytujú sa v trase variantov II a Ila severovýchodne od Sobraniec. Reprezentované sú formáciou stratovulkánu Popriečny, v ktorej vystupujú lávové prúdy andezitov a ich vulkanoklastiká - brekcie a tufy..

Neogén Trebišovskej panvy

Trebišovská panva je súčasťou Východoslovenskej panvy vyplnenej sedimentami veku karpát až pliocén. Najvyššie stratigrafické členy tvoria sedimenty miocénu a pliocénu, zastúpené ílmi a vápnitými ílmi.

Kvartér

Staršie formácie sú v prevažnej miere prekryté formáciami kvartérnych pokryvných útvarov, ktoré patria k nasledovným genetickým typom:

- deluviálne sedimenty
- fluviálne sedimenty
- proluviálne sedimenty
- eolicko-deluviálne sedimenty.

Zastúpenie jednotlivých typov je odlišné v severnej a južnej časti trasy. V severnej časti trasy (cca km 60 variantu I a III a km 77 variantu II a IIa) majú absolútnu prevahu deluviálne sedimenty tvoriace kvartérny pokryv svahov. Na flyšových súvrstviach vonkajšieho flyšového pásma, bradlového pásma a centrálnokarpatského paleogénu sú zastúpené predovšetkým hlinami, s premenlivým obsahom úlomkov, na strmších svahoch sú to hlinítokamenité sute. V niektorých častiach sa vyskytujú neredeponované zvetraliny - hliny s úlomkami materských hornín, resp. navetrané materské horniny (elúvium). Hrúbka sedimentov je veľmi premenlivá, od 0,5 do 2,0 m, ojedinele do 5 m. V lokálnych depresiách a na úpätiach svahov môžu dosahovať hrúbku 5-10 m.

Špecifickým typom deluviálnych sedimentov sú zosuvné delúviá vzniknuté na flyšových horninových komplexoch. Zosuvné delúviá sú prevažne charakteru hlín, ílov a súť priemernej mocnosti 5-8 m. Povrch zosuvov je členitý, s eróznymi ryhami, v dolnej časti výrazne zamokrený.

Podložie tvorené mezozoikom a neovulkanitmi je prekryté prevažne hlinítokamenitými suťami a gravitačnými poľami (blokoviská), na úpätiach pohoria ronovými hlinami.

Menšie zastúpenie majú v severnej časti územia fluviálne sedimenty viazané na údolia riek a potokov. Sú zastúpené hlinami, štrkami a polohami bahnitéj hliny. Celková mocnosť dosahuje zväčša 3-8 m. Na vyústení dolín sú vyvinuté proluviálne sedimenty.

Odlišný vývoj kvartéru je na území východoslovenskej nížiny. Geomorfologické procesy počas kvartéru tu vytvorili široké fluviálne roviny, sformovali sa depresie vyplnené súvrstviami fluviálnych a čiastočne aj proluviálnych sedimentov. Okraj panvy lemujú široko rozvinuté periglaciálne kužele a plášte delúvií. V pahorkatinných častiach panvy došlo k vytvoreniu sprašovitých (eolicko-deluviálnych) sedimentov.

Geodynamické javy

Geologická stavba územia, členitosť terénu, hydrogeologické pomery a vysoký úhrn zrážok podmienili vznik a vývoj geodynamických javov, z ktorých sú v hodnotenom území najviac rozšírené svahové deformácie. V menšej miere sa uplatňuje erózia a zvetrávanie hornín.

Svahové deformácie sú viazané na komplexy hornín flyšového charakteru vystupujúcich v severnej časti trasy. Ich vznik je podmienený výskytom ílovcových hornín, nepriaznivým uložením vrstiev, konfiguráciou svahov, bočnou eróziou vodných tokov a množstvom zrážok. Následkom zvýšených atmosferických zrážok dochádza k vyššiemu priesaku dažďových vôd do horninového prostredia, čím sa zvýšia vztlakové účinky podzemnej vody, následne sa zhoršia fyzikálno-mechanické vlastnosti zemín a dochádza k porušeniu rovnovážneho stavu vo svahu a k aktivizácii svahových deformácií. Zastúpené sú deformácie typu plošných, frontálnych a prúdových zosuvov, rôznej aktivity a hĺbkového dosahu.

Výskyt aktívnych svahových deformácií je uvedený v časti C III.2

Erózia je rozšírená v území s väčšou akumuláciou jemnozrnných, piesčitých a štrkovitých zemín. Uplatňuje sa bočná a hĺbková erózia vodných tokov a výmoľová erózia. Ich vznik je

podmieneny aj antropogénnou činnosťou, ako je odlesnenie, nevhodné formy obhospodarovania (odstraňovanie remízok a pod.). Riešené územie je zaradené do kategórie so stredne silným až silným stavom aktuálnej vodnej erózie.

Zvetrávanie ílovcovo-pieskovcových a ílovcových horninových komplexov je intenzívne v miestach poruchových zón a tam, kde sú horniny dlhodobo vystavené účinkom exogénnych činiteľov. S procesom zvetrávania sú spojené objemové zmeny ílovitých hornín.

Ložiská nerastných surovín

V geologických štruktúrach Východoslovenskej nížiny sa nachádzajú ložiská zemného plynu a gazolínu, ložiská tehliarskych a keramických ílov, halozitu, bentonitu a kamennej soli. Podľa evidencie chránených ložiskových území a dobývacích priestorov Obvodného banského úradu Košice, v dotknutom území sa nachádzajú chránené ložiskové územia (CHLÚ) aj dobývacie priestory (DP).

Názov ložiska	Nerast	Variant
Kapušianske Kľačany	zemný plyn	všetky varianty
Pavlovce nad Uhom	zemný plyn	variant 2, 2A
Pavlovce nad Uhom I	zemný plyn	variant 2, 2A
Pozdišovce I	zemný plyn, gazolín	variant 1, 1A, 3, 3A
Pozdišovce	keramické íly	variant 1, 1A, 3, 3A
Michalovce	tehliarske íly, halozit	variant 1, 1A, 3, 3A
Michalovce I	keramické íly	variant 1, 1A, 3, 3A
Močarany	tehliarske íly	variant 1, 1A, 3, 3A
Oreské	vápenec, dolomit, dolomitický vápenec	variant 1, 1A, 3, 3A
Zbudza	kamenná soľ	variant 1, 1A, 3, 3A

3 PÔDNE POMERY

Geologický substrát, morfológické, morfografické vlastnosti reliéfu sa spolu s klimatickými podmienkami a vlastnosťami povrchových a najmä podzemných vôd v súčinnosti s pôdnymi organizmami a človekom sa podieľali na diferenciácii pôdneho krytu v hodnotenom území vznikom rôznych pôdných druhov a pôdných typov. V posudzovanom území sa preto v súčasnosti nachádza pestrá škála pôd, ktoré sú väčšinou využívané ako poľnohospodárske pôdy prevažne na intenzívnu poľnohospodársku činnosť.

Pôdne druhy

V popisovanom území sa nachádzajú pôdne druhy:

- pôdy piesčité - pôdy ľahké
- pôdy hlinítopiesčité - pôdy ľahké
- pôdy piesčito-hlinité - pôdy stredne ťažké
- pôdy hlinité - pôda stredne ťažké
- pôdy ílovitohlinité - pôdy ťažké
- pôdy ílovité a íly – veľmi ťažké

Najväčší podiel majú pôdy stredne ťažké hlinité a čiastočne aj piesčitohlinité nasledujú pôdy ílovitohlinité, ktoré sú zastúpené v rámci všetkých okresov. Menšie zastúpenie majú pôdy ílovité a najmenej sú zastúpené ľahké pôdy hlinítopiesčité a piesčité, ktoré sa vyskytujú iba v rámci okresu Michalovce.

Pôdne typy

V záujmovom území okresu Medzilaborce sú v prevažnej miere zastúpené kambizeme dystrické a typické v menšej miere pseudoglejové kyslé alebo nasýtené so sprievodnými rankrami, resp. pseudoglejmi a glejmi a v údoliach vodných tokov kambizeme pseudoglejové nasýtené so sprievodnými pseudoglejmi typickými a lokálnymi glejmi.

V záujmovom území severnej časti okresu Humenné sú zastúpené hlavne kambizeme pseudoglejové kyslé a čiastočne dystrické a typické so sprievodnými pseudoglejmi, glejmi a rankrami. V údolí tokov Laborec a Výrava fluvizeme glejové s glejmi, v južnej časti okresu rendziny, kambizeme rendzinové, kambizeme typické nasýtené až kyslé a v malej miere pararendziny, regozeme, kambizeme rendzinové, pseudogleje typické, nasýtené a luvizemné nasýtené až kyslé.

V záujmovom území okresu Snina sú zastúpené prevažne kambizeme dystrické a typické, pseudoglejové kyslé, v menších častiach kambizeme pseudoglejové kyslé, ojedinele pseudogleje typické a luvizemné nasýtené až kyslé.

V severnej hornatej časti okresu Sobrance sú zastúpené hlavne kambizeme typické nasýtené až kyslé so sprievodnými kambizemami pseudoglejovými a rankrami v malej časti pararendziny, regozeme a kambizeme rendzinové. V strednej časti sú prevažne pseudogleje typické a luvizemné nasýtené až kyslé a v malej miere fluvizeme glejové so sprievodnými glejmi a v južnej časti fluvizeme glejové a pelické glejové.

V severejšej hornatej časti okresu Michalovce sú v záujmovom území zastúpené rendziny a kambizeme rendzinové so sprievodnými litozemami karbonátovými a rendzinami sutinovými, pozdĺž tokov Laborca a Uhu fluvizeme typické po okrajoch lemované fluvizemami glejovými a pelickými glejovými v menšej miere pseudoglejmi typickými a luvizemnými nasýtenými až kyslými a v oblasti Pozdišoviec podzolmi typickými a v oblasti Stretavy a Stretávky černozezemami hnedozemnými a pseudoglejovými. V južnej časti záujmového územia severne od Veľkých Kapušian sú zastúpené hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje typické a luvizemné nasýtené až kyslé a v oblasti Drahňova hnedozeme luvizemné a luvizeme a čiastočne regozeme arenické silikátové.

V záujmovom území sa nachádzajú pôdne typy: fluvizeme, čiernice, hnedozeme, luvizeme, pseudogleje, kambizeme, rendziny a gleje. Najčastejšie sa vyskytujú **kambizeme (KM)** a to v subtypoch plytké, typické (variety: kyslé a na minerálne bohatých zvetralinách) a pseudoglejové; potom **fluvizeme (FM)** a to v subtypoch ako typické karbonátové stredne ťažké v Humenskom okrese, typické ľahké a stredne ťažké v okresoch Michalovce, Humenné a čiastočne aj Snina, glejové vo varietách stredne ťažkých a ťažkých, glejové až pelické v oblasti Východoslovenskej nížiny v okolí tokov Laborec a Uh, a vo variete stredne ťažké až ľahké plytké pozdĺž tokov Laborec a Cirocha v okresoch Humenné a Snina a v severnej časti okresu Sobrance v okolí tokov Sobranecký potok, Baňatinská voda a Tibavka a **pseudogleje (PG)** typické hlavne vo variete na sprašových hlinách. Menej sú zastúpené **gleje (GL)** hlavne ťažké až veľmi ťažké a pomenej stredne ťažké, **hnedozeme (H)** v subtypoch prevažne pseudoglejových a čiastočne luvizemných (iba v záujmovej oblasti v rámci Michalovského okresu). Občas sa vyskytujú **rendziny (RA)** typické (hlavne v okresoch Humenné, Sobrance a v Michalovskom v k.ú. Pozdišovce, minimum v k.ú. Zbojné v okrese Medzilaborce) a **luvizeme (L)** v subtype pseudoglejové až pseudogleje luvizemné. Najmenej sú zastúpené **čiernice (ČA)**, ktoré sa vyskytujú v subtype glejovom, varietách karbonátových aj nekarbonátových v oblasti južne od rieky Uh a pôdy na zrázoch so sklonom nad 25° (bez rozlíšenia typu pôd).

V zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v aktuálnom znení, podľa ktorého je treba osobitne chrániť pôdu zaradenú podľa kódu BPEJ do

prvých 4 skupín (z celkového počtu 9 skupín). Skupina 1 sú najlepšie pôdy a skupina 9 najhoršie. V riešenom území dominuje PPF v skupinách BPEJ 5-9, z ktorých niektoré v záujmovom území sú vyčlenené medzi najkvalitnejšie pôdy v rámci jednotlivých k. ú. obcí. Poľnohospodárske pôdy patriace do skupiny 4. sú dotknuté iba minimálne v okrese Michalovce v rámci k.ú. Drahňov, Pozdišovce a Laškovce, pričom sa jedná iba o dočasné zábery PPF.

Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Zraniteľnosť pôd úzko súvisí so stupňom náchylnosti na mechanickú (zhutnenie pôdy) a chemickú (kontaminácia) degradáciu. Rozhodujúcimi kritériami, resp. ich kombináciami sú:

- hĺbka humusového horizontu
- pôdny druh - zrnitosťné zloženie, najmä ornice a podorníčia
- obsah skeletu (štrku a kameňa) a s tým súvisiaca hĺbka pôdy
- vlhový režim pôd
- sklonitosť terénu
- kultúra využívania poľnohospodárskej pôdy.

Náchylnosť na mechanickú degradáciu

Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Trpia ním všetky ťažké pôdy (ílovitohlinité, ílovité, íly) ako aj pôdy s mramorovanými a iluviálnymi luvickými horizontmi (pseudogleje, luvizeme). **Sekundárne (technogénne) zhutnenie** je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením. Pôdy zrnitosťne ľahké majú plyší humusový horizont a nižší obsah humusu. Humusový horizont týchto pôdy sú náchylné na mechanickú degradáciu. Pôdy zrnitosťne ťažké sú náchylné na utlačenie a rozrušenie pôdnej štruktúry. Zrnitosťne ťažké pôdy sú náchylné na mechanickú degradáciu, ktorá sa prejavuje zhoršením fyzikálnych vlastností pôdy (zvýšenie objemovej hmotnosti, zníženie pórovitosti, zhoršenie pôdnej štruktúry), a to najmä v období so zvýšenou pôdnou vlhkosťou. Dochádza tak k zhutneniu podorníčia, čo znižuje priepustnosť pôdy pre vodu. Pôdy so súvislým trávny porastom sú odolnejšie na mechanickú degradáciu. V severnej hornej časti v okresoch Medzilaborce, Snina a Humenné sa v záujmovom území striedajú pôdy bez kompaktie s pôdami s primárnou alebo sekundárnou kompaktiou. V okrese Sobrance sa striedajú hlavne v severnej časti okresu plochy bez kompaktie s pôdami so sekundárnou kompaktiou, plochy s primárnou kompaktiou sú ojedinelé a v južnej časti okresu sú zastúpené pôdy podliehajúce ako primárnej tak sekundárnej kompaktii ako i pôdy bez kompaktie. V okrese Medzilaborce v údolí rieky Laborca sa striedajú pôdy bez kompaktie s pôdami s primárnou alebo sekundárnou kompaktiou, ojediniele sa vyskytujú aj plochy podliehajúce primárnej aj sekundárnej kompaktii, hlavne v priestore údolnej nivy v k.ú. Koškovce a Udavské. V okrese Michalovce sa pôdy bez kompaktie v záujmovom území vyskytujú iba v severnej hornej časti, severnej časti k.ú. Pozdišovce, inak pomerne rovnomerne sú zastúpené pôdy s kompaktiou primárnou alebo sekundárnou a v oblasti k.ú. Lastomír, Sliepkovce, Palín a Budkovce v okolí toku Laborca pristupujú pôdy podliehajúce primárnej aj sekundárnej kompaktii. **Potenciálna vodná erózia** predstavuje možnú (teoretickú) ohrozenosť pôdy procesmi vodnej erózie po odstránení ochranného vegetačného pokryvu pôdy. V okrese Medzilaborce sú pôdy v záujmovom území ohrozené väčšinou vysokou až extrémnou miestami strednou potenciálnou vodnou eróziou. V okrese Humenné v jeho hornej severnej časti je situácia rovnaká avšak ojediniele sa vykytujú aj územia so slabou resp. žiadnou kategóriou vodnej erodovateľnosti, vo zvyšnej časti sa jedná o strednú až vysokú erodovateľnosť, miestami aj extrémnu (k.ú. Humenné, Ptičie, Lackovce), v údolí Laborca a Výrav sa jedná o žiadnu až

slabú, prípadne o strednú kategóriu vodnej erodovateľnosti a v úbočiach ich dolín a bočných dolín o vysokú erodovateľnosť, pri strmších úbočiach dokonca o extrémnu. V okrese Snina sú pôdy zaradené do kategórií vysokej a extrémnej vodnej erodovateľnosti, ojedinele na plochých chrbtoch sa jedná o strednú resp. v údoliach v rovinných nivách potokov o slabú až žiadnu kategóriu vodnej erodovateľnosti. V hornatej časti okresu Sobrance sú pôdy zaradené do kategórií vysokej a extrémnej vodnej erodovateľnosti, ojedinele na plochých chrbtoch sa jedná o strednú resp. v údoliach v rovinných nivách potokov o slabú až žiadnu kategóriu vodnej erodovateľnosti a v južnej časti okresu vo Východoslovenskej rovine nehrozí žiadna, resp. iba slabá potenciálna vodná erózia, miestami sa jedná o strednú kategóriu vodnej erodovateľnosti pôd. Pôdy, ktoré sa nachádzajú v záujmovom území na rovine v okrese Michalovce nie sú ohrozené vodnou eróziou alebo iba slabou výnimočne hrozí stredná potenciálne vodná erózia, v severnej časti okresu v k.ú Staré a Oreské stredná a v malom území (k.ú.Oreské) silná potenciálna vodná erózia. **Veterná erózia** je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe, odnosom ornice, hnojív, osív a ničením poľnohospodárskych plodín, ale aj zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia). Pôdy záujmového územia v okresoch Medzilaborce, Humenné, Snina a tiež na väčšine územia okresov Sobrance a Michalovce nepodliehajú žiadnemu alebo iba slabému ohrozeniu veternej erózie. Strednému riziku veternej erózie sú vystavené piesočnatohlinité pôdy v záujmovom území v okrese Sobrance severne od obce Vojnatina, južne od obcí Jenkovce, juhovýchodne od obce Bežovce a severozápadne od obce Lekárovce a v okrese Michalovce južne od obce Lastomír, juhovýchodne od obce Zemplínska Široká, juhovýchodne od obce Palín, východne od obce Stretava, severovýchodne od obce Drahňov, severne a severozápadne od obce Krišovská Liesková, západne a juhozápadne od obce Pavlovce nad Uhom a severne a južne od obce Veľké Kapušany. Piesočnaté a hliniopiesočnaté pôdy v k.ú Drahňov s extrémnou veternou eróziou ležia západne mimo záujmové územie.

Znečistenie pôd

Podľa klasifikácie územia SR podľa stupňa kontaminácie pôd nie je riešené územie zaradené do niektorej z kategórií rizikovej oblasti kontaminovaných pôd. Pôdy v celom úseku navrhovanej činnosti patria (podľa Čurlík, J. - Šefčík, P.: Kontaminácia pôd, Bratislava: ŠGÚ DŠ, 2014) medzi relatívne čisté alebo nekontaminované pôdy, v ktorých geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A. Z bodových kontaminácií sú v dotknutom území nasledovné: v k.ú Svetlice cca 320 JV od sútoku Olšinkovského a Košiarskeho potoka – obsah Ni > 100 mg.kg⁻¹ (prekročený limit B).

K lokálnemu znečisteniu pôd môže dochádzať najmä v nasledovných prípadoch:

- pásy pozdĺž železničných tratí a hlavných cestných ťahov,
- v okolí skládok odpadu, poľných hnojísk, fariem živočíšnej výroby a hospodárskych dvorov PD,
- intenzívne obhospodarovaná veľkobloková orná pôda - možná kontaminácia cudzorodými látkami z umelých hnojív a chem. postrekov.

4 KLIMATICKÉ POMERY

Klimatické pomery majú zásadný vplyv na rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší a na spád emisií. Pri hodnotení klimatických pomerov posudzovaného územia vychádzame z predpokladu, že realizácia navrhovanej činnosti neovplyvní celkové klimatické pomery.

Variant 1, 1A, 3 a 3A

Rieka Cirocha rozdeľuje územie, ktorým varianty prechádzajú do dvoch klimaticko-geografických typov:

- severnú časť do typu *horskej klímy* s malou inverziou teplôt, vlhkej až veľmi vlhkej, mierne teplej (subtyp), s priemernými teplotami v januári -3,5 °C až -6 °C a priemernými teplotami v júli 17,0 °C až 17,5 °C a s priemernými ročnými zrážkami 650- 850 mm.
- južnú časť trasy do typu *nížinnej klímy* s miernou inverziou teplôt, suchej až mierne suchej, prevažne teplej (subtyp), s priemernou teplotou v januári od 1,5°C až -4°C a priemernou teplotou v júli 19,5°C až 18,5°C, s priemernými ročnými zrážkami 650-700 mm.

Variant 2 a 2A

Úpätie Vihorlatských vrchov (Choňkovce) tvoria hranicu medzi dvoma klimaticko-geografickými typmi, ktorými trasa prechádza.

- sever od Choňkoviec je to typ *horskej klímy* s malou inverziou teplôt, vlhkej až veľmi vlhkej, mierne teplej (subtyp), s priemernými teplotami v januári -3,5 °C až -6 °C a priemernými teplotami v júli 17 °C až 17,5 °C, s priemernými ročnými zrážkami 650-850 mm.
- južne od Choňkoviec je to typ *nížinnej klímy* s miernou inverziou teplôt, suchej až mierne suchej, prevažne teplej (subtyp), s priemernou teplotou v januári od 1,5°C až -4°C a priemernou teplotou v júli 19,5°C až 18,5°C, s priemernými ročnými zrážkami 650-700 mm.

5 OVZDUŠIE

Znečistenie ovzdušia predstavuje jedno z najvýznamnejších environmentálnych rizík. Prejavuje sa jednak acidifikáciou so sprievodnými kyslými dažďami a poškodzovaním lesných porastov a jednak imisným spádom ťažkých kovov, ktoré spôsobujú kontamináciu pôdy. Zhoršená kvalita ovzdušia má nepriaznivé zdravotné následky pre obyvateľstvo.

Prehľad produkcie emisií základných znečisťujúcich látok na území dotknutých okresov sú podľa podkladov NEIS vyjadrené v nasledovných tabuľkách.

Stav ovzdušia v riešenom území je ovplyvnený existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia, lokálnymi kúreniskami, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Dominantným mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia v riešenom území je automobilová doprava.

Tab.5 Prehľad emisií znečisťujúcich látok v riešenom území (t/rok)

Rok	TZL	SO ₂	NO ₂	CO	TOC
Okres Medzilaborce					
2008	0,569	0,648	3,233	2,722	0,818
2009	0,254	0,139	3,021	1,373	0,614
2010	0,195	0,019	3,395	1,207	0,637

Rok	TZL	SO ₂	NO ₂	CO	TOC
2011	0,167	0,017	2,946	1,037	0,565
2012	14,346	0,016	5,706	16,142	0,598
2013	10,601	0,015	6,223	20,163	0,616
Okres Humenné					
2008	45,613	206,989	359,226	151,017	27,417
2009	83,428	250,820	315,722	174,576	12,129
2010	44,539	261,094	242,996	74,886	11,478
2011	30,899	149,100	258,013	69,381	13,016
2012	25,163	54,659	43,941	45,969	11,526
2013	20,855	41,634	53,446	57,373	36,090
Okres Snina					
2008	12,532	106,223	104,649	84,267	8,620
2009	12,089	112,182	107,173	82,348	5,407
2010	12,818	83,554	106,425	97,431	10,668
2011	12,445	87,310	102,881	104,227	10,416
2012	11,336	120,788	101,180	92,327	12,057
2013	12,547	70,039	90,079	82,642	38,267
Okres Sobrance					
2008	9,235	4,674	5,158	18,839	1,337
2009	5,070	4,673	3,611	9,165	1,100
2010	3,123	3,456	2,526	2,146	0,969
2011	3,640	10,410	7,202	4,137	17,923
2012	14,326	10,075	15,405	22,504	28,230
2013	13,168	9,533	20,937	27,962	36,236
Okres Michalovce					
2008	154,018	886,486	3 051,343	1 263,753	131,876
2009	109,442	614,749	2 512,610	791,352	89,698
2010	61,310	687,751	2 014,116	901,414	74,703
2011	53,191	818,729	1 536,327	592,974	60,471
2012	60,362	776,449	1 228,591	1 645,412	53,238
2013	63,290	506,362	693,924	1 047,275	51,803

Zdroj: NEIS, www.air.sk

V rámci Košického kraja bolo vymedzené územie mesta Strážske za oblasť riadenia kvality ovzdušia pre PM₁₀. Táto oblasť je však mimo dosahu posudzovanej stavby.

6 HYDROLOGICKÉ POMERY

Územie patrí do povodia Bodrogu. Podľa zákona č 364/2004 Z.z. o vodách je vodstvo definované tzv. vodnými útvarmi, ktoré predstavujú:

- trvalé alebo dočasné sústredenie vody na zemskom povrchu alebo pod jeho povrchom, ktoré je charakterizované typickými formami výskytu a znakmi hydrologického režimu,
- vymedzenú významnú časť povrchovej vody, napríklad jazero, nádrž, potok alebo jeho úsek, rieka alebo jej úsek, kanál, časť brakickej vody alebo pásмо pobrežnej vody,
- vymedzenie množstva podzemnej vody hydrogeologického kolektora alebo sústavy hydrogeologických kolektorov.

Povrchové vody

Variant 1, 1A, 3 a 3A

Z hľadiska hydrologického prechádza trasa územím pariacim k čiastkovému povodiu Bodrog. Územie je odvodňované riekou Laborec s jeho hlavnými ľavostrannými prítokmi Výravou, Udavou, Cirochou a Uhom. Územie po Humenné spadá do hornej časti povodia Laborca. Celkove má horná časť povodia Laborca pomerne rýchly odtok vôd vzhľadom na sklonitosť terénu. Podľa hydrologických pozorovaní dochádza v posledných rokoch k zdynamizovaniu hydrologického režimu a k znižovaniu vododržnosti územia. Narastajú povodňové aktivity, erózne procesy, prehlbovanie koryta Laborca a jeho prítokov, čím sa zvyšuje drenážny účinok územia. Najvyššie prítoky sú v súčasnosti zaznamenávané v marci, najnižšie v septembri. Naproti tomu na území dolného toku Laborca (cca od Humenného) je odtokový režim zložitý.

Vybudované je veľké množstvo umelých kanálov, závlah, odvodňovacích systémov a protipovodňových hrádzí. Korytá tokov sú pre malý sklon územia zanášané splaveninami, čím sa znižuje ich prietoková kapacita a dochádza najmä v jarňých mesiacoch k prelievaniu hrádží. Územie je hydrologicky ovplyvňované aj vodnou nádržou Zemplínska Širava. Laborec a jeho prítoky majú typ režimu dažďovo-snehový.

Variant 2 a 2A

Z hydrologického hľadiska prechádza trasa územím spadajúcim do čiastkového povodia rieky Bodrog. Odvodňované je riekou Laborec a jeho ľavostrannými prítokmi. V oblasti Nízkych Beskýd a Vihorlatsko-gutínskej prechádza územím s pomerne hustou sieťou malých vodných tokov. Vzhľadom na sklonitosť územia a geologické podložie t.j. jeho slabú priepustnosť nastáva v území veľký povrchový odtok vôd, čoho následkom je pomerne veľká vodná erózia.

Pramenné oblasti potokov spadajú väčšinou do ekologicky stabilnej oblasti – CHKO Východné Karpaty.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že čistota týchto povrchových tokov je pomerne dobrá.

Najvyššie prítoky tokov sú v marci až apríli, najnižšie v septembri.

Časť trasy prechádzajúca oblasťou Východoslovenskej nížiny je vo hospodársky upravená a regulovaná. Vybudovaná je tu sieť umelých kanálov, zavlažovacích a odvodňovacích systémov a hrádzi. Pre nízku sklonitosť územia sú vodné toky zanášané sedimentami, čím sa ich prítoky znižujú a hlavne v mesiacoch marec – jún dochádza k zaplavovaniu územia. Vody povrchových tokov v tejto časti územia sú znečistené, čo spôsobujú hlavne chemické a agropodniky v území, taktiež znečistenie rieky Uh už na Ukrajine.

Vodné plochy

V koridoroch variantov trasy plynovodu sa nachádzajú nasledovné vodné plochy:

- Chlmecký rybník (k.ú. Chlmec) - variant 1, 1A, 3, 3A
- vodná nádrž Pozdišovce (k.ú. Pozdišovce) - variant 3
- odkalisko Snina (k.ú. Snina) - variant 2

Podzemné vody

V nadväznosti na popis geologických pomerov, možno v záujmovom území vyčleniť nasledovné hydrogeologické celky :

- hg celok flyšových sedimentov paleogénu a bradlového pásma
- hg celok mezozoika

- hg celok neovulkanitov
- hg celok sedimentov kvartéru.

Celok flyšových sedimentov je charakterizovaný striedaním vrstiev pieskovcov a ílovcov, t.j. hornín relatívne priepustných s horninami nepriepustnými. Z tejto skladby sa odvíjajú aj hydrogeologické vlastnosti paleogénneho súvrstvia ako celku.

Súvrstvie ako celok predstavuje veľmi nízko zvodnené prostredie (koeficient prietočnosti $T \leq 1 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2/\text{s}$, špecifická výdatnosť vrtov $q \leq 0,1 \text{ l/s/m}$).

Územia budované flyšovými komplexmi sú vo všeobecnosti charakteristické malou retenčnou schopnosťou a nízkym špecifickým odtokom podzemných vôd. V dôsledku uvedenej stavby vznikajú len v ojedinelých prípadoch podmienky pre vznik výdatnejších prameňov. Zvodnenie horninového masívu a režim podzemných vôd závisí predovšetkým od pomerného zastúpenia vyčlenených litologických typov, mocnosti vrstiev, úložných pomerov a tektoniky. Zvodnenie je viazané prakticky iba na zónu zvetrávania. Voda infiltrovaná zo zrážok v prevažnej miere odteká pripovrchovou zónou konformne s povrchom terénu a odvodňuje sa v prameňoch alebo rozptýleným odtokom do povrchových tokov a ich náplavov. V obdobiach bez zrážok sa táto zóna pomerne rýchlo odvodní.

Na styku s vonkajšieho flyšového pásma s bradlovým pásmom vystupuje súvrstvie zlepcov a pieskovcov, ktoré predstavujú zvodnenejší a priepustnejší celok ($T = 1 \cdot 10^{-3} - 1 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2/\text{s}$, $q = 0,1-1,0 \text{ l/s/m}$).

Celok mezozoika

Vyskytuje sa v krátkom úseku v oblasti Humenských vrchov. Vyznačuje sa vysokou heterogenitou vlastností. Komplexy slieňovcov, ílovcov, ílovitých bridlíc a pieskovcov majú obdobné vlastnosti ako vyššie popísaný celok paleogénu. Významnejšie zvodnenie je viazané na mohutnejšie súvrstvia vápencov a dolomitov, charakterizovaných vysokou puklinovou až krasovo-puklinovou priepustnosťou.

Celok neovulkanitov

Zvodnenie horninového prostredia neovulkanitov je všeobecne veľmi malé. Priaznivejšie prostredie pre akumuláciu a obeh podzemných vytvárajú efuzívne horniny prestúpené hustou sieťou puklín. Priepustnosť pyroklastík je veľmi nízka, lokálne je redukovaná aj ílovitými produktami rozpadu vulkanoklastických sedimentov. Najvýznamnejšie zvodnenie celku neovulkanitov je viazané na poruchové zóny.

Celok kvartéru v území reprezentujú prevažne deluviálne a fluviálne sedimenty.

Deluviálne sedimenty a zosuvné delúviá majú charakter hlinitých a hlinito-kamenitých sutí. Vzhľadom na charakter podložia je hlinitá zložka reprezentovaná prevažne ílovitou hlinou, čo spôsobuje veľmi slabú priepustnosť tejto vrstvy (k_f v rozsahu rádov $10^{-6} - 10^{-9} \text{ m/s}$). Tieto sedimenty sú napájané výlučne atmosférickými zrážkami. Hĺbka hladiny podzemnej vody závisí na klimatických pomeroch a morfológii terénu.

Výskyt fluviálnych sedimentov je viazaný na údolie riek a potokov. Hladina podzemných vôd sa tu nachádza najčastejšie v rozmedzí 2-4 m. Priepustnosť náplavov v dôsledku rôznej hlinitej prímеси je charakterizovaná k_f v rozsahu rádov $10^{-3} - 10^{-6} \text{ m/s}$. Prúdenie podzemných vôd sleduje smer údolia.

Minerálne a termálne vody a ich ochranné pásma

V trase trate nie sú registrované zdroje minerálnych alebo termálnych vôd, ani ich ochranné pásma podľa zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V širšom okolí sa nachádza viacero zdrojov minerálnych a termálnych vôd. Navrhovaná trasa ani v jednom variante neprechádza nikde v ochrannom pásme takýchto vôd.

Vodohospodársky chránené územia

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne vodohospodársky chránené územia v zmysle nariadenia vlády SR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

V zmysle nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti sú vodné útvary povrchových vôd pretekajúce územím klasifikované ako citlivé oblasti v južnej časti riešeného územia.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

V koridoroch variantov prepojovacieho plynovodu sa nachádzajú ochranné pásma nasledovných vodných zdrojov (popis vplyvu je uvedený v časti C.III.5.2):

Variant 1, 1A, 3 a 3A

OP II. stupňa VZ Vrty 1,2 (k.ú. Rokytov pri Humennom)
OP II. stupňa VZ Hankovce (k.ú. Hankovce)
OP II. stupňa VZ Bačka 1-2 (k.ú. Lackovce)
OP II. stupňa VZ Termoska (k.ú. Oreské)
OP II. stupňa VZ Lúky 6A, 6B (k.ú. Chlmec)
OP II. stupňa VZ Blaciny 1-3 (k.ú. Chlmec)
OP II. stupňa VZ Rúbanisko 5A, 5B (k.ú. Chlmec)
OP II. stupňa VZ Jasenovská 1-3 (k.ú. Chlmec)
OP II. stupňa VZ Lastomír (k.ú. Lastomír)

Variant 2, 2A

OP II. stupňa VZ Snina (k.ú. Snina)
OP II. stupňa VZ Vh-16, HVZ-20 (k.ú. Vojnatina)
OP II. stupňa VZ HVZ 21,22 (k.ú. Tibava)

Stupeň znečistenia povrchových vôd

Nástrojom na hodnotenie kvality povrchových vôd je súbor limitných hodnôt, uverejnený v Nariadení vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Neprekročenie limitných hodnôt podľa prílohy č.1 k tomuto NV vytvára predpoklad dosiahnutia dobrého stavu vôd vo vodných útvaroch povrchových vôd.

V povodí Bodrogu patria medzi významných znečisťovateľov komunálne odpadové vody. Do toku Udoč sú odvádzané komunálne odpadové vody z Veľkých Kapušian. Na toku Laborec sú to komunálne odpadové vody z Humenného a Michaloviec a priemyselné odpadové vody z Ekologických služieb s.r.o. z ČOV Chemka Strážske. Negatívny vplyv na základné fyzikálnochemické ukazovatele v toku Laborec majú chladiace odpadové vody EVO Vojany.

U najvýznamnejšieho prítoku Latorice na Slovensku Laborca, v mieste odberu Laborec-Krásny Brod (rkm 108,3), 5 ukazovateľov z 37 hodnotených nevyhovovalo NV č. 269/2010

Z.z. sú to mikrobiologické ukazovatele, dusitanový dusík a chloroform. V mieste odberu Laborec-Koškovce (rkm 83,3) len 1 ukazovateľ nevyhovoval NV č. 269/2010 Z.z. a to dusitanový dusík. Z 13 hodnotených ukazovateľov nevyhovoval len chloroform. V mieste odberu Laborec-Ižkovce (rkm 13,30), z 35 hodnotených ukazovateľov nevyhovovali 3 ukazovatele, sú to fenoly, dusitanový dusík a chloroform.

Na toku Cirocha boli sledované dve miesta odberu Cirocha-prítok do VN Starina (rkm 43,8) a Cirocha-Snina (rkm 23,5), v obidvoch miestach dusitanový dusík nevyhovuje, pričom v mieste odberu Snina nevyhovovali aj fenoly.

Stupeň znečistenia podzemných vôd

Na formovaní chemického zloženia a kvality podzemných vôd posudzovaného územia sa zúčastňujú primárne a sekundárne genetické faktory. Prirodzený chemizmus podzemných vôd je v hydrogeologických celkoch citlivých na znečisťovanie životného prostredia metamorfovaný v dôsledku pôsobenia sekundárnych faktorov.

Na znečisťovanie sú najviac náchylné podzemné vody kvartérnych celkov. V dôsledku spôsobu obhospodarovania územia je v danom území problémom znečistenie podzemných vôd rôznymi formami dusíka (hlavne amónne ióny) a vo väčšine prípadov sú podzemné vody kvartéru znečistené aj bakteriálne.

7 FAUNA, FLÓRA A BIOTOPY

Navrhovaná činnosť svojou dĺžkou prechádza cez nížiny, pahorkatiny aj vrchy. Táto pestrá štruktúra sa prejavuje aj vo výskyte rôznych typov biotopov, čo sa prejavuje v zložení zoocenóz a výskyte jednotlivých druhov živočíchov a rastlín (Pčolová, Hlôška, 2015).

Zo **zoogeografického** hľadiska je dotknuté územie zaradené do palearktiskej oblasti, podoblasti eurosibírskej, provincie listnatých lesov. Nachádza sa na rozhraní Západných a Východných Karpát, čo sa odráža aj v zastúpení živočíšnych druhov a ich spoločenstiev. Stav vegetačného krytu (brehových porastov, lesov, pasienkov) má vplyv na biodiverzitu živočíšnych spoločenstiev, ktoré zodpovedajú karpatskému charakteru fauny. Územie z väčšej časti patrí svojim faunistickým charakterom do stredohorskej oblasti listnatých lesov. Na tieto biotopy sú viazané živočíšne druhy takmer všetkých významnejších systematických skupín bezstavovcov, najmä z triedy hmyzu a veľký počet zástupcov stavovcov zo všetkých tried (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce), ktorých druhové zloženie je závislé na type biotopu. Aj keď je fauna v riešenom území zastúpená takmer všetkými významnejšími systematickými skupinami, doposiaľ nie je uspokojivo preskúmaná skupina bezstavovcov, najmä druhovo početný podkmeň hmyzu (vážky, koníky, bzdochy, chrobáky, blanokrídlovce, motýle a iné). Súčasné druhové zloženie živočíšstva je dôsledkom geografickej polohy, geologického zloženia, klimatických a vegetačných pomerov, ktoré v minulosti, ale aj v súčasnosti, formovali vývoj a zloženie jednotlivých zoocenóz. V závislosti od súčasnej štruktúry krajiny možno identifikovať v dotknutom území zoocenózy:

Zoocenózy tečúcich vôd (Laborec, Výrava, Udava, Cirocha, Uh, Pčolinka, a i.). Tvoria živočchy, ktoré sú plne prispôbené životu vo vodnom prostredí počas celého života alebo len v niektorej jeho fáze, prípadne využívajú vodné prostredie na lov alebo ako úkryt. Vodné prostredie je zastúpené prevažne horskými a podhorskými tokmi (ritál). Okrem bežných druhov rýb belička európska (*Alburnus alburnus*), slíž severný (*Barbatula barbatula*), mrena obyčajná (*Barbus barbus*), podustva obyčajná (*Chondrostoma nassus*) a jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*) sa tu vyskytujú aj významnejšie druhy rýb, ako sú: plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*) a mrena

karpatská (*Barbus carpaticus*). Vzácné, na horných tokoch prítokov Tisy, napr. Udava a Cirocha sa vyskytuje aj mihuľa potiská (*Eudontomyzon danfordi*). Na vodné prostredie sú v čase rozmnožovania viazané aj mnohé druhy obojživelníky: skokan hnedý (*Rana temporaria*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*) a rosnička zelená (*Hyla arborea*). Významné cicavce viazané na vodné prostredie sú bobor vodný (*Castor fiber*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Ako lovný biotop využívajú vodné prostredie aj niektoré druhy vtákov, ktoré v okolí riek aj hniezdia: vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a niektoré ďalšie druhy. Vodné prostredie je nevyhnutné aj pre vývoj niektorých skupín hmyzu (vážky, pošvatky, podenky) Tieto skupiny neboli v riešenom území doposiaľ skúmané.

Zoocenózy agrocenóz (polia, trvalé trávne porasty a ostatná orná pôda). Najrozšírenejší typ zoocenóz v južnej časti riešeného územia. Sú to väčšinou plne osvetlené plochy, kde prevládajú buď kultúrne plodiny, alebo početné druhy tráv. Toto prostredie je často silno a pravidelne ovplyvňované človekom. V dotknutom území sú predovšetkým pravidelne obhospodarované pasienky a zarastené trvalé trávne porasty, na ktorých sa vyskytujú viaceré bežné druhy stavovcov ako sú napr. srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a iné. Vzácnější druhy živočíchov v týchto zoocenózach sú zo skupín vtákov a bezstavovcov. Z hmyzu sú to predovšetkým rovnokrídlovce (napr. *Isophya stysi*, *Mantis religios* a *Pholidoptera transsylvanica*) a motýle (napr. *Lycaena dispar*, *Phengaris arion* a *Phengaris rebeli*). Významnými vtákmi polí a lúk sú jarabica obyčajná (*Perdix perdix*), prepelica obyčajná (*Coturnix coturnix*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), chriaštel poľný (*Crex crex*), škovránok stromový (*Lulula arborea*), pŕhlviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*) a strakoš sivý (*Lanius excubitor*). Polia, lúky a pasienky tvoria potravnú bázu aj druhom, ktoré sa topicky viažu na iné biocenózy, najčastejšie lesné (napr. mnohé druhy dravých vtákov, ako sú myšiak hôrny a orol krikľavý).

Zoocenózy lesných porastov (dominantné zastúpenie majú hospodársky využívané lesné porasty s prevahou buka). Potvrdená bola prítomnosť viacerých lesných druhov netopierov: netopier Brandtov (*Myotis brandti*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), netopier riasnatý (*Myotis nattereri*), večernica severská (*Eptesicus nilssoni*), netopier vodný (*Myotis daubentonii*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*). Ďalšími významnými cicavcami sú: piskor lesný (*Sorex araneus*), myšovka horská (*Sicista betulina*), plch sivý (*Glis glis*), mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*), a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Spomedzi obojživelníkov a plazov sú zastúpené tieto významné druhy: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok horský (*Triturus alpestris*), užovka obojková (*Natrix natrix*), užovka stromová (*Elaphne longissima*), a slepúch lámavý (*Anguis fragilis*). Na lesné spoločenstvá sú viazané aj viaceré druhy bezstavovcov: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*) a iné. Okraje lesných ciest aj rozhranie lesa a lúk obľubujú denné druhy motýľov ako jasoň chochlačkový (*Parnasius mnemosyne*), hnedáček čermeľový (*Melitaea diamina*), ohniváček modrolesklý (*Lycaena alciphron*), ohniváček štiavový (*Lycaena hippothoe*), perlovec černicový (*Brenhis daphne*), vidlochvost ovocný (*Iphiclide podalirius*), perlovec východný (*Argynnis laodice*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*). Zastúpené sú aj viaceré druhy vtákov, ktorý lesné prostredie využívajú prevažne ako hniezdny biotop: orol krikľavý (*Aquila pomarina*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), haja červená (*Milvus milvus*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*),

muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), žlna sivá (*Picus canus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*) a iné.

Zoocenózy ekotónov (plochy medzi lesom a poľnohospodársky využívanými pozemkami). Zastúpené sú napr.: myšiak hôrny (*Buteo buteo*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), haja červená (*Milvus milvus*), haja tmavá (*M. migrans*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), holub plúžik (*C. oenas*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*A. nisus*), krkavec čierny (*Corvus corax*) - trofický výskyt.

Zoocenózy urbanizovaných a ruderálnych biotopov (zastavané plochy sídiel, záhrady). V tomto type žijú hlavne živočíchy, ktoré sú rôznym spôsobom viazané na ľudské obydľia a ich blízke okolie. Všetky varianty plynovodu vedú územím s prevládajúcim vidieckym typom osídlenia, kde sídla majú malý počet obyvateľov. V takto urbanizovanej krajine niektoré druhy živočíchov vyhľadávajú ľudské obydľia, sídelnú vegetáciu a prídomové záhrady za účelom úkrytu aj potravy. Sú to predovšetkým viaceré druhy vtákov: vrabec domový (*Passer domesticus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), belorítka domová (*Delichon urbica*), dážďovník obyčajný (*Apus apus*), sýkorka veľká (*Parus major*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), žltouchost domový (*Phoenicurus phoenicurus*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), drozd čvíkota (*Turdus pilaris*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), bieložúbka krpatá (*Crocidura suaveolens*), tchor tmavý (*Mustela putorius*), kuna skalná (*Martes foina*) a mnohé ďalšie. Ľudské obydľia, záhrady a parky poskytujú úkryt aj viacerým druhom netopierov: netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*) a raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*).

Lokality s výskytom významných druhov živočíchov

Pod obcou Výrava sa v biotope európskeho významu suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží vyskytujú motýle: modráčik čiernoškvrný (*Phengaris arion*), modráčik Rebelov (*Phengaris Rebeli*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), hnedáčik nevädzový (*Melitaea phoebe*), perlovec černicový (*Brethis daphne*). Bývalá VN Zbojné (výskyt vlhkomilných, vysokobylinných spoločenstiev s pálkou) je reprodukčnou lokalitou obojživelníkov: ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), Z plazov sa vyskytuje užovka obyčajná (*Natrix natrix*) a vretenica severná (*Vipera berus*), z denných motýľov spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), hnedáčik nevädzový (*Melitaea phoebe*), perlovec černicový (*Brethis daphne*), perlovec východný (*Argynnis laodice*), ohniváček modrolesklý (*Lycaena alciphron*). V k. ú. Zbojné a Zbudský Rokytov je trvalá monitorovaná lokalita bobra vodného (*Castor fiber*), vydry riečnej (*Lutra lutra*), mloka karpatského (*Triturus montandoni*) a mloka veľkého (*Triturus cristatus*). Vodný tok Výrava je významný z hľadiska výskytu vydry riečnej (*Lutra lutra*) a rybárika riečného (*Alcedo atthis*). Vodný tok Laborec je významný z hľadiska výskytu bobra vodného (*Castor fiber*). V k. ú. Veľopolie, Ľubiša, Udavské sa nachádzajú hniezdne lokality orla krikľavého (*Aquila pomarina*), je to aj vhodné lovné a potravné teritórium. Na vodnom toku Cirocha je trvalo monitorovaná lokalita vydry riečnej, bol tu zaznamenaný výskyt korýtká riečného (*Unio crassus*). Časť Podskalka je lokalitou druhov modráčik čiernoškvrný (*Phengaris arion*), modráčik Rebelov (*Phengaris Rebeli*), modráčik kozincový (*Glaucopsyche alexis*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), jasoň chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváček

veľký (*Lycaena dispar*). Pod obcou Chlmec sa nachádza lokalita s výskytom druhov modráčik čiernoškvŕnný (*Phengaris arion*), modráčik Rebelov (*Phengaris Rebeli*), modráčik kozincový (*Glaucopsyche alexis*), vidlochvost ovocný (*Iphiclidea podaliris*), jasoň chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*), modráčik hnedoškvŕnný (*Polyommatus daphnis*), modráčik vikový (*Polyommatus coridon*), ojedinele bol zaznamenaný aj bielo pásovec zemolezový (*Limnitis camilla*). Oblasť Východoslovenskej nížiny je významným migračným koridorom sťahovavých vtákov európskeho a národného významu, najmä širšia oblasť Senianskej depresie, v smere sever – juh. V k. ú. obcí Laškovce, Lastomír, Krasnovce, Vrbnica sú evidované viaceré hniezdné lokality kriticky ohrozeného druhu orla kráľovského. Trasa navrhovaného plynovodu vedie v k. ú. Hostovice územím s výskytom druhov rodu *Phengaris* a iných vzácných druhov motýľov - *Brenthis daphne* (perlovec černicový), *Callimorpha quadripunctaria* (spriadač kostihojový), *Iphiclidea podalirius* (vidlochvost ovocný), *Limnitis populi* (bielo pásovec topoľový), *Lycaena alciphron* (ohniváček modrolesklý), *Lycaena dispar* (ohniváček veľký), *Meleageria (Polyommatus) daphnis* (modráčik hnedoškvŕnný), *Phengaris arion* (modráčik čiernoškvŕnný), *Phengaris rebeli* (modráčik Rebelov), *Parnassius mnemosyne* (jasoň chochlačkový). Tieto boli zaznamenané na trvalej monitorovacej lokalite TML_Macu Ario_004. Medzi obcami Ruský Hrabovec a Choňkovce (60,0 – 74,0 km) sa vyskytujú nasledovné druhy vtákov: strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), prhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), žlna sivá (*Picus canus*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*). V dotknutej časti ÚEV Morské oko sa vyskytujú druhy európskeho významu vydra riečna (*Lutra lutra*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Medzi obcami Inovce a Beňatina boli v r. 2013 a 2014 zaznamenané viaceré druhy motýľov uvedené v Červenom zozname rastlín a živočíchov Slovenska: hnedáček čermeľový (*Melitaea diamina*), bielo pásovec topoľový (*Limnitis populi*), modráčik komonicový (*Polyommatus dorylas*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), perlovec krvavcový (*Brenthis ino*), perlovec černicový (*Brenthis daphne*), modráčik kozincový (*Glaucopsyche alexis*), modráčik Rebelov (*Maculinea rebeli*), jasoň chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*).

Podľa **fytogeografického** členenia SR patrí rastlinstvo dotknutého územia do:

- oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu východobeskydskej flóry (*Beschidicum orientale*), okresu: Východné Beskydy, podokresu: Nízke Beskydy (Ondavská vrchovina).
- oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu Vihorlatské vrchy
- oblasti východokarpatskej flóry (*Carpaticum orientale*), okresu Bukovské vrchy
- oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (*Eupannonicum*), okresu Východoslovenská nížina.

Reálna vegetácia predmetného územia je tvorená prirodzenými, poloprirodzenými i umelo vysadenými lesnými spoločenstvami, veľká časť územia je intenzívne aj extenzívne poľnohospodársky využívaná – polia, lúky a pasienky s remízkami. V okolí vodných tokov, ktoré majú prirodzenejší charakter sa vyskytujú brehové porasty, pri kanalizovaných tokoch je brehový porast omerne chudobný, na mnohých miestach úplne absentuje. V blízkosti intravilánu ruderalne spoločenstvá rastlín.

Vplyvom melioračných a regulačných zásahov v minulosti došlo k zmenám vo vodnom režime, čo malo za následok zníženie rozlohy mokradnej vegetácie. V súčasnosti sa mokradná vegetácia vyskytuje iba v okolí odvodňovacích kanálov a vodných plôch (rybníkov), kde je značne ovplyvnená výskytom ruderalných a invázných druhov. Nelesná stromovo-krovinná vegetácia je v posudzovanom území z dôvodu intenzívneho využívania

poľnohospodárskej pôdy veľmi zredukovaná. Stromy a kroviny sa vyskytujú hlavne ako líniová zeleň okolo líniových stavieb (cesty, železnice), odvodňovacích kanálov alebo tvoria „hranicu“ medzi jednotlivými poľnohospodárskymi parcelami, kde tvoria súvislejšie porasty alebo rastú jednotlivo. Tieto stromy a kry sú významným ekostabilizačným prvkom v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine, sú dôležitými biotopmi pre živočíchy, najmä pre vtáctvo. Plnia aj estetickú a pôdoochrannú funkciu. Najväčšiu rozlohu v posudzovanom území zaberajú intenzívne obhospodarované polia (biotopo X7). Táto mapová jednotka nemá fytoecologické vymedzenie. Väčšina ornej pôdy sa vyskytuje ako scelená, veľkobloková a využívaná je na pestovanie jednoročných a dvojročných poľnohospodárskych kultúr. Medzi nimi, ale najmä po ich okraji, rastú burinové (segetálne) spoločenstvá. Ich floristické zloženie závisí od agrotechnických postupov. Vyskytujú sa tu mrlík hybridný (*Chenopodium hybridum*), mrlík biely (*Ch. album*), zemedym lekársky (*Fumaria officinalis*), ale aj synantrópne druhy rastlín ako napríklad palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), šalát kompasový (*Lactuca seriola*). Početne sú zastúpené aj nasledujúce druhy: konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*), parumanček nevoňavý (*Tripleurospermum perforatum*), kapsička pastierska (*Capsela bursa-pastoris*). Z ostatných sprievodných druhov vyššiu pokrývnosť dosahujú vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), lopúch väčší (*Arctium lappa*), stavikrv vtáčí (*Polygonum aviculare*), prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*), z tráv reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*) a psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*). Z ruderalných spoločenstiev sa najčastejšie vyskytujú fytoecenózy zväzu *Arction lappae* a *Dauco-Melilotion*. Rastie tu lopúch väčší (*Arctium lappa*), lopúch plstnatý (*A. tomentosum*), hluchavka biela (*Lamium album*), paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), praslička roľná (*Equisetum arvense*), štiav kučeravý (*Rumex crispus*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), pýr plazivý (*Agropyron repens*), konopnica úhladná (*Galeopsis speciosa*), pichliač obyčajný (*Cirsium vulgare*), pichliač roľný (*C. arvense*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*) a ďalšie druhy. Suchšie miesta, násypy, okraje ciest a polí osídľujú bylinné ruderalne, mierne nitrofilné až nitrofilné spoločenstvá, ktoré združuje jednotka X4 Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídel, ale aj nitrofilná vegetácia, ktorej fytoecenózy radíme do X3 Nitrofilná vegetácia mimo sídel.

Cenné biotopy z hľadiska ekologického sú viazané na prirodzené lesné spoločenstvá, extenzívne využívané lúky a pasienky a lučné lesy s aluválnymi vysokobylinnými spoločenstvami. Menej je lúčnych spoločenstiev s pôvodným, nezmeneným, druhovým zložením, kde sa nachádzajú hodnotné biotopy európskeho a národného významu.

Biotopy národného a európskeho významu širšie riešeného územia:

Biotopy národného významu:

- Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Lk 7 Psiarkové aluviálne lúky
- Lk 10 Vegetácia vysokých ostríc
- Kr 8 Vrbové kroviny stojatých vôd

Biotopy európskeho významu:

Pi5 Pionierske porasty zväzu *Alyso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch *

Vo1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/alebo *Isoeto-Nanojuncetea*

Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*

Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov

Br3 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou (*Myricaria germanica*)

Br6 Brehové porasty devätsilov

Kr2 Porasty borievky obyčajnej

Kr6 Xerothermné kroviny *

Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte

Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psíkové porasty na silikátovom substráte *

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

Lk2 Horské kosné lúky

Lk4 Bezkolencové lúky

Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach

Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*

Ra1 Aktívne vrchoviská *

Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská

Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz

Pr3 Penovcové prameniská *

Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou

Sk2 Silikátové sklané steny so štrbinovou vegetáciou

Sk5 Nespevnené silikátové sutiny v kolínnom stupni

Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary

Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy *

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy

Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy *

Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy *

Ls2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske *

Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy *

Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy *

Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy

Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy

Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy

Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy

(prioritné biotopy sú označené „*“)

Výskyt invázných a expanzívnych druhov rastlín

V povodí rieky Uh sa nachádzajú porasty s výskytom invázných druhov rastlín, najmä druhov: slnečnica hlúznatá (*Helianthus tuberosus*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*). Z ďalších invázných druhov sa v danom povodí vyskytujú: boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*), ježatec laločnatý (*Echynocystis lobata*) a bodový výskyt majú aj stromové invázne druhy javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*) a agát biely (*Robinia pseudoacacia*).

V alúviu toku Laborec od hranice s okresom Humenné po mesto Michalovce bol zaznamenaný výskyt viacerých invázných druhov rastlín, najmä druhov slnečnica hlúznatá (*Helianthus tuberosus*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), netýkavka málokvetá (*Impatiens parviflora*), turanec kanadský (*Conyza canadensis*), hviezdňik ročný (*Stenactis annua*), lianovitý ježatec laločnatý (*Echynocystis*

lobata), agát biely (*Robinia pseudoacacia*). V alúviu toku Laborec od Michaloviec po sútok s riekou Latorica bol zaznamenaný výskyt viacerých invázných druhov, najmä druhov slnečnica hlúznatá (*Helianthus tuberosus*), zlatobyľ obrovská (*Solidago canadensis*), turanec kanadský (*Conyza canadensis*), hviezdňik ročný (*Stenactis annua*), astra kopijovolistá (*Aster lanceolatus*), ježatec laločnatý (*Echynocystis lobata*), bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*). Na lokalite Chlmec pri Humennom agát biely (*Robinia pseudoacacia*).

Tieto invázne druhy z dôvodu ich agresívneho šírenia predstavujú nebezpečenstvo pre všetky biotopy vyskytujúce sa v posudzovanom území. Vo vyhláške MŽP SR č. 158/2014 Z.z. v prílohe č. 2 k vyhláške č. 24/2003 Z.z. je uvedený zoznam invázných druhov rastlín, ktoré je potrebné odstraňovať a zároveň sú uvedené aj spôsoby ich odstraňovania. Podľa tohto zákona sa v riešenom území nachádzajú zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a slnečnica hlúznatá (*Helianthus tuberosus*), na ktoré sa vzťahuje povinnosť vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku ich odstraňovať a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu invázných druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu § 7b zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Pred ich likvidáciou (ale aj pred likvidáciou ostatných invázných druhov) doporučujeme skontaktovať sa so Štátnou ochranou prírody SR, z dôvodu prekonzultovania spôsobu ich odstraňovania.

8 KRAJINA

Variant 1, 1A, 3 a 3A

Súčasnú krajinu, ktorou navrhovaná trasa prechádza, možno z hľadiska jej typu charakterizovať ako poľnohospodársku krajinu so sústredenými vidieckymi sídlami - predhorská krajina oráčino-lúčno-lesná (po Humenné - cca 45 km) a krajinu poľnohospodársku so sústredenými vidieckymi sídlami – rovinná krajina oráčino-lúčna (Humenné až Veľké Kapušany).

Celé územie okolo toku Výravy a horného toku Laborca (cca do 45 - 47 km trasy) je urbanizované - na báze poľnohospodárskych a lesných ekonomických aktivít obyvateľstva. Prevláda tu malá veľkostná kategória sídiel s počtom obyvateľov do 500. V území dominujú aj prírodné prvky – súvislé lesné plochy s výskytom viacerých zriedkavých, ohrozených a chránených druhov fauny a flóry s vyhlásenými chránenými územiami európskeho aj národného významu. Vodné toky s nivami a brehovou zeleňou sú významné biokoridory regionálneho aj nadregionálneho významu.

Trasa od km 45 po km 55 prechádza územím s dominanciou lesných plôch Vihorlatských vrchov. Od km 55 je územie charakteristické poľnohospodárskou a čiastočne i priemyselnou aktivitou obyvateľstva. Prevládajú vidiecke sídla s počtom obyvateľov od 500 do 1 000 obyvateľov, ojedinele nad 1500. Štatút mesta majú Humenné, Michalovce a Veľké Kapušany.

V dotknutom území a širšom okolí sú významné antropogénne prvky:

- priemyselné podniky
- železničná trať. Komunikácie I., II. a III. triedy, poľné cesty
- individuálna bytová výstavba
- elektrické nadzemné vedenia
- orná pôda, trvalé trávne porasty, záhrady, vinice
- sieť umelých odvodňovacích kanálov, zavlažovacie systémy

V území dominujú aj prírodné prvky – plochy s výskytom viacerých zriedkavých, ohrozených a chránených druhov fauny a flóry s vyhlásenými chránenými územiami európskeho aj

národného významu. Vodné toky, hlavne rieka Laborec s brehovou zeleňou sú významné biokoridory regionálneho aj nadregionálneho významu.

Variant 2 a 2A

Tak ako predchádzajúce varianty aj trasy vo variantoch 2 a 2A prechádzajú dvomi typmi súčasnej krajiny. Časť trasy od začiatku po Choňkovce (cca 72,0 km) - poľnohospodárskou krajinou so sústredenými vidieckymi sídlami charakterizovanú ako predhorská krajina oráčino-lúčnolesná, od Choňkoviec po Veľké Kapušany (cca od km 72,0) krajinou poľnohospodárskou so sústredenými vidieckymi sídlami charakterizovanou ako rovinná krajina oráčino-lúčna.

V prvom type krajiny prevláda malá veľkostná kategória sídiel s počtom obyvateľov do 500. Ekonomické aktivity obyvateľstva sa viažu na poľnohospodársku a lesnú výrobu. V druhom type krajiny prevládajú sídla s počtom obyvateľov do 2 000. Štatút mesta majú len okresné mestá Snina a Sobrance. Ekonomické aktivity obyvateľstva sa viažu na hlavne na poľnohospodársku veľkovýrobu, služby a čiastočne priemysel.

9 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Územná ochrana prírody

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov boli v širšom riešenom území identifikované nasledovné kategórie národnej sústavy chránených území:

- chránená krajinná oblasť (CHKO),
- národný park (NP),
- chránený areál (CHA),
- prírodná rezervácia (PR),
- prírodná pamiatka (PP).

Do výberu boli zaradené chránené územia do vzdialenosti cca 5 km od posudzovaných variantov trás plynovodu resp. aj tie, ktoré presahujú túto hranicu ale nachádzajú sa vo výreze mapového listu. V takto vyčlenenom území bolo identifikovaných: 5 národných prírodných rezervácií (NPR), 15 prírodných rezervácií (PR), 2 chránené areály (CHA), 2 prírodné pamiatky (PP), 3 chránené krajinné oblasti (CHKO), 1 národný park (NP).

Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Na území, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana podľa tohto zákona, platí prvý stupeň ochrany. Zákon č. 543/2002 Z.z. vymenúva činnosti pri ktorých je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody (§ 9).

Prehľad maloplošných chránených území národnej sústavy s definovaním stupňa ochrany je uvedený v tab. 6 a v grafickej prílohe 1.

Tab.6 Prehľad chránených území v riešenom území.

Názov	Rok vyhl.	Rozloha v ha	Stupeň ochrany	Predmet ochrany
NPR Palotská jedlina	1982	157,15	5*	NPR je vyhlásená na ochranu prirodzených pralesovitých jedľových bučín s výskytom pôvodnej jedle na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
PR Beskyd	1981	49,44	5*	PR je vyhlásená na ochranu ojedinelého zbytku zachovalých pôvodných lesov Nízkych Beskyd ako ukážky biodiverzity biocenóz na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.

Názov	Rok vyhl.	Rozloha v ha	Stupeň ochrany	Predmet ochrany
PR Hostovické lúky	1980	4,68	4*	Ochrana zriedkavých vlhkomilných nivných lúčnych až slatinných spoločenstiev v poľnohospodárskej krajine Nízkych Beskyd. Výskyt chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Najvýznamnejší masový výskyt kosatca sibírskeho (<i>Iris sibirica</i>) v SR.
PR Hlboké	1988	2,28	4*	Ochrana spoločenstva kyslých bučín v inverznej polohe Bukovských vrchov. V NP Poloniny predstavujú veľmi zriedkavé lesné spoločenstvá s malým hospodárskym významom.
PR Grúnik	1982	4,60	4*	PR je vyhlásená na ochranu zachovalých spoločenstiev bukových dúbav s fytogeograficky významným výskytom zriedkavých druhov východokarpatskej flóry, napr. čemerice purpurovej. Pôvodné zárasty kručinôčky krídlatej.
PR Gazdoraň	1993	17,30	4*	Ochrana xerothermných lúčnych spoločenstiev na flyšových cergovských vrstvách Bukovských vrchov. Ide o fytocenózy zriedkavé. Výskyt kriticky ohrozeného druhu - čemerice purpurovej a veľmi ohroz. vstavača počerného. Krajinná dominanta VN Starina.
NPR Havešová	1964	171,32	5*	NPR je vyhlásená na ochranu vzácne zachovalých porastov pralesovitého charakteru s výskytom unikátnych exemplárov listnatých stromov (javor, jaseň, brest) na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
PR Roztoky	1988	1,03	4*	PR je vyhlásená na ochranu rastlinného spoločenstva so zriedkavým plavúnikom spošteným (<i>Diphasium complanatum</i> L.) vo Vihorlatských vrchoch.
PP Sninský kameň	1982	1,62 / 3,97 (OP)	5 / 4 (OP)	PP je vyhlásená na ochranu kamenného útvaru vo forme plošinného lávového vrcholu s biocenózami xerothermnej flóry a s výskytom endemických druhov rastlín na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
NPR Morské oko	1984	108,48	5*	NPR je vyhlásená na ochranu biologických hodnôt zosuvom zahradeného jazera Morské oko vo Vihorlate, rastl. a živoč. spoločenstiev typických pre východoslovenské vyvreliny a krajinárskych hodnôt územia. Pestré zloženie les. porastov, bohatstvo avifauny.
PP Beňatinský travertín	1989	0,24	4*	PP je zriadená na ochranu geologického odkryvu, ktorý predstavuje profil najvýchodnejšie položeného travertínu na Slovensku s recentnou tvorbou travertínu. Výskyt skamenelých zvyškov malakofauny v Beskydskom predhorí v Uhlárskej pahorkatine.
PR Lysá	1993	3,95	4*	PR je pozoruhodná izolovaným výskytom duba mnohoplodého a drieňa a veľmi vzácnymi xerothermnými lesnými a lesostep. spoločenstvami na strmých svahoch. Hojný výskyt ohrozenej kamienky modropurpurovej, ojedinelý v celej CHKO Vihorlat je kosatec trávolistý.
PR Drieň	1993	11,25	4*	Pozoruhodný výskyt v celých Vihorlat. vrchoch ojedinelých les. a lesostep. spoločenstiev na skal. podloží, ojedinelé spoločenstvá drieňových a buk. dúbav. Na výhrevných vypuklých svahoch husté porasty chráneného drieňa, v zime sústredovanie poľovnej zveri.
PR Ortov	1993	14,85	5*	Ochrana menšieho, v súčasnosti už ojedinelého zachovalého prírodného celku v poľnohosp. intenzívne využívanej krajine. Ide o zach. časť ramena Ortov, asi zvyšok starého koryta Uhu. Má pôvodnú močiar. a vod. vegetáciu a zach. breh. porasty so vzác. druhmi.
PR Raškovský luh	1986	16,23	4*	PR je vyhlásená na ochranu zvyšku lužného lesa a prifaľných aluviálnych lúk s masovým výskytom korunky strakatej (<i>Fritillaria meleagris</i> L.) na Východoslovenskej nížine, dôležitých z vedeckovýskumného a náučného hľadiska.
PR Slavkovské slanisko	1982	11,77	4*	PR je vyhlásená na ochranu subhalofyt. vegetácie slanistej stepi panónskej kveten. oblasti, so zastúpením zriedkavých i charakteristických druhov rastlín na vedeckovýskumné a náučné ciele. Vznik tohto ekosystému je spätý s antropogén. činnosťou (pasenie).
CHA Stretavka	2009	17,71	3*	Účelom vyhlásenia chráneného areálu je ochrana biotopu európskeho významu: Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou vzäzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion (3260) a druhov európskeho významu: vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>), pľž zlatistý (<i>Sabanejewia aurata</i>), lopatka dúhová (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), hrúz Kesslerov (<i>Gobio kessleri</i>) a hrúz bieloplutvý (<i>Gobio albipinnatus</i>).
PR Oľchov	1980	19,58	4*	PR je vyhlásená na ochranu zvyškov prirodzených porastov slatinného jelšového lesa "šúrskeho typu" na dolnom toku Ondavy s výskytom viacerých geograficky významných i vzácných druhov na vedeckovýskumné a náučné ciele. Dôležitý biotop vtáctva.
CHA Zemplínska šírava	1968	622,48 / 2037,75 (OP)	4 / 3 (OP)	Ochrana význačnej migračnej lokality (jarného a jesenného ťahu) vodného a pri vode žijúceho vtáctva a hniezdíčov na východnom Slovensku na vedeckovýskumné a náučné ciele.

Názov	Rok vyhl.	Rozloha v ha	Stupeň ochrany	Predmet ochrany
PR Viniansky hradný vrch	1984	51,95	4*	PR je vyhlásená na ochranu vzácnych xerothermných a lesostepných spoločenstiev hradného vrchu na južných úbočiach Vihorlatu na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
PR Chlmecká skalka	1988	1,10	4*	PR je vyhlásená na ochranu sucho- a teplomilnej vegetácie Vihorlatu s chránenými ojedinelými druhmi rastlín. Stepné vápnomilné spoločenstvá s masovým výskytom endemitu ponikleca veľkokvetého a veternice lesnej.
PR Jasenovská bučina	1993	21,47	5*	Geomorfologicky a biologicky mimoriadne cenný priestor so zachovalým komplexom lesov na extrémnom karbonátovom stanovišti Humenských vrchov. Výskyt chránených druhov rastlín, najnižšie známe miesto výskytu jelenieho jazyka celolistého na Slovensku.
NPR Humenský sokol	1980	241,50	5*	NPR má mimoriadne biolog. hodnoty. Vyhlásená je na ochranu zachovalých ukážok skalných, trávnatých a lesných rastlinných spoločenstiev s dubom plstnatým na ved.-výskum. a náučné ciele. Lokalita Sokol poskytuje optimálne podmienky pre xerotherm. vegetáciu.
NPR Humenská	1980	70,37	5*	NPR je vyhlásená na ochranu suchomilných a teplomilných lesostepných a stepných spoločenstiev s dubom plstnatým na vedeckovýskumné a náučné ciele.
CHKO Východné Karpaty	1977	25 307	zóna D 2. st.	Oblasť sa vyznačuje bohatými lesmi, ktoré sú hlavným ekostabilizačným prvkom krajiny a vhodným prostredím pre rastlinstvo a živočíšstvo viazané na lesné prostredie. V jej maloplošných chránených územiach sú ešte zachované prirodzené jedľové bučiny situované na flyšových svahoch Laboreckej vrchoviny. V ich bohatom bylinnom kryte sa vyskytuje kostrava horská, ostružina srstnatá, lipkavec marinkový. Cenné sú slatinorašelinné fytocenózy s významným zastúpením rašeliníkov, páperníka pošvatého, kýchavice Lobelovovej, bezkolencom belasým. Z východokarpatských druhov sa tu vyskytuje mliečnik Sojákov. V prírodnej rezervácii Pod Demjatou je chránený výskyt štyroch chránených druhov plavúňov a to plavúnika splošteného, chvostníka jedľového, plavúňa pučivého a plavúňa obyčajného. Pôvodné lesné porasty sú zároveň vhodným prostredím pre chránené a ohrozené živočíchy, z ktorých tu žije napríklad vlk, rys, medveď, vydra, sova dlhochvostá, bocian čierny a ďalšie druhy.
NP Poloniny	1997	29 805 / 10 973 (OP)	zóna C 3. st. / zóna D 2. st. (OP)	Pre územie národného parku sú tiež charakteristické horské lúky - poloniny, ktoré sa nachádzajú na hlavných hrebeňoch Bukovských vrchov. Najkrajšie z nich sa nachádzajú v okolí Pľaše, Ďurkovca, Riabej skaly a Kamennej lúky. Príslušnosť územia národného parku k Východným Karpatom sa prejavuje vo výskyte východokarpatských druhov rastlín, živočíchov a ich spoločenstiev, z ktorých viaceré sú endemity. Z rastlín k najvýznamnejším východokarpatským endemitom patrí napr. iskerník karpatský, hadomor ružový, klinček bradatý, fialka dácka, mliečnik Sojákov. Vysokou biologickou diverzitou sa vyznačuje aj fauna národného parku. Doteraz tu bolo zistených 3600 druhov bezstavovcov zo skupín dvojkřídlcov, motýľov, pavúkovcov a chrobákov. Zo stavovcov sa zistilo 294 druhov, z toho 13 druhov obojživelníkov, 8 druhov plazov, 198 druhov vtákov a 55 druhov cicavcov. Výskyt početných druhov fauny, osobitne veľkej lesnej zveri, podmieniajú rozsiahle komplexy pôvodných bukových a jedľobukových ekosystémov. Trvale tu žijú všetky naše mäsožravce a sporadicky z územia priľahlého Bieszczadzského národného parku v Poľsku sem preniká zubor a los.
CHKO Vihorlat	1973	17 485	zóna D 2. st.	Vihorlat patrí medzi najlesnatejšie pohoria Slovenska s prevahou listnatých, najmä bukových lesov. Z drevín má najväčšie zastúpenie buk, ktorý vytvára spolu s dubom, jaseňom, javorom a jedľou v rámci vegetačnej stupňovitosti lesné spoločenstvá. Jeho geografická poloha a osobitný geologický vývoj podmienili vznik takých prírodných zvláštností ako sú napríklad jazero Morské oko, Sninský kameň, vrchoviskové rašeliniská i spoločný výskyt rastlinných druhov západokarpatskej, východokarpatskej a panónskej flóry. Z chránených druhov sa tu vyskytuje bleduľa jarná karpatská, telekia ozdobná, prilbica chlpatoplodá a iné. Na severnej strane Vihorlatu rastú horské druhy ako napr. soldanelka karpatská, kým na južných svahoch sa vyskytujú lesostepné spoločenstvá s teplomilnými druhmi. Vplyv Východoslovenskej nížiny a Východných Karpát sa prejavuje aj v zložení živočíšstva Vihorlatu. Podľa doterajších poznatkov sa v oblasti vyskytuje vyše 2000 druhov bezstavovcov. Zo stavovcov sú to napríklad mlok karpatský, mlok vrchovský, užovka stromová, ako aj takmer 100 druhov hniezdiacich vtákov, napríklad bocian čierny, včelár obyčajný, orol krikľavý, hadiar krátkoprstý, sova dlhochvostá. Veľkým bohatstvom vihorlatských lesov je prítomnosť šeliem - vlka, rysa, mačky divjej a vydry.

Názov	Rok vyhl.	Rozloha v ha	Stupeň ochrany	Predmet ochrany
CHKO Latorica	1990	23 198	zóna D 2. st.	Najvýznamnejším fenoménom Chránenej krajiny oblasti Latorica sú už dnes zriedkavé a mimoriadne vzácne vodné a močiarny biocenózy, tvoriace komplex, ktorý nemá obdobu v celej republike. Druhovú zloženie rastlinných spoločenstiev je veľmi rôznorodé. Zo vzácných vodných druhov tu môžeme nájsť leknú biele, leknú žltý, rezavku aloovitú, kotvicu plávajúcu, húsenikovec erukovitý a mnohé iné. Pravidelne zaplavované lúky, slúžiacie ako pastviny, sú charakteristické rozptýlenými skupinami krovín a krovinných spoločenstiev, ako aj solitérmi, prevažne vrbami. Poloha územia v migračnej ceste vodného vtáctva predurčuje vysoký počet tu sa vyskytujúcich živočíchov zo vzdialenejších geografických oblastí. Z pozoruhodných zástupcov fauny sa v oblasti vyskytuje koník stepný, modlivka zelená, korytnačka močiarna, volavka purpurová, beluša malá, kormorán veľký, orliak morský, kúdelníčka lužná, netopier obyčajný a iné. Lužné lesy, vodné a močiarny spoločenstvá, inundačné územie Latorice so spleťou ramien, pieskové duny - to všetko vytvára svojrázny a neopakovateľný charakter tejto časti Latorickej roviny.

* ochranné pásmo chráneného územia nebolo vyhlásené.

Druhovú ochranu

Chránené druhy rastlín a živočíchov riešeného územia a širšieho okolia uvádza vo svojej práci Pčolová, Hlôška (2015). Uvedenej problematike sa venujeme v kap. C.III.9.

Chránené stromy

V riešenom území sa nenachádza žiadny chránený strom vyhlásený v zmysle § 49 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. V širšom okolí sa nachádzajú nasledovné chránené stromy:

k.ú. Dúbrava

- Vejmutovka v Dúbrave (borovica hladká *Pinus strobus* L., vek: 150 rokov).
- Ľaliovník v Dúbrave (ľaliovník tulipánokvetý *Liriodendron tulipifera*, vek: 150 rokov).
- Dub v Dúbrave (dub letný *Quercus robur* L., vek: 300 rokov).

k.ú. Tibava

- Platan v Tibave (platan javorolistý *Platanus hispanica* Münchh., vek: 250 rokov).
- Moruša v Tibave (moruša biela *Morus alba* L., vek: 200 rokov).

NATURA 2000

Základnou súčasťou európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov je úplná realizácia sústavy **NATURA 2000**, ktorá predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť osobitne chránených území, ktoré sú v osobitnom záujme EÚ. V zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. je NATURA2000 definovaná ako „*Súvislá európska sústava chránených území*“, tvoria ju dva typy území: **územia európskeho významu (ÚEV)** a **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ / SKCHVU) boli vyhlásené za chránené na základe kritérií stanovených v *smernici Rady č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov* (smernica o vtákoch). Národný zoznam CHVÚ schválila vláda SR *uznesením č. 636/2003* dňa 9. júla 2003. V roku 2004 sa začal proces tvorby vyhlášok a programov starostlivosti pre jednotlivé CHVÚ. Uznesením vlády SR č. 345/2010 z 25. 5. 2010 bol Národný zoznam doplnený a zmenený. Do zoznamu bolo doplnených 5 nových území a celkový počet je 41 CHVÚ.

Územia európskeho významu (ÚEV) predstavujú lokality navrhnuté za chránené územia na základe kritérií stanovených v *smernici Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín* (smernica o biotopoch). Národný zoznam týchto území schválila vláda SR *uznesením č. 239/2004 dňa 17. marca 2004 a bol vydaný výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004* a zaslaný na schválenie Európskej komisii (EK).

Do výberu boli zaradené **územia európskeho významu (ÚEV)** a **chránené vtáčie územia (CHVÚ)** do vzdialenosti cca 5 km od posudzovaných variantov trás plynovodu resp. aj tie, ktoré presahujú túto hranicu ale nachádzajú sa vo výreze mapového listu. V takto vyčlenenom území boli identifikované:

Chránené vtáčie územia

SKCHVU011 Laborecká vrchovina – územie bolo vyhlásené vyhláškou č. 438/2009 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sovy dlhochvostej, orla krikľavého, bociana čierneho, haje červenej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, penice jarabej, jariabka hôrneho, chriašteľa poľného, ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, žlny sivej, lelka lesného, škovránka stromového, rybárika riečného, ďatľa prostredného, bociana bieleho, včelára lesného, prhlaviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltochvosta lesného, hrdličky poľnej, prepelice poľnej, strakoša sivého a brehuľu hnedú a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 102 813,91 ha.

SKCHVU002 Bukovské vrchy – územie bolo vyhlásené vyhláškou č. 25/2008 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov chriašteľa poľného, bociana čierneho, orla krikľavého, včelára lesného, rybárika riečného, sovy dlhochvostej, žlny sivej, ďatľa čierneho, ďatľa bielochrbtého, penice jarabej, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkého, strakoša sivého, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, žltochvosta lesného, lelka obyčajného, jariabka hôrneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 40 932,42 ha.

SKCHVU035 Vihorlatské vrchy – územie bolo vyhlásené vyhláškou č. 195/2010 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov hadiara krátkoprstého, sovy dlhochvostej, výrika lesného, orla krikľavého, jariabka hôrneho, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho, chriašteľa poľného, ďatľa bielochrbtého, ďatľa prostredného, ďatľa čierneho, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, krutihlava hnedého, strakoša červenochrbtého, škovránka stromového, včelára lesného, žlny sivej, penice jarabej, prepelice poľnej, muchára sivého, žltochvosta lesného, prhlaviara čiernohlavého a hrdličky poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 48 286,26 ha.

SKCHVU037 Ondavská rovina – územie bolo vyhlásené vyhláškou č. 19/2008 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, ďatľa hnedkavého, ľabtušky poľnej, orla kráľovského, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, prhlaviara čiernohlavého, rybárika riečného, sokola rároha, chriašteľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 15 906,56 ha.

SKCHVU024 Senianske rybníky – územie bolo vyhlásené vyhláškou č. 436/2009 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov brehára čiernochvostého, bučiaka trstového, bučiaka nočného, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, lyžičiara bieleho, rybára bahenného, šabliarky

modronohej, volavky bi elej, volavky purpurovej, volavky striebristej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 2 668,47 ha.

SKCHVU015 Medzibodrožie – územie bolo vyhlásené vyhláškou č. 26/2008 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, bociana čierneho, brehule hnedej, bučiacika močiarného, bučiaka trstového, ďatľa hnedkavého, ďatľa prostredného, haje tmavej, hrdličky poľnej, bučiaka nočného, chochlačky bielookej, chriašteľa malého, chriašteľa poľného, kačice chrapľavej, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, kane popolavej, krutihlava hnedého, ľabtušky poľnej, muchárika bielokrkeho, muchára sivého, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, príhľaviara čiernohlavého, rybára bahenného, rybára čierneho, rybárika riečného, škovránka stromového, strakoša červenochrbtého, strakoša kolesára, včelára lesného, včelárika zlatého, volavky bielej, volavky purpurovej, volavky striebristej, výrika lesného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 33 753,7 ha.

Územia európskeho významu

SKUEV0387 Beskyd – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podlaží (dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), kobylka štysova (*Isophya stysi*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), vydra riečna (*Lutra lutra*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), zubor hrivnatý (*Bison bonasus*). Rozloha územia: 5348,59 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0016 Košariská – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 7220* Penovcové prameniská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), pimprlík mokradný (*Vertigo angustior*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*). Rozloha územia: 25,05 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0763 Horný tok Výravý – biotop, ktorý sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy. Biotop je považovaný za **prioritný**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), bobor vodný (*Castor fiber*). Rozloha územia: 18,73 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0011 Svetlica – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 3230 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Rozloha územia: 1,94 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0014 Lásky – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 7220* Penovcové prameniská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy,

ktoré sú predmetom ochrany: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), medveď hnedý (*Ursus arctos*). Rozloha územia: 24,74 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0049 Alúvium Rieky – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovotopoľové a jelšové lesy, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), pimprlík mokradný (*Vertigo angustior*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*). Rozloha územia: 13,08 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0386 Hostovické lúky – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6410 Bezkolencové lúky, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 7140 Prechodové rašeliniská a trasoviská. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*). Rozloha územia: 13,36 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0385 Pliškov – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 3230 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou, 5130 Porasty borievky obyčajnej, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa Orchideaceae), 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), kobylka štysova (*Isophya stysi*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), vlk dravý (*Canis lupus*). Rozloha územia: 45,70 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0229 Bukovské vrchy – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovotopoľové a jelšové lesy, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6230* Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 6410 Bezkolencové lúky, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 6520 Horské kosné lúky, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), bahnička kranská (*Eleocharis carniolica*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), dvojhrot zelený (*Dicranum viride*), korýtko riečne (*Unio crassus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), kobylka štysova (*Isophya stysi*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), zubor hrivnatý (*Bison bonasus*). Rozloha územia: 29230,78 ha. Správca územia: NP Poloniny.

SKUEV0230 Makovica – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*). Rozloha územia: 441,62 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0063 Ublianka – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), bobor vodný (*Castor fiber*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*). Rozloha územia: 24,92 ha. Správca územia: NP Poloniny.

SKUEV0209 Morské oko – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3130 Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried Littorelletea uniflorae a /alebo Isoeto-Nanojuncetea, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 7110* Aktívne vrchoviská, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), koník východný (*Odontopodisma rubripes*), mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*). Rozloha územia: 16 007,52 ha. Správca územia: CHKO Vihorlat.

SKUEV0006 Latorica – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3130 Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried Littorelletea uniflorae a /alebo Isoeto-Nanojuncetea, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6440 Aluviálne lúky zväzu Cnidion venosi, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: marsilea štvorlistá (*Marsilea quadrifolia*), pimprlík mokradný (*Vertigo angustior*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), korýtko riečne (*Unio crassus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), boleň dravý (*Aspius aspius*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), šabľa krivočiara (*Pelecus cultratus*), kolok veľký (*Zingel zingel*), kunka červenobruchá, (*Bombina bombina*), korytnačka močiarna (*Emys orbicularis*), vydra riečna (*Lutra lutra*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*). Rozloha územia: 7 501,40 ha. Správca územia: CHKO Latorica.

SKUEV0026 Raškovský luh – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6440 Aluviálne lúky zväzu Cnidion venosi, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka

červenobruchá, (*Bombina bombina*). Rozloha územia: 16,89 ha. Správca územia: CHKO Latorica.

SKUEV0235 Stretavka – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 3260 Nižinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*), vydra riečna (*Lutra lutra*). Rozloha územia: 17,71 ha. Správca územia: CHKO Latorica.

SKUEV0231 Brekovský hradný vrch – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 5130 Porasty borievky obyčajnej, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa *Orchideaceae*), 6510 Nižinné a podhorské kosné lúky, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 40A0* Xerothermné kroviny, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: bystruška potočná (*Carabus variolosus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), kobylka štysova (*Isophya stysi*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*). Rozloha územia: 29,62 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0250 Krivoštianka – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa *Orchideaceae*), 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), rys ostrovid (*Lynx lynx*). Rozloha územia: 708,01 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0050 Humenský sokol – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi*, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa *Orchideaceae*), 6510 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa *Orchideaceae*), 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*). Rozloha územia: 286,61 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0206 Humenská – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa *Orchideaceae*), 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 91H0* Teplomilné panónske

dubové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*). Rozloha územia: 215,80 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0005 Drieňová – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*). Rozloha územia: 30,30 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

SKUEV0205 Hubková – biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy. Biotopy označené * sú považované za **prioritné**. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), vydra riečna (*Lutra lutra*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), vlk dravý (*Canis lupus*). Rozloha územia: 2792,52 ha. Správca územia: CHKO Východné Karpaty.

Mokrad' medzinárodného významu - Latorica

Územie bolo zapísané do zoznamu v roku 1993, rozloha je 4 404,7 ha. Územie zahŕňa časť medzihrádzového priestoru rieky Latorica od hraníc s Ukrajinou po sútok s Laborcom na území CHKO Latorica v južnej časti Východoslovenskej roviny, so spleťou ramien, periodicky zaplavovaných biotopov, s príslušnými lužnými lesmi a aluviálnymi lúkami a pasienkami. Zastúpené sú vzácne a zriedkavé vodné a močiarne biocenózy nížinných inundovaných biotopov. Súčasťou územia sú aj niektoré rezervácie.

Mokrad' národného významu – Hostovické lúky

Územie predstavuje prirodzené lúčne zamokrené fytocenózy na ploche 11,58 ha. Najvýznamnejšie na tejto lokalite je spoločenstvo kosatca sibírskeho *Iris sibirica*, ktoré predstavuje najväčšiu lokalitu prirodzeného výskytu tohto chráneného a ohrozeného druhu na Slovensku. Z obojživelníkov a plazov tu žijú taxóny ohrozené mlok hrebenatý *Triturus cristatus*, zraniteľné vretenica severná *Vipera berus* a menej ohrozené rosníčka zelená *Hyla arborea*, jašterica krátkohlavá *Lacerta agilis*. Časť územia (4,68 ha) je chránená ako prírodná rezervácia.

Karpatské bukové pralesy

Medzinárodný výbor organizácie UNESCO zaradil slovensko-ukrajinské bukové pralesy medzi 166 lokalít svetového prírodného dedičstva. Karpatské bukové pralesy sú výnimočné tým, že vytvárajú reťaz "ostrovov" pôvodného prírodného lesa, ktorý tu rástol tisíce rokov. Ide o vzácny prípad ukážok pralesov na relatívne malom území. Ide o cezhraničné, bilaterálne svetové prírodné dedičstvo, ktoré pozostáva z desiatich samostatných lokalít bukových pralesov. Z nich štyri sa nachádzajú na území Slovenska (Stužica, Havešová, Rožok, Vihorlat), ďalších šesť v susednej Ukrajine. Z kritérií výberu lokalít vhodných pre zápis do zoznamu

svetového dedičstva boli v prípade karpatských bukových pralesov rozhodujúce prebiehajúce ekologické a biologické procesy v evolúcii a vývoji terestrických ekosystémov a rastlinných a živočíšnych spoločenstiev.

Stužica - rozloha jadrovej zóny je 2 950,0 ha, rozloha náraznikovej zóny je 11 300,0 ha. Lokalita sa rozprestiera v Bukovských vrchoch pozdĺž štátnej hranice s Poľskom od jej styku s Ukrajinou na kóte Kremenec, severne od Novej Sedlice v okrese Snina až po pramennú oblasť riečky Udava. Súčasťou jadrového územia sú okrem samotnej Stužice aj prírodné rezervácie Riaba skala, Pľaša, Šípková a Udava. Okrem 200-ročných bukov (*Fagus sylvatica*) a vyše 300-ročných mimoriadne mohutných jedincov a skupín jedle bielej (*Abies alba*), sú tu zastúpené aj mohutné jedince javora horského (*Acer pseudoplatanus*) a bresta horského (*Ulmus glabra*). Stužica je svojou rozlohou a zachovalosťou prirodzených lesných komplexov na úrovni prvotného pralesa unikátna nielen na pomery Slovenska, ale i celej Európy.

Havešová - rozloha jadrovej zóny je 171,3 ha, rozloha náraznikovej zóny je 63,99 ha. Nachádza sa pod hrebeňom Nastazu v Bukovských vrchoch neďaleko obcí Kalná Roztoka a Stakčínka Roztoka v okrese Snina. Jadrové územie tvorí NPR Havešová a územie je súčasťou NP Poloniny. Územie má charakter takmer rovnorodého bukového pralesa s výškou nad 50 m a hrúbkou kmeňa vyše 100 cm. Vývojový cyklus pralesa trvá 220-250 rokov.

Rožok - rozloha jadrovej zóny je 67,1 ha, rozloha náraznikovej zóny je 41,4 ha. Územie sa nachádza v Bukovských vrchoch severovýchodne od obce Ulič. Územie je súčasťou NP Poloniny. V lokalite prevažuje takmer čistý bukový prales, vyznačujúci sa premenlivou štruktúrou výšky a priemeru kmeňa.

Vihorlat - rozloha jadrovej zóny je 2 578,0 ha, rozloha náraznikovej zóny je 2 413,0 ha. Územie zahŕňa vrchol Vihorlatu a časť CHKO Vihorlat. Bukové lesy sú charakteristické absenciou smreka obyčajného (*Picea abies*) a nízkym zastúpením jedle bielej (*Abies alba*), javora horského (*Acer pseudoplatanus*) a jaseňa štíhleho (*Fraxinus excelsior*). Nie sú výnimou 240-ročné exempláre buka. Vývojový cyklus pralesa trvá 220-230 rokov.

Medzinárodná biosférická rezervácia Východné Karpaty

Predstavuje jedinečné bohatstvo svetového významu. Nachádzajú sa tu najväčšie európske komplexy pôvodných bukových lesov a východokarpatských horských lúk – polonín. Prevládajú tu pôvodné a endemické rastlinné spoločenstvá, žijú tu početné stavy veľkých lesných zvierat (medveď, vlk, zubor, rys, mačka divá a i.). Je to územie ukrývajúce unikátne historické pamiatky a staré tradície našich predkov. Biosférické rezervácie vyhlasuje svetová organizácia UNESCO v rámci programu „Človek a biosféra“ (Man and Biosphere) a ich cieľom je skúmať vzťahy medzi človekom a prírodou a napomáhať trvalo udržateľnému životu a rozvoju.

Po prvý krát bola MBR VK vyhlásená v rokoch 1992 – 93. Bilaterálnu dohodu podpísali dve krajiny: Slovensko a Poľsko. V októbri 1998 sa k slovensko-poľskej časti pripojilo aj územie susednej Ukrajiny, čím vznikla prvá trojstranná biosférická rezervácia na svete.

MBR VK je druhou najväčšou biosférickou rezerváciou v Európe. Rozprestiera sa na ploche 208 089 ha (z toho poľská časť zaberá 52,25%, slovenská časť 19,59% a ukrajinská časť 28,16%) a zahŕňa 6 veľkoplošných chránených území.

10 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory

a interakčné prvky vo viacerých hierarchických úrovniach. Dokumentácia ÚSES je odbornou dokumentáciou štátnej ochrany prírody (§ 54 zákona č. 543/2002 Z.z.) a odborným podkladom pre územno-plánovacia dokumentácia plány a krajinno-ekologické plány a pre dokumentáciu pozemkových úprav v katastri. Legislatívnym opatrením ÚSES je podľa § 3 cit. zákona – „*Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispejú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.*“

Biocentrum predstavuje ekosystém alebo skupinu ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. **Biokoridor** predstavuje priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky. **Interakčný prvok** predstavuje určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupinu ekosystémov, najmä trvalú trávnu plochu, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Na vyčlenenie prvkov **regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES)** vyčlenených v rámci riešeného územia boli použité nasledovné podklady:

- Územný plán VÚC Prešovského samosprávneho kraja (ZaD 2009),
- Územný plán VÚC Košického samosprávneho kraja (ZaD 2014),
- Územné plány obcí.

Problémom uvedených dokumentácií ÚSES je ich rôzna úroveň spracovania, vzájomná nekompatibilita hlavne na hraniciach krajov a pod. Uvedené nedostatky by mala vyriešiť prebiehajúca aktualizácia dokumentácií ÚSES na regionálnej úrovni.

V južnej polovici riešeného územia má dominantné zastúpenie intenzívne využívaná poľnohospodárska krajina. Ide o územia s najnižším stupňom ekologickej stability. V severnej polovici dominujú lesné porasty a plochy trvalých trávnych porastov. Základné prvky územného systému ekologickej stability v riešenom území tvoria zachovalé plochy lesov a porasty na brehoch vodných tokov. Plne funkčnú kostru ÚSES bude však potrebné v území dobudovať a doplniť chýbajúce biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.

Medzi najvýznamnejšie prvky územného systému ekologickej stability v riešenom území možno spomenúť:

Nadregionálne biocentrum	Nadregionálny biokoridor
• Viniansky hradný vrch – Senderov – Šútová • Latorický luh • Kopčianske slanisko • Senné rybníky • Vihorlatský prales • Humenské vrchy • Palotská jedlina	• Vihorlatský prales – Senné rybníky – Kopčianske slanisko – Latorica • Nízke Beskydy (spája Bukovské vrchy s Čergovským pohorím) • Vihorlat - Poloniny • Vihorlatské vrchy

Regionálne biocentrum	Regionálny biokoridor
• Ortov • Sútok Cirochy a Laborca • Veľká • Alúvium Laborca pri Udavskom • Alúvium Laborca pod Humenným • Rebiaková • Kotová • Závozy • Pramenisko Výravy • Strop • Hlboké • Stavenec • Brusné a Dzedovo • Maguriča • Veľký Brusný • Brusný potok - Markov • Beskyd • Alúvium Udavy pod Papínom • Starý Koňuš • Lúky pod Porúbkou • Park v Sobraneckých kúpeľoch • Veľká lúka • Oľšiny • Les Sekera – Čonkáš • Spodný les • Dolný les • Biela hora • Alúvium Cirochy	• Ortov – Latorický luh • Rieka Uh • kanál Veľké Revišťa - Bežovce • Laborec • Ptava • Udava • Výrava • Gazdoráň – Stavenec – Závozy • Pčolinka • Cirocha • Ublanka • Jaseňovský vrch

Genofondová plocha Veľká Výrava

Lokalita sa nachádza v k. ú. Výrava (okres Medzilaborce) v nadmorskej výške cca 415 m n. m., v terénnej zníženine vedľa vodného toku Veľká Výrava. V stromovej a krovitej etáži sa uplatňuje hlavne jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), vrba trojtyčinková (*Salix triandra*) a vrba päťtyčinková (*Salix pentandra*). V bylinnom podraze sa uplatňujú klasické vlhkomilné druhy ako napr. pichliač zelinový (*Cirsium oleraceum*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*) ktorý je využívaný ako zdroj nektáru viacerými druhmi denných motýľov. Počas letovej fázy je na konopáčoch možné pozorovať spriadača kostihojového (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváčika veľkého (*Lycaena dispar*), ohniváčika modrolesklého (*Lycaena alciphron*). Na GP je hojne zastúpené záružlie močiarné (*Caltha palustris*), miestami je prítomná aj ostrica traslicovitá (*Carex brizoides*).

Významné migračné koridory živočíchov

V riešenom území bolo identifikovaných niekoľko biokoridorov nadregionálneho a regionálneho významu. Oblasť Východoslovenskej nížiny je významným migračným koridorom sťahovavých vtákov európskeho a národného významu, najmä širšia oblasť Senianskej depresie, v smere sever – juh. Živočíšstvo (napr. kopytníky) migruje južnou časťou

riešeného územia, ktoré je intenzívne poľnohospodársky využívané pomerne širokým frontom bez výraznejšie ohraničených migračných koridorov. Lesné komplexy severnej polovice územia sú pretkané sieťou migračných koridorov na značne širokom území, kde nadväzujú na lesné komplexy Poľska a Ukrajiny, kde môže zver takmer nerušene migrovať lesnými porastami všetkých troch štátov. Čo sa týka lokálnych migrácií obojživelníkov a plazov je predpoklad, že v období rozmnožovania ich častejší výskyt v okolí väčších vodných plôch a pozdĺž vodných tokov.

11 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA

11.1 OBYVATEĽSTVO

Realizáciou zámeru bude dotknutých 78 katastrálnych území sídiel (4 mestských sídiel - Humenné, Michalovce, Snina, Veľké Kapušany a 74 obcí - Hankovce, Hažin nad Cirochou, Chlmec, Jablón, Kochanovce, Koškovce, Lackovce, Ľubiša, Nižná Jablonka, Ptičie, Rokytov pri Humennom, Udavské, Veľopolie, Vyšná Jablonka, Zbudské Dlhé, Čabalovce, Palota, Svetlice, Výrava, Zbojné, Čukalovce, Dúbrava, Hostovice, Kolonica, Ladomirov, Michajlov, Pčolinné, Stakčín, Šmigovec, Budkovce, Čičárovce, Čierne Pole, Drahoňov, Kapušianske Kľačany, Krásnovce, Krišovská Liesková, Lastomír, Laškovce, Lesné, Moravany, Nacina Ves, Oreské, Palín, Pavlovice nad Uhom, Petrovce nad Laborcom, Pozdišovce, Sliepkovce, Staré, Stretava, Stretávka, Suché, Šamudovce, Vojany, Vrbnica, Vysoká nad Uhom, Žbince, Zbudza, Zemplínska Široká, Beňatina, Bežovce, Choňkovce, Inovce, Jenkovce, Koňuš, Kristy, Lekárovce, Orechová, Priekopa, Ruský Hrabovec, Sejkov, Tašúľa, Tibava, Vojnatina, Záhor).

Dotknuté obce administratívne prináležia do Košického a Prešovského kraja. V Košickom kraji sú dotknutými okresmi - okres Michalovce a okres Sobrance. V Prešovskom kraji sú dotknuté okresy Humenné, Medzilaborce a Snina.

Tab.7 Obyvateľstvo v dotknutých krajoch a okresoch v r. 2013

Územie	Celkový počet obyvateľov	Veková skupina v %			Celkový prírastok/ úbytok	Priemerný vek
		predproduktívna	produktívna	poproduktívna		
KE kraj	794 756	17,3	70,3	12,4	+731	38,2
Okres MI	110 768	17,4	70,6	12,0	- 131	38,0
Okres SO	22 840	15,4	69,7	14,9	+1	39,7
PO kraj	818 916	18,1	70,2	11,7	+1 534	37,2
Okres HE	63 905	14,0	73,0	12,9	- 204	39,6
Okres ML	12 310	14,7	68,3	16,9	- 9	41,0
Okres SV	37 739	14,1	72,1	13,3	- 181	39,5

Vysvetlivky skratiek: Košický kraj = KE kraj, Prešovský kraj = PO kraj, Michalovce = MI, Sobrance = SO, Humenné = HE,, Medzilaborce = ML, Snina = SV.

Zdroj: www.statistics.sk

Pre vývoj osídlenia v riešenom území od druhej polovice minulého storočia bola charakteristická koncentrácia obyvateľov do centier, miest s počtom viac ako 20 tis. obyvateľov a vyľudňovaním menších obcí.

Po roku 1990 sa situácia mení. Dochádza k zastaveniu rastu najväčších obcí (obce s viac ako 20 tis. obyvateľmi) a je v nich zaznamenávaný postupný pokles prírastkov. U značnej časti menších sídiel (najmä sídiel s dobrou dostupnosťou k okresným sídlam, alebo u sídiel s prírodnými danosťami - možnosťami relaxu, rekreácie) je situácia opačná, v poslednom desaťročí je v nich zaznamenávaný mierny nárast celkového počtu obyvateľov.

Pri porovnaní celkového počtu obyvateľov v dotknutých sídlach v roku 1991 s rokom 2012 vidieť, že mierny prírastok bol zaznamenaný u 41 sídiel a mierny úbytok u 37 sídiel. Pri porovnaní počtu obyvateľov v roku 2001 s rokom 2012 bola zistená obdobná situácia. U 39 sídiel bol zaznamenaný mierny nárast, u 38 sídiel mierny pokles a u jedného sídla (Vojnatina) sa stav nezmenil, nedošlo ani k nárastu a ani k poklesu obyvateľov. V roku 2012 žilo v dotknutých sídlach spolu 118 020 obyvateľov.

Tab.8 Počet obyvateľov v dotknutých sídlach okresu Humenné, Prešovský kraj

P.č.	Sídlo	Počet obyvateľov v rokoch			
		1991	2001	2012	index vitality (r. 2012)
1.	Hankovce	520	586	538	47,66
2.	Hažin nad Cirochou	636	680	686	61,99
3.	Humenné	34 638	35 157	34 634	64,26
4.	Chlmec	534	556	570	83,18
5.	Jabloň	481	470	423	57,78
6.	Kochanovce	667	753	783	58,73
7.	Koškovce	571	615	620	72,22
8.	Lackovce	-	562	644	66,89
9.	Ľubiša	785	816	826	73,63
10.	Nižná Jablonka	206	180	196	93,88
11.	Ptičie	613	638	649	51,23
12.	Rokytno pri Humennom	370	339	310	25,00
13.	Udavské	1176	1256	1217	48,71
14.	Veľopolie	308	318	356	79,71
15.	Vyšná Jablonka	122	84	65	8,11
16.	Zbudské Dlhé	449	565	691	38,94

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.9 Počet obyvateľov v dotknutých sídlach okresu Medzilaborce, Prešovský kraj

P.č.	Sídlo	Počet obyvateľov v rokoch			
		1991	2001	2012	index vitality (r. 2012)
1.	Čabalovce	330	349	359	115,15
2.	Palota	180	183	187	113,33
3.	Svetlice	253	175	114	3,08
4.	Výrava	188	144	175	44,23
5.	Zbojné	288	214	175	29,69

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.10 Počet obyvateľov v dotknutých sídlach okresu Snina, Prešovský kraj

P.č.	Sídlo	Počet obyvateľov v rokoch			
		1991	2001	2012	index vitality (r. 2012)
1.	Čukalovce	184	143	168	37,50
2.	Dúbrava	337	286	238	14,14
3.	Hostovice	434	378	300	25,25
4.	Kolonica	601	607	591	46,91
5.	Ladomirov	455	376	309	37,61
6.	Michajlov	139	103	95	34,48
7.	Pčolinné	713	621	587	33,00
8.	Snina	19 170	21 325	20 596	83,13
9.	Stakčín	2 437	2 385	2 457	59,50
10.	Šmigovec	145	109	90	61,54

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.11 Počet obyvateľov v dotknutých sídlach okresu Michalovce, Košický kraj

P.č.	Sídlo	Počet obyvateľov v rokoch			
		1991	2001	2012	index vitality (r. 2012)
1.	Budkovce	1 499	1 513	1 504	64,93
2.	Čičárovice	834	827	903	98,42
3.	Čierne Pole	332	329	300	45,24
4.	Drahňov	978	1 076	1 412	328,67
5.	Kapušianske Kľačany	758	808	886	123,16
6.	Krásnovce	562	583	619	55,55
7.	Krišovská Liesková	8018	845	919	118,80
8.	Lastomír	1 125	1 166	1 162	65,05
9.	Laškovce	422	511	643	207,22
10.	Lesné	407	434	443	87,10
11.	Michalovce	38 823	39 948	39 833	71,96
12.	Moravany	1 042	1 011	1 047	65,18
13.	Nacina Ves	1 557	1 746	1 754	101,47
14.	Oreské	543	499	492	50,43
15.	Palín	824	843	925	89,50
16.	Pavlovce nad Uhom	3 838	4 382	4 436	181,00
17.	Petrovce nad Laborcom	841	933	1 010	95,52
18.	Pozdišovce	1 155	1 221	1 279	71,38
19.	Sliepkovce	707	704	745	99,32
20.	Staré	833	816	786	47,52
21.	Stretava	546	625	645	98,44
22.	Stretávka	210	177	189	33,33
23.	Suché	459	443	399	34,43
24.	Šamudovce	425	525	630	186,46
25.	Veľké Kapušany	9 421	9 760	9 353	78,54
26.	Vojany	761	797	872	132,88
27.	Vrbnica	587	738	981	415,73
28.	Vysoká nad Uhom	1 023	906	805	51,14
29.	Žbince	806	943	975	139,05
30.	Zbudza	557	541	534	47,92
31.	Zemplínska Široká	811	884	954	84,42

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.12 Počet obyvateľov v dotknutých sídlach okresu Sobrance, Košický kraj

P.č.	Sídlo	Počet obyvateľov v rokoch			
		1991	2001	2012	index vitality (r. 2012)
1.	Beňatina	339	271	204	25,88
2.	Bežovce	1 137	1 039	979	58,75
3.	Choňkovce	634	617	565	58,09
4.	Inovce	281	253	218	42,37
5.	Jenkovce	423	449	467	58,65
6.	Koňuš	414	369	361	45,26
7.	Kristy	295	283	312	100,00
8.	Lekárovce	1 141	1 047	963	38,00
9.	Orechová	258	255	260	92,98
10.	Priekopa	309	323	294	49,23
11.	Ruský Hrabovec	438	385	315	42,05
12.	Sejkov	223	209	202	30,30
13.	Tašúľa	237	219	202	53,70
14.	Tibava	563	552	550	62,02
15.	Vojnatina	264	243	243	64,00
16.	Záhor	818	742	651	38,57

Zdroj: www.statistics.sk

Riešené územie sa dlhodobo vyznačovalo dobrou skladbou obyvateľstva, kde zastúpenie mladých v populácii bolo vysoké, populácia niesla znaky expanzie, rastu- išlo o mladý typ populácie. Nepriaznivý vývoj (pokles pôrodnosti, starnúca populácia) sa začal prejavovať aj v dotknutom území. I tu vo väčšine sídiel nastúpilo znižovanie pôrodnosti, čo sa odráža v znižovaní podielu predproduktívnej vekovej skupiny obyvateľstva (vekovú štruktúru obyvateľstva hodnotíme podľa základných vekových skupín (predproduktívny, produktívny, poproduktívny). Index vitality vyjadruje pomer predproduktívnej a poproduktívnej skupiny obyvateľstva x 100).

Vyšší index vitality (154,7) za rok 2013 mal Prešovský kraj (Košický 139,52). U dotknutých okresov sa index vitality pohyboval v intervale 87,0 (okres Medzilaborce) do 145,0 (okres Michalovce).

Vo väčšine dotknutých obcí, kde bol i naďalej zaznamenávaný mierny nárast celkového počtu obyvateľov sa tento prejavil najmä v náraste produktívnej a poproduktívnej skupiny. Napriek uvedenému prevláda u väčšiny sídiel v porovnaní s celoslovenským priemerom vyššie zastúpenie obyvateľstva v predproduktívnej vekovej skupine. V zámerom dotknutých sídlach sa pohybovalo zastúpenie obyvateľstva v predproduktívnej vekovej skupiny v pomere k celkovému počtu obyvateľov v intervale od 10,00 % - 37,72 %.

Z vyššie uvedenej tabuľky však už vidíme, že z tohto pohľadu už u väčšiny dotknutých sídiel situácia nie je priaznivá. O regresívny typ populácie ide u 66 sídiel, kde index vitality je pod 100. V sídlach je nižšie zastúpenie obyvateľov v predproduktívnej vekovej skupine. Prevažuje obyvateľstvo v produktívnej vekovej skupine a vyšší počet obyvateľov je v poproduktívnej vekovej skupine, čo nedáva záruku k populačnému rozvoju sídiel z vlastných zdrojov. Najhoršia situácia je z tohto pohľadu napr. v obciach Svetlice, Vyšná Jablonka, Dúbrava, Orechová, kde index vitality je nižší ako 20.

O niečo priaznivejšia situácia je u 5 sídiel (Čabalovce, Kristy, Krišovská Liesková, Nacina Ves a Palota). U týchto sídiel je index vitality v rozpätí (100-120), čo je stagnujúci typ populácie.

Mierna prírastky obyvateľov prejavujúce sa v niektorých sídlach s nepriaznivým indexom vitality sa zatiaľ významnejšie neprejavili v náraste obyvateľov v predproduktívnej vekovej skupine a situácia sa v nich zatiaľ nemení. Ak by tento trend (mierny nárast celkového počtu obyvateľov) pokračoval, mohlo by časom dôjsť v týchto sídlach k pozitívnej zmene, prejavujúcej sa v omladení populácie.

U troch sídiel (Kapušíanske Kľačany, Vojany, Žbince) ide o stabilizovaný typ populácie (index vitality v rozpätí 121-150).

Z populačného hľadiska je najlepšia situácia u 5 sídiel (Drahoňov, Laškovce, Pavlovice nad Uhom, Šamudovce, Vrbnica). Tu je index vitality vysoko nad 150 a ide tu o typ populácie rastúcej až expanzívnej (Drahoňov – index vitality 328,67) a Vrbnica (index vitality 415,72).

Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov, bytov v roku 2011 tvorilo obyvateľstvo slovenskej národnosti v Košickom kraji 73,3 % a v Prešovskom kraji 82,0%. Podľa vierovyznania prevláda v krajoch príslušnosť rímskokatolíckemu vierovyznaniu (Košický kraj 51,4 % a Prešovský kraj 61,5 %).

Zamestnanosť

V riešenom území najväčšie možnosti zamestnať sa poskytujú najmä krajské, okresné a mestské sídla. Čiastočnú zamestnanosť poskytujú svojim obyvateľom aj dotknuté obce. Podľa Štatistického úradu SR v okresoch Košického kraja k 31. 12. 2013 pôsobilo 66 tisíc organizačných subjektov, z ktorých fyzické osoby - podnikatelia tvorili 60,4 %. Z počtu 39,8 tisíc podnikateľov tvorili najpočetnejšiu skupinu, 35,6 tisíc živnostníci. Z uvedeného počtu bolo 18,2 tisíc podnikov zameraných na tvorbu zisku. Z hľadiska právnej formy prevažovali

obchodné spoločnosti (66 %). Koncom roka 2013 bolo evidovaných 26,1 tisíc právnických osôb. Najpočetnejšiu skupinu, 87,1 % tvorili malé podniky s počtom do 19 zamestnancov. Podnikateľské aktivity boli sústredené najmä v odvetví obchodu, vo vedeckých, odborných a technických činnostiach, v priemysle a stavebníctve. Z územného hľadiska najmä v krajskom meste Košice a v okresoch Michalovce, Košice okolie, Trebišov a Spišská Nová Ves. Surovinovou základňou regiónu je oblasť Slovenského Rudohoria, ktorá v dávnej minulosti podmienila vznik baníctva, hutníctva farebných kovov a strojárstva. Tieto odvetvia pri dominantnom postavení novodobého hutníckeho kombinátu a chemických podnikov predstavujú rozhodujúcu zložku priemyslu. Ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel (hutnícky, strojársky, potravinársky, elektrotechnický, ťažobný, stavebných hmôt, palív a energetiky), stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Významná je potravinárska výroba spracúvajúca produkty poľnohospodárskej prvovýroby. Poľnohospodárska produkcia je sústredená v okresoch Košice-okolie, Trebišov, Michalovce a Sobrance. V roku 2013 bolo evidovaných v Košickom kraji 305 100 pracujúcich s priemernou hrubou mzdou 874 Eur.

Hospodárstvo Prešovského kraja charakterizuje predovšetkým priemysel a poľnohospodárstvo s vhodnými podmienkami pre rozvoj cestovného ruchu. Na tvorbe hrubej pridanej hodnoty SR v roku 2011 sa kraj podieľal 8,8 %. Regionálny hrubý domáci produkt v roku 2011 dosiahol hodnotu 9 003 mil. PKS. Podľa ŠÚ SR v r. 2013 Prešovskom kraji pôsobilo viac ako 16 tisíc firiem zameraných na tvorbu zisku a 55,5 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb (živnostníkov, vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského zákona). Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby. Podľa počtu zamestnancov 95 % firiem je zaradených medzi malé podniky (do 49 zamestnancov), 1,6 % medzi stredné (od 50 - 249 zamestnancov) a 0,3 % medzi veľké podniky (nad 250 zamestnancov).

V priemyselných podnikoch Prešovského kraja s počtom zamestnaných osôb 20 a viac dosiahli tržby za vlastné výkony a tovar v roku 2013 hodnotu 2 807,8 mil. €, z toho tržby z predaja na vývoz boli 1 558,2 mil. € (55,5 %). Podiel kraja na celoslovenskom objeme tržieb v priemysle bol najnižší v rámci krajov a predstavoval 3,7 %. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v priemysle v Prešovskom kraji bola 722 €. Podľa výberového zisťovania pracovných síl bolo v Prešovskom kraji za rok 2013 spolu 391,8 tis. ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje 47,8 % obyvateľov kraja. Evidovali 320,3 tis. zamestnaných osôb s priemernou hrubou mzdou 724 Eur. (Zdroj: www.statistics.sk)

Tab.13 Ekonomická aktivita v roku 2011 v dotknutých sídlach okresu Humenné

Sídlo	Počet obyvateľov		
	Trvale bývajúce obyvateľstvo	Počet EAO	Počet nezamestnaných
Hankovce	542	249	75
Hažin nad Cirochou	702	304	60
Humenné	35 053	16 861	3 106
Chlmec	559	277	49
Jabloň	434	176	38
Kochanovce	753	342	69
Koškovce	612	281	49
Lackovce	600	280	52
Ľubiša	839	407	116
Nižná Jablonka	189	72	37
Ptičie	633	271	53
Rokytov pri Humennom	307	126	28
Udavské	1 248	567	160
Veľopolie	342	173	38
Vyšná Jablonka	65	17	3
Zbudské Dlhé	661	318	240

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.14 Ekonomická aktivita v roku 2011 v dotknutých sídlach okresu Medzilaborce

Sídlo	Počet obyvateľov		
	Trvale bývajúce obyvateľstvo	Počet EAO	Počet nezamestnaných
Čabalovce	358	162	73
Palota	185	70	34
Svetlice	118	31	13
Výrava	177	68	27
Zbojné	171	68	21

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.15 Ekonomická aktivita v roku 2011 v dotknutých sídlach okresu Snina

Sídlo	Počet obyvateľov		
	Trvale bývajúce obyvateľstvo	Počet EAO	Počet nezamestnaných
Čukalovce	158	63	22
Dúbrava	240	71	24
Hostovice	295	119	22
Kolonica	582	238	54
Ladomirov	313	121	40
Michajlov	100	41	16
Pčolinné	582	243	64
Snina	20 723	10 060	2 160
Stakčín	2 477	1 146	341
Šmigovec	94	33	12

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.16 Ekonomická aktivita v roku 2011 v dotknutých sídlach okresu Michalovce

Sídlo	Počet obyvateľov		
	Trvale bývajúce obyvateľstvo	Počet EAO	Počet nezamestnaných
Budkovce	1 504	690	172
Čičárovce	891	402	160
Čierne Pole	306	127	21
Drahoňov	1 352	567	304
Kapušíanske Kľačany	880	396	174
Krásnovce	609	312	57
Krišovská Liesková	903	408	189
Lastomír	1 163	521	112
Laškovce	612	248	142
Lesné	443	196	37
Michalovce	40 027	19 116	3 130
Moravany	1 044	479	100
Nacina Ves	1 748	792	235
Oreské	485	245	53
Palín	922	399	122
Pavlovce nad Uhom	4 403	1 976	1 202
Petrovce nad Laborcom	996	423	135
Pozdišovce	1 260	625	188
Sliepkovce	753	363	177
Staré	798	398	50
Stretava	650	270	89
Stretávka	195	88	21
Suché	401	198	28
Šamudovce	632	259	123
Veľké Kapušany	9 406	4 503	1 356
Vojany	863	418	204
Vrbnica	931	358	244
Vysoká nad Uhom	817	365	74
Žbince	982	412	207
Zbudza	535	229	57
Zemplínska Široká	963	436	104

Zdroj: www.statistics.sk

Tab.17 Ekonomická aktivita v roku 2011 v dotknutých sídlach okresu Sobrance

Sídlo	Počet obyvateľov		
	Trvale bývajúce obyvateľstvo	Počet EAO	Počet nezamestnaných
Beňatina	199	73	23
Bežovce	1 023	454	131
Choňkovce	577	283	42
Inovce	213	283	42
Jenkovce	453	211	66
Kristy	312	136	59
Koňuš	366	162	31
Lekárovce	959	419	104
Orechová	251	119	42
Priekopa	290	136	34
Ruský Hrabovec	327	148	63
Sejkov	194	87	23
Tašufa	201	88	29
Tibava	542	261	88
Vojnatina	240	113	24
Záhor	667	256	76

Zdroj: www.statistics.sk

Miera evidovanej nezamestnanosti v januári 2015 v Košickom kraji predstavovala 17,67 % a v Prešovskom kraji 15,99 %. V dotknutých okresoch sa miera evidovanej nezamestnanosti pohybovala od 16,72 % do 22,01 % (okres Michalovce 16,96%, Sobrance 22,01 %, Humenné 16,72%, Medzilaborce 19,87 % a okres Snina 19,41 %). Deficit pracovných príležitostí v mieste bydliska a ponuka pracovných príležitostí v centrách práce vyvoláva pomerne vysokú odchádzku za prácou, predovšetkým z vidieckych obcí. V úrovni ekonomickej aktivity sa výrazne prejavuje väzba na hospodársku základňu okresných a krajských miest v území.

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti ako aj životné prostredie (ŽP). Vplyv znečisteného ŽP na zdravie ľudí je dosiaľ málo preskúmaný, odrzkadľuje sa však najmä v ukazovateľoch stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť, dojčenská a novorodenecká úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými a vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, stav hygienickej situácie, šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia, stav pracovnej neschopnosti a invalidity, choroby z povolania a profesionálne otravy.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej sa prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení.

Priemerná dĺžka pri narodení mierne vzrástla u oboch pohlaví. Vidieť pomerne vysoký rozdiel medzi výškou dožitia sa u mužov a u žien. Pre demografický vývoj v SR je charakteristický dlhodobý pokles pôrodnosti aj v oblastiach s doteraz priaznivou natalitou. Platí to aj pre Košický a Prešovský kraj i ich okresy (okres Michalovce, . Sobrance, Humenné, Medzilaborce a Snina).

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj úmrtnosť – mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje veková štruktúra obyvateľov. Pre väčšinu riešeného územia je už príznačné

starnutie obyvateľstva – vyššie zastúpenie obyvateľstva v produktívnom, ale najmä v poproduktívnom veku. V dotknutých okresoch (Michalovce, Sobrance, Humenné, Medzilaborce a Snina) zomrelo v r. 2013 spolu 2 429 obyvateľov, z toho v dotknutých (78) sídlach v r. 2013 zomrelo spolu 1 350 obyvateľov.

Miera úmrtnosti, za rok 2013 za SR bola 9,6 ‰. V dotknutých okresoch sa pohybovala v intervale 8,3 ‰ - 13,9 ‰ (okresy: Humenné (8,3 ‰), Medzilaborce (13,9 ‰), Snina (9,4 ‰), Michalovce (10,0 ‰) a Sobrance (11,5 ‰). Najnižšia bola v okrese Humennom a najvyššia v okrese Medzilaborce.

Tab. 18 Ukazovatele za dotknuté okresy a SR v roku 2013

Územie	Stredná dĺžka života pri narodení		Počet živonarodených	Počet zomrelých	Celkový prírastok/úbytok
	muži	ženy			
MI	70,89	78,17	1 056	1 110	-131
SO	70,25	78,46	207	263	+1
HE	72,50	79,33	508	530	-204
ML	70,76	78,01	100	171	-9
SV	71,81	79,97	278	355	-181

*vysvetlivky skratiek okresy: Michalovce (MI), Sobrance (SO), Humenné (HE), Medzilaborce (ML), Snina (SV) Slovenská republika (SR)

Zdroj: www.statistics.sk

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok 95 percent všetkých úmrtí. Obdobná situácia je aj v Košickom a Prešovskom kraji, ich okresoch a v ich jednotlivých sídlach.

Tab.19 Úmrtnosť obyvateľstva v dotknutých krajoch a v SR za rok 2012 (podľa vybraných chorôb (na 100 000 obyvateľov))

Príčina úmrtia	Košický kraj	Prešovský kraj	SR
Choroby obehovej sústavy	503,76	476,85	512,53
Nádorové ochorenie	204,63	179,81	226,51
Choroby dýchacieho ústrojenstva	61,22	49,12	62,30
Choroby tráviacej sústavy	55,56	40,56	52,95
Vonkajšie príčiny	45,76	36,89	51,13

Zdroj: UZIS 2014

Pri porovnaní údajov za kraje s celoslovenským priemerom vidieť, že vo všetkých ukazovateľoch (okrem úmrtí v dôsledku chorôb tráviacej sústavy v Košickom kraji) boli výsledky priaznivejšie v prospech krajov.

Životné prostredie obyvateľov dotknutých sídiel negatívne ovplyvňuje najmä doprava, poľnohospodárska činnosť a činnosť tam prítomných podnikov. Hodnotenie zdravotného stavu obyvateľov v priemere za veľké či menšie územné celky je však pomerne zložitá, pretože zdravie nie je iba neprítomnosť choroby, ako sme už vyššie uviedli, zdravotný stav je výslednicou fyzického, psychického a sociálneho zdravia. Podľa viacerých zdrojov má rozhodujúci vplyv životný štýl a správanie, nasledované životným prostredím, genetickými a biologickými faktormi a zdravotníckymi službami.

11.2 SÍDLA

Urbánny komplex bezprostredne riešeného územia navrhovanej činnosti zahŕňa 3 okresné mestské sídla (Humenné, Michalovce, Snina), jedno mestské sídlo (Veľké Kapušany) a 74 vidieckych sídiel (Hankovce, Hažin nad Cirochou, Chlmec, Jablň, Kochanovce, Koškovce, Lackovce, Ľubiša, Nižná Jablonka, Ptičie, Rokytov pri Humennom, Udavské, Veľopolie, Vyšná Jablonka, Zbudské Dlhé, Čabalovce, Palota, Svetlice, Výrava, Zbojné, Čukalovce, Dúbrava, Hostovice, Kolonica, Ladomirov, Michajlov, Pčolinné, Stakčín, Šmigovec, Budkovce, Čičárovce, Čierne Pole, Drahoňov, Kapušianske Kľačany, Krásnovce, Krišovská Liesková (Križany?), Lastomír, Laškovce, Lesné, Moravany, Nacina Ves, Oreské, Palín, Pavlovice nad Uhom, Petrovce nad Laborcom, Pozdišovce, Sliepkovce, Staré, Stretava, Stretávka, Suché, Šamudovce, Vojany, Vrbnica, Vysoká nad Uhom, Žbince, Zbudza, Zemplínska Široká, Beňatina, Bežovce, Choňkovce, Inovce, Jenkovce, Koňuš, Kristy, Lekárovce, Orechová, Priekopa, Ruský Hrabovec, Sejkov, Tašuľa, Tibava, Vojnatina, Záhor).

Mestské aglomerácie majú charakter priemyselno – službovo - poľnohospodársky. Sú sídlom významných priemyselných a potravinárskych podnikov. V zmysle „Konceptie územného rozvoja Slovenska“ sú centrami regionálneho významu. Pôsobia polarizačne aj aglomerizačne na okolité obce a vytvárajú sústavu vzájomne prepojených sídelných uzlov. Zástavba celej aglomerácie je značne rozmanitá. Nachádzajú sa tu objekty hromadnej bytovej zástavby i rodinných domov. Plnia viaceré významné funkcie z oblasti výroby, služieb, poľnohospodárskej činnosti, ale i bývania. Pri niektorých z nich (napr. kultúra, školstvo, výroba) presahujú svojím významom regionálnu úroveň. Vytvárajú možnosti pre rozvoj zamestnanosti. Sú vybavené širokou škálou služieb v oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, športu, rekreácie a i. Poskytujú svojím obyvateľom i obyvateľom širokého okolia, ako i svojím návštevníkom, široké možnosti vyžitia sa, uspokojovania svojich potrieb a nárokov.

Dotknuté vidiecke sídla sú podľa počtu obyvateľov rôznej veľkostnej kategórie. 32 obcí má len do 500 obyvateľov a sú z dotknutých sídiel najmenšie. Do 1000 obyvateľov má 32 obcí. 9 obcí je do 2000 obyvateľov. Jedna je do 3000 a jedna do 5 000 obyvateľov. Najväčšou obcou podľa počtu obyvateľov sú Pavlovice nad Uhom (4 436).

Pôvodne podstatná časť vidieckych sídiel riešeného územia plnila najmä poľnohospodársku funkciu. Ich pôdorys je výsledkom tak minulého ako i novodobého vývoja. Ich funkcia a hierarchia je odrazom ich hlbkej hospodársko-sociálnej transformácie. V prevažnej miere sa sídelné útvary vyznačujú kompaktnou zástavbou.

Pôvodná zástavba vidieckych sídiel je charakteristická úzkou parceláciou a pásovou zástavbou s úzkymi a hlbokými dvormi. V prednej časti domov sú obytné priestory, v zadnej hospodárske objekty. V novších zástavbových častiach sídiel už ide o vhodnejšiu parceláciu a tiež kvalita bytového fondu je tu podstatne vyššia. Súčasnú podobu vidieckych sídiel charakterizuje v prevažnej miere nová, moderná zástavba. V obciach dochádza k rozvoju drobných priemyselných aktivít zameraných na výrobu textílií, obuvi, spracovanie potravín, strojných súčiastok atď. Vybavenosť obcí zodpovedá ich veľkostnej kategórii. Menšie obce poskytujú základnú vybavenosť a služby. Väčšie obce poskytujú širšiu škálu služieb a ich vybavenosť je vyššia v porovnaní s malými obcami.

Poloha sídiel v riešenom území, prírodné a kultúrne danosti sú reálnym východiskom ich ďalšieho aktívneho vývoja v slovenskom sídelnom systéme.

11.3 PRIEMYSEL

Ťažiskovými ekonomickými odvetviami v Košickom kraji sú priemysel (hutnícky, strojársky, potravinársky, elektrotechnický, ťažobný, stavebných hmôt, palív a energetiky), stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Významná je potravinárska výroba spracúvajúca produkty poľnohospodárskej prvovýroby. V okrese Michalovce okrem ťažobného priemyslu má zastúpenie výroba elektrickej energie, elektrotechnický priemysel (elektrokabeláž, elektromotory), strojársky, chemický, potravinársky, textilný priemysel a výroba keramiky. Z významnejších firiem Michalovského okresu možno uviesť firmy :Michatek, k. s., biela technika; Trancerie Emiliane Slovakia, s. r. o., strojárstvo; Unomedical, s. r. o., zameranie: výroba zdravotníckeho materiálu; BSH Drives and Pumps, s. r. o., elektrotechnika; EHLEBRACHT Slowakei, s. r. o., výroba plastových výliskov; PLODOOVOČ – CONTEXO, s. r. o., spracovanie hrozna, vína, polosurovín na výrobu koňakov; Yazaki Wiring Technologies Slovakia, s. r. o., elektrotechnika; HANKE CRIMP-TECHNIK, s. r. o., strojárstvo; Syrárreň BEL Slovensko, a. s., potravinárstvo, výroba syrov. V okrese Michalovce sa nachádza i Priemyselný park Strážske, v ktorom sídli viacero firiem (Diakol Strážske, s. r. o., výroba formalínu, výroba výrobkov formalínovej chémie; Cenon, s. r. o., výroba cyklohexanónu; Teplárreň TP2, s. r. o., výroba a distribúcia pary; Chemtrans, s. r. o., dopravné a špedičné služby; Fiberstruct, s. r. o., výroba plastových podlahových roštov spevnených skleneným vláknom; Simop SK, s. r. o., výroba čistiarní odpadových vôd, separátory ropných produktov, tukov, vodomerné šachty; EBSTER SK s. r. o., sterilizácia zdravotníckych pomôcok; Minioceliareň Strážske.

V okrese Sobrance je priemyselná výroba zastúpená kožiarskou, strojárskou a odevnou výrobou. Okres Spišská Nová Ves má okrem ťažobného priemyslu elektrotechnickú výrobu (výroba audiovizuálnej techniky, elektrických prístrojov vysokého a nízkeho napätia výroba kompresorov), výrobu nábytku, mlynský a pekársky priemysel, výroba pletenej bielizne a vrchného ošatenia. Hospodárstvo okresu je relatívne slabo rozvinuté. Priemyselná výroba je zastúpená v malej miere kožiarskou výrobou, strojárstvom a odevnou výrobou. Z energetických surovín sú v okrese zásoby zemného plynu, ropy a hnedého uhlia, z nerudných surovín vápenec.

Prešovský región patrí k priemerne priemyselným oblastiam, s významným zastúpením spracovateľského priemyslu. Priemyselná výroba je koncentrovaná najmä v okresoch Prešov, Poprad, Humenné, Bardejov. Dôležité zastúpenie tu má kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Medzi najvýznamnejšie podniky v kraji patria: Tatravagónka v Poprade, Lear Corporation Seating Slovakia v Prešove, Pivovary TOPVAR, a.s., MECOM GROUP v Humennom, MILK-AGRO v Prešove, Nexis Fibers v Humennom, Bukóza Export-Import vo Vranove nad Topľou, Chemosvit folie vo Svite, Bukocel v Hencovciach a ďalšie.

K najväčším podnikom (podľa počtu zamestnancov) v okrese Humenné môžeme zaradiť firmy: MECOM GROUP s.r.o. (výroba potravín, Tytex Slovakia s.r.o. (výroba odevov), SAD Humenné a.s. (pozemná doprava a doprava potrubím), CHEMES, a.s. Humenné (dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu), OLDRATI SLOVENSKO s.r.o. (výroba výrobkov z gumy a plastu), Nexis Fibers a.s. (výroba chemikálií a chemických produktov), GVP, spol. s r.o. Humenné (veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov), VSK s.r.o. (výroba odevov), Chemkostav HSV akciová spoločnosť (výstavba budov), MECOM TRADE, spol. s r.o. (maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov).

Podľa odvetvovej štruktúry najviac podnikateľov v okrese Humenné, podnikalo v obchodnej činnosti (33 %) a v priemyselnej výrobe (15 %). V ostatných odvetviach 13%, v stavebníctve

11%, v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove 9%, v zdravotníctve a sociálnej pomoci 8% a v odborných, vedeckých a technických činnostiach 6 %.

Hospodárstvo okresu Medzilaborce je málo rozvinuté. V Medzilaborciach je prevádzka na výrobu brúseného skla, svetidiel a krištáľu. V okresnom meste je zastúpené aj strojárstvo a potravinárstvo. Vyrábajú sa tu dopravné zariadenia a ich súčasti. Zastúpený je aj ťažobný priemysel, ťaží sa najmä drevo.

Podľa odvetvovej štruktúry najviac podnikateľov v okrese Medzilaborce podnikalo (r. 2010) v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove (45 %) a v priemyselnej výrobe (22 %). V obchodnej činnosti 18%, v ostatných odvetviach 5%.

Medzi najväčšie podniky (podľa počtu zamestnancov) môžeme zaradiť: KOVOSTROJ a.s. Medzilaborce (výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení), JMC, s.r.o. (lesníctvo a ťažba dreva), STROJLAB, s.r.o. (výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení), Glass LPS, s.r.o. (výroba elektrických zariadení), JANES, s.r.o. (pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo), DREVOSPOL v.o.s. (činnosti v oblasti nehnuteľnosti), BYTENERG spol. s r.o. (dodávka energií), LPS Medzilaborce, s.r.o. (veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov).

Podľa odvetvovej štruktúry najviac podnikateľov v okrese Snina, podnikalo v obchodnej činnosti (26 %) a v priemyselnej výrobe (23 %). V poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove 14%, v stavebníctve 11%, v zdravotníctve a sociálnej pomoci 8%, v ostatných odvetviach 8% a v odborných, vedeckých a technických činnostiach 6 %. Medzi najväčšie podniky (podľa počtu zamestnancov) v okrese Snina môžeme zaradiť: GALAND, s.r.o. (výroba kože a kožených výrobkov), Nemocnica Snina, s.r.o., Autotex s.r.o. (výroba textilu), UNEX Slovakia, a.s. (výroba strojov a zariadení), AGRIFOP, a.s. (výroba papiera a papierových výrobkov), Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik (lesníctvo a ťažba dreva), MOPS PRESS, s.r.o. (výroba a spracovanie kovov), STAVOMONT SP Snina, spol. s r.o. (výstavba budov), ALCAST, a.s. (výroba a spracovanie kovov), BANDER, spol. s r.o. (výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení).

Výrobná činnosť v riešenom území je sústredená najmä v okresných mestách a v priemyselných parkoch. V obciach má zastúpenie v podobe drobnej remeselnej činnosti a služieb.

11.4 POĽNOHOSPODÁRSTVO

Poľnohospodársky pôdny fond Košického kraja sa vyznačuje značnou heterogénnou skladbou a produkčnou schopnosťou, ovplyvňovanou pôdno-klimatickými podmienkami v pôdno-ekologických podoblastiach. V Košickom kraji sa nachádza 338 400 ha poľnohospodárskej pôdy, z ktorej je 62,2 % ornej pôdy. Prevažná časť územia Košického kraja patrí do východoslovenskej obilninárskej výrobnéj oblasti s rôznorodou živočíšnou výrobou. Súčasťou je Tokajská vinohradnícka oblasť v okolí Slovenského Nového Mesta a Sobraniec.

K najproduktívnejším oblastiam kraja patrí Moldavská nížina v okrese Košice-okolie a Východoslovenská nížina (cca 170 tis. ha poľnohospodárskej pôdy), na území okresov Trebišov, Michalovce a južnej časti Sobraniec.

Dotknutý okres Michalovce a južná časť okresu Sobrance sú súčasťou Východoslovenskej nížinnej oblasti. V týchto podmienkach sú trvalé možnosti uplatňovania inovačno-intenzifikačných procesov, rastu produkčných možností v plodinách - hustosiatych obilnín, olejní (repka olejná, slnečnica), strukovín vrátane sóje, cukrovej repy, kukurice, zeleniny, ovocia a na vybraných polohách hrozna.

Zameranie živočíšnej výroby v okresoch na Východoslovenskej nížine nadväzuje na rastlinnú produkciu - na chov hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny. V ostatných okresoch kraja v živočíšnej výrobe je orientácia na chov hovädzieho dobytku a oviec, v nadväznosti na produkciu krmovín na lúčno - trávnych a pasienkovo – trávnych porastoch.

Podstatná časť Prešovského kraja leží v podhorskej až horskej oblasti. Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy zaberá orná pôda 42,8%. V rastlinnej výrobe prevažuje pestovanie menej náročných obilnín, krmovín a zemiakov. V živočíšnej chov hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a hydiny.

Poľnohospodárska výroba v dotknutých okresoch Prešovského kraja – v okresoch Humenné, Medzilaborce, Snina je zameraná hlavne na pestovanie zrnín, obilnín, krmovín, olejní a zemiakov. V živočíšnej výrobe prevláda chov hovädzieho dobytku, oviec, ošípaných a hydiny. Poľnohospodársku činnosť (rastlinnú a živočíšnu), ako i spracovanie ich produktov zabezpečuje v riešenom území celý rad subjektov akými sú poľnohospodárske a roľnícke družstvá, fyzické a právnické osoby a samostatne hospodáriaci roľníci.

Tab.20 Prehľad o zložení PPF podľa jednotlivých druhov pozemkov v dotknutých okresoch k 1.1.2014

Druh pozemku	Košícký kraj		Prešovský kraj		
	okres výmera v ha		okres výmera v ha		
	Michalovce	Sobrance	Humenné	Medzilaborce	Snina
celková výmera	101 926	53 817	75 424	42 725	80 474
poľnohospodárska pôda	72 666	30 267	28 022	16 216	25 310
orná pôda	47 920	17 666	9 826	2 502	5 372
záhrady	3 076	1 099	1 113	472	806
sady	331	304	96	6	5
vinice	333	637	23	0	0
chmelnice	0	0	0	0	0
trvalé trávne porasty	21 005	10 561	16 963	13 236	19 127
lesné pozemky	12 463	18 970	41 563	24 037	50 877
vodné plochy	6 760	1 053	954	492	992
zastavané plochy	6 656	1 881	2 592	592	1 744
ostatné plochy	3 381	1 646	2 293	998	1 951

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR. ÚGKK SR, Bratislava 2014.

11.5 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Navrhovaná činnosť zasahuje do lesných porastov na území 2 krajov a 5 okresov – Košícký kraj (okresy Michalovce, Sobrance) a Prešovský kraj (okresy Humenné, Snina, Medzilaborce).

Lesný pôdny fond na území Košíckého kraja pokrýva plochu 262 901,58 ha, čo z celkovej výmery kraja predstavuje 38,94 %. Lesnatosť v okrese Michalovce je 8,54 % v okrese Sobrance 35,06 %. Na území Košíckého kraja je vo vlastníctve štátu 38,67 % výmery porastovej plochy lesov, pričom Lesy SR majú v užívaní 48,10 % výmery (vrátane výmery porastovej plochy neznámych vlastníkov 5,76 %). Významný podiel lesov je vo vlastníctve obcí 24,86 % (25,25 % výmery lesov kraj užívajú) a pozemkových spoločenstiev 19,75 % (17,51 % výmery obhospodarujú). Drevinové zloženie lesov Košíckého kraja sa odvíja od polohy v rámci regiónu a taktiež od nadmorskej výšky. Prevažnú časť lesov pokrývajú listnaté dreviny 67,15 % výmery porastovej plochy. Najväčšie zastúpenie z drevín má buk 33,24 %, smrek 19,56 % a dub 17,12 %. Potom nasledujú hrab 9,06 % a jedľa 7,89 %. Od krajského priemeru majú jednotlivé okresy drevinové zloženie značne rozdielne. V okrese Michalovce majú až 95,94 % zastúpenie listnaté dreviny (dub, buk a hrab), v okrese Sobrance dominuje buk (47,53 %). menej je zastúpený dub a hrab.

Lesný pôdny fond na území Prešovského kraja pokrýva plochu 443 530,78 ha, čo z celkovej výmery kraja predstavuje 49,38 %. Vyššiu lesnatosť má len Žilinský kraj (55,39 %) a Banskobystrický kraj (49,44 %). Lesnatosť v okrese Humenné je 66,21 %, v okrese Snina 62,63 %, v okrese Medzilaborce 45,50 %. Na území Prešovského kraja je vo vlastníctve štátu 42,43 % výmery porastovej plochy lesov, pričom Lesy SR majú v užívaní 57,16 % výmery (vrátane výmery porastovej plochy neznámych vlastníkov 8,35 %). Významný podiel lesov je vo vlastníctve pozemkových spoločností 28,28 % výmery (27,24 % výmery aj obhospodarujú) a súkromnom 11,22 % výmery. Drevinové zloženie lesov Prešovského kraja sa odvíja od polohy v rámci regiónu a taktiež od nadmorskej výšky. Prevažnú časť lesov pokrývajú listnaté dreviny 68,91 % výmery porastovej plochy. Najväčšie zastúpenie z drevín má buk 39,91 % a smrek 23,43 %. Potom nasledujú borovica 6,69 %, jedľa 5,74 % a hrab 5,32 %. Od krajského priemeru majú jednotlivé okresy drevinové zloženie značne rozdielne. Kým okresy Medzilaborce a Snina majú zastúpenie ihličnanov len v rozmedzí 10,20 – 16,07 %, vo všetkých dotknutých okresoch – Medzilaborce, Snina, Humenné výrazne dominuje buk.

11.6 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

V Košickom kraji je celkove nedostatok vhodných podzemných zdrojov pitnej vody, preto sa na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívajú jednak priame odbery z tokov, ale najmä veľkokapacitné zdroje povrchovej vody – vodárenské nádrže Bukovec a na území Prešovského kraja vodná nádrž Starina.

Zásobovanie pitnou vodou na území oboch krajov sa realizuje prostredníctvom skupinových, samostatných vodovodov a individuálnych studní. Zásobovanosť obyvateľstva pitnou vodou zo skupinových vodovodov v Košickom kraji k 1.1. 2013 predstavovala 80,9 % a v Prešovskom kraji 78,8 %, čo je nižšie pokrytie v porovnaní s inými krajmi.

Tab.21 Zásobovanie pitnou vodou v dotknutých okresoch k 31.12.2012

Okres	Počet obyvateľov			Počet obcí			
	bývajúce	zásobovaní z verejných vodovodov	podiel %	celkom	z toho s verejným vodovodom	podiel % s verejným vodovodom	z toho obce bez verejného vodovodu
Humenné	64 109	54 642	85,23	62	38	61,29	24
Medzilaborce	12 319	8 470	68,76	23	10	43,48	13
Snina	37 920	31 365	62,80	43	32	74,42	11
Michalovce	110 899	88 932	80,19	78	77	98,72	1
Sobrance	22 839	17 169	75,17	47	35	74,47	12

Zdroj: Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie SR.

Najväčším vodárenským systémom v území je Východoslovenská vodárenská sústava (VVS), ktorá zásobuje pitnou vodou spotrebiteľov v okresoch Snina, Humenné, Michalovce, Vranov nad Topľou, Trebišov, Prešov, Košice a Košice - okolie. Po dobudovaní prívodov vody bude zásobovať aj okresy Bardejov, Stropkov, Svidník a Medzilaborce.

Na VVS, ktorej dominantným zdrojom vody je vodárenská nádrž Starina sú napojené viaceré skupinové vodovody, využívajúce vlastné zdroje vody (SKV Snina, SKV Humenné, SKV Michalovce, SKV Vranov nad Topľou, SKV Trebišov, SKV Prešovský, SKV Drienov Košice) a menšie skupinové a samostatné vodovody. VVS tieto SKV dopĺňa dodávkou z VN Starina.

Najvýznamnejšou vodárenskou spoločnosťou spravujúcou vodárenskú sústavu v území je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.. Z bilancie spracovanej pre územie v pôsobnosti Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. ako celku vyplýva, že pri výpočte potrieb vody na základe reálnej špecifickej potreby vody bude do roku 2021

dostatočný prebytok pitnej vody. V rámci jednotlivých verejných vodovodov sa však vyskytnú deficity. Preto je potrebné zabezpečiť nové zdroje pitnej vody na pokrytie nárokov obyvateľov v spotrebiskách Východoslovenskej vodárenskej sústavy. Nedostatok zásob podzemných vôd je kompenzovaný odberom povrchovej vody z vodárenských nádrží Starina a Bukovec. (Zdroj: Plán rozvoja verejných vodovodov v SR).

V okrese Sobrance sa zásobovanie realizuje cez SKV Sobrance, SKV Vyšné Nemecké, SKV Lekárovce, SKV Michalovce, vodné zdroje Vihorlat Popričný. Zo 47 obcí má verejnú vodovodnú sieť 33 obcí. V obvode nie sú zriadené obecné vodovody. Rozostavané vodovody sú Bunkovce, Ostrov, Porostov, Nižná Rybnica, Jasenov, Ruskovce. (Zdroj: web.vucke.sk)

V zámerom dotknutých sídlach napojenosť prevažuje. Zo 78 sídiel je na verejný vodovod napojených 55 sídiel, čo predstavuje cca 78 % - tnú napojenosť (Zdroj: www.mesta-obce.sk).

Menej priaznivá situácia je v napojení obcí na kanalizáciu. Napojenosť obcí v dotknutých okresoch v roku 2013 sa pohybovala v okrese Snina v rozpätí od 71 - 90 %, v okrese Medzilaborce od 31 - 50 %, v okrese Humenné od 51 - 70 %, v okrese Michalovce od 51 - 70 % a v okrese Sobrance od 31 - 50 % (Zdroj: VÚVH).

Z dotknutých 78 sídiel je na kanalizáciu napojených 17,95 % sídiel (Zdroj: www.mesta-obce.sk).

11.7 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Zachovalé prírodné prostredie (Slovenský raj, Slovenský kras, Slovenské rudohorie, Slanské vrchy a Vihorlat) prírodné atraktivity (jaskyne), vodné plochy (Domaša, Zemplínska Šírava) a bohaté kultúrne dedičstvo a iné. Územie dotknutých krajov má bohatý turistický a rekreačný potenciál. Členitý horský reliéf umožňuje využitie pre rôzne formy rekreácie, relaxácie a liečby. Poskytuje bohaté možnosti pre horskú, cestnú, vodnú turistiku, pre zimné športy i pre letné kúpanie a pobyt pri vode.

Zo známych rekreačných priestorov poskytujúce vhodné podmienky pre oddych, rekreáciu a relax v riešenom území možno uviesť lokality Brestov a Bystré, Chlmec – Porúbka v okrese Humenné, oblasť Bielych kameňov a Sninské rybníky v okrese Snina, oblasť Borov a Danová-Vydroň v okrese Medzilaborce. V okresoch Košického kraja – v okrese Michalovce je to Lesopark a športový areál v meste, ďalej strediská Biela Hora, Hôrka – jazero, Vinné, Zemplínska Šírava a Dargov. V okrese Sobrance sú to najmä oblasti Petrovce – Pohorod', Beňatina, Inovce, Ruská Bystrá, Remetské Hámre, V. Rybnica.

Každodennej rekreácii, aktívnemu a pasívnemu oddychu slúžia v jednotlivých sídlach športovo rekreačné a telovýchovné zariadenia, záhradkárske osady, vnútorný systém zelene a parkov, záhrad, vodné plochy v sídle a v zázemí, lesy a pod. Škála týchto možností je jednak daná polohou samotných sídiel a ich prírodnými danosťami a jednak sa odvíja aj od ich možností – vybudovanej materiálo-technickej základne v oblasti športu a rekreácie. Významnejšia vybavenosť je v tomto smere vo väčších sídlach, najmä okresných a krajskom. U malých obcí je to prevažne základná vybavenosť.

11.8 DOPRAVA

Cestná doprava

Hlavnými dopravnými tepnami v Košickom a Prešovskom kraji sú diaľnica D1 (ktorá po dobudovaní úsekov od Bratislavy do Košíc a vybudovaní úsekov od Košíc po Užhorod prepojí Bratislavu s Ukrajinou), rýchlostné komunikácie a cesty I, II. a III. triedy. Cestnú sieť dotvárajú miestne a obslužné komunikácie. Nadregionálnu cestnú sieť tvorí diaľnica D-1 a rýchlostné

komunikácie. Táto vzájomne prepojí regionálne centrá Košického a Prešovského kraja, t.j. Poprad, Prešov, Vranov nad Topľou, Michalovce (Humenné), Rožňavu, Košice a Trebišov.

Hlavnými ťahmi nadregionálnej cestnej siete sú:

- diaľnice D-1 v trase Poprad - Prešov - Košice - Michalovce - Záhor (hraničný priechod do Ukrajinskej republiky) a diaľničné privádzače do miest Košice, Michalovce, Spišská Nová Ves a Sobrance,
- južný cestný ťah rýchlostnej komunikácie Lučenec-Rožňava-Košice využitím cesty I/50 s vybudovaním obchvatov sídiel Brzotín, Čečejovce a Šaca,
- rýchlostná komunikácia sever-juh (Poľská republika - Vyšný Komárnik - Svidník - Prešov - Košice - Milhošť - Maďarská republika) s využitím vybudovaného úseku diaľnice D-1 Košice - Prešov a koridoru cesty I/68 s navrhovaným južným a východným obchvatom mesta Košice a obchvatmi sídiel Seňa a Milhošť. Táto komunikácia je súčasťou významnej dopravnej trasy medzinárodného významu, označovanej ako trasa „Sever - Juh“, ktorá tvorí najkratšiu východne položenú spojnicu medzi Škandináviou a Balkánom.

Napojenosť riešeného územia prostredníctvom ciest:

- prvej triedy: cesta I/18 (okres Michalovce), cesta I/50 (okres Michalovce, Sobrance), cesta I/74 (okresy Michalovce, Humenné, Snina), cesta I/74 A a I/74 B (okres Humenné)
- druhej triedy: II/552 (okres Michalovce), II/554 (okresy Michalovce, Medzilaborce), II/555 (okres Michalovce), II/558 (okresy Humenné, Snina), II/558 A (okres Humenné), II/559 (okresy Humenné, Medzilaborce), II/566 (okres Sobrance), II/567 (okresy Medzilaborce, Humenné), II/575 (okres Medzilaborce, II/582 (okresy Michalovce, Sobrance).

Cestnú infraštruktúru dopĺňajú cesty III. triedy, ktoré tvoria komunikačnú sieť na lokálnej úrovni a mimo hlavných ciest prepájajú jednotlivé obce.

Železničná doprava

Základnú kostru siete infraštruktúry železničnej dopravy v Košickom a Prešovskom kraji tvoria najmä železničné trate medzinárodného, resp. celoštátneho významu. Trať Žilina – Košice má celoštátny význam a je zaradená do systému medzinárodných dohôd AGC a AGTC. Trať Kysak – Prešov – Plaveč tvorí severojužný ťah medzinárodného významu a je zaradená do systému trás AGTC. Trate umožňujú napojenosť riešeného územia na širšie okolie a v miestach križovania (akými sú napr. Poprad, Prešov, Košice - Kysak, Humenné, ...) umožňujú prepojenie do viacerých smerov. V železničnom uzle Prešov sa na hlavnú trať napájajú trate regionálneho významu z Bardejova, Vranova nad Topľou, Humenného, Sniny a Medzilaboriec. V železničnom uzle Košice sa trať č. 180 križuje s traťami č. 188, 190 169, 160).

Významnejšie železničné trate v riešenom území a širšom okolí sú:

- trať č.180 Žilina - Košice
- trať č. 188 Košice - Muszyna
- trať č.190 Košice – Čierna nad Tisou
- trať č.191 Michalany - Lupkow
- trať č.192 Vranov nad Topľou – Trebišov
- trať č.193 Prešov - Humenné
- trať č.195 Bánovce nad Ondavou – Veľké Kapušany
- trať č.196 Humenné - Stakčín

Okrem uvedených tratí sú v území krajov ďalšie trate lokálneho významu. Na niektorých bolo pozastavená prevádzka. Železničná trať Užhorod – Haniska je širokorozchodná železničná trať z Užhorodu do Hanisky pri Košiciach, ktorá bola vybudovaná najmä pre dopravu železnej rudy do Východoslovenských železiární.

Letecká doprava

V území sa nachádza medzinárodné letisko v Košiciach a v Poprade. Menšie letiská – regionálneho a miestneho významu sú nap. v Kamenici nad Cirochou (okres Humenné) a v Ražňanoch okres Sabinov.

Vodná doprava

Potenciálne vodné cesty v dotknutých krajoch predstavuje systém vodných tokov Bodrog/Latorica v Košickom kraji, v južnej časti Dolného Zemplína- oblasť Medzibodrožie. (Zdroj: Eva Filová, Jarmila Sosedová: Vodná doprava ako pozmeňujúci faktor a nástroj rozvoja turizmu Medzibodrožia, r. 2009).

11.9 INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie elektrickou energiou

Prešovský kraj je zásobovaný elektrickou energiou z nadradenej prenosovej sústavy z uzlov Spišská Nová Ves 400/110 kV, Lemešany 400/220/110 kV a Voľa 220/110 kV, ktoré sú na území Košického kraja.

Z týchto transformovní sú napájané 110 kV vedeniami. Územím kraja prechádzajú prenosové vzdušné vedenia 400 a 220 kV. Ide o vedenia:

- na úrovni 400 kV medzi uzlami Lemešany – Krosno (Poľská republika),
- na úrovni 400 kV medzi uzlami V. Kapušany - Lemešany - V 409, Spišská Nová Ves – Lemešany - V 408,
- na úrovni 220 kV medzi uzlami Medzibrod (Žilinský kraj) - Lemešany - V 273 a Lemešany - Vola – V 285.

Košický kraj je zásobovaný elektrickou energiou prostredníctvom troch rozvodných závodov - Košice, Michalovce (okresy Michalovce, Sobrance, Trebišov) a Spišská Nová Ves (okresy Gelnica, Sp.N.Ves). Rozvodný závod Michalovce zásobuje aj okres Humenné, Snina, Medzilaborce a Vranov v Prešovskom kraji.

Všetky dotknuté sídla sú elektrifikované. Zásobovanie elektrickou energiou je z elektrických transformačných staníc (110/22 kV) v jednotlivých okresoch, prostredníctvom siete vedení 22 kV.

Zásobovanie plynom

V území Košického a Prešovského kraja sú vedené nadradené VTL plynárenské sústavy (tranzitné plynovody) ako aj podriadené distribučné VTL plynovodné sústavy. Ďalej sú tu vybudované prepúšťacie stanice, ktoré zabezpečujú plynulú dodávku zemného plynu z nadradenej plynovodnej sústavy do distribučnej plynovodnej siete.

Prešovský kraj je zásobovaný zemným plynom naftovým z nadradenej plynárenskej sústavy. Ako zdroj plynu slúži medzištátny plynovod VVTL DN 700, PN 6,4 Mpa, na ktorý je napojený vysokotlaký plynovod DN 500/300, PN 4,0 MPa v trasách: Haniská pri Košiciach - Drienovská Nová Ves - Tatranská Štrba a Rakovec - Strážske - Humenné - Snina. Pre zásobovanie jednotlivých okresov slúžia vysokotlaké plynovody. Plynifikácia sídiel v kraji je cca 71 %.

Južným okrajom Košického kraja prechádza medzištátny plynovod DN 700 PN 64 a tranzitné plynovody 3xDN 1200 PN 75 a 3xDN 1400 PN 75. Hlavným zdrojom plynu pre Košický kraj je medzištátny plynovod DN 700 PN 64 prívodom z Ukrajiny, prechádzajúci okresmi Michalovce - Trebišov - Košice - okolie - Rožňava. Ďalším zdrojom sú podzemné ložiská zemného plynu v okrese Michalovce - sústredené na zberné plynové strediská v obciach Ptruksa I. a II., Senné, Stretava a Moravany. Tieto zdroje sú pripojené na VTL rozvod plynu. Plynofikácia sídiel Košického kraja je rôzna - od nízkej až po 100%. K spotrebiteľov sa plyn dopravuje rozvodom VVTL (6,4 MPa), VTL (2,5 – 4,0 MPa), STL (0,1 – 0,3 MPa) cez prepúšťacie a regulačné stanice k úsekovým a domovým regulátorom.

Zo 78 zámerom dotknutých sídiel je 64 sídiel plynofikovaných, čo je 82,05 % - tná napojenosť (Zdroj: www.mesta-obce.sk).

Produktovody

V južnej časti Košického kraja vedie Ropovod Družba. Jeho trasa sa začína v Ruskej federácii a pokračuje cez Bielorusko, Ukrajinu a Slovensko do Českej republiky. Na trase ropovodu v SR je umiestnených 5 prečerpávacích staníc - PS1 Budkovce, PS2 Moldava nad Bodvou, PS3 Rimavská Sobota, PS4 Šahy-Tupá, PS5 Bučany a 1 Odovzdávacia stanica ropy v areáli a.s. Slovaft.

12 KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Kultúrno-historický potenciál okresov Košického a Prešovského kraja je vysoký.

Na území Košického kraja sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov - Zemplína, Abova, Gemera, Spiša a vytvárajú bohatý a mimoriadne rozmanitý kultúrno-historický potenciál tohto územia.

V Košickom kraji je evidovaných 1974 kultúrnych pamiatok, z toho v okrese Michalovce je evidovaných 111 kultúrnych pamiatok a v okrese Sobrance je evidovaných 36 kultúrnych pamiatok. Na území kraja je vyhlásených 13 pamiatkových zón. Osobitnou skupinou nehnuteľných pamiatok atraktívnych pre turizmus sú hrady, resp. ich zrúcaniny, z nich do ústredného zoznamu je zapísaných 12. V kraji sa nachádza 50 významných archeologických pamiatok

V Prešovskom kraji je evidovaných 3 757 kultúrnych pamiatok, z toho v okrese Humenné je evidovaných 69 kultúrnych pamiatok, v okrese Medzilaborce 44 kultúrnych pamiatok a v okrese Snina 55 kultúrnych pamiatok. Tak ako v Košickom kraji tak i v Prešovskom kraji sú atraktívnou skupinou pre turizmus hrady, zámky, ich zrúcaniny a súbor drevených kostolíkov.

Veľká časť týchto pamiatok sa nachádza v centrách sídiel, z ktorých viaceré (najmä centrá mestských sídiel alebo ich časti) boli vyhlásené ako mestské pamiatkové rezervácie alebo mestské pamiatkové zóny (Michalovce, Humenné). V sídlach, v ktorých sa pamiatkové objekty nachádzajú a nie sú súčasťou vyhlásenej zóny sú pamiatky chránené ako sólo objekty. V obciach predmetom pamiatkového záujmu sú najmä objekty (sakrálné stavby, pamätníky, pomníky, pamätné tabule, domy významných dejateľov nachádzajúce sa zväčša v centre obcí, na cintorínoch a pod. Okrem pamiatok evidovaných Pamiatkovým ústavom sa v sídlach nachádzajú aj ďalšie objekty pamiatkového záujmu a ochrany.

V riešenom území sú pamiatky evidované v obciach:

okres Michalovce:

Budkovce (3), Čičárovce (2), Čierne Pole (1), Drahoňov (4), Lastomír (1), Laškovce (1), Lesné (1), Michalovce 27, Nacina Ves (1), Pavlovce nad Uhom (4), Pozdišovce (5), Staré (4), Stretava (1), Stretávka (1), Suché (1), Veľké Kapušany (2), Vrbnica 1, Zbudza (1), Zamplínská Široká (2), Žbinice (4)

okres Sobrance:

Beňatina (1), Bežovce (1), Choňkovce (1), Inovce (1), Jenkovce (4), Lekárovce (1), Ruský Hrabovec (1), Sejkov (1), Tibava (1), Vojnatina (2)

okres Humenné:

Hažín nad Cirochou (1), Humenné (24), Jabloň (4), Kochanovce (1), Koškovce (1), Ľubiša (2), Nižná Jablonka (1), Udavské (1), Vyšná Jablonka (3)

okres Medzilaborce:

Čabalovce (2), Palota (1), Svetlice (3), Výrava (2)

okres Snina:

Čukalovce (2), Dúbrava (2), Ladomirov (1), Michajlov (1), Pčolinné (3), Snina (6), Stakčín (4).

13 ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Riešené územie je mimoriadne bohaté na archeologické nálezy bližšie objasňujúce históriu a vývoj osídlenia daného územia. Množstvo odkrytých nálezísk dokumentuje osídlenosť územia už v dávnej minulosti.

Známe archeologické lokality v riešenom území navrhovaných variantov I., II. a III. sa nachádzajú v k.ú. obcí (podrobnejšie viď. príloha č. 2 v elektronickej forme):

Čičárovce (Poloha: Moľva), Čierne pole a Čierne pole (Poha: Konopianky), Krišovská Liesková + Krišovská Liesková Poloha: piesočník pri ž.stanici), Drahoňov (Poloha: Lugoš), Drahoňov (Poloha: Maďaročka), Drahoňov (Poloha: Bušacina I a II), Budkovce (Poloha: Hurka I a II), Šamudovce (Poloha: meliorácie), Nacina Ves (Poloha: Hurka), Oreské (Poloha: Močidlo na Turim), Staré (Poloha: V od obce), Staré (Poloha: medzi Nižným p. a p.Pedrovajka), Staré (Poloha:Hušták,J od obce), Zbudza (Poloha: kostol), Pozdišovce, Trhovište (Poloha:Stavenec), Laškovce Poloha:Bolkaj), Laškovce (Poloha: Viničky), Palín (Poloha:Eklézia), Stretavka (Poloha: Strieborné hôrky), Stretavka (Poloha: záhrada pri Čiernej vode), Pavlovce nad Uhom (Poloha: Vinice JRD,Záhumnie), Pavlovce nad Uhom (Poloha: Z od JRD,Horvaty), Pavlovce nad Uhom (Poloha:Tahyňa,Záhumnie), Pavlovce nad Uhom (Poloha: Pri križovatke), Lekárovce (Poloha: S časť intravilánu), Sejkov (Poloha: pri prameni Stočok), Tibava (Poloha:Ričky-Rubenec), Lokalita č. 35 – Tibava (Poloha: naproti Hrunu za cintorínom), Tibava (Poloha:Hrun za cintorínom), Sobrance (Poloha: Od cibavského), Tibava (Poloha: Lipnica), Koňuš (Poloha: blízko potoka), Choňkovce (Poloha: vrch Borolo-Hradzisko), Choňkovce (Poloha: vrch Borolo), Inovce (Poloha: JZ extravilán-linia do Beňatiny), Ruský Hrabovec (Poloha: pri potoku blízko cintorína), - Šmigovec (Poloha: Remický), Hostovice (Poloha: V od obce-kor.potoka), Chlmec (Poloha: 600m V od cesty do Porúbky), Chlmec (Poloha: Krivý Laz), Hažín nad Cirochou (Poloha: medzi Ostré a Dřžavy), Hažín nad Cirochou (mapa 05), Kochanovce (Poloha: Vasilovka), Ľubiša (Poloha: Balastová), Koškovce (Poloha: Hrádek), Jabloň (Poloha: stráž), Čierne Pole (Poloha: osada Ortov), Krišovská Liesková (Poloha: Var-domb), - Krišovská Liesková (Poloha: Vérhomok), Pavlovce nad Uhom (Poloha:

Moľva), Drahňov (Poloha: Várkert), Drahňov (Poloha: Čierne blato, Pri Hornom lese), Drahňov (Poloha: 300m západne od polohy Čierne blato), Sliepkovce (Poloha: Staré Sliepkovce), Palín (Obec: Palín, okr. Michalovce), Laškovce (Poloha: Za lúkou), 64 - Laškovce (Poloha: Pasienky), Pozdišovce (Poloha: Árenda a Kamenec), Pozdišovce (Poloha: Hroby), Pozdišovce (Poloha: Lipovec), Pozdišovce (Poloha: Hradišče), – Pozdišovce (Poloha: Úboč), Lesné (Poloha: Laz), Staré (Poloha: Salašisko), Humenné (Poloha: Terasa), Hažín nad Cirochou (Poloha: Za Hlbokým), Hažín nad Cirochou (Poloha: Dĺžavky), Hažín nad Cirochou (Poloha: Zádušné), Priekopa (Poloha: Čiertaž), – Priekopa (Poloha: Pod Hôrkou), Choňkovce (Poloha: Brody), Sejkov (Poloha: Paškov), Orechová (Poloha: Havraní Hruň), Tibava (Poloha: po pravej strane cesty do Orechovej), Vojnatina (Poloha: Ščop), Vojnatina (Poloha: Leščik), Vojnatina (Poloha: Cesta k Hurke), Staré (Poloha: Dzíl), Staré (Poloha: pri ceste Michalovce – Strážske).

V území nebol robený plošný archeologický prieskum. Je predpoklad, že pri zemných prácach budú odhalené nové náleziská, preto je nutné pri plánovaní a realizácii týchto prác postupovať v súlade s platnou legislatívou (stavebný zákon, zákon o ochrane pamiatok...).

14 PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

V koridore trás plynovodu nie sú známe žiadne paleontologické náleziská a významné geologické lokality. V širšom okolí variantu II a IIA sa nachádza významná paleontologická lokalita Beňatina, kde boli objavené fácie organodetrických a škrvritých vápencov sinemúrskeho veku.

15 CHARAKTERISTIKA EXISTUJÚCICH ZDROJOV ZNEČISTENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ICH VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

15.1 SKLÁDKY, ODKALISKÁ A DEVASTOVANÉ PLOCHY

V území sa nenachádzajú väčšie skládky a devastované plochy. V záujmovom území je niekoľko divokých skládok odpadov, ktoré vznikajú najmä vyvážaním odpadov z domácností a záhrad a sú lokalizované na okrajoch obcí a v blízkosti vodných tokov a ciest. Najbližšia riadená skládka odpadu sa nachádza severne od mesta Snina, kde je skládka nie nebezpečného odpadu. V katastri mesta v SV časti sa nachádza aj odkalisko. Obidve plochy sa nachádzajú v koridoroch variantov 2 a 2A.

15.2 HLUK, VIBRÁCIE A ŽIARENIE

Zdrojom hluku v posudzovanom území je predovšetkým automobilová doprava na jestvujúcej cestách I. triedy a to predovšetkým na ceste I/74 medzi Humenným a Sninou, Humenným a Strážskym, na ceste I/50 medzi Pozdišovcami a Michalovcami a na ceste I/18 medzi Strážskym a Michalovcami. Pozdĺž uvedených komunikácií je predpoklad prekračovania prípustných hodnôt hluku z cestnej dopravy počas všetkých časových intervalov. Z ďalších ciest patrí k najvyťaženejším cesta II/559 v úseku Medzilaborce - Humenné. Ostatné cesty patria k menej zaťažením s nižšou dopravnou intenzitou, prekračovanie prípustných hodnôt hluku sa predpokladá v miestach bezprostredného kontaktu zástavby s cestnou komunikáciou.

Ďalším významným zdrojom hluku je železničná doprava najmä v okolí trate č.191 medzi Michalovcami a Humenným.

16 KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV

Jedným z najvýraznejších aspektov, ktoré ovplyvňujú kvalitu životného prostredia posudzovaného územia je automobilová a železničná doprava. Sprievodným javom intenzívnej dopravy je predovšetkým hluková záťaž v priľahlej obytnej zóne.

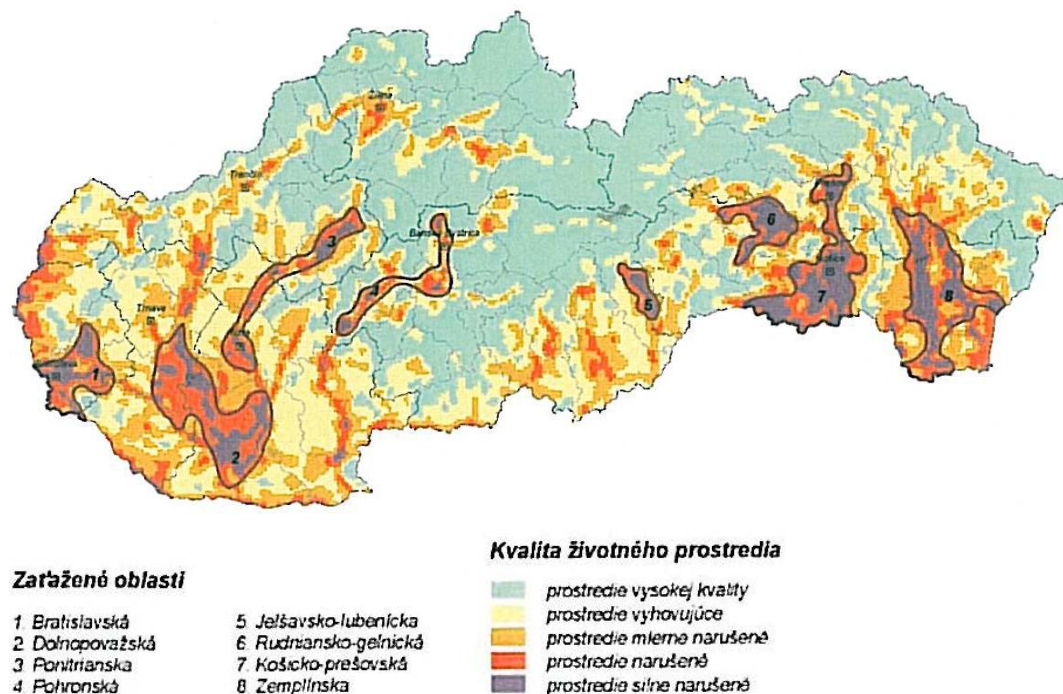
Automobilová doprava sa podieľa aj na celkovej imisnej situácii, kde však dominantnú negatívnu rolu zohrávajú veľké zdroje znečisťovania z oblasti priemyslu a energetiky. Miernejší dopad na kvalitu ovzdušia má aj železničná doprava.

V súvislosti s dopravou bol identifikovaný aj ďalší environmentálny problém v území, ktorým je bariérový efekt líniových stavieb ako sú rýchlostné cesty, cesty I. a II. triedy a tiež železničné trate vo vzťahu k faune.

17 CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Z hľadiska environmentálnej regionalizácie Slovenska (SAŽP, 2001), v ktorej je vyjadrený stav zložiek životného prostredia a najmä miera pôsobenia rizikových faktorov, je záujmové územie čiastočne súčasťou Zemplínskej zaťaženej oblasti. V zmysle päťdielnej klasifikácie je územie zaradené do piateho, najvyššieho stupňa, ako prostredie silne narušené, v priestore údolia Laborca a jeho najbližšom okolí. Naopak, najkvalitnejšie životné prostredie predstavuje začiatkový úsek plynovodu v severnej príhraničnej časti riešeného územia a územie JV od mesta Snina, ktorý je zaradený do 1. stupňa, ako prostredie vysokej kvality.

Obr. 9 Mapa kvality a zaťaženej oblasti SR (SAŽP, 2001)

Dôvodom zlej kvality životného prostredia je predovšetkým znečisťovanie ovzdušia z priemyselných a energetických prevádzok v meste Strážske, Michalovce a obci Vojany, pri ktorých sa však situácia v posledných rokoch zlepšuje (pozri časť 5 tejto kapitoly).

Z mapky vidieť líniový charakter zhoršenej kvality životného prostredia, čo napovedá výraznému vplyvu dopravy na kvalitu ovzdušia a na hlukové pomery.

18 POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

Nulový variant predstavuje stav, kedy by k výstavbe prepojovacieho plynovodu nedošlo a tranzit zemného plynu by sa realizoval po existujúcich trasách s dominantným spojením s Ukrajinou. Zo strategického hľadiska by sa tranzit zemného plynu nediverzifikoval a vzhľadom na zložitú bezpečnostnú situáciu vo východnej Ukrajine nie sú vylúčené periodické zníženia, resp. až odstávky prepravy zemného plynu z Ukrajiny. SR má aj v súčasnosti náhradné riešenia pre tieto kritické prípady (reverzný tok z ČR, prepojenie s Maďarskom), ale z dlhodobého hľadiska takéto situácie nie sú udržateľné.

Z územného hľadiska, ktoré sa bezprostredne dotýka obyvateľstva, záujmov samospráv, ochrany prírody a pod. nulový stav je sôr priaznivým scenárom z nasledovných dôvodov:

- územia sústavy Natura 2000 a chránené územia národnej siete a prvky ÚSES, ktoré sú z hľadiska ekologickej stability územia veľmi cenné, by zostali bez narušenia a fragmentácie
- poľnohospodársky pôdny fond by zostal bez narušenia trvalým a hlavne dočasným záberom, zamedzilo by sa narušeniu pôdneho krytu aj dočasnému obmedzeniu poľnohospodárskej produkcie
- lesný fond, ktorý v dotknutom území predstavujú súvislé pásma ochranných ako aj hospodársky využiteľných lesov by zostal bez narušenia potrebným holorubom pre pracovný pruh a počas prevádzky aj udržiavaním pásma bezlesia nad osou plynovodu.
- krajina by bola bez ďalšieho stresového prvku v územiach s nízkou ekologickou stabilitou, čo predstavuje intenzívne poľnohospodársky obrábaná krajina v posudzovanom území.
- krajina by zostala bez vizuálneho narušenia, ktoré bude spôsobovať potrebné udržiavanie pásma bezlesia nad osou plynovodu

Na plynovod ako stavbu je potrebné sa pozerať vo dvoch rovinách: výstavba a prevádzka. Je diametrálny rozdiel vo vplyvoch stavby počas týchto časových etapách. Výstavba predstavuje významný zásah do krajiny, predovšetkým v jej prírodnom prostredí (navyše ak je súčasťou chránených území, resp. území NATURA2000), obmedzenie činností v lesnom prostredí a poľnohospodárskych plochách, zvýšené zaťaženie hlukom a zhoršenie kvality ovzdušia z prepravy materiálov, stavebných mechanizmov, zvýšená dopravná intenzita a pod.

Na strane druhej prevádzka plynovodu predstavuje stav, ktorý sa minimálne líši od súčasného stavu, keďže plynovod je uložený pod zemou a v krajine je viditeľný iba lesnými priesečkami. Po čase sa územie v línii plynovodu dostane do pôvodného stavu (s výnimkou nutného pásu 10 m v lesných porastoch) a zároveň minimálne obmedzuje ďalšie aktivity v území. Z vykonanej analýzy vyplýva, že zložky životného prostredia (ovzdušie, podzemná a povrchová voda, pôda) navrhovaná činnosť počas prevádzky a pri súčasnej realizácii navrhovaných opatrení nadmerne nezaťažujú.

Pre obdobie výstavby je potrebné v pláne organizácie výstavby zapracovať všetky opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov na jednotlivé zložky ŽP a ochrany prírody.

19 POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

Zámer realizácie plynovodu PR-SR je zapracovaný do Územného plánu (ďalej len ÚPN) Košického samosprávneho kraja . Nový ÚPN Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len PSK) je v štádiu spracovania a obstarávateľovi bola zaslaná požiadavka na prehodnotenie územných možností vedenia plánovaného prepojenia prepravných systémov plynovodov SR a Poľska novým koridorom VTL plynovodu, ktorý prechádza cez PSK podľa mapového podkladu zo Štúdie“. Po výbere najvhodnejšieho variantu, bude ďalším stupňom projektovej dokumentácie „Dokumentácia pre územné konanie“, ktorá bude poskytnutá obom samosprávnym krajom pre zapracovanie zmien a doplnkov do ÚPN samosprávnych krajov.

ÚPN samosprávnych krajov sú ako územnoplánovacie dokumentácie vyšších územných celkov záväzné pre územné plány miest a obcí. Ďalší postup spracovania územnoplánovacej dokumentácie upravuje zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon).

Konkrétne riešenia a návrhy trasy vyplynú z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, resp. budú upravené investorom v ďalších etapách projektovej prípravy, na základe rozhodnutí o optimalizácii trasy.

Pri ďalšej príprave projektu je potrebné ho koordinovať s ÚPN oboch samosprávnych krajov ako aj s ÚPN miest a obcí v kraji.

III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI

1 VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO

Vplyvy počas výstavby

Obdobie výstavby je spojené s dočasným nepriaznivým vplyvom na pohodu a kvalitu života v dotknutých územiach v súvislosti so stavebným ruchom. Vplyvy plynovodu PR-SR a súvisiacich stavieb na obyvateľstvo sa prejavujú zvýšeným hlukom v dôsledku prejazdov nákladných vozidiel a stavebných mechanizmov (hlavne prašnosťou) a tvorbou emisií. Vplyv je zmierniteľný vhodnou organizáciou stavebnej činnosti, aspoň čiastočným vylúčením stavebnej dopravy z obývaných sídiel a kompenzačnými opatreniami. Určujúcim momentom pre zmiernenie vplyvov je stanovenie podmienok výstavby v stavebnom povolení.

Pri výstavbe bude platiť v podstate tento orientačný štandardný postup:

- vytýčenie staveniska, vybudovanie zariadení staveniska, zriadenie skládok potrubí,
- transport plynovodných potrubí na skládky,
- prípravné práce - odstránenie vegetačného krytu, zriadenie dočasných zemníkov, odhumusovanie, dočasné prístupové komunikácie,
- preložky a úpravy inžinierskych sietí a vedení v trase budúcej stavby,
- zemné práce - úprava podlažia v prípade jeho nevhodnosti,
- polozenie plynovodného potrubia, chráničky optického kábla a zafúknutie optického kábla,
- úpravy a spevnenia dotknutých vodných tokov,
- zahumusovanie a povrchová úprava línii nad uloženým plynovodným potrubím, vegetačné úpravy - výsadba kríkov a stromov,
- dokončovacie práce hlavných stavebných objektov a technologických súborov (HPS, TÚ, SKAO a pod.) atď.
- technická a biologická rekultivácia

Podrobnejší postup stavebných prác bude stanovený v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie hlavne v projekte organizácie výstavby.

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo je dôležitá aj lokalizácia zariadení stavenísk a skládok potrubí, prístupových ciest k pracovnému pruhu a dopravných trás pre potrubného materiálu. Návrh umiestnenia zariadení staveniska a skládok potrubí bude navrhnutý v ďalšom stupni projektovej dokumentácie po určení výsledného variantu plynovodu PR-SR. Predbežne sa počíta s využitím opustených areálov bývalých poľnohospodárskych družstiev. V ďalšom texte sú navrhnuté opatrenia na minimalizáciu vplyvu stavebného ruchu na obyvateľstvo.

Na odvoz a dovoz potrubí a materiálov bude využitá existujúca sieť ciest I., II. a III. triedy, k pracovnému pruhu plynovodu existujúce poľné, resp. lesné komunikácie. Iba v najnedostupnejších lokalitách bude potrebné vybudovať dočasné prístupové cesty. Všetky prístupové cesty budú v priebehu ďalších stupňov projektovej prípravy a pred zahájením prác prerokované s príslušnými orgánmi a s vybraným dodávateľom stavby. Návrh prístupových komuni-

kácií bude predmetom ďalšej projektovej prípravy, keď bude jasný výber najvhodnejšieho variantu trasovania plynovodu PR-SR.

Zmiernenie negatívnych vplyvov počas výstavby plynovodu PR-SR na životné prostredie sa dosiahne predovšetkým dodržiavaním požadovanej technologickej disciplíny pri stavebných prácach, pri údržbe mechanizmov, dodržiavaním hraníc trvalého a dočasného záberu stavby, včasným a zmysluplným presunom potrubí a materiálov (bez zbytočných medziskládok), organizáciou dopravy s minimalizáciou prejazdov dotknutými obcami, čistením mechanizmov pred výjazdom zo staveniska na príľahlé cesty, nepretržitým udržovaním používaných ciest (čistením, prípadne kropením za účelom zníženia prašnosti).

V priebehu výstavby bude potrebná úzka spolupráca všetkých účastníkov stavby (investora, zhotoviteľov i projektanta) so zástupcami dotknutých miest a obcí za účelom minimalizácie negatívnych vplyvov na obyvateľstvo.

Ešte v predstihu bude nevyhnutné zabezpečiť majetkoprávne vysporiadanie k k pozemkom pre trvalý záber. Správa o hodnotení a celý proces posudzovania vplyvov na ŽP nie je zameraný na majetkoprávne vysporiadanie. Vzhľadom na mierky, v ktorej je stavba plynovodu posudzovaná nie je možné identifikovať pozemky a nehnuteľnosti cez ktoré navrhovaná trasa plynovodu bude viesť. Uvedenej problematike bude venovaná náležitá pozornosť vymedzená príslušnými právnymi predpismi v dokumentácii pre územné rozhodnutie. V nasledovnom prehľade uvádzame iba všeobecné požiadavky, ktoré vyplývajú zo záberov územia, resp. obmedzenia vlastníckych práv k nehnuteľnostiam.

Obmedzenia pri výstavbe prepojuvacieho plynovodu

Dočasné vyňatie pôdy - Pri vstupoch na pozemky sa riadi Zákonom č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a to §18 - použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel. V prípadoch použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu je žiadateľ povinný pred začatím vykonávania nepoľnohospodárskej činnosti na poľnohospodárskej pôde vyžiadať si stanovisko orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy (§ 23), v ktorom určí podmienky nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy a lehotu na uvedenie pôdy do pôvodného stavu.

Súčasťou žiadosti o stanovisko je aj písomný dokument o oboznámení vlastníka resp. užívateľa poľnohospodárskej pôdy o zámere dočasného vyňatia a vstupe na pozemok. Vlastnícke práva k takto dotknutým pozemkom ostávajú nezmenené okrem zapísania vecného bremena na dotknuté pozemky výstavbou plynovodu.

Pracovný pruh - slúži na rozvoz rúr, montáž a uloženie potrubia, pričom je potrebné vykonať:

- výrub lesa v úsekoch lesných porastov, vytrhanie pňov po výrube lesa a vyrovnanie terénu,
- výrub drevín, ktoré rastú mimo lesa (v brehových porastoch, cestná zeleň, v ostatných lokalitách mimo lesných pozemkov),
- sprejazdnenie trasy pre stavebné stroje, mechanizmy a rozvoz rúr,
- skrávku ornice v častiach trasy prechádzajúcou poľnohospodárskou pôdou,
- výrub v miestach s priečnym sklonom terénu vzhľadom na os trasy, vyrovnanie výškových nerovností na vytvorenie potrebného pozdĺžneho profilu,
- vytvorenie dočasných zjazdov a prístupových ciest pre potreby výstavby a trvalých zjazdov pre potreby prevádzky objektov,
- elimináciu rizík spojených s lokalitami ovplyvnenými 2. svetovou vojnou.

Maximálna šírka pracovného pruhu podľa kategórie pôdy je stanovená:

- na miestach s ornou pôdou 40 m (orná pôda, vinice),
- na miestach bez ornej pôdy 36 m (trvalé trávnaté porasty (TTP), ostatné plochy),
- pri prechode cez lesy 23 m (lesné pozemky).

Priemerná hĺbka ryhy pre plynovodné potrubie bude 2,0 m s minimálnou šírkou dna ryhy 1,4 m a požadovaným krytím 1,0 m. Sklon stien výkopu sa určí v závislosti od druhu zeminy. Zásyp potrubia sa vykoná po úplnej kontrole zvarov a izolácie potrubia.

Trvalé vyňatie pôdy - pri obmedzení využívania lesných pozemkov rozhoduje orgán štátnej správy lesného hospodárstva. Žiadosť o takéto vyňatie resp. obmedzenie využívania obsahuje súhlas vlastníka alebo správcu dotknutého lesného pozemku s investičným zámerom a dohodu o určení výšky a spôsobe poskytnutia náhrady za obmedzenie vlastníckych práv. Náhradu za obmedzenie vlastníckych práv v lesných priesekoch je v primeranom rozsahu povinný vlastníkovi alebo správcovi poskytnúť ten, na koho žiadosť alebo návrh dochádza k obmedzeniu vlastníckych práv (§ 7, §35 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch).

Pracovný pruh prechádzajúci cez les bude v šírke maximálne 23 m. Vlastníci pozemkov, ktoré sa nachádzajú v lesných priesekoch, sú povinní ponechať trasu plynovodu bez drevnej vegetácie z prevádzkových dôvodov v šírke 5 m na oboch stranách od osi plynovodu. Trvalé odlesnenie trasy plynovodu bude pravidelne udržiavané prevádzkovateľom a zostane permanentne bez drevného porastu.

Obmedzenia pri prevádzke prepojujacieho plynovodu

Odkúpenie pôdy - pre potreby výstavby TU, SKAO a HPS sa pred výstavbou vykúpia pozemky, ktoré sa po výstavbe reklasifikujú na zastavané plochy. Takéto pozemky zostanú vo výlučnom vlastníctve prevádzkovateľa a budú zabezpečené proti vstupu neoprávnených osôb. Návrh počtu, výmery a umiestnenia pozemkov navrhne projektant v ďalšom procese prípravy a bude súčasťou projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie.

Vecné bremená - spoločnosť eustream a.s., ako držiteľ povolenia a prevádzkovateľ tranzitných plynovodov v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“) má vo verejnom záujme a v nevyhnutnom rozsahu, okrem iného, právo na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obce vstupovať na cudzie pozemky, uskutočniť výstavbu plynovodov a plynárenských zariadení prepravnej siete a vykonávať činnosti na zabezpečenie bezpečnej prevádzky takejto líniovej sústavy. Tieto práva zodpovedajú zákonnému vecnému bremenu určenému zákonom o energetike (§ 11 ods. 1 písm. a), f) a g), § 11 ods. 8 zákona o energetike.

Ostatné zákonom uvedené práva a povinnosti držiteľa povolenia zodpovedajúce vecným bremenám sú definované § 11 ods. 1 písm. b), c), d), e).

Po nadobudnutí právoplatnosti stavebného povolenia na výstavbu plynovodu môže eustream, a.s. požiadať záznamom kataster o zápis takéhoto vecného bremena do katastra nehnuteľností. Kataster nehnuteľností vykoná zápis záznamom spravidla do 60 dní. (§ 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností).

Ochranné pásma - sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Jeho vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti

plynárenského zariadenia je 50 m. Technologické objekty sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, trasové uzávery plynu a telekomunikačné zariadenia.

Zriaďovať stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete. Súhlas prevádzkovateľa siete na zriadenie stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie. Vykonávať činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môžu osoby iba so súhlasom prevádzkovateľa siete a za podmienok určených prevádzkovateľom siete.

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich vplyvov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Bezpečnostným pásmom sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Jeho vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je 200 m. Zriaďovať stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete.

Trvalé značenie - trasa plynovodu bude označená oranžovými orientačnými stĺpkami s bielymi identifikačnými taniermi osadenými nad potrubím v horizontálnych lomoch jeho trasy ako aj pri všetkých križovaniach. Vo vybraných miestach križovaní bude osadená aj výstražná tabuľa zákaz bagrovania.

Nároky na zastavané územie

Navrhované varianty trasy plynovodu v maximálnej možnej miere rešpektujú urbanizované prostredie jednotlivých dotknutých obcí. Vyhýbajú sa súvislej zástavbe sídiel. Z doterajšieho skúmania dotknutého územia a návrhu trás plynovodu v posudzovaných variantoch, vrátane prevádzkových objektov nevyplýva požiadavka na žiadne asanácie obytných objektov.

Vplyvy počas prevádzky

Prevádzka plynovodu nie je zdrojom negatívnych zdravotných vplyvov a rizík. Z plynovodu pri bežnej prevádzke nie sú potrebné žiadne výpusty do ovzdušia, prevádzka nie je zdrojom hluku ani ďalších faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie, alebo zdravie obyvateľstva. Stav okolitého životného prostredia bude z hľadiska ochrany zdravia zhodný so súčasným stavom. Nevýznamným faktorom bude údržba ochranného pásma plynovodu, t.j. výrub náletových drevín v intervale cca 2 až 5 rokov.

K sociálnym vplyvom nedochádza, nepredpokladajú sa žiadne presuny, resp. sťahovanie obyvateľov, prisťahovanie iných skupín, nebudú obmedzované pracovné príležitosti v dotknutom území.

V rámci výstavby a prevádzky plynovodu nevznikajú žiadne nároky na asanácie súkromných objektov. Poľnohospodárska výroba na dotknutých pozemkoch nie je trvalo obmedzená, obmedzenie sa očakáva iba počas výstavby čo môže mať krátkodobý ekonomický dôsledok na užívateľov, resp. vlastníkov. Táto problematika bude riešená v priebehu ďalšej investičnej a projektovej prípravy projektu v rámci majetkoprávneho konania.

Z hľadiska psychickej pohody nemá posudzovaná činnosť takmer žiadne nepriaznivé dopady. Jedinou výnimkou je prípadné znepokojenie občanov v súvislosti s prechodom trasy plynovodu cez súkromné pozemky a z obmedzeného využitia objektov v ochrannom pásme plynovodu. Uvedené príčiny znepokojenia je možné riešiť so sťažovateľmi jednaním v konkrétnych miestnych podmienkach.

Prijateľnosť činnosti

Prijateľnosť činnosti vyhodnocujeme na základe stanovísk a pripomienok dotknutých orgánov a obcí, ktoré došli k „zámeru“ navrhovanej činnosti, vypracovaného v októbri 2014 ako aj osobným oslovením zástupcov dotknutých obcí, kedy sa zisťovali predbežný názor na posudzovanú činnosť. Nie všetky dotknuté obce sa vyjadrili k zámeru a vzhľadom na uskutočnenie volieb do miestnych samospráv v 11/2014 došlo aj k zmenám stanovísk niektorých obcí. Hlavné výhrady k navrhovaným variantom zo zámeru súviseli s kolíziou trás plynovodu s rozvojovými zámermi obcí a s dočasným záberom súkromných pozemkov. Konflikt s rozvojovými zámermi obcí bol jedným z hlavných dôvodov pre modifikácie variantov I, II a III. Detailný spôsob dočasného záberu súkromných pozemkov nie je predmetom posudzovania vplyvov na ŽP, táto problematika sa bude riešiť po výbere najvhodnejšieho variantu v rámci územného a stavebného konania (po geodetickom zameraní trasy, kedy budú identifikované dotknuté pozemky).

2 VPLYVY NA HORNINOVÉ PROSTREDIE, NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY A GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Vplyv stavby na horninové prostredie je vzhľadom na charakter stavby špecifický, pretože sa jedná o líniovú stavbu. Samotná dĺžka trasy viac ako 100 km vo všetkých variantoch dáva predpoklad nerovnorodému prostrediu z hľadiska horninového prostredia aj reliéfu.

Všetky varianty - cca do km 50 (variant 3 a 3A cca do 55 km) prechádzajú územím, ktoré je budované flyšoidnými horninami. V území sa vyskytujú zosuvy, svahové deformácie aj územia náchylné na zosúvanie. V predprojektovej príprave – v inžinierskogeologickom prieskume je potrebné vymedziť aktívne, potenciálne a stabilizované zosuvy. Výstavba plynovodu – hlavne potreba budovania zárezov, prechod strmých svahov, budovanie pracovného pruhu narušujú stabilitu územia a pri nevhodnom zásahu do územia môžu spôsobiť aktiváciu zosuvov. Sanácia zosuvov je technicky aj ekonomicky náročná a môže ohroziť miestnu infraštruktúru aj samotný plynovod.

Na základe údajov z mapy svahových deformácií (<http://mapserver.geology.sk/zosuvy>) sa aktívne zosuvy nachádzajú v nasledovných úsekoch:

variant	staničenie v km	dĺžka v m	rozsah vplyvu
1	32,100 - 32,300	200	priamy prechod cez aktívny zosuv
1A	31,400 - 31,600	200	priamy prechod cez aktívny zosuv
V2	39,850 - 40,000	150	priamy prechod cez aktívny zosuv
V3	5,800 - 6,200	400	aktívny zosuv sa nachádza vo vzdialenosti 60 m západne od trasy
	32,200 - 32,300	100	priamy prechod cez aktívny zosuv
V3A	6,000 - 6,300	300	aktívny zosuv sa nachádza vo vzdialenosti 60 m západne od trasy
	32,600 - 32,700	100	priamy prechod cez aktívny zosuv

Podľa evidencie chránených ložiskových území a dobývacích priestorov Obvodného banského úradu Košice, v dotknutom území dochádza ku kontaktu s nasledovnými chránenými ložiskovými územiami (CHLÚ) aj dobývacími priestormi (DP):

variant	staničenie v km	dĺžka v m	Dotknutý DP, resp. CHLÚ
1	58,400 - 59,900	1500	CHLÚ Zbudza
	71,650 - 73,350	1700	DP Pozdišovce
	74,600 - 76,790	2190	CHLÚ Bánovce n/Ondavou

variant	staničenie v km	dĺžka v m	Dotknutý DP, resp. CHLÚ
3	57,550 - 61,200	3650	CHLÚ Zbudza
	75,500 - 80,350	4850	CHLÚ Bánovce n/Ondavou
	87,150 - 92,650	5500	DP Pavlovce n/Uhom
	95,250 - 98,550	3300	DP Pavlovce n/Uhom
2A	103,320 - 104,820	1500	DP Pavlovce n/Uhom

Varianty 1A, 2 a 3A nezasahujú do žiadnych CHLÚ, resp. DP.

3 VPLYVY NA KLIMATICKÉ POMERY

Vplyvy na miestnu klímu

Vzhľadom na charakter prepojavacieho plynovodu výstavba ani prevádzka nebude ovplyvňovať klimatické charakteristiky v dotknutom území. Výrub v lesných pozemkoch nie sú takého rozsahu, aby mali vplyv na mikroklima územia.

4 VPLYVY NA OVZDUŠIE

K zvýšeniu prašnosti ovzdušia dôjde pri realizácii stavby, a to najmä počas suchého a veterného obdobia. Zároveň dôjde aj k znečisteniu ovzdušia emisiami z dopravných prostriedkov a stavebných mechanizmov. Počas realizácie stavby môže stavenisko pôsobiť ako zdroj prašnosti iniciovaný vetrom alebo stavebnými mechanizmami a nákladnými autami, ktoré budú mobilnými zdrojmi emisií. Tento vplyv však bude len krátkodobý a prejaví sa len počas realizácie výstavby. Minimalizáciu negatívnych vplyvov je však možné zabezpečiť koordináciou presunov stavebnej techniky, optimalizáciou dopravných trás, znižovaním prašnosti klopením a inými opatreniami.

Počas štandardnej prevádzky nebude posudzovaná činnosť produkovať prakticky žiadne emisie do ovzdušia. Výnimkou budú iba emisie vozidiel pracovníkov, ktorí budú vykonávať pravidelné kontroly a údržbu plynovodu a prevádzkových objektov. Tieto činnosti sa budú vykonávať cca 1 x mesačne. Obhliadka z terénu sa vykonáva pracovníkmi pohybujúcimi sa hlavne po komunikáciách, výnimočne pešou pochôdzkou po trase plynovodu. Vplyvy na kvalitu ovzdušia počas prevádzky možno vylúčiť.

5 VPLYVY NA VODNÉ POMERY

5.1 VPLYVY NA POVRCHOVÚ VODU

V súčasnosti je plynovodom potenciálne dotknuté územie tvorené voľným terénom. Na celom území dochádza k prirodzenému vsakovaniu zrážkových vôd. Potrubie plynovodu bude uložené v zemi, priemerná hĺbka ryhy pre potrubie bude 2,0 m s minimálnou šírkou dna ryhy 1,4 m a požadovaným krytím 1,0 m. Dažďová voda bude počas výstavby aj prevádzky vsakovať voľne do terénu. Výstavbou HPS a TU dôjde k lokálnemu spevneniu plôch. Voda z týchto plôch bude vsakovať do terénu, plochy s potenciálnou kontamináciou ropnými látkami budú odvedené cez odľučovač ropných látok. Na voľných plochách bude aj naďalej dochádzať k voľnému vsakovaniu. Realizáciou projektu dôjde k zanedbateľnému obmedzeniu infiltrácie zrážkových vôd. Vplyvy na odtokové pomery hodnotíme ako nevýznamné.

Technické zásahy

Významným vplyvom na povrchové vody počas výstavby je možné znečistenie povrchových vôd vplyvom úniku znečisťujúcich látok (pohonné hmoty, oleje) najmä v okolí zariadení staveniska.

Negatívne ovplyvnenie, resp. zraniteľnosť povrchových vôd súvisí s ich otvorenosťou, ktorej dôsledkom je zvýšená možnosť priameho vniknutia kontaminantov, produkovaných pri výstavbe. Vo všeobecnosti platí, že najviac zraniteľné sú povrchové toky s malými prietokmi.

Pre prípadné havarijné situácie platia v plnom rozsahu opatrenia popísané v časti venovanej podzemným vodám.

V nasledovných častiach je uvedený prehľad križovaní jednotlivých variantov plynovodu s vodohospodársky významnými tokmi a dĺžka križovania so všetkými vodnými tokmi, vrátane odvodňovacích a zavlažovacích kanálov.

Variant 1

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Výrava	23,7 / 8
Laborec (3x)	26,0 / 54
Laborec	37,4 / 20
Udava*	38,2 / 10
Cirocha	42,4 / 10
Laborec	60,3 / 38
Duša	68,2 / 8
Sliepkovský kanál	78,7 / 2
Laborec	91,6 / 42
Udoč	95,9 / 8
Spolu v m	200

Variant 2

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Udava*	23,7 / 8
Pčolinka	37,7 / 10
Cirocha	41,9 / 10
Syrový potok*	76,8 / 2
Breznický potok	79,4 / 2
Breznický potok	82,0 / 2
Breznický potok	85,3 / 3
Uh	103,0 / 30
Spolu v m	67

Variant 3

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Výrava	11,7 / 4
Laborec	26,1 / 18
Laborec	37,8 / 20
Udava	38,7 / 10
Cirocha	42,6 / 10
Laborec	60,5 / 38
Duša	63,3 / 8
Sliepkovský kanál	81,1 / 2
Laborec	83,4 / 42
Čierna voda	91,3 / 2

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Uh	94,1 / 30
Udoč	96,6 / 8
Spolu v m	192

Variant 1A

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Výrava	22,8 / 8
Laborec	25,2 / 18
Laborec	36,6 / 20
Udava	37,5 / 10
Cirocha	41,0 / 10
Laborec	57,9 / 38
Duša	66,8 / 8
Sliepkovský kanál (3x)	75,3 / 6
Laborec	90,7 / 42
Udoč	97,7 / 8
Spolu v m	172

Variant 2A

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Udava*	21,2 / 8
Pčolinka	33,7 / 10
Cirocha	41,2 / 10
Syrový potok*	75,9 / 2
Breznický potok	78,7 / 2
Kruhovský potok	79,4 / 2
Veľké Revištia-Bežovce	88,6 / 10
Uh	97,4 / 30
Udoč	107,5 / 8
Udoč	109,2 / 8
Spolu v m	96

Variant 3A

Názov toku	Začiatok v km/dĺžka v m
Výrava	14,5 / 5
Laborec	26,5 / 18
Laborec	38,2 / 20
Udava	38,9 / 10
Cirocha	42,4 / 10
Laborec	59,3 / 38
Duša	63,1 / 8
Sliepkovský kanál (3x)	77,2 / 6
Laborec	85,2 / 32
Čierna voda	88,9 / 2
Uh	90,6 / 30
Udoč	98,9 / 8
Spolu v m	193

Poznámka : * - povodia sú zároveň zaradené k vodárenským tokom

Dĺžka križovania cez vodné toky posudzovaných variantov plynovodu (presné údaje budú k dispozícii vo vyššom stupni projektovej prípravy po geodetickom zameraní vybraného variantu):

Variant	Dĺžka križovania všetkých vodných tokov v m
Variant 1	282
Variant 2	190
Variant 3	268
Variant 1A	256
Variant 2A	225
Variant 3A	244

Ovplyvnenie odtokových pomerov

V ďalšom stupni projektovej prípravy bude potrebné rešpektovať podmienky povodňovej ochrany v súlade s ustanoveniami zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Jednotlivé stavebné postupy bude potrebné navrhnuť tak, aby sa križovaním vodných tokov v predmetnom území nezmenili odtokové pomery a nebola ovplyvnená povodňová ochrana územia. Profily premostení vodných tokov bude potrebné navrhovať na prietok Q_{100} vody.

Prechody cez vodné toky sa budú realizovať otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a jeho zaťažením pod korytom vodného toku pieskovými alebo betónovými vrecami. Pri väčších riekach sa pripúšťa možnosť použitia technológie HDD (horizontal directional drilling – horizontálne riadené vŕtanie).

Zhotovitelia počas prác na vodných tokoch budú povinní vypracovať povodňový plán zabezpečovacích prác, v zmysle § 5 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a vykonávacej vyhlášky MŽP SR č. 261/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania.

Ovplyvnenie kvality vody v povrchových tokoch

Počas prevádzky plynovodu nie sú vypúšťané žiadne odpadové vody alebo iné znečisťujúce látky, kvalita povrchových vôd nebude počas prevádzky ovplyvnená.

5.2 VPLYVY NA PODZEMNÚ VODU

Vplyv na režim podzemnej vody

Podzemná voda ani vodné zdroje nebudú prevádzkou plynovodu významne ovplyvnené. Samotné teleso plynovodu nepôsobí ako nepriepustná prekážka pre prúdenie podzemnej vody. Stavebné činnosti budú v prevažnej časti trasy (podľa predbežných odhadov) nad existujúcou hladinou podzemnej vody, príp. na úrovni jej kolísania. Vzhľadom k malým hĺbkam výkopu (max. 2,4 m pod úrovňou terénu) pre zemné práce sú z tohto hľadiska významné iba plytké zvodnené vrstvy viazané na kvartérne sedimenty údolných náplavov. Podzemné vody sú v týchto vrstvách sú väčšinou v hydraulickej spojitosti s povrchovým tokom, s ktorým korešponduje v závislosti od atmosférických zrážok.

Ovplyvnenie kvality podzemných vôd

Vzhľadom na použitie ťažkých stavebných mechanizmov, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky, nie je možné vylúčiť znečistenie horninového prostredia a následne podzemných vôd, prípadne aj povrchových vôd škodlivými látkami, hlavne ropnými uhľovodíkmi (pohonné hmoty, oleje). Zdrojmi možného rizika sú:

1. miesta manipulácie s týmito látkami, a to predovšetkým pri tankovaní mechanizmov;
2. úniky škodlivých látok zo stavebných mechanizmov, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky.

Významnejšie riziko teda predstavujú iba havarijné úniky nebezpečných látok. Na zabezpečenie ochrany vôd je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť prevencii, ktorá musí zahŕňať:

- použitie vyhovujúcej stavebnej, manipulačnej a dopravnej techniky;
- zabezpečenie miest manipulácie s nebezpečnými látkami proti ich únikom;
- pravidelné kontroly mechanizmov a miest manipulácie s nebezpečnými látkami a okamžité odstraňovanie zistených závad;
- personálnu pripravenosť;
- havarijnú pripravenosť.

Na zvládnutie potenciálnych havarijných únikov škodlivých látok počas výstavby bude potrebné vypracovať **havarijný plán** v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a jeho vykonávacej vyhlášky č. 100/2005 Z.z.. V rámci personálnej pripravenosti bude potrebné zabezpečovať periodické poučenie zamestnancov o rizikách znečistenia podzemných a povrchových vôd, o nebezpečných vlastnostiach ropných látok a o postupoch v prípade havárie, vrátane nácviku zvládania havárie. Mimoriadne dôležitá v tomto smere bude kontrola a poučenie vodičov cudzích organizácií.

Podľa vyhlášky MŽP SR č. 261/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania, je zhotoviteľ stavby na vodnom toku alebo v inundačnom území vodného toku povinný vypracovať na obdobie uskutočnenia stavby povodňový plán zabezpečovacích prác.

Počas prevádzky plynovodu možno ohrozenie kvality podzemných vôd vylúčiť.

Ochrana vodárenských zdrojov

Z hľadiska vplyvu navrhovanej činnosti na vodné hospodárstvo je možné za najvýznamnejší vplyv považovať lokalizáciu stavby v rámci ochranných pásiem vodných zdrojov II. stupňa v nasledovných úsekoch:

Variant 1

k.ú. Oreské - v km 53,36 - 53,54 (180 m) prechod cez OP II. st. vonk. VZ Termoska

Variant 2

k.ú. Snina - v km 37,44 - 37,63 (190 m) prechod cez OP II. st. VZ Snina

Variant 3

k.ú. Chlmec - v km 48,85 - 49,1 (250 m) prechod cez OP II. st. vnút. VZ Lúky 6A,6B

k.ú. Chlmec - v km 49,78 - 50,28 (500 m) prechod cez OP II.st. vnút. VZ Blaciny 1-3

k.ú. Oreské - v km 52,36 - 52,64 (280 m) prechod cez OP II. st. vonk. VZ Termoska

Varianty 1A, 2A a 3A nezasahujú do žiadneho OP VZ.

V nasledovnom prehľade sú uvedené ochranné pásma VZ, ktoré sa nachádzajú do 200 m od jednotlivých variantov plynovodu:

Variant	Názov VZ	Ochranné pásmo	Vzdialenosť od plynovodu v m
Variant 1	Rokytyv pri Humennom - Vrty 1,2	II. st. vnút.	205
	Hankovce	II. st. vnút.	110
	Lackovce - Bačka 1-2	II. st. vnút.	190
	Chlmec - Rúbanisko 5A, 5B	II. st. vnút.	15
Variant 2	Tibava - HVZ 21,22	II. st. vonk.	67

Variant	Názov VZ	Ochranné pásmo	Vzdialenosť od plynovodu v m
Variant 3	Rokyty pri Humennom - Vrty 1,2	II. st. vnút.	130
	Hankovce	II. st. vnút.	43
	Lackovce - Bačka 1-2	II. st. vnút.	120
	Chlmec - Jasenovská 1-3	II. st. vonk.	200
Variant 1A	Rokyty pri Humennom - Vrty 1,2	II. st. vnút.	205
	Hankovce	II. st. vnút.	110
	Chlmec - Lúky 6A, 6B	II. st. vnút.	55
	Chlmec - Blaciny 1-3	II. st. vnút.	6
	Oreské - Termoska	II. st. vonk.	170
	Michalovce - Lastomír	II. st. vnút.	67
Variant 2A	Snina	II. st.	155
	Vojnatina - Vh-16, HVZ-20	II. st. vnút.	25
Variant 3A	Rokyty pri Humennom - Vrty 1,2	II. st. vnút.	130
	Hankovce	II. st. vnút.	43
	Lackovce - Bačka 1-2	II. st. vnút.	120
	Chlmec - Lúky 6A, 6B	II. st. vnút.	55
	Chlmec - Blaciny 1-3	II. st. vnút.	6
	Oreské - Termoska	II. st. vonk.	170
	Michalovce - Lastomír	II. st. vnút.	67

Počas výstavby bude nutné zabezpečiť také opatrenia, aby nedošlo ku kontaminácii pôd a podzemných vôd. Pôjde hlavne o opatrenia v lokalitách zariadení stavenísk, odstavných plôch pre mechanizmy a pri manipulácii s ropnými látkami. Zhotoviteľ stavby musí pri realizácii stavby dodržiavať platné predpisy na zabezpečenie ochrany podzemných vôd, hlavne zabezpečiť kontrolu technického stavu vozidiel stavby a musí vykonať opatrenia proti úniku ropných látok do podzemných vôd. Konkrétne opatrenia na ochranu podzemných vôd zabezpečí zhotoviteľ stavby v rámci zariadenia staveniska. Významnejšie riziko predstavujú iba havarijné úniky nebezpečných látok. Na zabezpečenie ochrany vôd je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť prevencii. Pre elimináciu rizika sa vypracuje plán havarijných opatrení.

Posudzovaná činnosť nezasahuje do žiadnej **chránenej vodohospodárskej oblasti**.

Ochrana prírodných liečivých zdrojov

Posudzovaná činnosť nezasahuje do žiadneho **ochranného pásma prírodných liečivých zdrojov**.

6 VPLYVY NA PÔDU

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

Prioritným vplyvom na pôdu je záber poľnohospodárskej pôdy. Trvalé a dočasné zábery pôdneho fondu a ich kvalitatívna charakteristika je uvedená v kapitole B.I.1.

Trvalé zábery PPF sa obmedzujú na plochy, kde budú vybudované prevádzkové objekty plynovodu a predpokladajú sa v rozsahu cca 10 880 m². Ich rozsah je pre všetky posudzované varianty rovnaký. Umiestnenie prevádzkových objektov bude upresnené vo vyššom stupni projektovej prípravy pre vybraný variant. Na plochách trvalých záberov dôjde k skrývke ornice, ktorá bude po ukončení výstavby využitá na zarovnanie terénnych úprav v rámci areálu prevádzkových objektov.

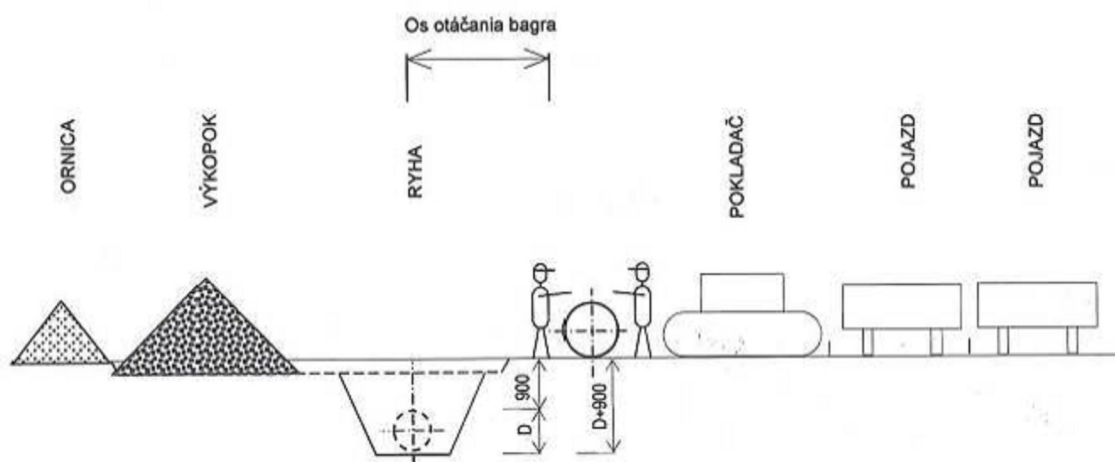
Dočasné zábery predstavuje pracovný pruh s max. šírkou na miestach s ornou pôdou 40 m a na miestach TTP, ostatné plochy 36 m. V pracovnom pruhu dôjde k skrývke ornice a jej

uložení na okraji pracovného pruhu v celej dĺžke trasy. Po ukončení výstavby bude opätovne rozprestretá na ploche pracovného pruhu. Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy podľa jednotlivých skupín kvality je uvedený v nasledovnej tab., pričom sú najkvalitnejšie pôdy (v skupine 1-4) dočasne zabraté len minimálne.

Tab. 22 Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy podľa skupín kvality (ha)

skupina pôd	varianty					
	var. 1	var. 2	var. 3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
4	3,34	0,00	3,82	5,52	0,00	0,00
5	67,44	53,03	62,87	46,85	36,94	55,80
6	133,70	126,77	160,59	131,49	125,17	135,67
7	83,10	112,77	52,52	89,77	107,29	81,98
8	20,90	33,95	36,99	25,00	32,70	28,83
9	41,34	72,59	32,58	45,20	77,11	33,49
Spolu	349,82	399,11	349,38	343,84	379,21	335,77
z toho najkvalitnejšie pôdy v rámci k.ú. obcí	148,38	174,09	142,52	117,67	167,05	130,04

Priemerná hĺbka ryhy pre plynovodné potrubie bude 2,0 m s minimálnou šírkou dna ryhy 1,4 m a požadovaným krytím 1,0 m. Sklon stien výkopu sa určí v závislosti od druhu zemin. Zásyp potrubia sa vykoná po úplnej kontrole zvarov a izolácie potrubia. Prebytková výkopová zemina nevznikne a táto je použitá na spätný zásyp potrubia.

Obr. 10 Úprava pracovného pruhu s odstránením ornice

Tab.23 Predpokladaný rozsah rekultivačných prác (m³)

Variant	Skrývka ornice	Výkopová zemina v ryhe	Spolu
V1	1 177 804	629 153	1 806 957
V1A	1 104 773	525 000	1 629 772
V2	1 295 537	695 198	1 990 734
V2A	1 236 518	662 116	1 898 633
V3	1 200 186	644 445	1 844 630
V3A	1 119 739	601 129	1 720 867

V priebehu výstavby možno vzhľadom na použitie ťažkej techniky počítať s degradáciou, zhutnením pôdneho profilu. K prípadnej kontaminácii pôd by mohlo dôjsť pri havarijných únikoch ropných látok zo stavebnej techniky, pričom sú najviac ohrozené priestory kumulácie stavebných prác, stavebné dvory, odstavné plochy strojov a zariadení. Vznikne pritom lokálne znečistenie pôdy, ktoré bude vyžadovať včasný sanačný zásah, aby znečistenie nepreniklo do podzemných vôd. Minimalizovať tieto negatívne dopady je možné dôkladnou prípravou výstavby, max. skrátením obdobia výstavby, minimalizovaním prejazdov stavebnej techniky, pri doprave materiálu využívaním siete existujúcich ciest, pravidelnou kontrolou technického stavu techniky.

Osobitnou skupinou vplyvov na poľnohospodárske pôdy je obmedzenie hospodárenia na pozemkoch počas obdobia výstavby. Výstavba na poľnohospodárskej pôde by mala zohľadňovať súčasný stav využívania pozemkov a v dostatočnom predstihu zrealizovať plán organizácie výstavby a vstúpiť do rokovaní s majiteľmi a užívateľmi pozemkov, aby boli minimalizované vplyvy na hospodárenie na pozemkoch. Výstavba bude realizovaná po jednotlivých úsekoch, pričom na každom úseku bude výstavba trvať minimálne 8-10 týždňov. Po ukončení výstavby bude pracovný pruh upravený tak aby bolo možné naďalej pokračovať v jeho poľnohospodárskom využívaní.

V prípade identifikácie prítomnosti potrubí melioračnej techniky v trase výstavby bude tento systém po realizácii navrhovanej činnosti rekonštruovaný tak, aby sa obnovila jeho funkčnosť.

Pri vstupoch na pozemky je potrebné sa riadiť zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v platnom znení a to §18 - použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel. V prípadoch použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu je žiadateľ povinný pred začatím vykonávania nepoľnohospodárskej činnosti na poľnohospodárskej pôde vyžiadať si stanovisko orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy (§ 23), v ktorom určí podmienky nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy a lehotu na uvedenie pôdy do pôvodného stavu.

Súčasťou žiadosti o stanovisko je aj písomný dokument o oboznámení vlastníka resp. užívateľa poľnohospodárskej pôdy o zámere dočasného vyňatia a vstupe na pozemok. Vlastnícke práva k takto dotknutým pozemkom ostávajú nezmenené okrem zapísania vecného bremena na dotknuté pozemky výstavbou plynovodu.

Všeobecne možno konštatovať, že pri dodržaní navrhovaných opatrení, možno predpokladať len minimálne vplyvy na kvalitatívne a kvantitatívne parametre poľnohospodárskych pôd.

Podľa vyhodnotenia bonity pôdy v záujmovom území prevládajú poľnohospodárske pôdy v 6. a 7. skupine kvality a z hľadiska porovnania variantov má väčší rozsah záberu poľnohospodárskych pôd variant V2, V2A, nasledujú varianty V1, V3, V3A, V1A.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Počas prevádzky budú plochy pôd využívané ako pred výstavbou a nepredpokladajú sa žiadne negatívne dopady prevádzky plynovodu na pôdu.

7 VPLYVY NA FAUNU, FLÓRU A ICH BIOTOPY

Reálna vegetácia predmetného územia je tvorená prirodzenými, poloprirodzenými i umelo vysadenými lesnými spoločenstvami, veľká časť územia je intenzívne aj extenzívne poľnohospodársky využívaná – polia, lúky a pasienky s remízkami. V okolí vodných tokov, ktoré majú prirodzenejší charakter sa vyskytujú brehovité porasty, pri kanalizovaných tokoch je brehový porast pomerne chudobný, na mnohých miestach úplne absentuje. V blízkosti intravilánu ruderálne spoločenstvá rastlín.

Hlavne južná časť riešeného územia bola značne premenená, lesné porasty ustúpili poľnohospodársky využívaným plochám, zástavbe, líniovým prvkom – cesty, železnice. Vplyvom melioračných a regulačných zásahov v minulosti došlo k zmenám vo vodnom režime, mnohé plochy boli odvodnené a vodné toky kanalizované. Z lesných porastov ostali len malé izolované plochy. Nelesná stromovo-krovinová vegetácia bola z dôvodu intenzívneho využívania poľnohospodárskej pôdy značne zredukovaná. Stromy a kroviny sa vyskytujú hlavne ako líniová zeleň okolo odvodňovacích kanálov, líniových stavieb (cesty, železnice), alebo tvoria „hranicu“ medzi jednotlivými poľnohospodárskymi parcelami, kde tvoria súvislejšie porasty alebo rastú jednotlivo. Tieto stromy a kry sú významným ekostabilizačným prvkom v intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajine, sú dôležitými biotopmi pre živočíchy, najmä pre vtáctvo, zároveň plnia aj estetickú a pôdoochrannú funkciu. Cenné biotopy z hľadiska ekologického sú viazané na prirodzené lesné spoločenstvá (severná časť riešeného územia), extenzívne využívané lúky a pasienky a lužné lesy s aluválnymi vysokobylinnými spoločenstvami. Menej je lúčnych spoločenstiev s pôvodným, nezmeneným, druhovým zložením, kde sa nachádzajú hodnotné biotopy európskeho a národného významu.

Pri vyhodnocovaní vplyvov na biotu a biotopy sme vychádzali z technických nárokov, ktoré si vyžiada realizácia navrhovanej činnosti. Obdobie výstavby je možné rozdeliť na prípravné práce a samotnú výstavbu. Prípravné práce spočívajú vo vytvorení pracovného pruhu, ktorý slúži na sprejazdnenie trasy pre stavebné stroje, mechanizmy a rozvoz rúr potrubia. Šírka pracovného pruhu je max. 40 m na plochách orných pôd, 36 m na plochách TTP a 23 m v lesných porastoch. V šírke pracovného pruhu dôjde k odstráneniu vegetačnej vrstvy, výrubu krovín a stromov, vrátane odstránenia koreňov a zarovnanie povrchu. Okrem vytvorenia pracovného pruhu budú realizované aj dočasné zjazdy a prístupové cesty pre potreby výstavby a trvalé prístupové cesty pre potreby prevádzky prevádzkových objektov plynovodu. Výruby budú realizované cca 1 rok pred samotnou výstavbou. Dĺžka prípravných prác na jednom úseku bude cca 2-3 týždne. Nasleduje skrývka ornice na poľnohospodárskych pôdach a skrývka vrchnej vrstvy pôdy pri lesných porastoch, ktoré sú oddelene uložené mimo ostatnú výkopovú zeminu.

Počas výstavby bude vyhlíbená ryha pre plynovodné potrubie s priemernou hĺbkou 2,0 m, šírkou dna ryhy 1,4 m a požadovaným krytím 1,0 m. Zásyp potrubia sa vykoná po úplnej kontrole zvarov a izolácie potrubia. Na zarovnaný terén bude rozprestretá ornica. Technicky náročnejšie riešenia si vyžiada trasovanie potrubia pri svahoch s vyšším sklonom a pri križovaní vodných tokov. Prechody cez vodné toky sa budú realizovať otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a jeho zaťažením pod korytom vodného toku pieskovými alebo betónovými vrecami. Pri väčších riekach sa pripúšťa možnosť použitia technológie HDD (horizontal directional drilling – horizontálne riadené vŕtanie). Pri tejto bezvýkopovej technológií sa eliminuje riziko narušenia ochranných hrádzí významnejších vodných tokov. Technológia horizontálneho riadeného vŕtania spočíva najmä zo zhotovenia úseku potrubia na povrchu a jeho následného zatiahnutia do vrtu pod vodným tokom.

VPLYVY V PRIEBEHU VÝSTAVBY

K potenciálnym negatívnym vplyvom na faunu, flóru a ich biotopy počas výstavby možno uviesť nasledovné:

- trvalý záber biotopov (výstavba prevádzkových objektov plynovodu);
- zmena pôvodných biotopov (dočasný záber v trase plynovodu);
- dočasný záber a narušenie pôvodných biotopov v širšom okolí (stavebné dvory, depónie, sklady stavebného materiálu, stavebné komunikácie);
- odstránenie bylinnej, krovinej a stromovej etáže v šírke pracovného pruhu;
- rušenie živočíchov a ich dočasné vysťahovanie z predmetného územia (hluk, vibrácie, pohyb stavebnej techniky);
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov;
- lokálna zmena habitatových podmienok;
- zhoršenie životných, najmä reprodukčných podmienok organizmov (znečistenie ovzdušia exhalátmi, zvýšenou prašnosťou, znečistenie povrchových vôd apod.);
- riziko usmrtenia živočíchov pri zvolení nevhodnej doby výstavby, príp. technológii výstavby;
- dočasné čiastočné narušenie migrácií;
- pedokompakcia a narušenie pôdnej štruktúry a stratifikácie pôdy;
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách;
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín;
- možnosť narušenia hydrologického režimu tokov;
- riziko znečistenia vodných tokov v prípade úniku ropných látok zo stavebných strojov.

Pre južnú polovicu riešeného územia sú typické agrocenózy s výskytom bežných druhov stavovcov a hmyzu viazané na tento typ biotopov, líniovú zeleň popri poľných cestách, vodných tokoch a zvyškov malých plôch lesných porastov, pričom ich výskyt a zastúpenie do určitej miery závisí od druhu pestovaných plodín a od spôsobu hospodárenia. Z tohto dôvodu možno pokladať vplyv výstavby plynového potrubia a technických objektov len za dočasný a pri dodržaní všetkých stavebných a bezpečnostných noriem a zabezpečení revitalizácie poškodených plôch, za menej významný. Vzhľadom na rozsah prác a líniový charakter stavby by tieto vplyvy mali mať pritom len lokálny dosah.

Svoj nesporný význam v južnej časti riešenom území, kde dominujú plochy poľnohospodársky využívaných pôd má nelesná stromovo-krovinová vegetácia. Stromy a kroviny sa vyskytujú ako líniová zeleň okolo vodných tokov, kanálov, cestných komunikácií, poľných ciest, vo forme vetrolamov, alebo tvoria hranice medzi jednotlivými poľnohospodárskymi parcelami. Z botanického hľadiska nejde o hodnotné rastlinné spoločenstvá, ide prevažne o antropogénne biotopy, ktoré plnia funkciu pôdoochrannú, estetickú a poskytujú ochranu a úkryty pre mnohé druhy živočíchov a vhodné hniezdne možnosti pre vtáctvo. Rušenie živočíchov a zhoršenie ich životných podmienok počas stavebných prác možno vzhľadom na charakter a rozsah týchto prác ako i druhové zastúpenie v území (prevažne antropofilné druhy viazané na človeka a jeho hospodársku činnosť) pokladať za menej významné. Väčšina druhov je habituovaná (navykutá) na človeka a jeho aktivity vrátane automobilovej dopravy, hluku a pohybu osôb, takže zvýšená stavebná činnosť by nemala výraznejšie ovplyvniť ich výskyt v širšom okolí stavby. U citlivejších druhov môže dôjsť len k dočasnému ústupu, resp. vyhýbaniu sa miest v bezprostrednej blízkosti stavby. Po ukončení prác sa predpokladá ich opätovný návrat. Na minimalizáciu negatívnych dopadov počas výstavby na živočíšstvo týchto líniových prvkov navrhujeme minimalizovať šírku prieseku a výrubu realizovať v mimohniezdnom období. Zábery časti týchto biotopov nespôsobia trvalé narušenie populácií živočíchov, nakoľko dôjde len k lokálnemu narušeniu biotopov v pomerne malej šírke. Vo vyššom štádiu projektovej prípravy, kedy bude

geodeticky zameraná výsledná trasa potrubia bude možné presne určiť rozsah výrubov a určiť spoločenskú hodnotu drevín. Na výrub drevín sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody (v zmysle § 47 zákona č. 543/2002 Z.z. v platnom znení). Za vyrúbané stromy a kroviny je možné zrealizovať náhradnú výsadbu na vybratých miestach, tak aby sa realizáciou navrhovanej činnosti neznížil rozsah nelesnej stromovo-krovinovej vegetácie (NSKV) v riešenom území, príp. zrealizovať revitalizačné opatrenia na existujúcich prvkoch (NSKV). Náhradná výsadba by mala byť realizovaná z lokálnych druhov drevín. Zvýšenú pozornosť bude potrebné venovať prípadnému výskytu inváznych druhov rastlín, aby nedošlo k ich šíreniu do nepoškodených častí biotopu. Počas stavebných prác bude potrebné využívať sieť miestnych komunikácií, poľných ciest, minimalizovať prejazdy stavebnej techniky, zabrániť zbytočným výrubom a poškodzovaniu stromov a krovín prejazdmi stavebnej techniky. V prípadoch kedy bude stavebná činnosť a prejazdy stavebnej techniky realizované v tesnej blízkosti krovín a stromov, bude potrebné tieto zabezpečiť pred poškodením debnením. Plochy poškodené stavebnou technikou po ukončení prác navrátiť do pôvodného stavu a kde to bude možné zrealizovať náhradnú výsadbu, aby sa zabránilo prípadnému rozširovaniu inváznych druhov rastlín na odkrytých plochách. Depónie, skládky zeminy a stavebné dvory lokalizovať tak, aby nedochádzalo k zbytočným záberom ornej pôdy a odstraňovaniu stromovej a krovinej vegetácie.

Pomerne významné vplyvy s lokálnym dosahom na populácie živočíchov (vrátane chránených druhov) možno predpokladať pri prekonávaní vodných tokov (Laborec, Výrava, Udava, Cirocha, Uh, Pčolinka, a i.). Ohrozené by mohli byť vodné a na vodu viazané druhy, a to v prípadoch priamych zásahov do vodných tokov, vznikom zakalenia, čiastočným obmedzením migrácie, nevhodnou úpravou brehov a dna, vznikom havarijných stavov v dôsledku úniku ropných látok a následným zhoršením kvality vody. Týka sa to najmä trvalo vo vode žijúcich a rozmnožujúcich sa druhov. Zmiernenie negatívnych dopadov na biotopy tečúcich vôd a na ne viazané zoocenózy je možné minimalizáciou výrubov brehových porastov, realizáciou prác mimo hniezdne a vegetačné obdobie, použitie technológie horizontálne riadeného vrtania v prípadoch, kedy je to technicky realizovateľné. V prípadoch realizácie prekonania toku otvoreným výkopom bude nevyhnutné minimalizovať dĺžku úpravy toku, zachovať prietokové pomery identické pred stavbou, zachovať aj prietokovú šírku toku aby sa neznížovala výška hladiny toku, nezvyšovať alebo neznižovať parametre sklonitosti brehov, v prípade, že je nevyhnutné upravovať dno a brehy toku, tieto úpravy navrhujeme urobiť v nevyhnutnom rozsahu, úpravy robiť z lomového kameňa (najmä dno a jeho brehy), ponechať rôzne výčnelky a nerovnosti dna a brehov, neaplikovať armovaný a vyhladený betón na dno alebo steny brehov. Pri výstavbe plynovodu je nutné zaistiť každodenný monitoring výkopov tak, aby nedochádzalo k úhynom stavovcov (hlavne plazov a obojživelníkov). Výkop bude určeným pracovníkom environmentálneho dozoru skontrolovaný pred začatím prác. Nájdene jedince budú šetrným spôsobom vynesené z výkopu a vypustené na vhodné stanovišťa v okolí. Do stavebného denníka bude zaznamenaný čas kontroly a prípadné prenosy stavovcov. Pri dodržiavaní stavebnej disciplíny a udržiavania stavebnej techniky a strojov v dobrom technickom stave nie je predpoklad zhoršenia kvality povrchových vôd a ohrozenia populácií vodných a na vodu viazaných druhov živočíchov.

V severnej časti riešeného územia sa vyskytujú prevažne lesné porasty. Trasy jednotlivých variantov boli navrhované tak, aby minimálne prechádzali cez lesné porasty. Na niektorých úsekoch však nebolo možné dodržať túto podmienku. Priesek bude realizovaný v šírke max. 23 m a výrubu budú realizované 1 rok pred samotnou výstavbou. Dôjde k trvalej fragmentácii lesných porastov a vytvoreniu dočasnej bariéry pre živočíchy počas prípravy územia a realizácie výstavby. Medzi najvýznamnejšie vplyvy patrí narušenie pôvodných biotopov a rušenie živočíchov, zhoršenie životných, najmä reprodukčných podmienok organizmov

vplyvom hluku a pohybom stavebnej techniky v priestoroch výstavby s presahom na susedné územia. Z takto postihnutých priestorov dôjde k dočasnému ústupu živočíchov do susedných pokojnejších porastov. Vplyvy a ich rozsah možno prirovnať k bežnej hospodárskej ťažbe v lesných porastoch. Výstavba bude realizovaná po jednotlivých úsekoch. Obdobie prípravy územia sa predpokladá v trvaní cca 2-3 týždne na časť úseku a výstavba v trvaní cca 4-5 týždňov na časť úseku. Negatívne dopady na faunu, flóru a biotopy je možné dodržiavaním opatrení definovaných v kap. C.IV. Výruby drevín v CHVÚ vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (VIII. – XII.), ak sa jedná o dotknuté územie mimo siete NATURA 2000 (napr. brehové porasty) v období VIII. – II. V lesných porastoch dočasne deponovať humusovú vrstvu v pracovnom pruhu a po ukončení stavebných prác ju využiť pri rekultiváciách. Revitalizácie v lesných porastoch vzhľadom na výbornú zmladzovaciu schopnosť drevín ponechať na autoregulačné mechanizmy, iba v najnutnejších prípadoch (zabránenie erózie na svahoch) použiť dosadbu s použitím stanovištne autochtónnych druhov. Dočasne odprírodnené plochy okrem manipulačného pásu počas výstavby plynovodu v chránených územiach a cenných biotopoch po jej ukončení revitalizovať, s využitím vhodných vegetačných úprav, ide o opatrenie dôležité najmä z pohľadu zamedzenia šírenia nepôvodných, expanzívnych a invázných druhov rastlín do prírodného prostredia, pri vegetačných úpravách vhodných plôch využívať iba stanovištne pôvodné druhy rastlín. V prípade zistenia výskytu hniezda, brlohu, alebo výskytu chráneného druhu živočícha je potrebné okamžite upovedomiť pracovníka ochrany prírody a environmentálny stavebný dozor. Zabezpečenie kontroly výkopu pred začatím prác. Prístupové cesty na stavenisko a stavebné dvory bude nevyhnutné situovať v rámci možností mimo chránené územia a prvky ÚSES a cenné biotopy - cieľom tohto opatrenia je nezaťažovať citlivé územia hlukom a imisiami, resp. priamym záberom plôch pre uvedené aktivity. Pri dodržaní uvedených podmienok je možné predpokladať len lokálny charakter negatívnych dopadov v trvaní niekoľko týždňov, viazaný výhradne na miesto výstavby bez významnejších vplyvov na trvalé narušenie populácií rastlín, živočíchov a biotopov.

V riešenom území boli identifikované biotopy národného a európskeho významu. Ich prehľad uvádza Pčolová, Hlôška (2015). Významné vplyvy sa predpokladajú pri trasovaní cez biotopy európskeho významu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach územia európskeho významu Alúvium potoka Rieka (SKUEV0049) pri variantoch V2, V2A, kde pri zachovaní pôvodného trasovania je predpoklad že dôjde k ich poškodeniu, k čiastočnej regulácii koryta, čím sa predpokladá trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území. Ďalšou lokalitou je Humenský sokol (NPR, SKUEV0050) kde sa v trase variantov V1A, V3, V3A nachádzajú biotopy európskeho významu P15 Pionierske porasty zväzu *Alyssa-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Tr1 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom substráte, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy - je predpoklad, že dôjde k ich čiastočnému poškodeniu, nepredpokladá sa trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území, najcennejšie biotopy v rámci NPR ostanú zachované.

V rámci ďalších krokov stavebnej prípravy sa bude k navrhovanej činnosti a zásahom do biotopov národného a európskeho významu v zmysle zákona č. 534/2002 Z.z. v platnom znení vyjadrovať orgán ochrany prírody. Na základe odborného posúdenia (Pčolová, Hlôška, 2015) je možné konštatovať, že za dodržania podmienok definovaných v citovanom dokumente a kap. C.IV (SoH), realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zániku, resp. degradácii biotopov národného a európskeho významu (okrem vyššie uvedených) a tieto zostanú zachované v území v dostatočnom rozsahu.

Pri odstraňovaní stromovej a krovinej vegetácie, na ktorých sa vyskytujú invázne rastliny, je potrebné postupovať podľa metodiky spôsobu odstraňovania invázných druhov, ktorú vypracovala ŠOP SR v Banskej Bystrici a konzultovať tento problém s odborníkmi príslušnej organizácii ŠOP SR, aby sa zamedzilo ich ďalšiemu šíreniu (keďže invázne rastliny majú schopnosť rýchlo sa šíriť generatívne, ale aj vegetatívne).

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Samotná prevádzka plynovodu nie je zdrojom stáleho hluku, žiarenia, vibrácií ani emisií. V trase plynovodu zostane zachovaný pruh šírky 10 m, v ktorom bude v pravidelných (cca 10-ročných) intervaloch odstraňovaná krovinná a stromová vegetácia pochádzajúca z náletov, resp. zmladzovania susedných plôch. Počas týchto prác je predpoklad vzniku určitej krátkodobej hlukovej záťaže.

K potenciálnym negatívnym vplyvom na faunu, flóru a ich biotopy počas prevádzky možno uviesť nasledovné:

- odstraňovanie krovinej a stromovej drevinnej vegetácie v šírke 10 m v trase plynovodu;
- rušenie živočíchov a ich dočasné vysťahovanie z predmetného územia (hluk, vibrácie, pohyb ľudí, príp. techniky v tomto priestore);
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov pre niektoré druhy živočíchov;
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín;
- lokálna zmena habitatových podmienok;
- dočasné čiastočné narušenie migrácií.

V prípade priesekov nelesnej stromovo-krovinej vegetácie (NSKV) a v lesných porastoch tieto ponechať na autoregulačné mechanizmy, vzhľadom na výbornú zmladzovaciu schopnosť porastov je predpoklad, že v pomerne krátkej dobe dôjde k opätovnému zapojeniu porastu. V stanovištne nepriaznivejších podmienkach použiť dosadbu s použitím autochtónnych druhov. Minimalizovať negatívne dopady na faunu a biotopy je možné realizáciou priesekov v šírke max. 10 m v mimovegetačnom a mimohniezdnom období. Preferovať používanie krovinorezov, ručných a motorových píl pred využívaním ťažkých mechanizmov. Do píl používať ekologicky odbúrateľné mazivá a oleje. Spílené jedince stromov a krovín neodvážať, ale ponechať na mieste, na okraji porastov. Pravidelne monitorovať stav vegetácie a rozsah prípadných erózných plôch a následne realizovať sanačné práce. Zvýšenú pozornosť bude potrebné venovať prípadnému výskytu invázných druhov rastlín, aby nedošlo k ich šíreniu do nepoškodených častí biotopu.

Manipulačné pásy v stave odlesnenia podporia šírenie a nárast ekotónových druhov vtákov a drobných zemných cicavcov, ako aj druhov otvorených biotopov, resp. biotopov iniciálnych sukcesných štádií. Bezstavovce - nárast podielu euryekných a svetlomilných druhov na úkor tieňomilných a stenoekných taxónov. Párnokopytníky a veľké šelmy po ukončení výstavby prispôbia svoj denný biorytmus a priestorovú aktivitu novým podmienkam. Odlesnený pás budú využívať pri denných migráciách pri znížení energetických výdajov na pohyb. Predátory (sovy a dravé vtáky) zvýšia v súvislosti s lepšou potravnou ponukou predaný tlak na korisť - napr. drobné zemné cicavce reagujú na odlesnenie a fragmentáciu spočiatku zreteľným zvyšovaním populačnej hustoty generalistických druhov (lesné hlodavce). S rozvojom bylinnej a krovinej vrstvy sa postupne zvýši podiel špecializovaných druhov zemných cicavcov (piskorovité). Podobne prechodne sa tu môže zvýšiť aj populačná hustota spevavcov hniezdiacich na zemi, v bylinnej alebo krovinej etáži.

8 VPLYVY NA KRAJINU

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

Štruktúra krajiny v dotknutom území je v súčasnosti pomerne rozmanitá, striedajú sa tu plochy lesnej a nelesnej vegetácie, zastavané plochy, líniové stavby a pod. Zmeny súčasnej krajiny štruktúry sa prejavujú záberom územia - dôjde k zmene pomeru odlesnených plôch. Počas výstavby bude krajina ovplyvňovaná negatívne stavebnými prácami pri výstavbe jednotlivých navrhovaných objektov spojenými s pohybom stavebnej techniky, prepravou materiálov a častí (dielov) technológií. Stavebná činnosť bude nepriaznivo pôsobiť na krajinu dočasne zmenou funkčného využitia dotknutého územia, vytvorením neatraktívneho stavebného priestoru, ktorý bude pôsobiť v krajinnom obraze rušivo.

Pri porovnaní negatívnych dopadov realizácie navrhovanej činnosti počas výstavby na krajinu predstavuje variant V1A najmenej významné negatívne dopady, nasleduje variant V1, V3A, V2A, V3 a variant V2, ktorý má v porovnaní s ostatnými variantmi mierne významnejšie negatívne dopady.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Plynovod je stavbou vedenou pod povrchom terénu, tzn. že prakticky po celej dĺžke nie je vnímaný vo voľnom teréne. Vizualne sa prejavuje iba generovaním úzkeho prieseku v územiach, kde trasa bude vedená súvislými lesnými celkami a tam, kde bude krížiť vodné toky s brehovým porastom. Časť priesekov bude opäť zalesnená, okrem priestoru v šírke max. 10 m, ktorý ostane trvalo bez drevnej vegetácie.

Z hľadiska porovnania variantov a ich vplyvu na krajinu počas obdobia prevádzky možno považovať variant V1A s najmenej významnými dopadmi, nasleduje variant V1, V3A, V2A, V3 a variant V2, ktorý má v porovnaní s ostatnými variantmi mierne významnejšie negatívne dopady.

9 VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA A ICH OCHRANNÉ PÁSMA

ÚZEMIA NÁRODNEJ SÚSTAVY CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

V riešenom území boli identifikované nasledovné územia národnej sústavy chránených území: 5 národných prírodných rezervácií (NPR), 15 prírodných rezervácií (PR), 2 chránené areály (CHA), 2 prírodné pamiatky (PP), 3 chránené krajinné oblasti (CHKO), 1 národný park (NP). V nasledujúcom prehľade (tab. 24) sú uvedené všetky CHÚ národnej sústavy, ktoré boli identifikované v riešenom území s určením vzdialenosti navrhovanej činnosti od CHÚ. Časť týchto území sa prekrýva s územiaми európskej sústavy chránených území. Okrem priamych vplyvov sú popísané aj prípadné nepriame vplyvy, ktoré by mohli ohroziť CHÚ s návrhom opatrení, ktoré by mali minimalizovať negatívne dopady na CHÚ. Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať príprave samotnej stavby po výbere konkrétneho variantu, so zameraním na definovanie stavebných dvorov, dočasných depónií zeminy, stavebného materiálu, prístupových ciest na stavenisko. Navrhujeme, aby sa k plánu organizácie výstavby vyjadrila aj ŠOP SR aby sa predišlo prípadným stretom a možným priamym, či nepriamym ovplyvnením CHÚ vrátane území NATURA 2000.

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

Počas výstavby budú navrhovanou činnosťou priamo, resp. nepriamo ovplyvnené nasledovné chránené územia národnej sústavy. Ostatné CHÚ sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti od navrhovanej činnosti a nedôjde k ovplyvneniu predmetu ich ochrany. Vplyvy

na CHÚ počas výstavby sú identické vplyvom na faunu, flóru a biotopy, ktoré sú podrobne popísané v kap. C.III.7.

PR Hostovické lúky

Navrhovaná činnosť vo variante V2, V2A prechádza vo vzdialenosti cca 380 m SV od CHÚ. Územie má plochu 4,68 ha, v území platí 4. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Územie je súčasťou **SKUEV0386 Hostovické lúky** (popis vplyvov na ÚEV je uvedený v príslušnej časti kap.), ktoré presahuje územie PR, a jeho rozloha je 13,36 ha. Územie je zároveň **mokradou národného významu – Hostovické lúky**. Realizáciou navrhovanej činnosti možno očakávať len nepriame vplyvy na PR, ktoré je možné minimalizovať dodržaním opatrení ako napr.: realizácia prác mimo vegetačné obdobie, minimalizovať zásahy do vodných tokov v okolí CHÚ, urobiť technické opatrenia aby nedošlo k ovplyvneniu vodného režimu tokov v okolí CHÚ a narušeniu mokrade, nebudovať ďalšie prístupové cesty na stavenisko a využívať existujúce cesty, vrátane poľných a lesných, nezriaďovať v blízkosti PR dočasné skládky zeminy, príp. stavebného materiálu, nezriaďovať v blízkosti PR stavebné dvory, vykonať opatrenia, aby nedošlo k úniku RL do vodného prostredia. Monitorovať výskyt expanzívnych a inváznych druhov rastlín a v prípade ich výskytu kontaktovať ŠOP SR. Pri dodržaní uvedených opatrení nie je predpoklad ohrozenia predmetu ochrany PR - kosatca sibírskeho (*Iris sibirica*), ako aj ďalších druhov rastlín a živočíchov viazaných na PR.

Z hľadiska porovnania variantov V2 a V2A sú tieto identické. Ostatné varianty V1, V1A, V3, V3A – sú bez vplyvov na CHÚ.

NPR Humenský sokol

Navrhovaná činnosť vo variante V3 v km 48,59-48,70 pretína JV okraj CHÚ v dĺžke 114 m. Územie má plochu 241,50 ha, v území platí 5. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Územie je súčasťou **SKUEV0050 Humenský sokol** (popis vplyvov na ÚEV je uvedený v príslušnej časti kap.), ktoré presahuje územie NPR a jeho rozloha je 286,61 ha. Realizáciou navrhovanej činnosti možno očakávať zánik časti biotopov v JV okraji územia s postupnou degradáciou (ruderalizáciou) aj susedných biotopov nepriamo dotknutých výstavbou. Minimalizovať negatívne dopady výstavby pri variante V3 je možné posunom trasy 100 m východným smerom mimo hranicu NPR, príp. zvolením iného variantu. Ostatné varianty V1, V1A, V3A lokalizované v tejto časti riešeného územia sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti (250 – 370 m) a negatívne dopady na NPR sa nepredpokladajú.

Z hľadiska porovnania variantov je variant V1 najvhodnejší, nasledujú varianty V1A, V3A - tieto sú bez vplyvov na NPR, najvýznamnejšie vplyvy má variant V3. Ostatné varianty V2 a V2A – sú bez vplyvov na CHÚ.

NPR Humenská

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 46,73-46,86 pretína Z okraj CHÚ v dĺžke 130 m, V3 v km 47,07-47,23 pretína Z okraj CHÚ v dĺžke 160 m. Územie má plochu 70,37 ha, v území platí 5. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Územie je súčasťou **SKUEV0206 Humenská** (popis vplyvov na ÚEV je uvedený v príslušnej časti kap.), ktoré presahuje územie NPR, a jeho rozloha je 215,80 ha. Realizáciou navrhovanej činnosti možno očakávať čiastočné poškodenie biotopov priamo dotknutých výstavbou s postupnou degradáciou aj susedných biotopov nepriamo ovplyvnených výstavbou, nepredpokladá sa trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území. Ide hlavne o biotopy európskeho významu: Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy. Minimalizovať negatívne dopady výstavby pri variantoch V1 a V3 je možné posunom trasy západným smerom mimo hranicu NPR, čo je v tomto pomerne úzkom priestore značne obtiažne, ďalšou možnosťou je preferencia variantu V1A, príp. V3A.

Z hľadiska porovnania variantov je najvhodnejší variant V1A, príp. V3A, najvýznamnejšie vplyvy má variant V3, nasleduje V1. Ostatné varianty V2 a V2A – sú bez vplyvov na CHÚ.

CHA Stretavka

Navrhovaná činnosť priamo nezasahuje do CHA. Najbližšie navrhovanej činnosti sa nachádza variant V1 vo vzdialenosti cca 213 m J od CHÚ. Územie má plochu 17,71 ha, v území platí 3. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Územie je súčasťou **SKUEV0235 Stretavka** (popis vplyvov na ÚEV je uvedený v príslušnej časti kap.), ich rozloha je identická. Navrhovaná činnosť sa nachádza v dostatočnej vzdialenosti od CHA (od 213 m do 1,04 km), vzhľadom však na charakter územia a trasovanie cez vodný tok Uh možno očakávať nepriame vplyvy na CHA, ktoré je možné minimalizovať dodržaním opatrení ako napr.: pri prekonávaní toku preferovať použitie technológie HDD (horizontálne riadené vŕtanie), realizácia prác mimo vegetačné obdobie, minimalizovať zásahy do vodného toku, max. skrátenie obdobia výstavby v tomto úseku, nezriaďovať v blízkosti CHA dočasné skládky zeminy, príp. stavebného materiálu, nezriaďovať v blízkosti CHA stavebné dvory, vykonať opatrenia aby nedošlo k úniku RL do vodného prostredia a dodržiavať navrhované opatrenia pri úpravách tokov uvedených v kap. C.IV. Vzhľadom na predmet ochrany CHÚ, ktorým sú druhy európskeho významu: vydra riečna (*Lutra lutra*), pľž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*) a hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*) bude dôležité prísne dodržiavať navrhované opatrenia. Pri dodržaní uvedených opatrení nie je predpoklad ohrozenia populácií druhov európskeho významu.

Z hľadiska porovnania variantov sú vhodnejšie varianty V1, V1A, nasledujú varianty V3, V3A. Ostatné varianty V2 a V2A – sú bez vplyvov na CHÚ.

PR Ortov

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 98,47-98,56 pretína CHÚ v dĺžke 97 m, V2 v km 109,78-109,89 pretína CHÚ v dĺžke 110 m, V3 v km 101,28-101,39 pretína CHÚ v dĺžke 110 m. Územie má plochu 14,85 ha, v území platí 5. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Navrhovaná činnosť síce zasahuje len do okrajových častí CHÚ, realizáciou navrhovanej činnosti však možno očakávať zánik časti biotopov priamo dotknutých výstavbou s postupnou degradáciou časti územia. Minimalizovať negatívne dopady výstavby pri variantoch V1, V2 a V3 je možné posunom trasy mimo hranicu PR, príp. výberom variantu V1A, V2A príp. V3A, ktoré v dostatočnej vzdialenosti obchádzajú CHÚ bez negatívnych dopadov na CHÚ.

Z hľadiska porovnania variantov sú najvhodnejšie varianty V1A, V2A, V3A. Varianty V1, V2 a V3 možno realizovať len za podmienky trasovania mimo CHÚ.

CHKO Východné Karpaty

Navrhovaná činnosť vo variante V1 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km, V1A pretína CHÚ v dĺžke 4,64 km, V2 pretína CHÚ v dĺžke 5,19 km, V2A pretína CHÚ v dĺžke 5,33 km, V3 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km, V3A pretína CHÚ v dĺžke 5,47 km. Územie má plochu 25 307 ha, v území platí 2. st. ochrany (zóna D), ochranné pásmo nie je vyhlásené. Časť územia CHKO sa prekrýva s územím európskeho významu **SKUEV0387 Beskyd** a chráneným vtáčím územím **SKCHVU011 Laborecká vrchovina** (popis vplyvov na tieto územia je uvedený v príslušnej časti kap.). Navrhovaná činnosť pretína CHKO v centrálnej časti a jej realizáciou možno očakávať zánik časti biotopov priamo dotknutých výstavbou s postupnou degradáciou ďalších biotopov nepriamo dotknutých navrhovanou činnosťou. Predpokladáme priamy záber biotopov európskeho významu: Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy, Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k ich čiastočnému poškodeniu,

vzhľadom však na ich dostatočné rozšírenie v rámci celého územia sa nepredpokladá trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území. Zmena trasy v tomto úseku nie je možná a preto je nevyhnutné dodržiavať navrhované opatrenia s cieľom minimalizácie negatívnych dopadov výstavby na CHÚ, ako napr. minimalizácia zásahov do lesných porastov, využitie existujúcich lesných ciest na dopravu materiálu a výstavbu, max. možné skrátenie výstavby, realizácia prác mimo hniezdne a vegetačné obdobie, minimalizovať zásahy do vodných tokov, urobiť technické opatrenia aby nedošlo k ovplyvneniu vodného režimu tokov, nezriaďovať v CHÚ dočasné skládky zeminy, príp. stavebného materiálu, nezriaďovať v CHÚ stavebné dvory, vykonať opatrenia aby nedošlo k úniku RL do vodného prostredia, vrátane ďalších opatrení vzťahujúcich sa k lesným porastom uvedených v kap. C.IV. Dôslednú pozornosť bude potrebné venovať príprave územia pred samotnou výstavbou, ťažbe drevnej hmoty, odstránenia drevnej hmoty z porastov, sledovanie prejavov erózie a zabránenie ich šíreniu a pod.

Z hľadiska porovnania variantov je najvhodnejší variant V1A, ostatné varianty sú identické.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Vplyvy na chránené územia národnej sústavy CHÚ počas prevádzky plynovodu a technických zariadení možno obmedziť na údržbu pásu v šírke 10 m v trase plynovodu, ktorá spočíva v odstránení náletových drevín a krovín v tomto páse. Frekvencia týchto prác je realizovaná v 10-ročných intervaloch. Vplyvy počas prevádzky na CHÚ sú identické vplyvom na faunu, flóru a biotopy, ktoré sú podrobne popísané v kap. C.III.7. Na minimalizáciu vplyvov týchto prác na CHÚ bude potrebné tieto vykonávať mimo hniezdne a vegetačné obdobie, preferovať ručné odstraňovanie drevinnej vegetácie, do motorových píl používať ekologicky odbúrateľné mazadlá. Pravidelne sledovať prejavy erózie, zosuvov svahov, šírenia invázných druhov hlavne v prvých rokoch po výstavbe, kým nedôjde k pokrytiu obnažených plôch vegetáciou. V prípade zistenia prejavov erózie príp. zosuvov svahov treba vykonať opatrenia aby k uvedenej činnosti nedochádzalo. V prípade zistenia invázných druhov rastlín bude potrebné kontaktovať ŠOP SR, ktorá má príslušné územie v správe a na základe jej pokynov realizovať opatrenia na odstránenie invázných druhov.

Z hľadiska porovnania vplyvov variantov navrhovanej činnosti počas prevádzky na CHÚ tieto spočívajú v pravidelnej údržbe pásu širokého 5 m na každú stranu od osi plynovodu, kde bude odstraňovaný stromový a krovinný porast. Poradie variantov pri vzájomnom porovnaní vplyvov počas prevádzky je identické ako v etape výstavby.

Tab.24 *Prehľad chránených území v riešenom území a ich najbližšia vzdialenosť od variantov.*

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s chránenými územiami					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
NPR Palotská jedlina	1,83 km J od CHÚ	2,28 km J od CHÚ	1,83 km J od CHÚ	1,83 km J od CHÚ	1,83 km J od CHÚ	1,50 km J od CHÚ
PR Beskyd	3,80 km SZ od CHÚ	3,94 km SZ od CHÚ	3,80 km SZ od CHÚ	3,80 km SZ od CHÚ	3,80 km SZ od CHÚ	3,80 km SZ od CHÚ
PR Hostovické lúky	---	---	380 m SV od CHÚ	380 m SV od CHÚ	---	---
PR Hlboké	---	---	4,07 km JZ od CHÚ	4,07 km JZ od CHÚ	---	---
PR Grúnik	---	---	3,84 km JZ od CHÚ	3,84 km JZ od CHÚ	---	---
PR Gazdoran	---	---	7,00 km Z od CHÚ	7,00 km Z od CHÚ	---	---
NPR Havešová	---	---	7,60 km JZ od CHÚ	8,00 km JZ od CHÚ	---	---
PR Roztoky	---	---	3,44 km SV od CHÚ	3,44 km SV od CHÚ	---	---

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s chránenými územiami					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
PP Sninský kameň	---	---	5,22 km SV od CHÚ	4,98 km SV od CHÚ	---	---
NPR Morské oko	---	---	4,65 km SV od CHÚ	4,47 km SV od CHÚ	---	---
PP Beňatinský travertín	---	---	1,68 km SZ od CHÚ	1,68 km SZ od CHÚ	---	---
PR Lysá	---	---	1,25 km J od CHÚ	1,25 km J od CHÚ	---	---
PR Drieň	---	---	4,42 km JV od CHÚ	4,42 km JV od CHÚ	---	---
NPR Humenský sokol	370 m V od CHÚ (1)	250 m J od CHÚ	---	---	v km 48,59-48,70 pretína CHÚ v dĺžke 114 m (2)	250 m J od CHÚ
NPR Humenská	v km 46,73-46,86 pretína CHÚ v dĺžke 130 m	635 m J od CHÚ	---	---	v km 47,07-47,23 pretína CHÚ v dĺžke 160 m	635 m J od CHÚ
PR Jasenovská bučina	4,10 km JV od CHÚ	4,10 km JV od CHÚ	---	---	4,02 km JV od CHÚ	4,10 km JV od CHÚ
PR Chlmecká skalka	1,06 km S od CHÚ	1,29 km SZ od CHÚ	---	---	1,62 km SZ od CHÚ	1,29 km SZ od CHÚ
PR Viniansky hradný vrch	4,41 km Z od CHÚ	5,15 km Z od CHÚ	---	---	3,98 km Z od CHÚ	5,48 km Z od CHÚ
CHA Zemplínska šírava	6,17 km SZ od CHÚ	6,32 km SZ od CHÚ	---	---	4,52 km SZ od CHÚ	6,32 km SZ od CHÚ
PR Oľchov	5,05 km SV od CHÚ	6,33 km SV od CHÚ	---	---	5,05 km SV od CHÚ	6,33 km SV od CHÚ
CHA Stretavka	213 m J od CHÚ	1,04 km JZ od CHÚ	---	---	0,95 km SV od CHÚ	664 m V od CHÚ
PR Slavkovské slanisko	2,84 km V od CHÚ	2,71 km V od CHÚ	---	---	6,00 km SV od CHÚ	5,35 km S od CHÚ
PR Raškovský luh	3,46 km SV od CHÚ	2,95 km SV od CHÚ	9,54 km V od CHÚ	6,82 km V od CHÚ	6,44 km SV od CHÚ	5,22 km V od CHÚ
PR Ortov	v km 98,47-98,56 pretína CHÚ v dĺžke 97 m	2,30 km JZ od CHÚ	v km 109,78-109,89 pretína CHÚ v dĺžke 110m	1,05 km SZ od CHÚ	v km 101,28-101,39 pretína CHÚ v dĺžke 110m	2,30 km JZ od CHÚ
CHKO Východné Karpaty	v km 0,00-4,85 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km	v km 0,00-4,64 pretína CHÚ v dĺžke 4,64 km	v km 0,00-4,85 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km v km 20,64-20,98 pretína CHÚ v dĺžke 340m (3)	v km 0,00-5,10 pretína CHÚ v dĺžke 5,10 km v km 20,77-21,11 pretína CHÚ v dĺžke 340m (4)	v km 0,00-4,85 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km	v km 0,00-5,47 pretína CHÚ v dĺžke 5,47 km
NP Poloniny	---	---	1,09 km Z od CHÚ	900 m Z od CHÚ	---	---
CHKO Vihorlat	---	---	420 m J od CHÚ	315 m V od CHÚ	---	---
CHKO Latorica	1,42 km JZ od CHÚ	1,12 km J od CHÚ	1,42 km JZ od CHÚ	1,12 km J od CHÚ	1,42 km JZ od CHÚ	1,12 km J od CHÚ

Poznámky:

(1) – v km 45,18–48,00 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 370–660 m.

(2) – v km 45,58–49,47 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 120–630 m.

(3) – v km 11,00–18,00 trasa prechádza J od CHÚ vo vzdialenosti od 100–1300 m.

(4) – v km 12,00–19,00 trasa prechádza J od CHÚ vo vzdialenosti od 100–1300 m.

Z hľadiska celkového vyhodnotenia a porovnania vplyvov variantov na národnú sústavu chránených území možno odporučiť realizáciu trasy plynovodu vo variante V1A, nasledujú varianty V2A, V3A. Významné vplyvy možno predpokladať pri variantoch V3, V2 a V1 a to trasovaním cez PR Ortov.

ÚZEMIA EURÓPSKEJ SÚSTAVY CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ NATURA 2000

Za účelom vyhodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia európskej sústavy chránených území NATURA 2000 bol spracovaný dokument: Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie (Pčolová, Hlôška, 2015). Pri spracovaní hodnotenia sa postupovalo podľa Metodické príručky k ustanoveniam článkov 6(3) a 6(4) smernice o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín 92/43/EHS.

Do hodnotenia boli zaradené územia európskeho významu (ÚEV) a chránené vtáčie územia (CHVÚ) do vzdialenosti cca 5 km od posudzovaných variantov trás plynovodu resp. aj tie, ktoré presahujú túto hranicu ale nachádzajú sa vo výreze mapového listu. V takto vyčlenenom území boli identifikované územia uvedené v nasledovných tab.

Tab.25 Prehľad chránených vtáčích území (CHVÚ) v riešenom území.

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s chránenými územiami					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
SKCHVU011 Laborecká vrchovina	v km 0,00- 31,40 pretína CHÚ v dĺžke 31,40 km 380 m Z od CHÚ (v km 38,18)	v km 0,00- 30,66 pretína CHÚ v dĺžke 30,66 km 380 m Z od CHÚ (v km 37,39)	v km 0,00- 36,71 pretína CHÚ v dĺžke 36,71 km	v km 0,00- 33,91 pretína CHÚ v dĺžke 33,91 km	v km 0,00- 31,40 pretína CHÚ v dĺžke 31,40 km 25 m Z od CHÚ (v km 39,57)	v km 0,00- 31,77 pretína CHÚ v dĺžke 31,77 km 145 m Z od CHÚ (v km 39,84)
SKCHVU002 Bukovské vrchy	---	---	1,11 km Z od CHÚ	980 m Z od CHÚ	---	---
SKCHVU035 Vihorlatské vrchy	v km 44,17- 54,32 pretína CHÚ v dĺžke 7,48 km	v km 42,74- 52,81 pretína CHÚ v dĺžke 8,67 km	v km 62,97- 82,07 pretína CHÚ v dĺžke 16,77 km	v km 62,29- 83,30 pretína CHÚ v dĺžke 18,92 km	v km 45,25- 53,05 pretína CHÚ v dĺžke 6,67 km	v km 44,26- 53,92 pretína CHÚ v dĺžke 8,63 km
SKCHVU037 Ondavská rovina	6,71 km V od CHÚ	6,89 km V od CHÚ	---	---	4,02 km V od CHÚ	6,89 km V od CHÚ
SKCHVU024 Senianske rybníky	4,40 km Z od CHÚ	4,40 km Z od CHÚ	4,91 km J od CHÚ	4,44 km JV od CHÚ	1,92 km JZ od CHÚ	2,99 km JZ od CHÚ
SKCHVU015 Medzibodrožie	1,31 km J od CHÚ	1,13 km J od CHÚ	1,31 km J od CHÚ	1,13 km J od CHÚ	1,31 km J od CHÚ	1,13 km J od CHÚ

Tab.26 Prehľad území európskeho významu v riešenom území.

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s chránenými územiami					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
SKUEV0387 Beskyd	v km 0,88-4,86 pretína CHÚ v dĺžke 3,98 km	v km 0,40-4,57 pretína CHÚ v dĺžke 4,17 km	v km 0,88-4,86 pretína CHÚ v dĺžke 3,98 km	v km 0,88-4,98 pretína CHÚ v dĺžke 4,10 km	v km 0,88-4,86 pretína CHÚ v dĺžke 3,98 km	v km 1,20-5,30 pretína CHÚ v dĺžke 4,10 km
SKUEV0016 Košariská	3,40 km JV od CHÚ	3,30 km JV od CHÚ	3,40 km JV od CHÚ	3,30 km JV od CHÚ	3,40 km JV od CHÚ	3,30 km JV od CHÚ
SKUEV0763 Horný tok Výravý	60 m V od CHÚ	20 m V od CHÚ	70 m V od CHÚ	20 m V od CHÚ	v km 11,73 pretína CHÚ v dĺžke 40 m	20 m V od CHÚ

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s chránenými územiami					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
SKUEV0011 Svetlica	1,20 km Z od CHÚ	1,20 km Z od CHÚ	1,20 km Z od CHÚ	1,20 km Z od CHÚ	1,20 km Z od CHÚ	1,20 km Z od CHÚ
SKUEV0014 Lázky	1,70 km Z od CHÚ	1,70 km Z od CHÚ	1,10 km J od CHÚ	1,10 km J od CHÚ	1,70 km Z od CHÚ	1,70 km Z od CHÚ
SKUEV0049 Alúvium Rieky	---	---	v km 18,52-18,62 pretína CHÚ v dĺžke 100 m	v km 18,78-18,81 pretína CHÚ v dĺžke 30 m	---	---
SKUEV0386 Hostovické lúky	---	---	90 m V od CHÚ	90 m V od CHÚ	---	---
SKUEV0385 Pliškov	---	---	1,92 km JZ od CHÚ	1,92 km JZ od CHÚ	---	---
SKUEV0229 Bukovské vrchy	---	---	1,09 km Z od CHÚ (1)	0,90 km Z od CHÚ (2)	---	---
SKUEV0230 Makovica	---	---	2,53 km V od CHÚ	4,07 km V od CHÚ	---	---
SKUEV0063 Ublianka	---	---	3,01 km JZ od CHÚ	3,01 km JZ od CHÚ	---	---
SKUEV0209 Morské oko	---	---	10 m S od CHÚ (3)	10 m S od CHÚ (4)	---	---
SKUEV0006 Latorica	1,38 km S od CHÚ	1,16 km S od CHÚ	1,38 km S od CHÚ	1,16 km S od CHÚ	1,38 km S od CHÚ	1,16 km S od CHÚ
SKUEV0205 Hubková	250 m V od CHÚ (5)	98 m V od CHÚ (6)	---	---	10 m V od CHÚ (7)	72 m V od CHÚ (8)
SKUEV0005 Drieňová	---	90 m Z od CHÚ	---	---	---	920 m Z od CHÚ
SKUEV0206 Humenská	v km 46,70-46,82 pretína CHÚ v dĺžke 120 m (9)	630 m J od CHÚ	---	---	v km 45,25-45,47 47,28-47,44 pretína CHÚ v dĺžke 220 m a 150 m (10)	630 m J od CHÚ
SKUEV0050 Humenský sokol	0,37 km V od CHÚ	v km 48,42-48,88 pretína CHÚ v dĺžke 460 m	---	---	v km 48,59-49,13 pretína CHÚ v dĺžke 540 m	v km 49,53-50,00 pretína CHÚ v dĺžke 470 m
SKUEV0250 Krivoštianka	v km 51,64-51,76 pretína CHÚ v dĺžke 120 m	v km 50,08-50,12 pretína CHÚ v dĺžke 40 m	---	---	v km 50,20-50,94 pretína CHÚ v dĺžke 750 m	v km 51,19-51,23 pretína CHÚ v dĺžke 40 m
SKUEV0231 Brekovský hradný vrch	5,70 km JV od CHÚ	5,70 km JV od CHÚ	---	---	5,31 km JV od CHÚ	5,31 km JV od CHÚ
SKUEV0235 Stretavka	0,20 km J od CHÚ	1,05 km JZ od CHÚ	---	---	0,95 km SV od CHÚ	0,68 km V od CHÚ
SKUEV0026 Raškovský luh	3,48 km SV od CHÚ	2,90 km SV od CHÚ	---	---	6,42 km SV od CHÚ	5,20 km V od CHÚ

Poznámky:

(1) – v km 30,30–40,00 trasa prechádza Z od CHÚ vo vzdialenosti od 1,09–2,80 km.

(2) – v km 30,40–39,00 trasa prechádza Z od CHÚ vo vzdialenosti od 0,90–1,90 km.

(3) – v km 47,50–51,00 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 0,88–1,60 km a v km 71,50–76,00 trasa prechádza S/J od CHÚ vo vzdialenosti od 10–900 m.

(4) – v km 46,58–50,00 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 0,70–1,60 km a v km 70,50–75,00 trasa prechádza S/J od CHÚ vo vzdialenosti od 10–900 m.

(5) – v km 34,60–38,00 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 250–730 m.

- (6) – v km 33,86–37,00 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 98–600 m.
 (7) – v km 35,00–38,30 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 10–680 m.
 (8) – v km 35,40–38,60 trasa prechádza V od CHÚ vo vzdialenosti od 72–500 m.
 (9) – v km 44,51–47,68 trasa prechádza S/Z od CHÚ vo vzdialenosti od 7–250 m (v km 46,70–46,82 pretína CHÚ v dĺžke 120 m).
 (10) – v km 45,20–47,75 trasa prechádza S/Z od CHÚ vo vzdialenosti od 5–320 m (v km 45,25–45,47 pretína CHÚ v dĺžke 220 m; v km 47,28–47,44 pretína CHÚ v dĺžke 150 m).

VPLYVY V PRIEBEHU VÝSTAVBY

V priebehu výstavby navrhovanej činnosti dôjde k priamym a nepriamym vplyvom na územia sústavy NETURA 2000. Identifikované negatívne vplyvy sú zhodné s vplyvmi na faunu, flóru a ich biotopy podrobne popísanými v kap. C.III.7. V nasledovných tab. uvádzame hodnotenie významnosti vplyvu a ich vyhodnotenie za jednotlivé varianty.

Tab. 27 Hodnotenia významnosti vplyvu.

Hodnota	Termín	Popis
-2	významný negatívny vplyv	Vylučuje realizáciu zámeru, resp. je možné ho realizovať len v určitých prípadoch podľa § 38 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z. (významný rušivý vplyv) až likvidačný na stanovište alebo populáciu druhu, jej podstatnú časť, významné narušenie ekologických nárokov stanovišta alebo druhu, významný zásah do biotopu, alebo prirodzeného vývoja druhu. Nedá sa eliminovať.
-1	mierne negatívny vplyv	Obmedzený (mierny) nevýznamný negatívny vplyv – nevylučuje realizáciu zámeru - mierne rušivý vplyv na stanovište, alebo populáciu druhu, mierne narušenie ekologických nárokov stanovišta, alebo druhu, okrajový zásah do biotopu. Je možné ho minimalizovať navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami.
0	nulový vplyv	Zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv.
+1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na stanovište, alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických nárokov, mierne priaznivý zásah do biotopu, alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+2	významný pozitívny vplyv	Významne priaznivý vplyv na stanovište, alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických nárokov, významne priaznivý zásah do biotopu, alebo do prirodzeného vývoja druhu.

Tab. 28 Hodnotenie významnosti vplyvov pre jednotlivé územia NATURA 2000.

Územie Natura 2000	Hodnotenie významnosti vplyvu jednotlivých variantov					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
SKCHVU011 Laborecká vrchovina	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SKCHVU002 Bukovské vrchy	0	0	0	0	0	0
SKCHVU035 Vihorlatské vrchy	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SKCHVU037 Ondavská rovina	0	0	0	0	0	0
SKCHVU024 Senianske rybníky	0	0	0	0	0	0
SKCHVU015 Medzibodrožie	0	0	0	0	0	0
SKUEV0387 Beskyd	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SKUEV0016 Košariská	0	0	0	0	0	0
SKUEV0763 Horný tok Výravy	-1	-1	-1	-1	-2	-1
SKUEV0011 Svetlica	0	0	0	0	0	0
SKUEV0014 Lásky	0	0	0	0	0	0
SKUEV0049 Alúvium Rieky	0	0	-2	-2	0	0
SKUEV0386 Hostovické lúky	0	0	-1	-1	0	0
SKUEV0385 Pliškov	0	0	0	0	0	0
SKUEV0229 Bukovské vrchy	0	0	0	0	0	0
SKUEV0230 Makovica	0	0	0	0	0	0
SKUEV0063 Ublianka	0	0	0	0	0	0
SKUEV0209 Morské oko	0	0	-1	-1	0	0
SKUEV0006 Latorica	0	0	0	0	0	0
Územie Natura 2000	Hodnotenie významnosti vplyvu jednotlivých variantov					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A

SKUEV0205 Hubková	-1	-1	0	0	-1	-1
SKUEV0005 Drieňová	0	-1	0	0	0	-1
SKUEV0206 Humenská	-1	0	0	0	-1	0
SKUEV0050 Humenský Sokol	0	-1	0	0	-1	-1
SKUEV0250 Krivoštianka	-1	-1	0	0	-2	-1
SKUEV0231 Brekovský hradný vrch	0	0	0	0	0	0
SKUEV0235 Stretavka	-1	0	0	0	0	0
SKUEV0026 Raškovský luh	0	0	0	0	0	0
Počet území NATURA 2000 s významným negatívnym vplyvom zámeru (-2)	0	0	1	1	2	0
Počet území NATURA 2000 s mierne negatívnym vplyvom zámeru (-1)	8	8	6	6	6	8
Počet území NATURA 2000 s nulovým vplyvom zámeru (0)	19	19	20	20	19	19
Rozptyl	0,217	0,217	0,293	0,293	0,396	0,217
Štandardná odchýlka	0,465	0,465	0,542	0,542	0,629	0,465

Z území patriacich do sústavy Natura 2000 budú výstavbou a prevádzkou plynovodu pri všetkých hodnotených variantoch priamo dotknuté územia: SKCHVU011 Laborecká vrchovina, SKCHVU035 Vihorlatské vrchy, SKUEV0387 Beskyd, SKUEV0763 Horný tok Výravy, SKUEV0049 Alúvium Rieky, SKUEV0386 Hostovické lúky, SKUEV0209 Morské oko, SKUEV0205 Hubková, SKUEV0005 Drieňová, SKUEV0206 Humenská, SKUEV0050 Humenský Sokol, SKUEV0250 Krivoštianka, SKUEV0235 Stretavka. Ostatné územia sa nachádzajú mimo priamych a nepriamych vplyvov.

SKCHVU011 Laborecká vrchovina

Predpokladajú sa **priame vplyvy všetkých variantov** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov,
- odstránenie bylinnej, krovinej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- pedokompakcia – utlačanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

V nasledovnej tab. sú identifikované vplyvy na hlavné kritériové druhy CHVÚ.

Tab. 29 Vplyvy na hlavné kritériové druhy SKCHVU011 Laborecká vrchovina.

Vedecký názov druhu	Slovenský názov druhu	Dopad zámeru na druh
<i>Alcedo atthis</i>	rybárik riečny	Narušenie kolmých hlinených brehov, a tým aj hniezdných možností, vodných tokov, s ktorými sa trasa biotopu križuje.
<i>Aquila pomarina</i>	orol krikľavý	Vyrušovanie počas výstavby v hniezdnom prostredí (lesné biotopy) - dočasné a lokálne obmedzené vplyvy na lovné teritória v predhorí Laboreckej vrchoviny počas výstavby.
<i>Caprimulgus europaeus</i>	lelek lesný	Najväčšie ohrozenie pre hniezdiace populácie znamená odstraňovanie vegetačného krytu a deštrukcia vrchného pôdneho horizontu na mikrostanovištiach vhodných na hniezdenie a výchovu mláďat počas výstavby.
Vedecký názov druhu	Slovenský názov druhu	Dopad zámeru na druh
<i>Crex crex</i>	chriaštel poľný	Je ohrozovaný najmä úbytkom lúk, ich vysušovaním a

		intenzívnym obhospodarovaním - pri mechanizovanom kosení manipulačného pásu plynovodu sa zvýši mortalita jedincov.
<i>Dendrocopos leucotos</i>	ďateľ bielochrbtý	Na populáciu druhu bude mať negatívny vplyv najmä narušenie súvisiace bezprostredne s výrubom stromov a odstránením odumierajúceho a mŕtveho dreva v dotknutých lesných porastoch. Tento zásah vyvolá tiež lokálnu degradáciu a fragmentáciu hniezdnych a trofických biotopov.
<i>Dryocopus martius</i>	ďateľ čierny	Výrub starých stromov v súvislosti s výstavbou plynovodu zredukuje lokálne topické a trofické možnosti tohto druhu v bezprostrednom okolí.
<i>Ficedula parva</i>	muchárik červenohrdlý	Lokálny úbytok hniezdnych možností spôsobený výrubom starých stromov ako potenciálnych hniezdnych habitatov (prirodzené hniezdne dutiny). Redukcia a úspešné zmeny potravných biotopov (vegetačnej zložky i živočíšnej) v dôsledku priamej stavebnej činnosti (pedokompakcia, mikroklimatické zmeny, vysušovanie, antropicky podmienené zmeny v pôdnom profile, zmeny v druhovom zložení a časopriestorovej distribúcii edafónu) a tým tiež potravných ponuky.
<i>Lanius collurio</i>	strakoš červenochrbtý	Lokálny úbytok krovinatých biotopov s výskytom väčšieho hmyzu s dĺžkou tela nad 20 mm.
<i>Lullula arborea</i>	škvrnák stromový	Strata vhodných hniezdnych biotopov v priamej súvislosti so stavebnou činnosťou.
<i>Milvus milvus</i>	haja červená	Prechodné a časovo obmedzené vyrušovanie v lesnom prostredí.
<i>Picus canus</i>	žlna sivá	Výruby starých stromov v stavebnou činnosťou priamo zasiahnutých častiach lesných porastov - redukcia hniezdnych možností. Odstránenie odumretej drevnej hmoty a humusovej vrstvy spôsobí prechodné zníženie potravných základov (napr. likvidácia mravenísk), ktorá bude kompenzovaná zachovalými biotopmi v okolí manipulačného pásu.
<i>Sylvia nisoria</i>	penica jarabá	Lokálny úbytok krovinatých biotopov s výskytom väčšieho hmyzu nad 20 mm počas výstavby plynovodu a následného manažmentu manipulačného pásu (kosenie) po dokončení stavebných prác.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k záberu a fragmentácii časti lesných a nelesných biotopov, ktoré sú využívané kritériovými druhmi ako hniezdne a potravné biotopy, vzhľadom však na charakter navrhovanej činnosti, kedy sa vplyvy predpokladajú hlavne počas pomerne krátkeho obdobia výstavby je predpoklad postupnej obnovy časti poškodených biotopov a nepredpokladáme zásadné negatívne dopady na priaznivý stav kritériových druhov CHVÚ. Na zmiernenie negatívnych dopadov je v kap. C.IV uvedený zoznam opatrení, ktoré významným spôsobom prispievajú k minimalizácii negatívnych dopadov na CHVÚ a zároveň umožnia pomerne rýchlu obnovu poškodených častí biotopov. V CHVÚ je navrhované aj umiestnenie HPS v dvoch variantoch. HPS1 (pôvodný zámer), je lokalizovaná na TTP vo vzdialenosti cca 50 m od toku Výrava. HPS2 je lokalizovaná od HPS1 vo vzdialenosti cca 450 m severne a cca 150 m od toku Výrava na ploche TTP. Trvalý záber predstavuje pre obidva varianty cca 50 m x 150 m, z toho časť bude zastavaná. Z hľadiska možných vplyvov na CHVÚ sa tieto nepredpokladajú. Z hľadiska porovnania lokalizácií má mierne priaznivejšie umiestnenie HPS2.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno miernejšie vplyvy predpokladať pri variante V1A, V1, V3, V3A, mierne významnejšie pri variantoch V2A, V2.

SKCHVU035 Vihorlatské vrchy

Predpokladajú sa **priame vplyvy všetkých variantov** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov,
- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- pedokompakcia – utlačanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

V nasledovnej tab. sú identifikované vplyvy na hlavné kritériové druhy CHVÚ.

Tab.30 Vplyvy na hlavné kritériové druhy SKCHVU035 Vihorlatské vrchy.

Vedecký názov druhu	Slovenský názov druhu	Dopady zámeru na druh
<i>Circaetus gallicus</i>	hadia krátkoprstý	Výrub stromov v trase plynovodu a priame vyrušovanie v dôsledku pohybu a práce ťažkých mechanizmov počas vlastnej výstavby plynovodu.
<i>Dendrocopos medius</i>	ďateľ prostredný	Výrub starších stromov v lesných porastoch s prirodzenými hniezdnymi dutinami v trase plynovodu - redukcia hniezdných a dočasne i potravných možností.
<i>Otus scops</i>	výrik lesný	Výrub starých stromov s výskytom prirodzených dutín v kultúrnej krajine na trase budovaného plynovodu - redukcia hniezdných možností.
<i>Strix uralensis</i>	sova dlhochvostá	Redukcia hniezdných možností odstránením pahýľov vhodných na hniezdenie, predovšetkým v porastoch vyšších vekových tried v trase plynovodu.
<i>Jynx torquilla</i>	krutihlav hnedý	Dočasný zánik vhodných potravných biotopov. Po ukončení stavby ich opätovný sukcesný vývoj bude do značnej miery závislý od spôsobu a frekvencie údržby (kosenia) manipulačného pásu plynovodu.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k záberu a fragmentácii časti lesných a nelesných biotopov, ktoré sú využívané kritériovými druhmi ako hniezdne a potravné biotopy, vzhľadom však na charakter navrhovanej činnosti, kedy sa vplyvy predpokladajú hlavne počas pomerne krátkeho obdobia výstavby je predpoklad postupnej obnovy časti poškodených biotopov a nepredpokladáme zásadné negatívne dopady na priaznivý stav kritériových druhov CHVÚ. Na zmiernenie negatívnych dopadov je v kap. C.IV uvedený zoznam opatrení, ktoré významným spôsobom prispievajú k minimalizácii negatívnych dopadov na CHVÚ a zároveň umožnia pomerne rýchlu obnovu poškodených častí biotopov.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno miernejšie vplyvy predpokladať pri variante V3, V1, V3A, V1A, mierne významné negatívne vplyvy možno predpokladať pri variantoch V2, V2A.

SKUEV0387 Beskyd

Predpokladajú sa **priame vplyvy všetkých variantov** na predmetné územie:

- priamy záber cez biotopy Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy, Ls4 Lipovo – javorové sutinové lesy, Ls 1.3 Jaseňovo- jelšové podhorské lužné lesy,
- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,

- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- pedokompakcia – utláčanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno miernejšie vplyvy predpokladať pri variante V1, V2, V3, mierne významné vplyvy možno predpokladať pri variantoch V1A, V2A, V3A.

SKUEV0763 Horný tok Výravý

Predpokladajú sa **nepriame vplyvy variantov V1, V1A, V2, V2A, V3A** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

V prípade **variantu V3** sa predpokladajú **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy,
- dočasné znečistenie vodného toku,
- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- pedokompakcia – utláčanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k poškodeniu vyššie uvedeného biotopu, k čiastočnej regulácii koryta, čím sa predpokladá trvalý vplyv na jeho priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne vplyvy predpokladať pri variantoch V1, V1A, V2, V2A, V3A, významné vplyvy na priaznivý stav biotopu možno predpokladať pri variante V3.

SKUEV0049 Alúvium Rieky

Pri variantoch **V1, V1A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V2, V2A** sa predpokladajú **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach,
- dočasné znečistenie vodného toku,
- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- pedokompakcia – utlačanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k poškodeniu vyššie uvedeného biotopu, k čiastočnej regulácii koryta, čím sa predpokladá trvalý vplyv na jeho priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno významné vplyvy na priaznivý stav biotopu možno predpokladať pri variantoch V2, V2A. Ostatné varianty sú bez priamy a nepriamych vplyvov.

SKUEV0386 Hostovické lúky

Pri variantoch **V1, V1A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V2, V2A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne vplyvy predpokladať pri variantoch V2, V2A. Varianty V1, V1A, V3, V3A, sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0209 Morské oko

Pri variantoch **V1, V1A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V2, V2A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne vplyvy predpokladať pri variantoch V2, V2A. Varianty V1, V1A, V3, V3A, sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0205 Hubková

Pri variantoch **V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1, V1A, V3, V3A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,

- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne vplyvy predpokladať pri variantoch V1, V1A, V3A, mierne vyššie pri V3. Varianty V2, V2A sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0005 Drieňová

Pri variantoch **V1, V2, V2A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variante V1A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne vplyvy predpokladať pri variante V1A. Varianty V1, V2, V2A, V3, V3A, sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0206 Humenská

Pri variantoch **V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1A, V3A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

V prípade **variantov V1, V3**, sa predpokladajú **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy,
- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- pedokompakcia – utlačanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne vplyvy predpokladať pri variantoch V1, V3. Varianty V1A, V2, V2A, V3A sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0050 Humenský Sokol

Pri variantoch **V1, V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1A, V3, V3A** sa predpokladajú **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Pi5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch, Tr1 Suchomilné travinnobylinné a krovínové porasty na vápnom substráte, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy,
- odstránenie bylinnej, krovínovej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- pedokompakcia – utláčanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území, najcennejšie biotopy v rámci NPR ostajú zachované.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne významné vplyvy predpokladať pri variantoch V1A, V3, V3A. V prípade nevyhnutnosti zásahu do územia SKUEV0050 Humenský sokol, si vzhľadom na cennosť územia vyžaduje pokládka plynovodu minimalizovať šírku manipulačného pásu, pod dohľadom environmentálneho dozoru, pre minimalizáciu ovplyvnenia a zásahu do biotopov. Varianty V1, V2, V2A sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0250 Krivošťianka

Pri variantoch **V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1, V1A, V3, V3A** sa predpokladajú **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy cez ekotonálne pásmo,
- odstránenie bylinnej, krovínovej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- pedokompakcia – utláčanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území, najcennejšie biotopy v rámci NPR ostánú zachované.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne negatívne vplyvy predpokladať pri variantoch V1, V1A, V3A, významný negatívny vplyv pri variante V3. Varianty V2, V2A sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

SKUEV0235 Stretavka

Pri variantoch **V1A, V2, V2A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantu V1**, sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Z hľadiska porovnania negatívnych dopadov jednotlivých variantov možno mierne negatívne vplyvy predpokladať pri variante V1. Varianty V1A, V2, V2A, V3, V3A, sú bez priamych a nepriamych vplyvov.

Údaje o nepriamych vplyvoch navrhovanej činnosti na predmetné územia NATURA 2000

Vzhľadom na negatívne zásahy do biotopov národného a európskeho významu v trase navrhovaného plynovodu sa predpokladajú aj nepriame vplyvy, ktoré sa prejavajú prakticky na väčšine území NATURA 2000 tým, že dôjde k ovplyvneniu viacerých biotopov a lokalít nachádzajúcich sa v blízkosti trasy plynovodu, príp. v blízkosti prepravných trás, ktoré sú významné z botanického, ekologického i zoologického hľadiska (hniezdiská, migrácie a odpočinkové miesta živočíchov).

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- dočasné prerušenie a obmedzenie migračných ciest živočíchov, čiastočné narušenie migračných koridorov zveri ovplyvní aj migráciu zo vzdialenejších území a teda aj území NATURA 2000,
- narušenie biotopov, narušením biotopov národného a európskeho významu, čiastočným odstránením brehových porastov dôjde k fragmentácii biotopov, čo má za následok zmenšenie potenciálnych území pre výskyt týchto biotopov a druhov viazaných na ne, s vplyvmi na genofond a biodiverzitu širšieho územia, teda aj území NATURA 2000,
- narušenie biotopov s výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov vedie k ovplyvneniu početnosti v rámci metapopulácií, čo celkovo vplyva negatívne na kvalitatívne i kvantitatívne parametre populácií jednotlivých druhov v širšom území,
- zranenia a mortalita živočíchov spôsobené stavebnými mechanizmami počas výstavby – najmarkantnejší vplyv na malé terestrické a subterestrické stavovce (napr. obojživelníky, plazy, drobné zemné cicavce) a pri málo pohyblivých až sedentárnych formách bezstavovcov (mikro-, mezo- až makroedafón) a ich vývojových štádiách,
- dočasné ovplyvnenie vodných živočíchov z dôvodu znečistenia vody splachmi zeminy a zvrátením častíc,
- narušenie lokalít mokradového charakteru, odstránenie časti brehových porastov ako i zásahy do biotopov a výrubu drevín majú vplyv na narušenie miestnej mikroklimy,
- narušenie pôdnej humusovej vrstvy, odstraňovanie časti brehových porastov, vstup mechanizácie v plánovanej trase plynovodu, ako aj dočasné i trvalé zábery pôdy na

zriadenie stavenísk a prístupových komunikácií otvárajú cestu šírenia druhov expanzívnych a inváznych, ktoré sa veľmi rýchlo šíria do prirodzených biotopov a nenávratne vplyvajú na biodiverzitu širšieho územia, teda aj území NATURA 2000,

- redukcia rozlohy biotopov, ich fragmentácia (narušenie habitatovej konektivity) a zmeny fyzikálnych faktorov (napr. teploty, vlhkosti, svetla, hluku, resp. kvality biotopu) môžu ovplyvniť etologické prejavy, prežívanie, plodnosť a reprodukčnú úspešnosť živočíšnych druhov s vyššou vagilitou, ktoré majú reprodukčné lokality na susediacich územiach NATURA 2000 a ktoré na dotknuté územie migrujú za potravou, majú tu svoje zimoviská a pod.

Na zmiernenie vyššie uvedených priamych a nepriamych negatívnych vplyvov bol navrhnutý zoznam opatrení uvedených v kap. C.IV, ktorých dodržiavanie je predpokladom zachovania priaznivého stavu druhov a biotopov území NATURA 2000.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Vplyvy na chránené územia NATURA 2000 počas prevádzky plynovodu a technických zariadení možno obmedziť na údržbu pásu v šírke 10 m v trase plynovodu, ktorá spočíva v odstránení náletových drevín a krovín v tomto páse. Frekvencia týchto prác je realizovaná 2-5 ročných intervaloch. Vplyvy počas prevádzky sú identické vplyvom na faunu, flóru a biotopy, ktoré sú podrobne popísané v kap. C.III.7. Vplyvy na integritu a koherenciu území NATURA 2000 počas obdobia prevádzky nepredpokladáme. Z najvýznamnejších možno spomenúť napr.:

- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže počas údržby manipulačného pásu,
- vplyv hluku a prašnosti, počas údržby manipulačného pásu,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií, počas údržby manipulačného pásu,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Na minimalizáciu vplyvov týchto prác bude potrebné výruby drevín v CHVÚ vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (VIII. – XII.), výrub drevín mimo CHVÚ (napr. brehové porasty, dreviny rastúce mimo lesné porasty) je nutné realizovať mimo vegetačné obdobie rastlín, ktoré pokrýva aj obdobie hniezdenia vtákov a vyvážania mláďat ostatných druhov živočíchov tzn. v období VIII. – II. Pri výruboch preferovať ručné odstraňovanie drevinnej vegetácie, do motorových píl používať ekologicky odbúrateľné mazadlá do píl. Pravidelne sledovať prejavy erózie, zosuvov svahov, šírenia inváznych druhov hlavne v prvých rokoch po výstavbe, kým nedôjde k pokrytiu obnažených plôch vegetáciou. V prípade zistenia prejavov erózie príp. zosuvov svahov treba vykonať opatrenia aby k uvedenej činnosti nedochádzalo. V prípade zistenia inváznych druhov rastlín bude potrebné kontaktovať ŠOP SR, ktorá má príslušné územie v správe a na základe jej pokynov realizovať opatrenia na odstránenie inváznych druhov.

Porovnanie variantov z hľadiska negatívnych vplyvov počas prevádzky, sú identické ako v etape výstavby.

Hodnotenie vplyvov plánovanej činnosti na integritu území sústavy NATURA 2000 v riešenom území

Pojem integrity vyjadruje mieru celistvosti a funkčnosti. Pod pojmom integrity územia rozumieme celistvosť ekologickej štruktúry a funkcií územia v rámci celého hodnoteného územia alebo komplexu biotopov či populácií vybraných druhov, ktoré sú predmetom záujmu (ochrany). Podmienkou tejto funkčnosti je optimálne priestorové usporiadanie a prepojenie jednotlivých prvkov. Územie má vysoký stupeň integrity ak je v ňom realizovaný vysoký potenciál pre naplnenie cieľov ochrany, pokiaľ sa udržiava schopnosť samovoľného zotavenia a samovoľnej obnovy a pokiaľ je potrebné minimálne množstvo vonkajších zásahov (napr. vo forme manažmentu). Pri hodnotení ovplyvnenia integrity sa vychádza z cieľov ochrany územia. Hodnotí sa jednak spojitosť (*koherencia*) celkovej sústavy NATURA 2000 a jednak celistvosť (*integrita*) jednotlivých dotknutých území sústavy NATURA 2000.

Navrhovaná činnosť priamo alebo nepriamo zasahuje do území patriacich do sústavy NATURA 2000: SKCHVU011 Laborecká vrchovina, SKCHVU035 Vihorlatské vrchy, SKUEV0387 Beskyd, SKUEV0763 Horný tok Výrav, SKUEV0049 Alúvium Rieky, SKUEV0386 Hostovické lúky, SKUEV0209 Morské oko, SKUEV0205 Hubková, SKUEV0005 Drieňová, SKUEV0206 Humenská, SKUEV0050 Humenský Sokol, SKUEV0250 Krivoštianka, SKUEV0235 Stretavka. Ostatné územia sa nachádzajú mimo priamych a nepriamych vplyvov. Z uvedených území má navrhovaná činnosť významný negatívny vplyv pri území SKUEV0763 Horný tok Výrav vo variante V3, pri území SKUEV0049 Alúvium Rieky pri variante V2, V2A, pri území SKUEV0250 Krivoštianka pri variante V3.

Počas výstavby dôjde k redukcii potravných a reprodukčných biotopov živočíchov, lokálnym zmenám habitatových podmienok, stavebnému ruchu a vyrušovaniu živočíchov, predpoklad je ruderalizácie biotopov – všetko ide o vplyvy viazané na pomerne krátke obdobie výstavby v trvaní 6-8 týždňov na úsek stavby, bez trvalej prítomnosti vizuálneho impaktu stavby v krajine, trvalej prítomnosti človeka po ukončení výstavby, a pri dodržaní navrhnutých opatrení nie je predpoklad zásadného ovplyvnenia integrity území sústavy NATURA 2000.

Hodnotenie vplyvov na koherenciu sústavy NATURA 2000

Koherencia (súvislosť, spojitosť) je ekologická prepojenosť území umožňujúca zachovanie typov prirodzených biotopov, druhov a biotopov druhov. Ide o zachovanie krajinných štruktúr umožňujúcich migráciu živočíchov a šírenie rastlín a biotopov medzi územiami NATURA 2000. Hodnotia sa prvky, ktoré sú charakterom svojej lineárnej a súvislej štruktúry (napr. ÚSES) alebo svojou funkciou tzv. „stepping stones“ dôležité pre migráciu, rozptýlenie a genetickú výmenu voľne žijúcich druhov.

Realizáciou navrhovanej činnosti, ako aj jej prevádzkou nebudú nijakým spôsobom dotknuté funkcie území NATURA 2000. Navrhovaná činnosť bude vedená pod povrchom zeme a nebude predstavovať prekážku na migračných cestách a nenaruší ich kontinuitu.

Z vyššie uvedených dôvodov koherencia sústavy NATURA 2000 a jednotlivých populácií druhov a typov biotopov komunikujúcich medzi jednotlivými územiami nebude narušená. S ohľadom na ekologické nároky, akčný rádius, teritóriá a migračnú schopnosť jednotlivých druhov, ktorých biotopy sú predmetom ochrany území NATURA 2000, môžeme konštatovať že výstavba a prevádzka stavby zachová priestorové prepojenia sústavy NATURA 2000 a nebude mať negatívne vplyvy na koherenciu území NATURA 2000.

Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov

V širšom riešenom území je navrhovaná trasa diaľnice D1 úsek Budimír – št. hranica SR/Ukrajina, ktorú pretínajú všetky posudzované varianty. Vzhľadom na to, že v úseku, kde varianty pretínajú navrhovanú diaľnicu sa nenachádza žiadne chránené územie národnej ani

európskej sústavy chránených území NATURA 2000 nie je predpoklad vzniku kumulatívnych vplyvov s negatívnym dopadom na uvedené územia.

Porovnanie vplyvov variantov na územia sústavy NATURA 2000

Napriek výberu trás tak, aby ovplyvnili územia NATURA 2000 v čo najmenšej miere, nie je možné trasu trasovať tak, aby sa vylúčili vplyvy na NATURA 2000 územia v severnej časti územia. Odporúča sa jednotlivé varianty kombinovať tak, aby v čo najmenšej miere prechádzali územiami NATURA 2000. Z hodnotenia vplyvov (Pčolová, Hlôška, 2015) na územia európskej sústavy chránených území NATURA 2000 možno konštatovať pri variantoch V1A, V1, V3A vplyvy s nulovým negatívnym vplyvom až mierne negatívnym vplyvom. Mierne negatívne vplyvy až významné negatívne vplyvy možno predpokladať pri variantoch V2, V2A, V3. Najoptimálnejšie je navrhované nasledovné trasovanie: bod napojenia C, pokračuje variantom 2A, pod obcou Výrava napojenie na variant 1A, pri obci Chlmec napojenie na variant 1 poza Chlmec, a napojenie na variant 1A. V prípade nevyhnutnosti trasovania pri obci Chlmec vo variante V1A a zásahu do južného okraja územia SKUEV0050 Humenský sokol, si vzhľadom na cennosť územia vyžaduje pokládka plynovodu minimalizovať šírku manipulačného pásu, pod dohľadom environmentálneho dozoru, pre minimalizáciu ovplyvnenia a zásahu do biotopov.

Územia NATURA 2000 na území Poľska

V kontakte s riešeným územím boli identifikované 3 územia NATURA 2000 ležiace na území Poľska. Navrhovaná činnosť do území priamo nezasahuje, najbližšie územiám NATURA 2000 sa nachádzajú posudzované body napojenia A, B, C. Ide o nasledovné územia:

PLH180014 Ostoja Jásłiska

Predmetom ochrany sú zachovalé lesné spoločenstvá, s prevahou buka a javora horského s výskytom veľkých predátorov, vlka, medveďa, rysa. Dôležité útočisko fauny lesa s veľkými predátormi: medveď, vlk a rys. Z obojživelníkov sa tu vyskytujú početné populácie druhu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Unikátny je výskyt vzácných druhov bezstavovcov, ako plocháč červený, *Rhysodes sulcatus*. Na jaskyne sú viazané viaceré druhy netopierov. Oblasť sa vyznačuje bohatou faunou vtákov, najmä dravcov. Cez územie vedie dôležitá migračná cesta vtákov. Z rastlínstva je vzácny výskyt druhu bahnička kranská (*Eleocharis carniolica*).

Najbližšie sa nachádza bod napojenia „A“ vo vzdialenosti cca 900 m južne od chráneného územia, bod „B“ cca 1130 m JZ od chráneného územia a bod „C“ cca 1500 m JZ od chráneného územia.

PLB180002 Beskid Niski

Jedná sa o prechodnú oblasť Západných a Východných Karpát. Územie je tvorené lesnými spoločenstvami bukovojedľových lesov, v nižších polohách dubovohrabových lesov a lužných lesov s prevahou jelše, charakteristický je výskyt tisu (*Taxus baccata*) a smrekovca (*Larix decidua*). Z botanického hľadiska je významný výskyt biotopov s početnými populáciami vstavačovitých rastlín. Vyskytujú sa tu veľké šelmy – vlk, medveď, rys, z vtákov orol krikľavý, orol skalný, myšiak obyčajný, výr skalný, tetrov, sova dlhochvostá, početne sa tu vyskytujú aj obojživelníky a plazy, z bezstavovcov vzácné druhy motýľov ako jasoň chochlačkový.

Najbližšie sa nachádza bod napojenia „A“ vo vzdialenosti cca 140 m južne od chráneného územia, bod „B“ cca 480 m južne od chráneného územia a bod „C“ cca 980 m južne od chráneného územia.

PLC180001 Bieszczady

Územie je typické výskytom pôvodných lesných spoločenstiev s prevládajúcim bukom, s výskytom veľkých šeliem – vlk, medveď, rys, zubra európskeho. Typický je aj výskyt teplomilnej užovky stromovej.

Najbližšie sa nachádza bod napojenia „C“ vo vzdialenosti cca 1360 m severne od chráneného územia, bod „B“ cca 1860 m severne od chráneného územia a bod „A“ cca 2210 m severne od chráneného územia. Samotné trasy sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 825 m v údolí toku Výrava.

Hodnotenie vplyvov na územia NATURA 2000 na území Poľska

Nepredpokladá sa cezhraničný vplyv na územia NATURA 2000, nakoľko sa na území Poľska nachádzajú vo väčšej vzdialenosti od plánovanej činnosti.

Predpokladá sa však vplyv na lesné porasty mimo území NATURA 2000:

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,
- vplyv hluku a prašnosti,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Vplyvy počas prevádzky sa predpokladajú najmä v období údržby pásu bez drevinnej vegetácie v šírke max. 10 m v trase plynovodu:

- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže,
- vplyv hluku a prašnosti,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Pri dodržiavaní navrhovaných opatrení (C.IV) nie je predpoklad významných vplyvov na územia NATURA 2000 na území Poľska.

OSTATNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA**VPLYVY POČAS VÝSTAVBY**

Ostatné chránené územia sa nachádzajú vo vzdialenosti od 1,26 km do 3,86 km (tab. 31). najbližšie navrhovanej činnosti sa nachádza mokrad' národného významu – Hostovické lúky. Územie zároveň predstavuje PR a ÚEV a podrobnejší popis vplyvov na toto územie je popísaný v kap. C.III.9. Realizáciou navrhovanej činnosti možno očakávať len nepriame vplyvy na územie, ktoré je možné minimalizovať dodržaním navrhnutých opatrení (C.IV).

Vzhľadom na vzdialenosti navrhovanej činnosti od ostatných chránených území nie je predpoklad priamych ani nepriamych negatívnych dopadov na predmet ich ochrany.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Vzhľadom na vzdialenosti navrhovanej činnosti nie je predpoklad priamych ani nepriamych negatívnych dopadov na ostatné chránené územia identifikované v riešenom území.

Tab.31 Prehľad ostatných chránených území v riešenom území.

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s chránenými územiami					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
Mokrad' medzinárod. významu - Latorica	2,97 km JZ od CHÚ	2,19 km JZ od CHÚ	2,97 km JZ od CHÚ	2,19 km JZ od CHÚ	2,97 km JZ od CHÚ	2,19 km JZ od CHÚ
Mokrad' národného významu – Hostovické lúky	---	---	380 m SV od CHÚ	380 m SV od CHÚ	---	---
Karpatské bukové pralesy Stuzica	---	---	3,11 km Z od CHÚ	3,14 km Z od CHÚ	---	---
Karpatské bukové pralesy Havešová	---	---	3,86 km JZ od CHÚ	3,86 km JZ od CHÚ	---	---
Karpatské bukové pralesy Vihorlat	---	---	1,46 km JZ od CHÚ	1,26 km JZ od CHÚ	---	---
Biosférická rezervácia Východné Karpaty	---	---	1,75 km Z od CHÚ	1,57 km Z od CHÚ	---	---

Chránené druhy

Vplyvy na chránené druhy sú popísané v kap. C.III.7 a C.III.9. Pri dodržaní navrhovaných opatrení uvádzaných v kap. C.IV nie je predpoklad významného ohrozenia populácií chránených druhov živočíchov, rastlín a biotopov v riešenom území tak počas výstavby ako aj počas prevádzky.

Chránené stromy

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

V riešenom území sa nenachádza žiadny chránený strom vyhlásený v zmysle § 49 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. Najbližšie navrhovanej činnosti sa nachádzajú nasledovné chránené stromy:

k.ú. Dúbrava

- Vejmutovka v Dúbrave – trasa plynovodu variant V2 a V2A prechádza vo vzdialenosti cca 800 m.
- Ľaliovník v Dúbrave – trasa plynovodu variant V2 a V2A prechádza vo vzdialenosti cca 760 m.
- Dub v Dúbrave – trasa plynovodu variant V2 a V2A prechádza vo vzdialenosti cca 750 m.

k.ú. Tibava

- Platan v Tibave – trasa plynovodu variant V2 prechádza vo vzdialenosti cca 600 m.
- Moruša v Tibave – trasa plynovodu variant V2 prechádza vo vzdialenosti cca 740 m.

Vzhľadom na vzdialenosti navrhovanej činnosti nie je predpoklad priamych ani nepriamych negatívnych dopadov na chránené stromy v riešenom území počas celého obdobia prípravy a samotnej výstavby. Ostatné chránené stromy sa nachádzajú vo vzdialenosti väčšej ako 1200 m od trás posudzovaných variantov. Z hľadiska porovnania variantov sú jednotlivé varianty rovnocenné.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Vzhľadom na vzdialenosti navrhovanej činnosti nie je predpoklad priamych ani nepriamych negatívnych dopadov na chránené stromy v riešenom území počas celého obdobia prevádzky.

10 VPLYVY NA ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

ÚSES je štruktúra funkcií tvorených biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami v jednotlivých hierarchických úrovniach. Je dôležité poznať aký vplyv má navrhovaná činnosť najmä na jednotlivé funkcie prvkov ÚSES a na integritu ich funkcie ako ekologickej siete. Táto slúži najmä na prenos genetických informácií a zabránenie fragmentácii a izolácii jednotlivých populácií a súčasne aj ako základná štruktúra ekologickej stability krajiny.

Posudzovaná činnosť prechádza viacerými prvkami ÚSES, ktoré sú uvedené v tab. 32. Do prehľadu boli zaradené všetky prvky ÚSES do vzdialenosti 5 km od navrhovanej činnosti. Pri vyhodnocovaní vplyvov a porovnania variantov bol kladený dôraz na funkčnosť prvkov ÚSES, ich celistvosť, prepojenosť a prírodovednú hodnotu. Každý priamy, príp. nepriamy zásah znižuje alebo inak mení hodnotu funkcie daného prvku ÚSES. Preto je nevyhnutné pri každom prieniku navrhovanej trasy cez prvky ekologickej siete poznať túto primárnu funkciu a prijať technické opatrenia, ktoré minimalizujú vplyv na ekologickú funkciu daného prvku ÚSES. Trasy plynovodu boli navrhované tak, aby sa v max. nožnej miere vyhli prvkom ÚSES, čo však vzhľadom na líniový charakter navrhovanej činnosti a rozmiestnenie prvkov ÚSES nebolo vždy možné.

Tab.32 Prehľad prvkov ÚSES v riešenom území

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s prvkami ÚSES					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
NRBc Palotská jedlina	1,79 km J od Bc	2,24 km J od Bc	1,79 km J od Bc	1,79 km J od Bc	1,79 km J od Bc	1,48 km J od Bc
RbC Pramenisko Výravy	v km 0,76-2,89 pretína Bc v dĺžke 2,13 km	v km 0,33-2,57 pretína Bc v dĺžke 2,24 km	v km 0,76-2,89 pretína Bc v dĺžke 2,13 km	v km 0,75-2,97 pretína Bc v dĺžke 2,22 km	v km 0,76-2,89 pretína Bc v dĺžke 2,13 km	v km 1,13-3,32 pretína Bc v dĺžke 2,19 km
RbC Beskyd	4,32 km JZ od Bc	4,32 km JZ od Bc	4,32 km JZ od Bc	4,32 km JZ od Bc	4,32 km JZ od Bc	4,32 km JZ od Bc
GP Veľká Výrava	100 m V od GP	20 m V od GP	100 m V od GP	20 m V od GP	100 m V od GP	20 m V od GP
RbC Hlboké	---	---	4,12 km JZ od Bc	4,12 km JZ od Bc	---	---
RbC Štrop	5,33 km Z od Bc	5,33 km Z od Bc	2,73 km V od Bc	2,73 km V od Bc	6,16 km Z od Bc	6,16 km Z od Bc
RbC Závozy	0,79 km SZ od Bc	0,79 km SZ od Bc	1,28 km SV od Bc	1,28 km SV od Bc	1,27 km SZ od Bc	0,85 km SZ od Bc
RbC Alúvium Udavy pod Papínom	4,46 km Z od Bc	4,46 km Z od Bc	6,45 km V od Bc	6,45 km V od Bc	5,40 km Z od Bc	5,40 km Z od Bc
RbC Kotová	1,72 km JV od Bc	1,72 km JV od Bc	---	---	1,17 km V od Bc	1,17 km V od Bc
RbC Stavenec	---	---	2,54 km Z od Bc	2,54 km Z od Bc	---	---
RbC Brusné a Dzedovo	---	---	1,05 km SV od Bc	1,25 km SV od Bc	---	---
RbC Maguriča	---	---	152 m Z od Bc	305 m JZ od Bc	---	---
RbC Veľký Brusný	---	---	1,40 km Z od Bc	1,86 km Z od Bc	---	---
NRBc Vihorlatský prales	---	---	1,57 km V od Bc	1,36 km V od Bc	---	---

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s prvkami ÚSES					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
RBc Brusný potok-Markov	---	---	1,31 km JZ od Bc	1,31 km JZ od Bc	---	---
RBc Starý Koňuš	---	---	v km 69,50-75,00 vo vzdialenosti 50-550 m od Bc	v km 68,50-74,00 vo vzdialenosti 50-550 m od Bc	---	---
RBc Park v Sobraneckých kúpeľoch	---	---	3,11 km JV od Bc	3,76 km JV od Bc	---	---
RBc Veľká lúka	---	---	2,34 km V od Bc	0,62 km J od Bc	---	---
NRBc Senné rybníky	4,68 km Z od Bc	4,68 km Z od Bc	3,70 km J od Bc	2,98 km JV od Bc	2,04 km JZ od Bc	3,20 km JZ od Bc
RBc Les Sekera – Čonkáš	2,99 km JZ od Bc	3,80 km J od Bc	2,76 km JV od Bc	3,60 km JV od Bc	450 m Z od Bc	360 m JZ od Bc
RBc Olšiny	5,86 km JZ od Bc	6,27 km Z od Bc	3,49 km JV od Bc	4,03 km JV od Bc	2,34 km Z od Bc	3,23 km JZ od Bc
RBc Ortov	v km 98,27-98,83 pretína Bc v dĺžke 110 m	2,11 km JZ od Bc	v km 109,45-110,39 pretína Bc v dĺ. 940 m	220 m SZ od Bc	v km 100,94-101,88 pretína Bc v dĺ. 940 m	2,11 km JZ od Bc
NRBc Latorický luh	1,34 km SV od Bc	595 m V od Bc	1,34 km SV od Bc	595 m V od Bc	1,34 km SV od Bc	595 m V od Bc
RBc Spodný les	990 m SV od Bc	620 m SV od Bc	---	---	4,24 km SV od Bc	3,97 km SV od Bc
RBc Dolný les	v km 88,44-88,98 pretína Bc v dĺžke 540 m	40 m Z od Bc	---	---	1,27 km V od Bc	668 m V od Bc
RBc Biela hora	4,58 km Z od Bc	4,58 km Z od Bc	---	---	4,62 km SZ od Bc	5,25 km SZ od Bc
RBc Alúvium Laborca pri Udavskom	v km 35,58-37,40 pretína Bc v dĺžke 1,82 km	45 m Z od Bc	---	---	v km 36,14-37,90 pretína Bc v dĺžke 1,76 km	45 m Z od Bc
RBc Rebiaková	944 m Z od Bc	944 m Z od Bc	---	---	795 m Z od Bc	795 m Z od Bc
RBc Veľká	v km 40,42-40,78 pretína Bc v dĺžke 360 m	v km 39,55-40,14 pretína Bc v dĺžke 590 m	---	---	v km 40,78-41,27 pretína Bc v dĺžke 490 m	v km 41,04-41,52 pretína Bc v dĺžke 480 m
RBc Alúvium Cirochy	1,59 km Z od Bc	1,28 km Z od Bc	---	---	1,59 km Z od Bc	1,28 km Z od Bc
RBc Sútok Cirochy a Laborca	v km 41,67-43,05 pretína Bc v dĺžke 1,38 km	50 m SV od Bc	---	---	v km 41,95-44,30 pretína Bc v dĺžke 2,35 km	50 m SV od Bc
RBc Alúvium Laborca pod Humenným	2,77 km V od Bc	---	---	---	2,77 km V od Bc	---
NRBc Humenské vrchy	v km 44,88-47,68 51,43-52,44 pretína Bc v dĺžke 3,81 km	v km 42,97-43,67 49,80-50,87 pretína Bc v dĺžke 1,77 km	---	---	v km 45,24-48,58 49,29-51,22 pretína Bc v dĺžke 5,27 km	v km 44,13-45,12 50,92-51,99 pretína Bc v dĺžke 2,06 km
RBc Lúky pod Porúbkou	2,41 km J od Bc	2,87 km SZ od Bc	---	---	3,11 km SZ od Bc	2,87 km SZ od Bc
NRBc Viniansky hradný vrch-Senderov-Šútová	4,01 km Z od Bc	4,58 km Z od Bc	---	---	4,12 km Z od Bc	5,10 km Z od Bc

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s prvkami ÚSES					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
NRBk Nízke Beskydy	v km 2,79-4,03 v km 7,46-8,45 pretína Bk v dĺžke 2,23 km	v km 2,44-3,64 v km 7,09-8,07 pretína Bk v dĺžke 2,18 km	v km 2,79-4,03 v km 7,46-8,45 pretína Bk v dĺžke 2,23 km	v km 2,86-4,05 v km 7,71-8,72 pretína Bk v dĺžke 2,20 km	v km 2,79-4,03 v km 7,46-8,45 pretína Bk v dĺžke 2,23 km	v km 3,20-4,40 v km 8,07-9,08 pretína Bk v dĺžke 2,21 km
NRBk Vihorlat - Poloniny	---	---	v km 39,79-48,62 pretína Bk v dĺžke 7,55 km	v km 39,57-47,93 pretína Bk v dĺžke 7,14 km	---	---
NRBk Vihorlatský prales-Senné rybníky-Latorica	v km 83,49-92,39 pretína Bk v dĺžke 8,90 km	v km 81,92-91,22 pretína Bk v dĺžke 9,30 km	1,54 km V od Bk	1,10 km J od Bk	v km 90,96-97,07 pretína Bk v dĺžke 6,11 km	v km 83,73-85,33 v km 88,51-91,23 pretína Bk v dĺžke 4,32 km
NRBk Vihorlatské vrchy	1,98 km SZ od Bk	1,98 km SZ od Bk	---	---	2,22 km SZ od Bk	1,98 km SZ od Bk
RBk Laborec	v km 25,96-27,26 v km 31,52-31,81 v km 34,72-35,70 v km 37,43-37,61 v km 59,26-60,60 pretína Bk v dĺžke 4,09 km	v km 25,17-25,79 v km 30,83-31,06 v km 34,00-36,10 v km 57,25-59,10 pretína Bk v dĺžke 4,80 km	---	---	v km 26,04-26,68 v km 35,86-36,17 v km 37,90-38,06 v km 60,00-61,24 v km 82,74-84,23 pretína Bk v dĺžke 3,84 km	v km 26,42-27,05 v km 36,20-38,46 v km 58,62-60,46 pretína Bk v dĺžke 4,73 km
RBk Gazdorán-Stavenec-Závozy	v km 12,87-14,27 pretína Bk v dĺžke 1,40 km	v km 12,09-13,50 pretína Bk v dĺžke 1,41 km	v km 26,65-28,58 pretína Bk v dĺžke 1,93 km	v km 26,77-28,70 pretína Bk v dĺžke 1,93 km	v km 13,17-14,50 pretína Bk v dĺžke 1,33 km	v km 13,09-14,82 pretína Bk v dĺžke 1,73 km
RBk Výrava	v km 14,37-15,62 v km 17,13-18,27 v km 23,07-25,94 pretína Bk v dĺžke 5,26 km	v km 13,60-14,85 v km 16,36-17,50 v km 22,26-25,13 pretína Bk v dĺžke 5,26 km	v km 8,60 je v kontakte s Bk	v km 8,90 je v kontakte s Bk	v km 11,92-13,16 v km 17,46-26,03 pretína Bk v dĺžke 9,09 km	v km 17,78-20,59 v km 21,78-26,40 pretína Bk v dĺžke 6,71 km
RBk Udava	v km 37,91-38,84 pretína Bk v dĺžke 0,93 km	v km 37,14-38,05 pretína Bk v dĺžke 0,91 km	---	---	v km 38,39-38,99 pretína Bk v dĺžke 0,60 km	v km 38,67-39,26 pretína Bk v dĺžke 0,59 km
RBk Ptava	v km 50,00-50,93 pretína Bk v dĺžke 0,93 km	v km 47,78-48,52 pretína Bk v dĺžke 0,74 km	---	---	10 m Z od Bk	v km 48,88-49,62 pretína Bk v dĺžke 0,74 km
RBk Ortov – Latorický luh	v km 95,91-97,28 pretína Bk v dĺžke 1,37 km	v km 94,52-96,94 pretína Bk v dĺžke 2,42 km	1,56 km V od Bk	v km 105,1-108,4 pretína Bk v dĺžke 2,11 km	1,56 km V od Bk	v km 95,69-98,11 pretína Bk v dĺžke 2,42 km
RBk Uh	---	---	v km 102,80-103,42 pretína Bk v dĺžke 0,62 km	v km 97,14-97,91 pretína Bk v dĺžke 0,77 km	---	---
RBk kanál Veľké Revišťa - Bežovce	---	---	v km 96,16-102,80 prechádza 50 m J od Bk	v km 88,23-88,87 pretína Bk v dĺžke 0,64 km	---	---

Názov	Priamy / nepriamy kontakt navrhovaných trás s prvkami ÚSES					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
RBk Jaseňovský vrch	---	---	v km 71,91-74,13 pretína Bk v dĺžke 2,22 km	v km 70,91-73,13 pretína Bk v dĺžke 2,22 km	---	---
RBk Ubľanka	---	---	2,78 km Z od Bk	2,78 km Z od Bk	---	---
RBk Cirocha	---	v km 40,82-41,11 pretína Bk v dĺžke 290 m	v km 41,00-42,28 pretína Bk v dĺžke 1,28 km	v km 40,28-41,44 pretína Bk v dĺžke 1,16 km	---	v km 42,17-42,46 pretína Bk v dĺžke 290 m
RBk Pčolinka	---	---	v km 29,48-30,95 v km 32,51-33,81 v km 37,19-38,04 pretína Bk v dĺžke 3,62 km	v km 29,62-31,06 v km 32,63-35,12 v km 36,07-37,12 pretína Bk v dĺžke 4,98 km	---	---

VPLYVY V PRIEBEHU VÝSTAVBY

Navrhovaná trasa plynovodu vo variantoch V1, V1A, V2, V2A, V3, V3A pretína niekoľko prvkov ÚSES (prehľad prvkov ÚSES a vzdialenosť od navrhovanej trasy, resp. priamy zásah do územia je uvedený v prehľadnej tab. 32). Čo sa týka technického zariadenia plynovodu, tieto sú navrhované mimo prvkov ÚSES.

Všeobecne možno konštatovať, že negatívne prejavy obdobia výstavby na prvky ÚSES sú identické s negatívnymi vplyvmi popisovanými pri hodnotení vplyvov na faunu a flóru a biotopy. Za účelom minimalizácie negatívnych dopadov počas výstavby boli navrhnuté opatrenia uvedené v kap. C.IV (Biota).

V nasledovnom prehľade sú popisované priame a nepriame negatívne dopady na prvky ÚSES identifikované v riešenom území.

NRBc Humenské vrchy

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 44,88-47,68 a 51,43-52,44 pretína NRBc v dĺžke 3,81 km, V1A v km 42,97-43,67 a 49,80-50,87 pretína NRBc v dĺžke 1,77 km, V3 v km 45,24-48,58 a 49,29-51,22 pretína NRBc v dĺžke 5,27 km, V3A v km 44,13-45,12 a 50,29-51,99 pretína NRBc v dĺžke 2,06 km. Dominantnú časť NRBc tvorí lesný porast (hospodársky les). Trasa pôvodných variantov V1 a V3 bola v tomto priestore optimalizovaná vo variantoch V1A, V3A. V prípade variantov V1A, V3A ide o trasovanie na okraji NRBc, nie je predpoklad významnej fragmentácie v smere do centra NRBc. Územie ostane zachované a naďalej bude plniť funkciu NRBc. Za účelom minimalizácie negatívnych dopadov na NRBc bude vhodné výstavbu realizovať mimo vegetačné obdobie a hniezdne obdobie vtáctva (od VIII. do II.), vrátane opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Z hľadiska porovnania variantov sú podstatne vhodnejšie varianty V1A, V3A na rozdiel od variantov V1 a V3. Ostatné varianty sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti bez negatívnych dopadov na RBC.

RBc Pramenisko Výravý

Navrhovaná činnosť vo všetkých variantoch pretína **RBc Pramenisko Výravý** v dĺžke od 2,13 do 2,24 km. Trasa je navrhovaná cez stred RBC. Počas výstavby dôjde k výrubom porastov v šírke 23 m, časť tejto šírky v súčasnosti zaberá lesná cesta, ktorá by mala byť využitá počas realizácie výrubov a samotnej výstavby. Z týchto dôvodov nebude na celej trase potrebná max. šírka výrubov. Po ukončení stavebných prác bude terén zarovnaný a šírka 10 m ostane

naďalej bez stromovej a krovinej vegetácie. Ostatná časť prieseku bude opätovne zalesnená. Výrubby porastov bude potrebné realizovať v mimohniezdnom a mimovegetačnom období (od VIII. do II.), minimalizovať šírku prieseku, nezasahovať do vodného toku Výrava, skrátiť obdobie výstavby na minimum, využívať súčasnú sieť lesných ciest. Pozornosť bude potrebné venovať výrubu a sťahovaniu drevnej hmoty a zvoliť technológiu tak aby boli minimalizované možné prejavy erózie. Počas výstavby zrealizovať opatrenia, ktoré budú minimalizovať možné negatívne dopady na vodný režim potoka Výrava a možné narušenie vodného režimu **GP Veľká Výrava**. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde čiastočne k fragmentácii územia, v prípade dodržania všetkých navrhovaných opatrení nie je predpoklad významného narušenia funkcie biocentra, príp. vodného režimu GP.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov má variant V1A síce najdlhšiu trasu cez RBc, ale trasovaný je tak, aby sa vyhol najcitlivejšej časti prameniska. Ostatné varianty sú v tomto smere rovnocenné.

RBc Ortov

Navrhovaná činnosť vo variantoch V1, V2, V3 pretína **RBc Ortov** v dĺžke od 110 m do 940 m. V centrálnej časti RBc sa nachádza PR Ortov. Vplyvy na RBc sú identické vplyvom popísaným v príslušných častiach kap. C.III.9. Z dôvodu vyhnutia sa RBc a zároveň PR bolo navrhnuté trasovanie mimo toto CHÚ vo variantoch V1A, V2A, V3A.

RBc Dolný les

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 88,44-88,98 pretína JZ okraj RBc v dĺžke 540 m, V1A prechádza vo vzdialenosti cca 40 m Z od RBc. RBc predstavuje kompaktnejšiu plochu lesného porastu v prevládajúcej poľnohospodárskej krajine. Ide o hospodársky lesný porast. Trasa plynovodu vo variante V1 prechádza v tesnej blízkosti lesného porastu, hranica RBc presahuje samotný porast. Na minimalizáciu vplyvov navrhovanej činnosti na RBc vo variante V1 je možné posunom trasy ako pri variante V1A. Pri dodržaní podmienky presunu trasy a realizácií výstavby mimo hniezdne obdobie vtáctva (od VIII. do II.) bude pravdepodobnosť negatívnych dopadov na RBc minimálna. Ostatné varianty sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti bez negatívnych dopadov na RBc.

RBc Alúvium Laborca pri Udavskom

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 35,58-37,40 pretína RBc v dĺžke 1,82 km, V3 v km 36,14-37,90 pretína RBc v dĺžke 1,76 km, V1A, V3A prechádzajú vo vzdialenosti cca 45 m Z od RBc. RBc predstavuje alúvium Laborca so zachovalými brehovými porastami. Minimalizovať vplyvy navrhovanej činnosti na RBc vo variantoch V1, V3 je možné posunom trasy ako pri variante V1A, V3A. Pri dodržaní podmienky presunu trasy a realizácií výstavby mimo hniezdne obdobie vtáctva (od VIII. do II.), vrátane opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota) bude pravdepodobnosť negatívnych dopadov na RBc minimálna. Ostatné varianty sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti bez negatívnych dopadov na RBc.

RBc Veľká

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 40,42-40,78 pretína RBc v dĺžke 360 m, V1A v km 39,55-40,14 pretína RBc v dĺžke 590 m, V3 v km 40,78-41,27 pretína RBc v dĺžke 490 m, V3A v km 41,04-41,52 pretína RBc v dĺžke 480 m. Časť RBc tvorí lesný porast (hospodársky les), časť tvoria lúčne porasty, do určitej miery porastené krovinnými porastami. Pri trasovaní variantov bola v tomto úseku zohľadnená prítomnosť lesného porastu a zastavaného územia obce, blízkosť cintorína a pod., výsledkom čoho bola optimalizácia trasy vo variantoch V1A, V3A. Vzhľadom na to, že ide o trasovanie na okraji RBc, nie je predpoklad významnej fragmentácie v smere do centra RBc. Územie ostane zachované a naďalej bude plniť funkciu RBc. V budúcnosti bude potrebné zabezpečiť prepojenie uvedeného RBc na ostatné prvky

ÚSES v tomto priestore. Za účelom minimalizácie negatívnych dopadov na RBc bude vhodné výstavbu realizovať mimo hniezdne obdobie vtáctva (od VIII. do II.), vrátane opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Z hľadiska porovnania variantov sú všetky varianty V1, V1A, V3, V3A identické. Ostatné varianty sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti bez negatívnych dopadov na RBc.

RBc Sútok Cirochy a Laborca

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 41,67-43,05 pretína RBc v dĺžke 1,38 km, V3 v km 41,95-44,30 pretína RBc v dĺžke 2,35 km, V1A, V3A prechádzajú vo vzdialenosti cca 50 m SV od RBc. RBc predstavuje alúviu sútoku Laborca a Cirochy so zachovalými brehovými porastami. Trasovanie variantov v tomto priestore je značne obmedzené zastavanými územiami obcí, prítomnosťou ciest, železnice, vodných tokov a pod. Varianty V1A, V3A boli navrhnuté s cieľom minimalizácie negatívnych dopadov. Všetky varianty V1, V1A, V3, V3A v tomto úseku pretínajú tok Cirochu, ktorý zároveň predstavuje RBk. Počas výstavby bude nevyhnutné na minimalizáciu negatívnych dopadov dodržať opatrenia uvedené v kap. C.IV (Biota). Z hľadiska porovnania variantov sú vhodnejšie trasované varianty V1A, V3A, ako varianty V1, V3. Ostatné varianty sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti bez negatívnych dopadov na RBc.

NRBk Nízke Beskydy

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 2,79-4,03 a v km 7,46-8,45 pretína NRBk v dĺžke 2,23 km, V1A v km 2,44-3,64 a v km 7,09-8,07 pretína NRBk v dĺžke 2,18 km, V2 v km 2,79-4,03 a v km 7,46-8,45 pretína NRBk v dĺžke 2,23 km, V2A v km 2,86-4,05 a v km 7,71-8,72 pretína NRBk v dĺžke 2,20 km, V3 v km 2,79-4,03 a v km 7,46-8,45 pretína NRBk v dĺžke 2,23 km, V3A v km 3,20-4,40 a v km 8,07-9,08 pretína NRBk v dĺžke 2,21 km. Dominantnú časť NRBk tvorí lesný porast (hospodársky les). Trasa pôvodných variantov V1, V2 a V3 bola v tomto priestore optimalizovaná vo variantoch V1A, V2A, V3A s cieľom využiť existujúcu lesnú cestu a minimalizovať výrubu. Počas výstavby dôjde k výrubom porastov v šírke 23 m, časť tejto šírky v súčasnosti zaberá lesná cesta, ktorá by mala byť využitá počas realizácie výrubov a samotnej výstavby. Z týchto dôvodov nebude na celej trase potrebná max. šírka výrubov. Po ukončení stavebných prác bude terén zarovnaný a šírka 10 m ostane naďalej bez stromovej a krovinej vegetácie. Ostatná časť prieseku bude opätovne zalesnená. Výrubu porastov bude potrebné realizovať v mimohniezdnom a mimovegetačnom období (od VIII. do XII.), minimalizovať šírku prieseku, nezasahovať do vodného toku Výrava, skrátiť obdobie výstavby na minimum, využívať súčasnú sieť lesných ciest, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Pozornosť bude potrebné venovať výrubu a sťahovaniu drevnej hmoty a zvoliť technológiu tak aby boli minimalizované možné prejavy erózie. Počas výstavby zrealizovať opatrenia, ktoré budú minimalizovať možné negatívne dopady na vodný režim potoka Výrava. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde čiastočne k fragmentácii územia, vzhľadom však na realizáciu výstavby po etapách nie je predpoklad celoplošného a úplného prerušenia biokoridorovej funkcie. Pri dodržaní navrhovaných opatrení nie je predpoklad významného narušenia územia a po ukončení výstavby bude v ďalších rokoch postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na NRBk sú všetky varianty rovnocenné.

NRBk Vihorlat - Poloniny

Navrhovaná činnosť vo variante V2 v km 39,79-48,62 pretína NRBk v dĺžke 7,55 km, V2A v km 39,57-47,93 pretína NRBk v dĺžke 7,14 km. NRBk prepája kompaktnějšíe lesné porasty Vihorlatu s Poloninami. Dominantnú časť NRBk tvorí lesný porast (hospodársky les). Trasa variantov v tomto priestore je vedená tak aby sa v čo najväčšej miere posunula od

zastavaných území obcí a zároveň sa minimalizovali výrubu v lesných porastoch. Na minimalizovanie negatívnych dopadov počas výstavby bude potrebné výrubu porastov realizovať v mimohniezdnom a mimovegetačnom období (od VIII. do II.), minimalizovať šírku prieseku, skrátiť obdobie výstavby na minimum, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Pozornosť bude potrebné venovať výrubu a sťahovaniu drevnej hmoty a zvoliť technológiu tak aby boli minimalizované možné prejavy erózie. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde čiastočne k fragmentácii územia, v prípade dodržania navrhovaných opatrení nie je predpoklad úplného prerušenia biokoridorevej funkcie a po ukončení výstavby bude v ďalších rokoch postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na NRBk sú varianty V2, V2A identické, ostatné varianty sú bez vplyvu na NRBk.

NRBk Vihorlatský prales–Senné rybníky–Latorica

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 83,49-92,39 pretína NRBk v dĺžke 8,90 km, V1A v km 81,92-91,22 pretína NRBk v dĺžke 9,30 km, V3 v km 90,96-97,07 pretína NRBk v dĺžke 6,11 km, V3A v km 83,73-85,33 a v km 88,51-91,23 pretína NRBk v dĺžke 4,32 km. NRBk je vyčlenený na úseku dlhom takmer 50 km a spája biocentrá Vihorlatský prales, Senné rybníky a Latoricu. V rámci NRBk sa nachádza aj rieka Latorica a Uh, ktoré pretínajú uvedené varianty. Dominantnú časť NRBk tvorí poľnohospodársky využívaná krajina, bez prvkov, ktoré by funkčne prepájali jednotlivé biocentrá. Výrubu porastov nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie bude potrebné minimalizovať, realizovať ich v období od VIII. do II., minimalizovať šírku prieseku, minimalizovať výrubu brehových porastov, minimalizovať priame zásahy do vodných tokov, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobo narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude v ďalších rokoch postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na NRBk predstavuje variant V3A a V3 najvhodnejšie riešenie, nasledujú varianty V1, V1A, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Laborec

Navrhovaná činnosť na niekoľkých úsekoch pretína RBk Laborec: vo variante V1 pretína RBk v celkovej dĺžke 4,09 km, V1A pretína RBk v celkovej dĺžke 4,80 km, V3 pretína RBk v celkovej dĺžke 3,84 km, V3A pretína RBk v celkovej dĺžke 4,73 km. Rieka Laborec preteká riešeným územím v dĺžke takmer 70 km. Navrhované trasy boli v území optimalizované vo vzťahu k zástavbe, dopravným stavbám, ochranným pásmam vodných zdrojov, dobývacích priestorov, chránených území a pod. Samotný tok Laborca pretína trasa plynovodu pri variante V1 šesťkrát, vo variante V1A, V3, V3A štyrikrát. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného toku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na toky a brehovú vegetáciu bude potrebné minimalizovať šírku priesekov, výrubu realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodných tokov, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobo narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehových porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V1A a V3A najvhodnejšie riešenie, nasledujú varianty V1, V3, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Gazdorán–Stavenec–Závozy

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 12,87-14,27 pretína RBk v dĺžke 1,40 km, V1A v km 12,09-13,50 pretína RBk v dĺžke 1,41 km, V2 v km 26,65-28,58 pretína RBk v dĺžke 1,93 km,

V2A v km 26,77-28,70 pretína RBk v dĺžke 1,93 km, V3 v km 13,17-14,50 pretína RBk v dĺžke 1,33 km, V3A v km 13,09-14,82 pretína RBk v dĺžke 1,73 km. NRBk prepája kompaktné lesné porasty Laboreckej vrchoviny. Na minimalizovanie negatívnych dopadov počas výstavby bude potrebné výrubu porastov realizovať v mimohniezdnom a mimovegetačnom období (od VIII. do II.), minimalizovať šírku prieseku, skrátiť obdobie výstavby na minimum, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Pozornosť bude potrebné venovať výrubu a sťahovaniu drevnej hmoty a zvoliť technológiu tak aby boli minimalizované možné prejavy erózie. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde čiastočne k fragmentácii územia, v prípade dodržania navrhovaných opatrení nie je predpoklad významného narušenia územia a po ukončení výstavby bude v ďalších rokoch postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk sú varianty V1, V1A, V3 identické, mierne významnejšie vplyvy majú varianty V3A, V2, V2A.

RBk Výrava

Navrhovaná činnosť na niekoľkých úsekoch pretína RBk: vo variante V1 pretína RBk v celkovej dĺžke 5,26 km, V1A pretína RBk v celkovej dĺžke 5,26 km, V3 pretína RBk v celkovej dĺžke 9,09 km, V3A pretína RBk v celkovej dĺžke 6,71 km, pri variantoch V2, V2A sú tieto len v kontakte s RBk. Vodný tok Výrava preteká riešeným územím v dĺžke takmer 23 km. Samotný tok Výravy pretína trasa plynovodu pri variantoch V1, V1A, V3, V3A jedenkrát. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného toku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na tok a brehovú porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výrubu realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodného toku, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobo narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehových porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V2, V2A najvhodnejšie riešenie, nasledujú varianty V1, V1A, V3A, V3.

RBk Udava

Navrhovaná činnosť pretína RBk: vo variante V1 v km 37,91-38,84 pretína RBk v dĺžke 930 m, V1A v km 37,14-38,05 pretína RBk v dĺžke 910 m, V3 v km 38,39-38,99 pretína RBk v dĺžke 600 m, V3A v km 38,67-39,26 pretína RBk v dĺžke 590 m. Vodný tok Udavu pretína trasa plynovodu pri všetkých variantoch jedenkrát. Brehové porasty tu dosahujú šírku od 90 do 120 m. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného toku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na tok a brehovú porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výrubu realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodného toku, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobo narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehových porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V1, V1A najvhodnejšie riešenie, vzhľadom na menšie plochy výrubov brehových porastov, nasledujú varianty V3A, V3, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Ptava

Navrhovaná činnosť pretína RBk: vo variante V1 v km 50,00-50,93 pretína RBk v dĺžke 930 m, V1A v km 47,78-48,52 pretína RBk v dĺžke 740 m, V3 prechádza cca 10 m Z od RBk, V3A v km

48,88-49,62 pretína RBk v dĺžke 740 m. Vodný tok Ptavu pretína trasa plynovodu pri variantoch V1, V1A, V3, V3A jedenkrát. Brehové porasty tu dosahujú šírku od 50 do 80 m. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného toku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na tok a brehovú porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výrubu realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodného toku, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobu narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehových porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V1A, V3A najvhodnejšie riešenie, vzhľadom na menšie plochy výrubov brehových porastov, nasledujú varianty V1, V3, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Uh

Navrhovaná činnosť vo variante V2 v km 102,80-103,42 pretína RBk v dĺžke 620 m, V2A v km 97,14-97,91 pretína RBk v dĺžke 770 m. Vodný tok Uhu pretína trasa plynovodu pri variantoch V2, V2A, V3, V3A jedenkrát, tok je v tejto časti upravený. Brehové porasty tu dosahujú šírku od 110 do 160 m. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného toku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na tok a brehovú porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výrubu realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodného toku, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobu narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehových porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V2A vhodnejšie riešenie ako V2, vzhľadom na menšie plochy výrubov brehových porastov, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Ortov – Latorický luh

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 95,91-97,28 pretína RBk v dĺžke 1,37 km, V1A v km 94,52-96,94 pretína RBk v dĺžke 2,42 km, V2 prechádza cca 1,56 km V od RBk, V2A v km 105,1-108,4 pretína RBk v dĺžke 2,11 km, V3 prechádza cca 1,56 km V od RBk, V3A v km 95,69-98,11 pretína RBk v dĺžke 2,42 km. Ide o hydricko-terestrický biokoridor prepájajúci RBc Ortov a NRb Latorický luh. Trasy V1A, V2A, V3A boli navrhnuté tak, aby sa vyhli PR Ortov. Biokoridor plní čiastočne svoju funkciu prepojením uvedených prvkov prostredníctvom vodných tokov a kanálov. Jeho terestrická funkcia je značne obmedzená vzhľadom na minimálne líniové prvky stromovej a krovinej vegetácie v poľnohospodárskej krajine s pomerne hustými prvkami infraštruktúry (cesty, železnice) a sídelných prvkov. Na minimalizovanie negatívnych dopadov počas výstavby bude potrebné výrubu porastov realizovať v mimohniezdom a mimovegetačnom období (od VIII. do II.), minimalizovať šírku prieseku, minimalizovať zásahy do tokov, skrátiť obdobie výstavby na minimum, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde krátkodobu k obmedzeniu biokoridorovej funkcie, po ukončení výstavby je predpoklad postupnej obnovy biokoridorovej funkcie.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk sú varianty V1, V1A, V2A, V3A takmer identické, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk kanál Veľké Revištia - Bežovce

Navrhovaná činnosť vo variante V2 v km v km 96,16-102,80 prechádza 50 m J od RBk, V2A v km 88,23-88,87 pretína RBk v dĺžke 640 m. Kanál pretína trasa plynovodu pri variante V2A jedenkrát. Vo variante V2 je trasa vedená južne od kanála, pretína však navrhovaný suchý polder a preto bola navrhnutá trasa severne od kanála. Brehové porasty sú v tomto úseku pomerne riedke. Križovanie kanála bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného roku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na tok a brehovú porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výruby realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do kanála, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude čiastočne narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby, je predpoklad pomerne rýchleho obnovenia biokoridorovej funkcie.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V2 vhodnejšie riešenie ako variant V2A, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Jaseňovský vrch

Navrhovaná činnosť vo variante V2 v km 71,91-74,13 pretína RBk v dĺžke 2,22 km, V2A v km 70,91-73,13 pretína RBk v dĺžke 2,22 km. RBk prepája kompaktnejšie lesné porasty NRbC Vihorlatský prales s RBc Starý Koňuš. Na minimalizovanie negatívnych dopadov počas výstavby bude potrebné výruby porastov realizovať v mimohniezdnom a mimovegetačnom období (od VIII. do II.), minimalizovať šírku prieseku, skrátiť obdobie výstavby na minimum, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Pozornosť bude potrebné venovať výrubu a sťahovaniu drevnej hmoty a zvoliť technológiu tak aby boli minimalizované možné prejavy erózie. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde čiastočne k fragmentácii územia, v prípade dodržania navrhovaných opatrení nie je predpoklad významného narušenia územia a po ukončení výstavby bude v ďalších rokoch postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk sú varianty V2, V2A identické, ostatné varianty sú bez vplyvov.

RBk Cirocha

Navrhovaná činnosť pretína RBk: vo variante V1, V3 pretína rieku Cirocha, v tomto úseku tvorí RBc Sútok Cirochy a Laborca (viď. vyššie), V1A v km 40,82-41,11 pretína RBk v dĺžke 290 m, V2 v km 41,00-42,28 pretína RBk v dĺžke 1,28 km, V2A v km 40,28-41,44 pretína RBk v dĺžke 1,16 km, V3A v km 42,17-42,46 pretína RBk v dĺžke 290 m. Vodný tok Cirocha pretína trasa plynovodu pri všetkých variantoch jedenkrát. Brehové porasty tu dosahujú šírku od 70 do 130 m. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného roku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na tok a brehovú porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výruby realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodného toku, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobou narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehovú porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk predstavuje variant V1, V3 najvhodnejšie riešenie, vzhľadom na menšie plochy výrubov brehovú porastov, nasledujú varianty V1A, V3A, V2, V2A.

RBk Pčolinka

Navrhovaná činnosť pretína RBk na troch miestach v celkovej dĺžke: vo variante V2 v celkovej dĺžke 3,62 km, V2A v celkovej dĺžke 4,98 km. Samotný tok Pčolinka navrhovaná trasa plynovodu pretína však len jedenkrát. Križovanie vodného toku bude realizované otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a so zaťažením potrubia pod korytom vodného toku proti jeho vyplaveniu. Z hľadiska minimalizácie negatívnych dopadov na toky a brehové porasty bude potrebné minimalizovať šírky priesekov, výruby realizovať v období od VIII. do II., minimalizovať priame zásahy do vodných tokov, vrátane ostatných opatrení uvedených v kap. C.IV (Biota). Počas výstavby bude krátkodobo narušená funkcia biokoridoru, po ukončení výstavby bude vzhľadom na pomerne dobrú regeneračnú, zmladzovaciu schopnosť brehových porastov v pomerne krátkom období postupne biokoridorová funkcia obnovená.

Z hľadiska porovnania vplyvov navrhovaných variantov na RBk sú varianty V2 a V2A identické, ostatné varianty sú bez vplyvov.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Plynové potrubie je uložené v zemi a počas prevádzky nie je zdrojom žiadnych vplyvov (hluk, vibrácie, emisie a pod.), ktoré by mohli narušiť funkčnosť biocentier a biokoridorov. V prípade prvkov ÚSES vyčlenených na lesných porastoch sú vplyvy počas prevádzky identické s vplyvmi popísanými v kap. C.III.11.3. V prípade prvkov ÚSES vyčlenených na plochách mimo lesné porasty (líniová, príp. skupinová zeleň na plochách poľnohospodársky využívaných pozemkov, vodné toky a vodné plochy, brehové porasty, remízky, skupinky stromovej vegetácie a pod.) budú tieto počas prevádzky udržiavané v šírke 5 m na každú stranu od osi potrubia bez stromovej a krovinej vegetácie. Odstraňovanie stromovej a krovinej vegetácie bude potrebné realizovať v období IX. - III., minimalizovať šírku pásu, pri brehových porastoch nezasahovať do vodných tokov.

Nepriame negatívne vplyvy súvisia s možným šírením nepôvodných a invázných druhov rastlín. Pozornosť bude potrebné venovať plochám narušeným výstavbou, ich citlivej revitalizácii, realizovaniu náhradnej výsadby a opatreniam zameraným na odstránenie zistených invázných druhov, aby sa zabránilo ich šíreniu na susedné plochy. Pri dodržiavaní navrhovaných opatrení nie je predpoklad narušenia biokoridorových funkcií, príp. degradácii biocentier a tým zhoršenia stavu ekologickej stability riešeného územia. Kumulatívne vplyvy na prvky ÚSES, ktoré by mohli mať negatívne dopady na stav týchto prvkov sa nepredpokladajú.

Za účelom minimalizácie negatívnych dopadov počas prevádzky boli navrhnuté opatrenia uvedené v kap. C.IV (Biota).

Z hľadiska celkového vyhodnotenia a porovnania vplyvov variantov na prvky ÚSES možno hodnotiť ako najvhodnejšie varianty V2, V2A, V3, nasleduje variant V1A s mierne významnými vplyvmi a varianty V1, V3 so stredne významnými vplyvmi. Ako najvýznamnejšie vplyvy na prvky ÚSES možno hodnotiť prekonávanie vodných tokov, kde bude nevyhnutné prísne dodržiavať navrhované opatrenia.

Vplyv na migračné trasy živočíchov**VPLYVY POČAS VÝSTAVBY**

Pred samotnou výstavbou dôjde k príprave terénu, odstráneniu vegetácie, krovín a stromov, skrývke ornice, humusovej vrstvy. Následne dôjde k výkopovým prácam, pokládke potrubia, zahrnutiu ryhy, zahumusovaniu narušenej časti a úprave terénu. Prípravné práce by na

jednotlivých úsekoch mali byť v rozsahu cca 2-3 týždne, samotný výstavba cca 4-5 týždňov. Vplyvy na migračné trasy počas výstavby v južnej časti riešeného územia, ktorá je významným migračným koridorom sťahovavých vtákov európskeho a národného významu, najmä širšia oblasť Senianskej depresie, v smere sever – juh, vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť od navrhovanej činnosti predpokladáme ako minimálne. Vplyvy v lesnatých severnejších polohách riešeného územia budú významnejšie, samotné výrubby budú realizované cca 1 rok pred samotnou výstavbou. Migračné trasy (najmä druhov s veľkým akčným rádiom - párnokopytníky, mäsožravce) budú počas samotnej výstavby plynovodu dočasne prerušené, resp. prechodne sa zníži frekvencia využívania existujúcich migračných trás. Nepredpokladá sa však ich celoplošné a úplné prerušenie, nakoľko výrub lesných porastov v trase plynovodu a samotná výstavba plynovodu budú prebiehať v časovo dostatočne oddelených periódach - migrujúce živočíchy tak budú môcť prispôbiť sa zmenám podmienkam a modifikovať svoje migrácie. Výstavba bude prebiehať v tom istom čase na oddelených úsekoch, preto migračné trasy budú prerušované iba krátkodobo a na obmedzenom priestore. Kopytníky a veľké šelmy tak budú môcť využívať na presuny koridory v širšom okolí. Osobitnú skupinu migrácií tvoria sezónne migrácie obojživelníkov – hlavne jarné, zo zimovísk na reprodukčné lokality, ktoré sú podstatne početnejšie (jesenné ťahy sú pomerne nepravidelné). Na minimalizáciu negatívnych dopadov bude potrebné v miestach migračných trás realizovať výstavbu mimo obdobia týchto migrácií a to mimo III.-IV. a IX.-X. (v závislosti od lokality a počasia) príp. urobiť opatrenia na zabránenie zbytočným úhynom obojživelníkov (zábrany, prenosy a pod.). Uvedené opatrenia sa týkajú aj trás, ktoré budú využívať aj mechanizmy na dopravu stavebného materiálu, rúr a pod. Vo vyššom stupni projektovej prípravy bude potrebné venovať dostatočnú pozornosť plánu organizácii výstavby, v definovaní prístupových ciest, lokalizácii depónií zeminy, stavebným dvorom a dokumentáciu predložiť na vyjadrenie ŠOP SR z dôvodu minimalizácie možných stretov s migrujúcimi populáciami obojživelníkov.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Počas prevádzky bude v pravidelných (cca 2-5 ročných intervaloch) intervaloch upravovaný pás šírky 10 m v trase potrubia. Pri dodržaní opatrenia realizácie prác v období od IX. do III. nie je predpoklad významných negatívnych dopadov na migrujúce druhy živočíchov.

11 VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX A VYUŽÍVANIE ZEME

11.1 PRIEMYSEL A SLUŽBY

Vplyv na priemyselnú výrobu a služby možno hodnotiť sekundárne ako kladný, nakoľko diverzifikuje zdroje zemného plynu pre Slovenskú republiku a znižuje riziko odstavenia dodávok predovšetkým z Ukrajiny. Zdôrazňujeme, že predmetný plynovod neslúži na priamy odber a distribúciu zemného plynu pre obyvateľstvo a firmy. Pre takéto využitie je potrebné vybudovať vnútroštátne prepúšťacie stanice, čo nie je plánované.

Priamym negatívnym vplyvom je kontakt plynovodu s areálmi priemyslu, resp. komerčnými aktivitami. Realizáciou navrhovanej činnosti dochádza ku kontaktu s plochami výroby a služieb v nasledovných lokalitách:

Variant I

- km 23,70 a km 24,80 - kontakt s areálmi drobnej výroby a spracovania dreva v k.ú. obce Jabloň
- km 37,20 - kontakt s areálom drobnej výroby v k.ú. obce Udavské

Variant III

- km 37,80 - kontakt s areálom drobnej výroby v k.ú. obce Udavské

Variant IIA

- km 33,90 - kontakt so S okrajom novovybudovaného recyklačného centra Snina

11.2 POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

Stavebnou činnosťou bude ovplyvnená jednak štruktúra pestovaných plodín, jednak intenzita výroby. Najvýznamnejším priamym vplyvom je zníženie poľnohospodárskej produkcie z dôvodov trvalých záberov poľnohospodárskej pôdy. Čiastočné zníženie produkcie vyvolané aj vplyvom dočasných záberov pôdy počas stavebných prác. Podrobný popis dočasných a trvalých záberov je uvedený v kap. B.I.1.

Okrem záberu poľnohospodárskej pôdy dochádza ku kontaktom bezpečnostného pásma plynovodu s ochranným pásmom poľnohospodárskych dvorov. Uvedené strety sa musia riešiť v ďalších stupňoch projektovej prípravy s majiteľmi týchto areálov.

Variant I

- km 46,80 - prechod cez areál farmy v k.ú. Ptíčie
- km 74,80 - prechod cez areál bývalého PD v k.ú. Šamudovce (toho času bez využitia)
- km 101,30 - západný okraj PD v k.ú. obce Veškovce
- km 104,60 - južný okraj areálu PD v k.ú. mesta Veľké Kapušany

Variant II

- km 13,90 - južný okraj areálu PD v k.ú. obce Svetlice
- km 112,50 - západný okraj PD v k.ú. obce Veškovce
- km 115,70 - južný okraj areálu PD v k.ú. mesta Veľké Kapušany

Variant III

- km 47,30 - prechod cez areál farmy v k.ú. Ptíčie
- km 103,80 - západný okraj PD v k.ú. obce Veškovce
- km 1070,00 - južný okraj areálu PD v k.ú. mesta Veľké Kapušany

Variant IA

- km 58,80 - okraj areálu PD v k.ú. Nacina Ves
- km 72,60 - východný okraj PD v k.ú. Krásnovce

Variant IIA

- bez kontaktu s poľnohospodárskymi areálmi

Variant IIIA

- km 60,00 - okraj areálu PD v k.ú. Nacina Ves
- km 74,50 - východný okraj PD v k.ú. Krásnovce

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Počas prevádzky plynovodu budú dotknuté poľnohospodárske pozemky uvedené do pôvodného stavu a môžu byť využívané podľa pôvodných zámerov.

11.3 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

VPLYVY POČAS VÝSTAVBY

Počas výstavby dôjde k zásahom do lesných porastov. Lesné porasty riešeného územia patria pod nasledovné LHC: Strážske, Humenné, Koškovce, Výrava, Medzilaborce, Snina, Sobrance. Prehľad JPRL, vrátane záberov je spracovaný v tab. 33.

Lesy a tým i lesné hospodárstvo je činnosťou priamo dotknuté. Navrhovaná činnosť bude mať určité negatívne dopady na lesné hospodárstvo a to najmä:

- zníženie produkčnej plochy a tým aj prírastku,
- možnosť erózie pôdy,
- strata z predčasnej likvidácie porastov čo predstavuje ekonomickú stratu užívateľa zo zníženia produkcie, zníženia speňaženia dreva (tenšie sortimenty) a zvýšených nákladov na ťažbu a sústreďovanie dreva pri výrube,
- novovytvorená porastová stena v porastoch, ktorá môže zvýšiť ich ohrozenie vetrom a imisiami.

Značne citlivým obdobím je spílenie stromov v trase plynovodu, ich približovanie a odvoz z územia. Pri sústreďovaní drevnej hmoty bude nevyhnutné zabrániť poškodeniu pôdneho krytu aj na plochách nepriamo zasiahnutých výstavbou, aby nedošlo k vzniku erózie.

Pracovný pruh trasovaný cez lesný porast je navrhovaný v šírke maximálne 23 m. Pracovný pruh slúži na rozvoz rúr, montáž a uloženie potrubia, pričom bude potrebné vykonať:

- výrub stromov, vytrhanie pňov po výrube a vyrovnanie terénu,
- sprejazdnenie trasy pre stavebné stroje, mechanizmy a rozvoz rúr,
- výrub v miestach s priečnym sklonom terénu vzhľadom na os trasy, vyrovnanie výškových nerovností na vytvorenie potrebného pozdĺžneho profilu,
- vytvorenie dočasných zjazdov a prístupových ciest pre potreby výstavby a trvalých zjazdov pre potreby prevádzky objektov,
- elimináciu rizík spojených s lokalitami ovplyvnenými 2. svetovou vojnou.

Tab.33 Prehľad predpokladaných výrubov (m²)

Typ lesa	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
hospodársky	251 275	293 250	299 230	281 290	288 075	258 980
ochranný	10 350	10 350	20 700	11 500	10 810	10 350
osobitného určenia	18 860	5 750	18 860	17 250	18 860	25 990
Spolu	280 485	309 350	338 790	310 040	317 745	295 320

Pri prechode svahov so sklonom väčším ako 25% bude potrebné pri realizácii zemných prác držanie strojov a individuálna montáž potrubia. Po vykonaní terénnych úprav sa vyhlíbi ryha – šírka dna 3 m, z dôvodu montáže potrubia v ryhe. Ryha bude hĺbená zdola nahor. Montáž potrubia sa bude vykonávať individuálne z továrensky izolovaných rúr.

Proti vyplavovaniu zeminy z ryhy sa postavia hrádzky z pieskových vriec alebo zmesi piesku a cementu. V ryhe bude umiestnená perforovaná drenážna rúra. Potrubie bude chránené geotextíliou s presahom 1 m na každú stranu hrádzky. Vzdialenosť jednotlivých hrádzok bude vyplývať zo spádu terénu.

Nad hrádzkami sa proti splavovaniu zeminy zo svahu a veternej erózii postavia drevené hate alebo drážky z betónových cestných obrubníkov v betónovom lôžku. Hate alebo drážky budú presahovať 5 m na každú stranu od osi potrubia. Vzájomná vzdialenosť bude vyplývať zo

spádu terénu. Pri výstavbe je dôležité minimalizovať čas výstavby, orientovať ju do suchého obdobia roku, zvoliť vhodnú mechanizáciu a technológiu ťažby a po odstránení lesa zvýšiť ochranu exponovanej pôdy protieróznymi opatreniami, minimalizovať terénne úpravy a presúvanie pôdneho materiálu. Podľa možností využívať existujúcu sieť lesných ciest. V prípade, že počas odstraňovania lesa dôjde k silnej búrke (búrkam) s vysokou intenzitou vodných zrážok, sú pravdepodobné silné prejavy erózie a odplavenie pôdy.

Po uložení potrubia dôjde následne k zasypaniu potrubia a zarovnaniu terénu. Z odlesneného pásu šírky 23 m dôjde k opätovnému zalesneniu v šírke cca 13 m (prevádzkový pás v šírke 10 m zostane bez trvalej drevinnej vegetácie, t.j. raz za 2-5 rokov dôjde k odstráneniu náletových drevín a krovín).

Pri obmedzení využívania lesných pozemkov rozhoduje orgán štátnej správy lesného hospodárstva. Žiadosť o takéto vyňatie resp. obmedzenie využívania obsahuje súhlas vlastníka alebo správcu dotknutého lesného pozemku s investičným zámerom a dohodu o určení výšky a spôsobe poskytnutia náhrady za obmedzenie vlastníckych práv. Náhradu za obmedzenie vlastníckych práv v lesných priesekoch je v primeranom rozsahu povinný vlastníkovi alebo správcovi poskytnúť ten, na koho žiadosť alebo návrh dochádza k obmedzeniu vlastníckych práv (§ 7, § 35 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch).

Výška odvodov za dočasné a trvalé vyňatie z LPF, ako aj úhrada za predčasné odlesnenie bude určená na základe presného geodetického zamerania a na základe znaleckého posudku oprávnenej osoby. Výšku odvodov, ako aj predpokladanú úhradu za predčasné odlesnenie bude potrebné v ďalšom štádiu projektovej dokumentácie konzultovať s príslušným orgánom štátnej správy (lesným úradom). S realizáciou navrhovanej činnosti dôjde v riešenom území aj k zalesneniu plôch, ktoré boli odlesnené. Pri zalesňovacích prácach navrhujeme použiť miestne dreviny.

Pri porovnaní negatívnych dopadov realizácie navrhovanej činnosti počas výstavby na lesné porasty vychádza variant V1A s najmenej významnými negatívnymi dopadmi, nasleduje variant V1, V3A, V2A, V3 a variant V2, ktorý má v porovnaní s ostatnými variantmi významnejšie negatívne dopady.

Negatívne dopady výstavby je možné pomerne účinne minimalizovať dodržiavaním navrhovaných opatrení definovaných v kap. IV.

VPLYVY POČAS PREVÁDZKY

Počas prevádzky bude nevyhnutné ponechať priesek v trase plynovodu v šírke 5 m na každú stranu od osi plynovodu. Trvalé odlesnenie v týchto úsekoch bude pravidelne udržiavané prevádzkovateľom plynovodu a zostane permanentne bez stromového porastu. V pravidelných intervaloch cca 1-krát za 2-5 rokov je prevádzkovateľom realizované odstraňovanie náletových drevín a krovín. Nízka vegetácia zostane ponechaná aj z dôvodu protieróznej ochrany týchto plôch. Pozornosť bude potrebné venovať plochám narušeným výstavbou, ich citlivej revitalizácii, realizovaniu náhradnej výsadby a opatreniam zameraným na odstránenie zistených invázných druhov, aby sa zabránilo ich šíreniu na susedné plochy. Pri úsekoch budovaných v exponovaných svahoch bude nevyhnutné pravidelné monitorovanie prejavov erózie a zosuvov a v prípade zistenia zhoršenia stavu bude nevyhnutné zrealizovať protierózne opatrenia.

Z hľadiska porovnania vplyvov variantov navrhovanej činnosti počas prevádzky na lesné porasty tieto spočívajú v pravidelnej údržbe pásu širokého 5 m na každú stranu od osi plynovodu, kde bude odstraňovaný stromový a krovinný porast. Poradie variantov pri vzájomnom porovnaní je identické ako v etape výstavby.

11.4 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Navrhovaná činnosť svojim charakterom nepredstavuje riziko pre rekreačné a športové aktivity, pokiaľ plynovod nie je vedený priamo cez záujmové lokality. Riziková je predovšetkým fáza výstavby, kedy dochádza k časovo obmedzenému narušeniu prostredia, resp. prístupových ciest k týmto aktivitám. Čiastočným negatívom sú priesečky v lesnom prostredí kde sa nachádzajú turistické chodníky a môžu vizuálne narušiť dotknutú krajinu. Tieto vplyvy sú však bežné pri lesohospodárskych činnostiach. V nasledovnom prehľade uvádzame kontaktné miesta, kde navrhovaný plynovod sa približuje, resp. priamo zasahuje do záujmových lokalít rekreácie a športu. Zdôrazňujeme, že k obmedzeniu týchto aktivít dôjde iba počas výstavby, počas prevádzky plynovodu budú realizované ako v súčasnosti.

Variant I

- bez vplyvu

Variant II

- km 38,80 - severný okraj záhradkárskej osady v k.ú. mesta Snina
- km 48,60 - trasa prechádza cez rekreačno-športový areál v k.ú. obce Kolonica

Variant III

- km 71,90 - 20 m od severného okraja vodnej nádrže Pozdišovce, ktorá je využívaná na športový rybolov

Variant IA

- bez vplyvu

Variant IIA

- bez vplyvu

Variant IIIA

- km 49,10 - 50 m od južného okraja Chlmeckého rybníka, ktorý je využívaný na športový rybolov

11.5 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti bude ovplyvnená infraštruktúra vodného hospodárstva (vodovody, kanalizácia), rozvodov plynu, elektriny, produktovody a ďalšie siete. Vplyvy sa týkajú etapy výstavby a to v miestach, kde trasa plynovodu križuje iné inžinierske siete. Križovanie bude riešené v zmysle príslušných STN a dohôd s ich prevádzkovateľmi, ktorí stanovujú podmienky križovania a zároveň ochrany príslušných sietí, ktoré prevádzkujú. Tieto križovania budú súčasťou vyvolaných investícií výstavby plynovodu PR-SR.

12 VPLYVY NA KULTÚRNE A HISTORICKÉ A PAMIATKY

Navrhovaná trasa plynovodu PR-SR v jednotlivých variantoch vedie mimo kultúrnych a historických pamiatok, ako aj architektonicky významných budov. Napriek tomu pri následnej príprave je však potrebné postupovať podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a stavebného zákona č. 50/1976 Z.z.

13 VPLYVY NA ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Južná časť riešeného územia je bohaté na archeologické nálezy bližšie objasňujúce históriu a vývoj osídlenia daného územia. Množstvo odkrytých nálezísk dokumentuje osídlenosť územia už v dávnej minulosti. Oblasť okresov Humenné a najmä Snina patria z dlhodobého hľadiska k menej archeologicky preskúmaným regiónom. Prítomnosť evidovaných archeologických lokalít je nízka a neodzrkadľuje skutočný stav. Veľký význam tohto regiónu súvisí najmä s priebehom obchodných trás spájajúcich oblasť Potisia na juhu a Zakarpatskej oblasti na severe počas všetkých období v praveku až včasnej dobe dejinnej, ktoré prebiehali najmä údolím riečnych tokov. Preto môžeme predpokladať že sieť osídlenia je hustejšia ako ukazuje súčasný stav vymapovaných lokalít v trase stavby.

Z doterajšieho archeologického prieskumu sa v koridore variantov I, IA, III a IIIA nachádza 44 lokalít, vo variantoch II a IIA je to 41 lokalít.

V kapitole C.II.13 uvedený zoznam lokalít jednoznačne dokázal prítomnosť archeologických nálezísk, ktoré je možné aplikovať aj na varianty IA, IIA, IIIA. Treba tiež zdôrazniť, že niektoré z evidovaných nálezov sú staršieho dátum, a vzhľadom na niektoré chýbajúce údaje neposkytujú v súčasnosti úplne presný rozsah, rozlohu náleziska. Na základe lokalizovania nálezov a evidovaných lokalít, treba s výskytom archeologických lokalít v plánovanej trase počítať. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná realizácia archeologického výskumu na všetkých lokalitách, ktoré sú situované v trase a záchranné archeologické výskumy na jednotlivých lokalitách je potrebné realizovať minimálne tri mesiace pred začatím zemných a stavebných prác (mimo mesiacov december – február). Zároveň je súčasne potrebné zabezpečiť vykonanie podrobného archeologického povrchového prieskumu spojeného s výberovým geofyzikálnym prieskumom na celej trase.

14 VPLYVY NA PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

V hodnotenom území prepojavacieho plynovodu nie sú známe žiadne paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

15 VPLYVY NA KULTÚRNE HODNOTY NEHMOTNEJ POVAHY

Do tejto kategórie je možné zahrnúť javy súvisiace s kultúrnymi tradíciami, folklórom a podobne. V prípade zámeru výstavby posudzovaného plynovodu nie sú známe vplyvy takéhoto charakteru, pretože tieto javy sú sústredené na priestor intravilánov mesta a obcí. Mimo intravilánov nie sú v území žiadne plochy, ktoré by slúžili napr. ku kultúrnym alebo folklórnym podujatiam.

K týmto vplyvom možno zaradiť prechod plynovodu v blízkosti cintorínov. Pietny charakter sa narušuje počas výstavby plynovodu, vhodnou organizáciou je možné tento vplyv obmedziť.

V koridoroch jednotlivých variantov boli identifikované kontakty s cintorínmi v nasledovných lokalitách:

Variant I - km 27,20 - prechod cez cintorín v obci Koškovce

Variant I - km 45,00 - trasovanie plynovodu východným okrajom cintorína v mestskej časti Humenného Podskalka

Variant III - km 45,40 - trasovanie plynovodu východným okrajom cintorína v mestskej časti Humenného Podskalka

16 INÉ VPLYVY

Nie sú evidované.

17 PRIESTOROVÁ SYNTÉZA VPLYVOV ČINNOSTI V ÚZEMÍ

17.1 PREDPOKLADANÁ ANTROPOGÉNNA ZÁŤAŽ ÚZEMIA, JEJ VZŤAH K EKOLOGICKEJ ÚNOSNOSTI ÚZEMIA

Priestorová syntéza vplyvov výstavby a prevádzky plynovodu PR-SR v riešenom území je vykonaná na základe analýzy prezentovanej v predchádzajúcich kapitolách. Pri syntetickom hodnotení sme sa zamerali na dominantné vplyvy výstavby a prevádzky investície, ktoré sú posudzované vo vzťahu so zraniteľnosťou konkrétneho antropogénneho a prírodného prostredia a jeho súčasnou záťažou. Zdôrazňujeme, že predkladané varianty trasy plynovodu sú navrhované mimo zastavaného územia dotknutých sídiel a preto prichádza do úvahy zhodnotenie vplyvov predovšetkým na prírodné pomery územia a aktivity mimo zastavaných území. Vplyvy sú zosumarizované pre všetky varianty, z dôvodu identických vplyvov na dotknuté územie.

Územie s výnimkou úseku po obec Výrava je prevažne poľnohospodársky využívané, preto môžeme charakterizovať územie ako stredne až vysoko zaťažené antropogénnou činnosťou. Zaťaženie územia sa zvýši, hlavne počas výstavby a krátkodobo aj po ukončení výstavby, kým sa územie nevráti do pôvodného využitia. Trvalé odlesnenie nad osou plynovodu bude však trvalé.

Vplyv na obyvateľstvo

Obyvateľstvo bude zaťažené počas výstavby hlukom zo zvýšeného pohybu stavebných mechanizmov a ťažkotónážnych automobilov pri prevoze potrubného materiálu, pretože komunikácie prechádzajú priamo cez obce a nie je možné ich obchádzať.

Počas výstavby sa zvýši prašnosť územia a zaťaženia obyvateľov emisiami z výfukových plynov mechanizmov.

Počas prevádzky plynovodu neočakávame žiadne relevantné vplyvy na dotknuté obce a mestá.

Vplyv na prírodné prostredie, faunu a biotopy

Najvýznamnejší vplyv bude počas výstavby a to potrebou budovania pracovného pruhu aj hĺbením ryhy pre uloženie potrubia. Následkom uvedených činností bude potrebný výrub lesa v šírke max. 23 m, v miestach križovania vodných tokov dôjde taktiež k výrubu brehových porastov. Obdobie výstavby je viazané na obdobie v trvaní niekoľkých týždňov na konkrétne úseky a pri dodržaní navrhovaných opatrení nie je predpoklad trvalých a nezvratných zmien v populáciách rastlín a živočíchov a ich biotopov. Obdobie prevádzky si nevyžiada trvalú prítomnosť človeka, okrem obdobia údržby pruhu o šírke max. 10 m, kde bude v intervaloch cca 2-5 rokov odstraňovaná drevinná vegetácia. Pri dodržaní navrhovaných opatrení pre toto obdobie nie je predpoklad významnej antropogénnej záťaže a narušenie ekologickej únosnosti územia. Pravidelne bude potrebné sledovať prípadne prejavy erózie a šírenie invázných druhov rastlín.

17.2 PRIESTOROVÉ ROZLOŽENIE PREDPOKLADANÝCH PREŤAŽENÝCH LOKALÍT ÚZEMIA

Na základe priestorovej syntézy možno konštatovať, že realizáciou prepojavacieho plynovodu nevzniknú v území preťažené lokality, v ktorých by nebolo možné vplyv výstavby a prevádzky plynovodu zmierniť vhodnými opatreniami.

Charakter línie plynovodu je taký, že prakticky po celej trase nie je v krajine vnímaný, keďže sa bude nachádzať pod zemou. Viditeľné plochy budú v lesných pozemkoch, kde z prevádzkových dôvodov bude zachovaný priesek a v miestach prevádzkových objektov plynovodu - HPS, TÚ a pod. Trasa plynovodu je vedená v jednotlivých variantoch mimo zastavaných území dotknutých obcí a prípadné kolízie je možné technicky vyriešiť.

Z celkového hľadiska možno hodnotiť ako problematickú oblasť od štátnej hranice SR/PR po HPS v k.ú. obce Výrava. Jedná sa o územie, kde síce prebieha pomerne aktívna lesohospodárska činnosť, ale zároveň sa jedná o veľmi cenné územie, kde sa prelínajú viaceré chránené územia, prvky ÚSES, lesné pozemky, biotopy, ktoré výstavbou plynovodu budú ovplyvnené.

Riziková je predovšetkým etapa výstavby plynovodu. Priamym vplyvom je predovšetkým výrub drevín a krovín, odstránenie ornice, resp. humusovej vrstvy, sprievodnými javmi je zvýšenie prašnosti, hluku zo stavebnej činnosti a s tým spojené rušenie fauny a jej dočasný únik z lokalít výstavby. Z doterajších poznatkov pri výstavbe podobných stavieb sa po určitom období územie obnoví do stavu, ktoré je podobné pôvodnému stavu (s výnimkou lesných priesekov).

Na minimalizáciu vplyvov možno len odporučiť navrhované opatrenia ktoré uvádzame v kap. IV. Realizáciou uvedených opatrení je možné podstatne minimalizovať negatívne dopady vplyvov predovšetkým na biotu riešeného územia.

17.3 PRIESTOROVÁ SYNTÉZA POZITÍVNYCH VPLYVOV ČINNOSTI

Význam stavby tkvie hlavne v celoeurópskom kontexte. Tu sa prejaví aj hlavné efekty investície ako sú diverzifikácia trás prepravy zemného plynu a zníženie rizík odstávok zemného plynu vyplývajúcich z bezpečnostnej situácie vo východnej Európe.

18 KOMPLEXNÉ POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ICH POROVNANIE S PLATNÝMI PRÁVNÝMI PREDPISMI

Sumárne zhodnotenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a rozloženia časového pôsobenia na obdobie výstavby a prevádzky bolo vyhodnotené verbálne numerickou stupnicou (tzv. rating systém) pre najhorší stav spoločne pre všetky varianty.

Jednotlivým indikátorom sa pridelili bodové hodnoty, pričom bola použitá škála od + 5 (pozitívny vplyv) do - 5 (negatívny vplyv). Krajné hodnoty možno považovať za extrémne, mimoriadneho významu. Kritériám boli priradené relatívne hodnoty, vyjadrujúce mieru vplyvu v porovnaní s týmito extrémnymi hodnotami. Tam, kde to bolo možné, sa pri hodnotení kritérií porovnával rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. nulovému variantu.

Body boli prideľované na základe nasledovnej škály verbálnej významnosti:

- 0 minimálny až zanedbateľný vplyv
- 1 vplyv mierny, lokálny, krátkodobý, eliminovateľný dostupnými prostriedkami, minimálny rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
- 2 vplyv stredného významu, s dlhou dobou pôsobenia, zmierniteľný dostupnými prostriedkami, badateľný rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
- 3 významný vplyv, s dlhodobým pôsobením na malom území alebo krátko-dobým pôsobením na väčšom území, zmierniteľný ochrannými opatreniami, podstatný rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
- 4 veľmi významný vplyv, zásah veľkého územia, zmierniteľný náročnými prostriedkami alebo kompenzáciami, rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante je veľmi výrazný
- 5 vplyv extrémneho významu, s dlhodobým a územne rozsiahlym pôsobením, význame zhoršujúci (alebo zlepšujúci) súčasný stav územia, zmierňujúce opatrenia sú technicky nerealizovateľné alebo mimoriadne náročné.

Tab.34 Vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Vplyvy na obyvateľstvo			
Pohoda a kvalita života	Kvalita obytného prostredia	-1	0
	Bariérový vplyv	-2	-1
	Ovplyvnenie scenérie krajiny	-2	-1
	Ponuka pracovných príležitostí v dotknutej obci	+1	0
Zdravotné riziká	Hluk	-2	0
	Emisie	-2	0
	Vibrácie	-2	0
Vplyvy na prírodné prostredie a chránené územia			
Horninové prostredie	Ovplyvnenie ložísk surovín	0	0
	Narušenie stability horninového prostredia	-2	0
	Znečistenie horninového prostredia	-1 *	0
Ovzdušie	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	-1	0
	Mikroklimatické zmeny	0	0
Povrchové vody	Ovplyvnenie kvality povrchových vôd	-1	0
	Ovplyvnenie režimu povrchových vôd	-1	0
Podzemné vody	Ovplyvnenie kvality podzemných vôd	-1 *	0
	Ovplyvnenie režimu podzemných vôd	-1	0
Pôda	Záber pôd	-2	0
	Mechanická degradácia a kontaminácia pôd	-2	0
	Erózia pôd	-2	0
Biota	Výrub stromovej a krovinej vegetácie	-3	-1
	Ovplyvnenie vzácných biotopov	-2	0
	Ovplyvnenie migrácie	-2	0
	Vplyvy na ÚSES	-2	0

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Chránené územia	Veľkoplošné a maloplošné chránené územia	-2	-1
	Chránené druhy	-2	-1
	Chránené stromy	0	0
	Územia európskeho významu a chránené vtáčí územia	-2	-1
	Chránené vodohospodárske oblasti	0	0
	Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych a termálnych vôd	0	0
Vplyvy na urbánny komplex a využitie krajiny			
Priemysel a služby	Obmedzovanie alebo rozvoj priemyselnej výroby a služieb	0	0
	Zásah do priemyselných areálov	0	0
Rekreácia a cest. ruch	Obmedzovanie alebo rozvoj rekreácie a cestovného ruchu	-1	0
	Zásah do areálov rekreácie a športu	0	0
Poľnohospodárstvo	Záber poľnohospodárskej pôdy	-2	0
	Vplyv na poľnohospodársku produkciu	-2	-1
	Zásah do poľnohospodárskych areálov	0	0
	Delenie honov	-1	-1
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	-1	0
Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	-1	-1
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	-1	-1
Vodné hospodárstvo	Vplyv na vodné stavby	0	0
	Vplyv na ochranné pásma vodných zdrojov	-2*	0
Odpadové hospodárstvo	Vplyv na zariadenia odpadového hospodárstva	0	0
	Tvorba odpadov	-2	-1
Dopravná a iná infraštruktúra	Zaťaženosť miestnych komunikácií	-1	0
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby	-2	0
	Vplyvy na inžinierske siete v území	-2	0
Kultúrne pamiatky	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla	0	0
	Vplyvy na archeologické náleziská	-1	0

* vplyv potenciálny, napr. vplyv v prípade havárie.

Z uvedeného vyhodnotenia vyplýva, že obdobie výstavby trate bude spojená s významnými vplyvmi na životné prostredie predovšetkým z titulu záberu lesných pozemkov, výrubu stromovej a krovinej vegetácie a vplyvu na chránené územia.

Uvedením plynovodu do prevádzky sa kvalita životného prostredia v území v podstatnej miere vráti do pôvodného stavu a s výnimkou trasovania v lesných pozemkoch bude predstavovať iba minimálne obmedzenia v území. Možno konštatovať, že nepriaznivé vplyvy výstavby a prevádzky činnosti nie sú takého charakteru a významu, aby boli prekážkou pre realizáciu zámeru. Významnejší dosah by mali havarijné stavy, ktoré je potrebné ošetriť systémom preventívnych opatrení a havarijného zabezpečenia.

Všetky vplyvy navrhovanej činnosti boli vyhodnotené **vo vzťahu k platným právnym predpisom**. Medzi kľúčové patrili:

Ochrana ovzdušia

* Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší

* Vyhláška MPZPRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia

- * Vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Ochrana vôd

- * Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- * Vyhláška MŽP SR č. 100/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- * Zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami

Ochrana prírody

- * Vyhláška č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení,
- * Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.

Odpadové hospodárstvo

- * Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov
- * Vyhláška MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,
- * Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov

Ochrana zdravia

- * Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu

- * Zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využití poľnohospodárskej pôdy

Ochrana pamiatok

- * Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu

Územné plánovanie a stavebný poriadok

- * Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení zmien a doplnkov zákona, s prislúchajúcimi vykonávacími vyhláškami
- * Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.216/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj
- * Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.281/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Košický kraj

19 PREVÁDZKOVÉ RIZIKÁ A ICH MOŽNÝ VPLYV NA ÚZEMIE

Prevádzkové riziká vyplývajú z vlastností zemného plynu, ktorý tvorí za určitých podmienok so vzduchom výbušnú zmes a preto pri mimoriadnych stavoch - napr. pri neoprávnenom zásahu (teroristický čin, úmyselné poškodenie potrubia, a pod.) vzniká potenciálne riziko porúch a havárií. Práve pre takéto stavy je vymedzené bezpečnostné pásmo plynovodu, aby sa eliminovalo ohrozenie obyvateľstva v prípade výronu, výbuchu plynu (tlaková vlna), alebo požiaru (splodiny horenia, teplo). Zdôrazňujeme, že celý potrubný systém je nonstop monitorovaný centrálny riadiacim systémom, pomocou ktorého je možné identifikovať potenciálne rizikové stavy a prijať okamžité opatrenia na ich odstránenie, resp. minimalizáciu.

IV. OPATRENIA NAVRHNUTÉ NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

1 ÚZEMNOPLÁNOVACIE OPATRENIA

Po vydaní záverečného stanoviska, ktoré pre posudzovanú stavbu vydá Ministerstvo životného prostredia SR a na podnet eustream, a.s., bude určená výsledná trasa plynovodu PR-SR a väzby z nej vyplývajúce. Následne spracuje investor ďalší stupeň projektovej dokumentácie „Dokumentácia pre územné konanie“, ktorá bude poskytnutá pre zapracovanie zmien a doplnkov do územného plánu oboch samosprávnych krajov.

2 TECHNICKÉ, TECHNOLOGICKÉ, ORGANIZAČNÉ A PREVÁDZKOVÉ OPATRENIA

Cieľom opatrení zahrnutých do kategórie technických je čo najväčšie zmiernenie, prípadne eliminácia negatívnych vplyvov výstavby a prevádzky plynovodu PR-SR na jednotlivé zložky životného prostredia, prostredníctvom dostupných a technicky realizovateľných postupov. Väčšina navrhovaných opatrení má charakter rutinných postupov, ktoré sa uplatňujú pri spracovaní technického riešenia a budú zahrnuté do projektovej dokumentácie investície.

Následná projektová príprava

Pre etapu prípravy ďalších stupňov projektovej dokumentácie navrhujeme:

- spracovať podrobnú špecifikáciu starostlivosti o humus a výkopovú zeminu,
- v prípade, ak v čase spracovania realizačnej dokumentácie bude vo výstavbe niektorá z plánovaných cestných komunikácií, musí sa prepojovací plynovod z hľadiska harmonogramu výstavby prispôbiť;
- realizovať podrobný inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum;
- realizovať pedologický prieskum;
- realizovať dendrologický a biologický prieskum;
- spracovať návrh pyrotechnického prieskumu;
- realizovať archeologický prieskum;
- realizovať protikorózný a geoelektrický prieskum;
- spracovať návrh mimostaveniskových trás prepravy materiálov tak, aby vplyvy na obyvateľstvo boli minimálne - lokalizovať ich čo najviac mimo zastavené územie. V prípade využívania komunikácií v zastavenej zóne urobiť potrebné opatrenia na minimalizáciu negatívnych vplyvov, ako sú napr. znížená rýchlosť, úprava vozovky;
- spracovať návrh umiestnenia zariadení staveniska podľa nasledovných zásad:
 - ✓ zariadenia staveniska umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od obytného územia (minimálne 300-500 m); pri bližšej lokalizácii preukázať v POV, že obyvateľstvo nebude ovplyvnené stavebnými mechanizmami;
 - ✓ pri lokalizácii zohľadniť možnosť dopravného napojenia tak, aby doprava na stavebné dvory neobťažovala obyvateľstvo;

- ✓ pre lokalizáciu zariadení staveniska využiť plochy poľnohospodárskej pôdy s nižšou produkčnosťou;
- ✓ zariadenia staveniska zabezpečiť proti únikom nebezpečných látok do pôdy, podzemnej a povrchovej vody;
- upresniť umiestnenie skládok potrubného materiálu a spôsob ich zabezpečenia proti sekundárnej prašnosti;
- podrobne špecifikovať množstvo a spôsob zhodnotenia, prípadne zneškodnenia odpadov počas výstavby;
- v rámci dokumentácie pre územné rozhodnutie zvýšenú pozornosť venovať elaborátu záberov pôdy s vyhodnotením kvality, bilancie a využitia skrytkového materiálu, v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z.;
- v projekte minimalizovať dočasné zábery pôdy;
- navrhnuť vegetačné úpravy v miestach narušenia a zásahov do biokoridorov a brehových porastov pri povrchových tokoch, s cieľom rýchleho návratu porastov do pôvodného stavu;
- vypracovať plán organizácie výstavby a environmentálny plán;
- v rámci projektovej dokumentácie vypracovať projekt monitoringu v zmysle návrhu uvedeného v správe o hodnotení, resp. záverečnom stanovisku Ministerstva životného prostredia SR, ktorý bude podrobne špecifikovať miesta monitoringu, interval monitoringu, monitorované parametre, spôsob vyhodnocovania výsledkov a postup pri zistení negatívnych zmien.

Nasledovný návrh technických opatrení je spracovaný osobitne pre jednotlivé vyčlenené kategórie životného prostredia.

Ovzdušie a klíma

Prioritnou snahou vo vzťahu k ochrane ovzdušia je znižovanie produkcie emisií z cestnej dopravy. Toto sa v celospoločenskom meradle uskutočňuje ekologizáciou vozového parku a používaním menej škodlivých pohonných hmôt. V konkrétnej cestnej sieti je potom realizácia technicko-organizačných opatrení zameraná predovšetkým na zabezpečenie plynulosti dopravy.

Opatrenia počas výstavby

Pri výstavbe sa očakávajú vplyvy na ovzdušie najmä v dôsledku zvýšenej prašnosti a vyššieho obsahu výfukových plynov z nákladnej dopravy. Preto bude potrebné prístupové cesty pravidelne čistiť.

Za dlhšie trvajúceho bezzrážkového obdobia je potrebné vykonávať postrekovanie prístupových ciest.

Hluk

Pri výstavbe v rámci organizačných opatrení v blízkosti obytnej zóny vylúčiť výstavbu v noci.

Povrchové a podzemné vody

Zvláštnu pozornosť je potrebné venovať ochrane vôd v priebehu výstavby, kedy je zvýšené riziko úniku nebezpečných látok, hlavne pohonných hmôt a olejov zo stavebných mechanizmov. Pri stavebných prácach zabezpečiť bezporuchovú prevádzku stavebných mechanizmov a ďalšie preventívne opatrenia na ochranu podzemných vôd, nakoľko trasa je

vedená veľmi zraniteľným územím fluvialných sedimentov s významnými zásobami podzemných vôd.

Ochraňa podzemných a povrchových vôd je potrebné venovať pozornosť aj pri zriaďovaní a prevádzke zariadení staveniska. Hlavnými zásadami je zriaďovanie zariadení staveniska na spevnených plochách, odkanalizovanie zariadenia, zabezpečenie skladov a mechanizmov proti únikom nebezpečných látok.

Pre obdobie výstavby aj prevádzky plynovodu bude potrebné vypracovať havarijný plán v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z.z. a povodňový plán v zmysle zákona č. 7/2010 Z.z.

Povrchové a podzemné vody

Príprava stavby a výstavba

- ✓ zariadenia stavenísk vybudovať tak, aby nemohlo dôjsť k úniku nebezpečných látok (zriadenie zariadení staveniska na spevnených plochách, zabezpečenie skladov a mechanizmov proti únikom nebezpečných látok);
- ✓ minimalizovať rozsah plôch poškodených činnosťou stavebných mechanizmov; rastlinný kryt odstraňovať iba v nevyhnutnej miere;
- ✓ prejazdy stavebných mechanizmov orientovať do suchého obdobia;
- ✓ pri odlesňovaní použiť ekologicky odbúrateľné mazadlá do píl;
- ✓ pre stavebné a odlesňovacie práce použiť iba mechanizmy v bezchybnom technickom stave; vypracovať systém kontroly technického stavu vozidiel, záznamy z kontroly viesť v denníku;
- ✓ zabezpečiť technickú a biologickú rekultiváciu územia po výstavbe;
- ✓ vypracovať havarijný plán v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z.z. a povodňový plán v zmysle zákona č. 7/2010 Z.z.;

Počas prevádzky

- ✓ pri odstraňovaní drevinnej vegetácie v pásmach širokých 10 m v trase potrubia použiť ekologicky odbúrateľné mazadlá do píl;
- ✓ vykonať poučenie zamestnancov realizujúcich odstraňovanie drevinnej vegetácie z prevádzkových poriadkov, havarijného plánu, s dôrazom na zaobchádzaní s nebezpečnými látkami z hľadiska ochrany vôd a s rizík ohrozenia kvality vôd;

Odpady

Nakladanie s odpadmi sa musí riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva, ktorá požaduje predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich množstvo, ako i odpady zhodnocovať recykláciou a opätovným využitím.

Biota

Opatrenia pred a počas výstavby

- ✓ dôkladne pripraviť plán organizácie výstavby, pozornosť venovať najmä fáze odstraňovania stromov, definovaní prístupových ciest, depónii zeminy, zariadeniam staveniska a pod.;
- ✓ prístupové cesty na stavenisko a zariadenia staveniska situovať v rámci možností mimo chránené územia a prvky ÚSES a cenné biotopy, cieľom tohto opatrenia je nezaťažovať citlivé územia hlukom a emisiami, resp. priamym záberom plôch pre uvedené aktivity;

- ✓ dočasne odprírodnené plochy okrem manipulačného pásu počas výstavby plynovodu v chránených územiach a cenných biotopoch po jej ukončení revitalizovať, s využitím vhodných vegetačných úprav, ide o opatrenie dôležité najmä z pohľadu zamedzenia šírenia nepôvodných, expanzívnych a inváznych druhov rastlín do prírodného prostredia, pri vegetačných úpravách vhodných plôch využívať iba stanovištne pôvodné druhy rastlín;
- ✓ obdobie vystavenia obnaženej pôdy vplyvu vodných zrážok je potrebné minimalizovať;
- ✓ plán organizácie výstavby predložiť na vyjadrenie ŠOP SR z dôvodu identifikácie možných stretov s prvkami ochrany prírody, ekologicky významnými prvkami a pod.;
- ✓ prijať účinné protierózne opatrenia na všetkých existujúcich komunikáciách (lesných, poľných), ktoré budú využívané počas výstavby;
- ✓ výruby drevín v CHVÚ vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (VIII. – XII.),
- ✓ výrub drevín mimo CHVÚ (napr. brehové porasty, dreviny rastúce mimo lesné porasty) je nutné realizovať mimo vegetačné obdobie rastlín, ktoré pokrýva aj obdobie hniezdenia vtákov a vyvážania mláďat ostatných druhov živočíchov tzn. v období VIII. – II.;
- ✓ je potrebné minimalizovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu, nad rámec nevyhnutných opatrení;
- ✓ pri rekultiváciách v blízkosti biotopov národného a európskeho významu na TTP nepoužívať priemyselné hnojivá a herbicídy;
- ✓ v území SKUEV0387 Beskyd a SKCHVU011 Laborecká vrchovina navrhujeme zabezpečiť hniezdne bunky pre dutinové hniezdiče;
- ✓ v prípade nevyhnutnosti zásahu do územia SKUEV0050 Humenský sokol, si vzhľadom na cennosť územia vyžaduje pokládka plynovodu minimalizovať šírku manipulačného pásu, pod dohľadom environmentálneho dozora, pre minimalizáciu ovplyvnenia a zásahu do biotopov;
- ✓ v prípade, že sa pri výstavbe objaví hniezdo, brloh, alebo výskyt chráneného druhu živočicha je potrebné okamžite upovedomiť pracovníka ochrany prírody a environmentálny stavebný dozor;
- ✓ pri revitalizáciách v chránených územiach na TTP používať metódu nastieľania tráv z blízkeho zdroja lúčneho porastu, nepoužívať umelé trávne zmesi;
- ✓ minimalizovať výruby v ochranných lesoch a lesoch osobitného určenia;
- ✓ revitalizácie v lesných porastoch vzhľadom na výbornú zmladzovaciu schopnosť drevín ponechať na autoregulačné mechanizmy, iba v najnutnejších prípadoch (zabránenie erózie na svahoch) použiť dosadbu s použitím stanovištne autochtónnych druhov;
- ✓ v lesných porastoch dočasne deponovať humusovú vrstvu a po ukončení stavebných prác ju využiť pri rekultiváciách;
- ✓ minimalizovať priame zásahy do brehových porastov, líniovej vegetácie a skupiniek stromov rastúcich mimo lesné porasty;
- ✓ na exponovaných plochách doporučujeme plošné protierózne opatrenia počas výstavby - napríklad pokryť holú pôdu mulčom (napr. drevnými štiepkami, slamou a pod.), ktoré môžu znížiť prípadný odnos pôdy;
- ✓ obnaženú pôdu čo najskôr revitalizovať a obnoviť trávny porast a stavu vegetácie venovať zvýšenú pozornosť aby sa zabránilo vzniku erózie príp. zosuvov;

- ✓ ťažbu a odvoz dreva vykonávať za vhodných poveternostných podmienok (sucho);
- ✓ minimalizovať dobu zemných prác a odkrytých plôch najmä v strmom teréne, v období zrážok a veterných dní;
- ✓ v lesných porastoch so sklonom svahov väčších ako 25 % sa proti vyplavovaniu zeminy z ryhy postaví hrádzky z pieskových vriec. V ryhe bude umiestnená perforovaná drenážna rúra. Vrecia po obvode rúry budú vyplnené zmesou piesku a cementu a samotné potrubie bude chránené geotextíliou s presahom 1 m na každú stranu. Vzdialenosť jednotlivých hrádzok bude v závislosti od sklonu terénu. Nad hrádzkami sa proti splavovaniu zeminy z terénu a veternej erózii postaví drevené hate. Hate budú presahovať 5 m na každú stranu od osi potrubia;
- ✓ minimalizovať priame zásahy do biocentier a biokoridorov - manipulačný priestor obmedziť na nevyhnutnú mieru;
- ✓ v poľnohospodársky využívannej krajine dbať na zachovanie rozptýlenej zelene;
- ✓ realizovať náhradnú výsadbu za výruby drevín, na základe ich spoločenského ohodnotenia. Druhové zloženie drevín a krovín zvoliť v prepojení s charakterom záujmového územia a jeho geografického umiestnenia. Ich výber doporučujeme konzultovať s príslušnými orgánmi ŠOP SR;
- ✓ obmedziť pohyb stavebných mechanizmov a nákladných áut na vymedzený priestor staveniska a prístupových ciest;
- ✓ v prípade potreby (konfigurácia terénu, výskyt biotopu, stanovište chráneného druhu) je možné trasu odkláňať od pôvodnej v rozpätí do 50 m, pričom bude potrebné tieto zmeny konzultovať so ŠOP SR, v správe ktorých sa územie nachádza;
- ✓ zabezpečiť vyhovujúci technický stav stavebných mechanizmov a nákladných vozidiel a jeho pravidelnú kontrolu za účelom zníženia rizika úniku ropných látok;
- ✓ maximálne redukovať produkciu odpadov počas výstavby a zabezpečiť ich likvidáciu v zmysle platných právnych predpisov;
- ✓ zabezpečiť rekultiváciu územia po výstavbe v priestoroch postihnutých prejazdami ťažkej techniky, dočasných depónií zeminy, zariadení staveniska a pod.;
- ✓ invázne a expanzívne druhy rastlín, ktoré sa vyskytnú v trase plynovodu je potrebné likvidovať mechanickým spôsobom počas celého obdobia výstavby i po uvedení danej činnosti do prevádzky (doporučuje sa po dohode s pracovníkmi ochrany prírody určiť časový harmonogram);
- ✓ pri zásahu do brehových porastov minimalizovať šírku pracovného pruhu;
- ✓ obmedziť technické zásahy do vodných tokov a ich širšieho okolia, obmedziť pohyb mechanizmov v tomto území na minimum;
- ✓ je nevyhnutné zachovať prietokové pomery identické pred stavbou;
- ✓ je nevyhnutné zachovať aj prietokovú šírku toku aby sa neznižovala výška hladiny toku;
- ✓ nezvyšovať alebo neznižovať parametre sklonu brehov;
- ✓ pri dosadbách brehových porastov používať len druhy miestnej proveniencie, zvyšok ponechať na samovývoj;
- ✓ v prípade, že je nevyhnutné upravovať dno a brehy toku, tieto úpravy navrhujeme urobiť v nevyhnutnom rozsahu, úpravy robiť z lomového kameňa (najmä dno a jeho brehy), ponechať rôzne výčnelky a nerovnosti dna a brehov;
- ✓ neaplikovať armovaný a vyhladený betón na dno alebo steny brehov;

Pre obdobie prevádzky

- ✓ pravidelne monitorovať stav vegetácie a rozsah prípadných erózných plôch a následne realizovať sanačné práce;
- ✓ výrub náletových drevín a kríkov v páse širokom 10 m realizovať mimo vegetačné obdobie, ktoré pokrýva aj obdobie hniezdenia vtákov a vyvážania mláďat ostatných druhov živočíchov tzn. v období od VIII. do II.;
- ✓ dôsledne sledovať, aby sa v záujmovom území nezačali šíriť druhy nepôvodné, invázne, ale aj druhy ruderálne, v prípade ich zistenia prekonzultovať ich odtrávenie so ŠOP SR;

Pôda a poľnohospodárska výroba

Opatrenia pre ochranu pôdy:

- ✓ minimalizovať dočasné zábery pôdy;
- ✓ zariadenia staveniska a dočasné skládky potrubia lokalizovať na pôdy s menšou kvalitou;
- ✓ vypracovať bilanciu skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy podľa vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 508/2004 Z.z.;
- ✓ v prípade identifikácie prítomnosti potrubí melioračnej techniky v trase výstavby bude tento systém po realizácii navrhovanej činnosti rekonštruovaný tak, aby sa obnovila jeho funkčnosť,
- ✓ počas výstavby dodržať určenú plochu trvalého a dočasného záberu pôd;
- ✓ dodržiavať bezpečnosť pri prejazdoch motorových vozidiel a pracovných strojov, predchádzať prípadným haváriám a následne kontaminácii pôd ropnými látkami;
- ✓ po ukončení stavebných prác dočasne zabrané plochy rekultivovať na základe schváleného projektu rekultivácie, vypracovaného podľa vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 508/2004 Z.z.

Podrobnejšie podmienky budú stanovené v rozhodnutí o odňatí poľnohospodárskej pôdy, o vydanie ktorého požiada investor príslušný pozemkový úrad.

Archeologické náleziská

Podľa § 36 ods. 3 pamiatkového zákona pri príprave stavieb, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, je nevyhnutné vykonať záchranný prieskum. O jeho potrebe rozhodne krajský pamiatkový úrad na podnet stavebného úradu alebo z vlastného podnetu.

Monitoring

V rámci spracovania projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie vypracovať samostatný projekt monitoringu zložiek životného prostredia, v zmysle návrhu v kap. C.VI.

3 KOMPENZAČNÉ OPATRENIA

Na zmiernenie dopadu stavby na životné prostredie a vlastníkov pôdy realizovať nasledovné kompenzačné opatrenia:

- ✓ za likvidovanú stromovú a krovitú zeleň zrealizovať náhradnú výsadbu podľa požiadaviek príslušného orgánu životného prostredia
- ✓ za trvalý záber poľnohospodárskej pôdy

- ✓ za ušlé zisky dočasného záberu poľnohospodárskych pôd
- ✓ za obmedzenie vlastníckych práv v lesných priesekoch vlastníkovi alebo správcovi

4 VYJADRENIE K TECHNICKO-EKONOMICKEJ REALIZOVATEĽNOSTI OPATRENÍ

Navrhnuté opatrenia sú technicky realizovateľné a sú dosiahnuteľné cenovo dostupnými prostriedkami.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHovANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Správa o hodnotení je v súlade s rozsahom hodnotenia z 08.12.2014 vypracovaná v troch variantoch navrhovanej činnosti a to

Variante 1, Variante 2 a Variante 3

ktoré predstavujú navrhované riešenia z územného hľadiska, technické a prevádzkové podmienky zostávajú rovnaké. Počas spracovania SoH došlo k novým poznatkom, ktoré si vyžiadali modifikácie uvedených variantov trás plynovodu až do takej miery, že boli navrhnuté nové varianty, ktoré ideovo vychádzajú z pôvodných variantov. Všetky varianty dostali príponu A so zachovaním pôvodného čísla, aby bolo jasné, z ktorého variantu sa vychádzalo.

Rozdiel medzi novými a pôvodnými variantmi je relatívne malý, odlišujú sa iba detailoch, ale majú spoločné koridory. Do porovnania variantov vstupuje 6 rovnocenných variantov:

Variant 1, Variant 1A, Variant 2, Variant 2A, Variant 3, Variant 3A

1 TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Špecifikom porovnávania variantov pri tomto zámere je fakt, že prevažná časť trasy posudzovaného plynovodu je vedená v spoločných koridoroch. Do km cca 12,0 sú všetky varianty vedené v jednom koridore, od tohto km sa variant 2 a 2A oddeľuje východným smerom a kopírujú štátnu hranicu s Ukrajinou. Zvyšné varianty sú vedené v tzv. západnom koridore, kde sa na viacerých miestach križujú, resp. sledujú rovnakú trasu.

Multikriteriálne hodnotenie

Pre porovnanie variantov bola metóda multikriteriálneho hodnotenia, ktorá pozostávala z týchto krokov:

- výber súboru hodnotiacich kritérií;
- určenie bodových hodnôt indikátorov a hodnotenie variantov;
- priradenie váhy jednotlivým kritériám podľa významnosti;
- matematické vyhodnotenie - určenie poradia vhodnosti variantov.

Výber súboru hodnotiacich kritérií

Varianty sa porovnávali z hľadiska kritérií, ktoré boli zostavené do troch kritériálnych skupín:

1. technicko-ekonomické kritériá
2. vplyvy na obyvateľstvo a socioekonomické prostredie
3. vplyvy na prírodné prostredie

Prehľad kritérií v jednotlivých kritériálnych skupinách je uvedený v tabuľke č. 35

Stanovenie váh kritérií

Sumárne porovnanie variantov sa uskutočnilo na základe hodnotenia významnosti jednotlivých kritérií. Váhy kritérií vo vzťahu k celku boli priradené jednotlivými expertmi, ktorí sa zúčastnili procesu hodnotenia, pričom bola využitá aj databáza pozostávajúca

z niekoľkých desiatok prác venovaných problematike hodnotenia cestných komunikácií na životné prostredie.

Jednotlivým skupinám kritérií boli priradené nasledovné váhy:

- technicko-ekonomické kritériá: 35 %
- vplyvy na obyvateľstvo a socioekonomické prostredie 17 %
- vplyvy na prírodné prostredie 48%.

Tab.35 Prehľad kritérií a ich váhového ohodnotenia

Súbor kritérií	Váha súboru v %	Por. číslo kritéria	Kritérium	Váha kritéria v %
Technicko-ekonomické	35	1	Investičné náklady	16,6
		2	Dĺžka trasy	9,8
		3	Technická náročnosť - prechod cez vodné toky	5,2
		4	Technická náročnosť - prechod cez nestabilné územie	3,4
Obyvateľstvo a soc.-ekonom. prostredie	17	5	Vplyv na CHLÚ a DP	7,4
		6	Vplyv na územný rozvoj	5,9
		7	Vplyv na kultúrne pamiatky a archeolog. lokality	3,7
Prírodné prostredie	48	8	Vplyv na podzemné vody	3,9
		9	Dočasný záber PPF	4,5
		10	Trvalé odlesnenie	5,2
		11	Vplyvy na prvky ÚSES	7,5
		12	Vplyvy na územia NATURA 2000	15,9
		13	Vplyvy na národnú sústavu chránených území	11,0

Tab.36 Popis kritérií a ich kvantitatívne vyjadrenie

Č. kritéria	Kritérium	Údaj	Variant					
			1	1A	2	2A	3	3A
1	Investičné náklady	v mil €	141,9	136,4	152,7	147,3	144,4	137,4
2	Dĺžka trasy	v km	105,7	100,0	116,8	111,3	108,3	101,0
3	Prechod cez vodné toky	dĺžka v m	282	256	190	225	268	244
4	Technická náročnosť - prechod cez nestabilné územie	dĺžka v m	200	200	150	0	100	100
5	Vplyv na CHLÚ a DP	dĺžka v km	5,39	0	0	1,5	17,3	0
6	Vplyv na územný rozvoj	dĺžka v m	120	0	30	0	50	0
7	Vplyv na kultúrne pamiatky a archeolog. lokality	počet lokalít	44	44	41	41	44	44
8	Vplyv na podzemné vody	zásah do PHO v m	180	0	190	0	1030	0
9	Dočasný záber PPF	plocha v ha	349,8	343,8	399,1	379,2	349,4	335,8
10	Trvalé odlesnenie	plocha v ha	12,2	13,4	14,7	13,5	13,8	12,8
11	Vplyvy na prvky ÚSES	dĺžka v km	35,26	31,91	22,52	25,37	36,14	28,47
12	Vplyvy na územia NATURA 2000	dĺžka v km	43,10	44,00	57,56	56,96	43,75	45,01
13	Vplyvy na národné chránené územia	dĺžka v km	5,077	4,640	5,300	5,440	5,234	5,470

Poznámka: v prípade hodnotenia vplyvov a porovnania jednotlivých variantov pri územiach v kritériách č. 11-13 nepredstavuje dĺžka, ktorou trasa pretína územia najvhodnejšie vyhodnotenie, preto sú tieto hodnoty optimalizované v nasledovnej tab., kde sú kritériám priradené rôzne váhy hodnôt.

Hodnotenie variantov

V následnom kroku sme pridelovali bodové hodnoty jednotlivým indikátorom pri jednotlivých variantoch, pričom bola použitá škála od + 10 (pozitívny vplyv) do - 10 (negatívny vplyv). Krajné hodnoty možno považovať za extrémne, mimoriadneho významu. Variantom sa priradzovali relatívne hodnoty, vyjadrujúce mieru vplyvu v porovnaní s týmito extrémnymi hodnotami. Tam, kde to bolo možné, sa pri hodnotení kritérií porovnával rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. nulovému variantu vo výhľadovom období.

Body boli pridelované na základe nasledovnej škály verbálnej významnosti:

0	minimálny až zanedbateľný vplyv
1-2	vplyv mierny, lokálny, eliminovateľný dostupnými prostriedkami, minimálny rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
3-4	vplyv stredného významu, väčšieho rozsahu, zmierniteľný dostupnými prostriedkami, badateľný rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
5-6	významný vplyv, veľkého rozsahu, pomerne náročne zmierniteľný, podstatný rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
7-8	veľmi významný vplyv, zásah podstatnej časti územia, až regionálneho rozsahu, zmierniteľný náročnými prostriedkami alebo kompenzáciami, rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante je veľmi výrazný
9-10	vplyv extrémneho významu, regionálneho až nadregionálneho rozsahu, pôsobiaci v celej dĺžke trasy, veľmi význame zhoršujúci (alebo zlepšujúci) súčasný stav územia, zmierňujúce opatrenia sú technicky nerealizovateľné alebo mimoriadne náročné.

Výsledné hodnotenie je spracované na základe matematického výpočtu. Výsledná hodnota miery vplyvu daného variantu je súčtom mier vplyvu v stanovených 13 kritériách a je relatívnym vyjadrením miery zaťaženia prostredia a ekonomických dopadov v etape výstavby aj prevádzky cesty. Znamená to, že čím väčšie je záporné číslo, tým je predpokladaná záťaž vyššia.

Zdôvodnenie pridelenia bodov vychádza z popisu v jednotlivých kapitolách zámeru. Pre rýchlejšiu orientáciu uvádzame ich prehľad.

Technicko-ekonomické kritériá

Investičné náklady

Predstavujú odhadované investičné náklady na výstavbu plynovodu, ktoré vychádzajú zo súčasnej úrovni rozpracovanosti. Sú uvedené v kapitole II.10.

Dĺžka trasy

Uvedená dĺžka trasy plynovodu jednotlivých variantov v km. Sú uvedené v kapitole II.8.

Technická náročnosť výstavby

Je vyjadrením počtu a rozsahu budovania náročnejších úsekov plynovodu, kde je trasa navrhovaná cez vodné toky a aktívne zosuvné územia. Podklady pre hodnotenie sú uvedené v kapitole C.III.2. a C.III.5.

Vplyvy na obyvateľstvo a socioekonomické prostredie

Vplyvy na územný rozvoj

Predstavujú rozsah zásahu trasy plynovodu do funkčných plôch sídiel, vyjadrený dĺžkou zásahu v m. Kapitola C.III.11.

Vplyvy na kultúrne pamiatky a archeologické lokality

Vyjadruje počet archeologických lokalít, ktoré sú v strete s trasou plynovodu. Kapitola C.III.11.

Vplyvy na prírodné prostredie

Vplyv na podzemné vody

Porovnanie je založené na vyhodnotení interakcie plynovodu s územnou ochranou vodárenských zdrojov (Kapitola C.III.5.2).

Záber pôd

Dočasný záber PPF a trvalé odlesnenie patrí k najvýraznejším negatívam variantov plynovodu. Prehľad záberov pôd sa nachádza v kapitole B.II.1.1.

Vplyvy na prvky ÚSES

Porovnanie je založené na vyhodnotení interakcie plynovodu s prvkami územného systému ekologickej stability (kapitola C.III.10).

Vplyvy na územia NATURA 2000

Detailná charakteristika a popis vplyvov na územia NATURA 2000 (CHVÚ a ÚEV) sa nachádza v kapitolách C.II.9 a C.III.9. Vyjadruje rozsah zásahu do sústavy NATURA 2000 vyjadrený v dĺžke prechodu cez uvedené územia v km.

Vplyvy na národne vyhlásené chránené územia

Popis týchto území je v kapitole C.II.9 a C.III.9. Vyjadruje rozsah zásahu do sústavy chránených území vyjadrený v dĺžke prechodu cez uvedené územia v km.

Tab.37 Vyhodnotenie variantov prepojavacieho plynovodu

Por. číslo kritéria	Body						Váha kritéria v %	Vyhodnotenie					
	1	1A	2	2A	3	3A		1	1A	2	2A	3	3A
1	-3	-2	-5	-4	-3	-2	16,6	-49,8	-33,2	-83,0	-66,4	-49,8	-33,2
2	-3	-2	-5	-4	-3	-2	9,8	-29,4	-19,6	-49,0	-39,2	-29,4	-19,6
3	-4	-3	-2	-3	-4	-3	5,2	-20,8	-15,6	-10,4	-15,6	-20,8	-15,6
4	-2	-2	-2	0	-1	-1	3,4	-6,8	-6,8	-6,8	0	-3,4	-3,4
5	-3	0	0	-1	-4	0	7,4	-22,2	0	0	-7,4	-29,6	0
6	-2	0	-1	0	-1	0	5,9	-11,8	0	-5,9	0	-5,9	0
7	-2	-2	-1	-1	-2	-2	3,7	-7,4	-7,4	-3,7	-3,7	-7,4	-7,4
8	-3	0	-3	0	-4	0	3,9	-11,7	0	-11,7	0	-15,6	0
9	-4	-3	-5	-4	-3	-2	4,5	-18	-13,5	-22,5	-18	-13,5	-9,0
10	-2	-3	-4	-3	-3	-2	5,2	-10,4	-15,6	-20,8	-15,6	-15,6	-10,4
11	-4	-3	-1	-2	-4	-2	7,5	-30	-22,5	-7,5	-15	-30	-15
12	-2	-1	-4	-4	-5	-3	15,9	-31,8	-15,9	-63,6	-63,6	-79,5	-47,7
13	-4	-1	-5	-3	-5	-3	11,0	-44	-11	-55	-33	-55	-33
Spolu								-294,1	-161,1	-339,9	-277,5	-355,5	-194,3

2 VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Z prezentovaných výsledkov porovnania variantov multikriteriálnou metódou vyplýva nasledovná preferencia variantov v jednotlivých úsekoch:

1. miesto - variant 1A
2. miesto - variant 3A
3. miesto - variant 2A
4. miesto - variant 1
5. miesto - variant 2
6. miesto - variant 3

Kvalitatívne porovnanie

Ako druhú metódu na vyhodnotenie optimálneho variantu sme zvolili porovnanie na základe silných a slabých stránok a zhodnotenia možností kvalitatívneho vylepšenia variantov.

Variant 1

Pozitíva

- ▲ najmenší rozsah trvalého odlesnenia
- ▲ mierne významný vplyv na územia NATURA 2000

Negatíva

- ▼ mierne vyšší zásah do CHLÚ a DP
- ▼ kontakt so záujmovými plochami obcí
- ▼ najväčší rozsah križovania s vodnými tokmi
- ▼ stredne významný vplyv na územia národnej sústavy chránených území
- ▼ stredne významný vplyv na prvky ÚSES

Variant 1A

Pozitíva

- ▲ najmenšia dĺžka trasy
- ▲ najnižšie investičné náklady
- ▲ bez vplyvu na CHLÚ a DP
- ▲ bez vplyvu na OP VZ
- ▲ najmenší rozsah križovania s cestnými komunikáciami
- ▲ 2. najnižší dočasný záber PPF
- ▲ najmenší rozsah zásahu do území národnej sústavy chránených území
- ▲ mierne významný vplyv na územia NATURA 2000

Negatíva

- ▼ mierne vyšší zásah do oblastí s aktívnymi zosuvmi
- ▼ mierne významný vplyv na prvky ÚSES

Variant 2**Pozitíva**

- ▲ bez vplyvu na CHLÚ a DP
- ▲ najmenší rozsah križovania s vodnými tokmi
- ▲ menší kontakt s archeologickými lokalitami
- ▲ menší vplyv na prvky ÚSES

Negatíva

- ▼ najväčšia dĺžka trasy plynovodu
- ▼ najvyššie investičné náklady
- ▼ najvyšší rozsah križovania s cestnými komunikáciami
- ▼ najvyšší rozsah trvalého odlesnenia
- ▼ najvyšší rozsah dočasného záberu PPF
- ▼ významný vplyv na územia národnej sústavy chránených území
- ▼ významný vplyv na územia NATURA 2000

Variant 2A**Pozitíva**

- ▲ nižší rozsah križovania vodných tokov
- ▲ menší kontakt s archeologickými lokalitami
- ▲ bez vplyvu na OP VZ
- ▲ trasa mimo oblastí s aktívnymi zosuvmi
- ▲ menší rozsah zásahu do území národnej sústavy chránených území
- ▲ menší vplyv na prvky ÚSES

Negatíva

- ▼ 2. najväčšia dĺžka trasy plynovodu
- ▼ 2. najvyššie investičné náklady
- ▼ 2. najvyšší rozsah dočasného záberu PPF
- ▼ významný vplyv na územia NATURA 2000

Variant 3**Pozitíva**

- ▲ menší rozsah križovania s cestnými komunikáciami

Negatíva

- ▼ najväčší rozsah kontaktu s CHLÚ a DP
- ▼ väčší rozsah kontaktu s archeologickými lokalitami
- ▼ najväčší rozsah prechodu cez OP VZ
- ▼ 2. najväčší rozsah križovania vodných tokov

- ✔ významný vplyv na územia národnej sústavy chránených území
- ✔ stredne významný vplyv na prvky ÚSES
- ✔ významný vplyv na územia NATURA 2000

Variant 3A

Pozitíva

- ▲ 2. najnižšia dĺžka trasy plynovodu
- ▲ 2. najnižšie investičné náklady
- ▲ menší rozsah križovania s cestnými komunikáciami
- ▲ bez vplyvu na OP VZ
- ▲ bez vplyvu na CHLÚ a DP
- ▲ najmenší rozsah dočasného záberu PPF
- ▲ menší rozsah zásahu do území národnej sústavy chránených území
- ▲ menší vplyv na prvky ÚSES
- ▲ mierne významný vplyv na územia NATURA 2000

Negatíva

- ✔ najväčší rozsah zásahu do národnej sústavy chránených území
- ✔ väčší rozsah kontaktu s archeologickými lokalitami

Z vyššie uvedených hodnotení sa javí ako najoptimálnejší variant 1A, nasledovaný variantom 3A a 2A. Najhoršie hodnotenia dosahujú varianty 1, 2 a 3. Z hodnotenia vplyvov na územia európskej sústavy chránených území NATURA 2000 je najoptimálnejšie navrhované nasledovné trasovanie: bod napojenia C, pokračuje variantom 2A, pod obcou Výrava napojenie na variant 1A, pri obci Chlmec napojenie na variant 1 poza Chlmec, a napojenie na variant 1A. V prípade nevyhnutnosti trasovania pri obci Chlmec vo variante V1A a zásahu do južného okraja územia SKUEV0050 Humenský sokol, si vzhľadom na cennosť územia vyžaduje pokládka plynovodu minimalizovať šírku manipulačného pásu, pod dohľadom environmentálneho dozoru, pre minimalizáciu ovplyvnenia a zásahu do biotopov.

Porovnanie navrhovanej činnosti s nulovým variantom

Nulový stav predstavuje situáciu, kedy by sa navrhovaná činnosť v území vôbec nerealizovala, t.j. územie by sa vyvíjalo buď prirodzeným vývojom, alebo na základe lokálnych záujmov dotknutých obcí a miest.

Účelom stavby je vytvorenie podmienok pre diverzifikáciu dodávok zemného plynu do tranzitného, ale aj distribučného systému SR. To znamená, že posudzovaná stavba má strategický význam pre SR ako celok. Pre dotknutý región nemá predmetná stavba ekonomický význam, keďže sa na prepojovací plynovod nie je možné priamo pripojiť.

Z hľadiska vplyvov na dotknuté územie možno jednoznačne skonštatovať, že nulový stav nepredstavuje žiadny zásah do územia. V porovnaní s navrhovanou stavbou (bez ohľadu na konkrétny variant) nulový variant nemá žiadne nároky na:

- záber PPF
- trvalé odlesnenie

- zásah do lokalít sústavy NATURA 2000
- zásah do prvkov ÚSES
- zásah do národnej sústavy chránených území
- ochranné pásma vodárenských zdrojov
- križovanie s ostatnými inžinierskymi sieťami a dopravnou sieťou

Z globálneho hľadiska si je potrebné uvedomiť, že posudzovaná stavba je stavbou strategického charakteru pre celú SR. Zásobovanie zemným plynom je jedným z kľúčových faktorov fungovania SR a v súčasnom nestabilnom období je diverzifikácia zdrojov nevyhnutná. Z tohto pohľadu je realizácia plynovodu akceptovateľná, samozrejme s akceptovaním všetkých navrhovaných opatrení, ktoré minimalizujú negatívne vplyvy výstavby a prevádzky prepojujacieho plynovodu na územie.

3 ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Predkladané varianty boli posúdené a porovnané na základe komplexnej analýzy vplyvov, pričom rozhodujúca váha sa na základe odborných podkladov priradila vplyvom na prírodné prostredie s osobitným zreteľom na vplyvy na územia sústavy NATURA2000 a národnej sústavy chránených území. Hodnotené varianty sú po obec Svetlice vedené v jednom koridore, od tohto priestoru sa rozdeľujú do dvoch koridorov - západný (Variant 1, 1A, 3 a 3A) a východný (variant 2, 2A). Vzhľadom na dĺžku plynovodu, konfiguráciu terénu a prírodné danosti nie je možné sa vyhnúť všetkým záujmom ochrany prírody, resp. dotknutých obcí a miest. Preto ako optimálnou trasou nie sú jednotlivé varianty, ale ich kombinácia.

Z vyššie uvedeného porovnania a vyhodnotených vplyvov odporúčame pre ďalšie riešenie nasledovnú trasu prepojujacieho plynovodu:

Bod napojenia C, pokračuje variantom 2A, pod obcou Výrava napojenie na variant 1A, pri obci Chlmec napojenie na variant 1 poza Chlmec*, a pokračovanie vo variante 1A.

V priestore obce Chlmec je alternatívne možné trasovanie pri obci Chlmec vo variante 1A a zásahu do južného okraja územia SKUEV0050 Humenský sokol, za podmienok uvedených v kapitole C.V.2.

Pozn.*

Variant 1 poza Chlmec je z hľadiska vplyvu na územia sústavy NATURA2000 a národnej sústavy chránených území vhodný, ale z hľadiska rozvojového potenciálu obce a záporných stanovísk obce Chlmec, je v návrhu optimálneho variantu uvádzaná aj alternatíva možného trasovanie pri obci Chlmec vo variante 1A.

Zároveň treba upozorniť, že navrhovaný variant bude potrebné ešte v rámci projektovej dokumentácie optimalizovať z hľadiska nákladov a technických podmienok tak, aby investícia vychádzala aj po ekonomickej stránke.

Odporúčaný variant je samostatne vyobrazený v grafickej prílohe 2, v mierke 1: 100 000.

VI. NÁVRH MONITORINGU A POPROJEKTOVEJ ANALÝZY

1 NÁVRH MONITORINGU

Cieľom monitorovania je sledovanie vplyvu výstavby a prevádzky plynovodu PR-SR na jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj overenie funkčnosti navrhnutých zmierňujúcich a ochranných opatrení.

Na základe identifikovaných vplyvov a ich predpokladanej miery pôsobenia na životné prostredie a navrhnutých zmierňujúcich opatrení navrhujeme v prípade posudzovaného prepojovacieho plynovodu monitorovanie nasledovných zložiek:

Biota

Nevyhnutným predpokladom monitoringu bioty je jeho pravidelné vyhodnocovanie, pretože iba vtedy je možné stanoviť vzájomné vzťahy medzi všetkými sledovanými prvkami a predpokladať ďalšie vývojové tendencie. Monitoring by mal byť prioritne zameraný na úseky, kde bude trasa vybraného variantu prechádzať cez územia NATURA 2000.

Botanická časť

Rozsah monitoringu

Inventarizácia druhov s určením pokryvnosti

Biotopy - uvedie sa zoznam biotopov a ich charakteristika, vyhodnotia sa vplyvy negatívne, podľa zmeny druhového zloženia biotopov sa vyhodnotí rozsah disturbancie a ruderalizácie.

Bioindikátory - podľa druhového zloženia monitorovacej lokality je potrebné podrobnejšie charakterizovať indikačné druhy, tzv. bioindikátory.

Expanzívne a invázne druhy – inventarizácia

Časový harmonogram monitoringu

Monitoring pred výstavbou: 3 x počas jedného roka

Monitoring počas výstavby: 3 x ročne

Monitoring počas prevádzky: 1 x ročne počas obdobia 3 rokov

Zoologická časť

Monitoring je potrebné vykonávať v územiach NATURA 2000 cez ktoré priamo prechádza trasa plynovodu:

Metódy a vzorkovací dizajn

Kvalitatívno - kvantitatívny výskum priestorovočasovej distribúcie suchozemských stavovcov (Vertebrata) zameraný na bioindikačne významné taxonomické skupiny: obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce a bezstavovce (Evertebrata) - mäkkýše (Mollusca:Gastropoda) a chrobáky čeľade bystruškovité (Carabidae).

Obojživelníky (Rissamphibia) a plazy (Reptilia) - odchyt a priame pozorovanie,

Vtáky (Aves) - vzorkovanie populácií s použitím pásovej metódy,

Cicavce (Mammalia): drobné zemné cicavce (Rodentia, Soricimorpha) - vzorkovanie populácií kvadrátovou metódou značkovania a opätovného odchytu označovaných jedincov (metóda CMR), stredne veľké a veľké cicavce vrátane veľkých šeliem (Carnivora) - priame a nepriame

pozorovanie prostredníctvom pobytových znakov, automatický záznam časopriestorovej aktivity pomocou automatických infračervených kamier (fotopascí).

Vzorkovací dizajn: v monitorovaných územiach NATURA 2000 vytýčiť trvalé monitorovacie plochy (ďalej TMP), resp. transekty; jednu na území priamo ovplyvnenom výstavbou plynovodu, druhú v biotope nenarušenom stavebnou činnosťou.

Rozsah monitoringu:

1. Zistenie druhových spektier vyššie spomenutých taxonomických skupín živočíchov na v teréne vytýčených TMP,
2. vyhodnocovanie priestorovočasovej distribúcie jedincov v závislosti od meraných gradientov prostredia (charakteristík prostredia),
3. odhad populačnej hustoty, resp. relatívnej abundancie vo vzťahu k habitatovej selekcii jednotlivých monitorovaných taxónov,
4. štatistické spracovanie a štatistická analýza terénnych dát v prostredí relačnej databázy Access, Ecological Methodology, NCSS a CANOCO for Windows.

Časový harmonogram monitoringu

Monitoring pred výstavbou

- zber bezstavovcov v teréne - 1 x mesačne v období máj - september
- obojživelníky a plazy - 1 x mesačne v období apríl - jún
- vtáky - min. 2 x ročne v období apríl - júl
- drobné zemné cicavce - 2 x ročne (jedna odchyťová séria trvá štandardne 4 dni) - prvýkrát v júni, druhýkrát v septembri
- stredne veľké až veľké cicavce - kontinuálne pomocou fotopascí

Výstupom z monitoringu bude konkrétny návrh opatrení na zmiernenie vplyvov činnosti na biotu.

Monitoring počas výstavby

Z dôvodu reprezentatívnosti vzoriek, opakovateľnosti výskumov a vzájomnej komparácii výsledkov v identickom rozsahu a na identických TMP ako vo fáze monitoringu pred výstavbou.

Monitoring počas prevádzky

1 x ročne počas obdobia 3 rokov v identickom rozsahu a na identických TMP ako vo fáze monitoringu pred výstavbou.

Monitorovacie plochy a frekvencia monitoringu budú podrobne vyšpecifikované v projekte monitoringu.

Výsledky monitoringu raz ročne predložiť príslušnému OÚ najneskôr do 31.1. v nasledujúcom roku.

2 NÁVRH KONTROLY DODRŽIAVANIA STANOVENÝCH PODMIENOK

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok pre výstavbu plynovodu PR-SR bude vykonávaná v rámci kontrolných dní, za účasti orgánov zúčastnených v procese hodnotenia vplyvov.

Environmentálny stavebný dozor

Pre výkon stavby plynovodu je potrebné zabezpečiť environmentálny stavebný dozor na celé obdobie výstavby až do uvedenia stavby do prevádzky. Environmentálny dozor by mal byť špeciálne zameraný na kontrolu:

- dodržiavania podmienok, ktoré vyplynuli z procesu posudzovania EIA,
- dodržiavanie návrhov opatrení, ktoré vyplynuli z hodnotenia vplyvov na územia NATURA 2000,
- kontrola pri zásahoch do biotopov pri výstavbe v NATURA 2000 územiach,
- kontrola pri revitalizáciách, dosadbách a zatrávnení,
- kontrola dobrého technického stavu vozidiel využívaných pri stavbe.

Z kontrol bude potrebné robiť záznamy, vrátane fotodokumentácie zisteného stavu a včas informovať realizátora stavby so zisteným stavom.

VII. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV

1 POUŽITÉ METÓDY

Pri spracovaní kapitol správy hodnotiacich jednotlivé oblasti boli použité metódy bežne používané pri prácach obdobného charakteru - zber podkladov, prieskumy v teréne, analýzy a následné syntetické spracovanie.

Za účelom vyhodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia NATURA 2000 bol spracovaný samostatný materiál: Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie (Pčolová, Hlôška, 2015).

2 ZDROJE ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- Regionálny územný systém ekologickej stability
- Atlas krajiny, 2002. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- Baruš V. & Oliva O. 1992: Obojživelníci Amphibia. Fauna ČSFR, Academia, Praha.
- Baruš V. & Oliva O. 1992: Plazy Reptilia. Fauna ČSFR, Academia, Praha.
- Cvachová, A, Gojdičová, E., Karasová, E., 2002: Zoznam nepôvodných, invázných a expanzívnych cievnatých rastlín Slovenska 2. Ochrana prírody, Banská Bystrica, 21, pp.39-58.
- Čepelák, J., 1980: Zoogeografické členenie Slovenska. Veda, Vydavateľstvo SAV, Bratislava
- Danko Š. 2006. Zmeny v avifaune rybníchej oblasti Iňačovce-Senné a NPR Senné v rokoch 1995 - 2004. Tichodroma, 18: 1 - 30.
- Danko Š., Darolová A. & Krištín A. (eds.) 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- Drdoš, J., Hrnčiarová, T. 2003: Hodnotenie únosnosti krajiny na Slovensku. 27. medzinárodný workshop o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, Teplý vrch
- Feráková, V. , Maglocký, Š., Marhold, K., 2001: Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenka, Banská Bystrica, Ochrana prírody 20: 44-77
- Futták, J. et. al., 1966: Fytografické členenie Slovenska I. Veda, Vydavateľstvo SAV, Bratislava
- Hudec K. et al. 1983. Fauna ČSSR. Ptáci 3/I. Academia, Praha, 704 pp.
- Hudec K. et al. 1983. Fauna ČSSR. Ptáci 3/II. Academia, Praha, 1234 pp.
- Hudec K. et al. 1994. Fauna ČR a SR. Ptáci 1. Academia, Praha, 671 pp.
- Hudec K., Černý W. et al. 1977. Fauna ČSSR. Ptáci 2. Academia, Praha, 893 pp.
- Kovalík P., Pačenovský S., Čapek M. & Topercer J. 2010. Slovenské mená vtákov sveta. SOS/BirdLife Slovensko, Bratislava, 396 pp.
- Krebs Ch. J. 1999. Ecological methodology. Benjamin/Cummings, Menlo Park, 620 pp.
- Krištín A., Saniga M., Kaňuch P., Hlôška L. & Hohti P. 2011. Stavovce - Vertebrates. In: Barna M., Kulfan J. & Bublinec E. (eds.): Buk a bukové ekosystémy Slovenska. Veda, Bratislava, 634 pp.
- Krištofík J. & Danko, Š. (eds.) 2012: Cicavce Slovenska. Rozšírenie, bionómia a ochrana VEDA, Bratislava.

- Maheľ M., et.al., 1967: Regionálna geológia Slovenska, ÚÚG Praha
- Marhold, K., Hindák, L. (eds.), 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava, 687p
- Matula, M. a kol, 1989: Využitie a ochrana geologického prostredia SSR. Vysvetlivky k prehľadnej inžinierskogeologickej mape SSR 1:200 000. SGÚ - GÚDŠ - Katedra IG PF UK
- Michalko, J.(ed.) et al. 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská republika. Veda, Bratislava, 162 pp.
- Mucina, L., Maglocký, Š. (eds.) 1985: A list of vegetation units of Slovakia. Doc. phytosociologiques. Vol. IX. Camerino, p.p. 175-220
- Polák P., Saxa A, (eds.) 2005. Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 pp.
- Primack B. R., Kindlmann P. & Jersáková J. 2001. Biologické princípy ochrany prírody. Portál, Praha, 349 pp.
- Roth P. 2007: Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů. Věstník Ministerstva životního prostředí XVII/11: 1-23
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/147/ES o ochrane voľne žijúceho vtáctva
- Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín
- SOS/BirdLife Slovensko 2013. Metodika systematického dlhodobého monitoringu výberových druhov vtákov v chránených vtáčích územiach. ŠOP SR, Banská Bystrica, 179 pp.
- SOS/BirdLife Slovensko 2015. Databáza Aves. <http://aves.vtaky.sk/> (7. júl 2015).
- Sutherland J. W. 2010. Ecological census techniques. Cambridge University Press, Cambridge, 432 pp.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg Biotopov Slovenska. DAPHNE-Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225p.
- Štátna vodohospodárska bilancia SR. Vodohospodárska bilancia za rok 1999, časť podzemné vody. SHMÚ Bratislava, 2000
- Šuba, J. a kol, 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. SHMÚ Bratislava
- Urban P. & Kadlečík J. 2001: Program záchrany chráneného ohrozeného druhu vydra riečna *Lutra lutra* (*Linnaeus 1758*). ŠOP SR, Banská Bystrica.
- Urban P. 2012: Mapovanie vydra riečnej na Slovensku. Bulletin Vydra 15: 9-21.
- Územné plány obcí na trase plynovodu
- Územný plán Veľkého územného celku Prešovského kraja, Zmeny a doplnky, 2009.
- Územný plán Veľkého územného celku Košického kraja, Zmeny a doplnky, 2014.
- Uznesenie vlády SR č. 577/2011, ktorým schvaľuje návrh aktualizácie národného zoznamu území európskeho významu
- Uznesenie vlády SR č. 636 zo dňa 09.07.2003, ktorým bol schválený Zoznam navrhovaných chránených vtáčích území
- Vološčuk I. & Terray I. 1987. Vihorlat - Chránená krajinná oblasť. Príroda, Bratislava, 287.
- Vološčuk I. 1988. Východné Karpaty - Chránená krajinná oblasť. Príroda, Bratislava, 334 pp.

- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu
- www.air.sk
- www.statistics.sk www.air.sk www.ssc.sk a web stránky jednotlivých obcí a miest
- Wilson E. D., Cole R. F., Nichols D. J., Rudran R. & Foster S. M. 1996. Measuring and monitoring biological diversity. Standard methods for mammals. Smithsonian Institution Press, Washington and London, 409 pp.
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zámer EIA Prepojovací plynovod Poľsko – Slovensko, Oil Gas Projekt, s.r.o., Poprad, 2014, 61 pp.

VIII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ

Vzhľadom na stupeň rozpracovania podkladovej dokumentácie na úrovni štúdie realizovateľnosti možno hodnotiť úroveň vstupných informácií ako akceptovateľnú.

S určitou mierou neurčitosti je spojené presnejšie vyčíslenie nárokov na vstupy - rozsah odlesnenia, zábery PPF, špecifikácia prístupových komunikácií, ktoré je závislé od podrobného zamerania vybranej trasy plynovodu. To isté platí aj o križovaní inžinierskych sietí.

Doplnenie uvedených informácií má iba spresňujúci charakter a v žiadnom prípade nemôže ovplyvniť závery vyplývajúce zo správy o hodnotení.

IX. PRÍLOHY K SPRÁVE O HODNOTENÍ

Textové prílohy

1. Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie (v zmysle článku 6.3 smernice 92/43/EHS o biotopoch)
2. Výstavba prepojovacieho plynovodu PL-SR – vyhotovenie analýzy archeologického potenciálu na I., II. a III. variante trasy a zakreslenie archeologických lokalít do evidovateľných mapových podkladov

Výkresy

1. Mapa súčasného stavu ŽP a významných vplyvov – časť 1 (M 1:50 000)
1. Mapa súčasného stavu ŽP a významných vplyvov – časť 2 (M 1:50 000)
1. Mapa súčasného stavu ŽP a významných vplyvov – časť 3 (M 1:50 000)
1. Mapa súčasného stavu ŽP a významných vplyvov – časť 4 (M 1:50 000)
1. Mapa prvkov ochrany prírody v priestore Lupkovského priesmyku – časť 5 (M 1:10 000)
1. Mapa prvkov ochrany prírody v priestore Humenského sokola – časť 6 (M 1:20 000)
2. Mapa odporúčanej trasy prepojovacieho plynovodu - časť 1 (M 1: 100 000)
2. Mapa odporúčanej trasy prepojovacieho plynovodu - časť 2 (M 1: 100 000)

X. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Predmetom predkladanej správy o hodnotení je posúdenie vplyvov prepojavacieho plynovodu Poľsko - Slovensko na životné prostredie. Plynovod DN1000 Poľská republika – Slovenská republika (ďalej označovaný len ako plynovod PR-SR) je projektom európskeho významu a je zaradený medzi projekty PCI s označením 6.2.1 Poland – Slovakia interconnection. Tento projekt predstavuje výstavbu prvého prepojavacieho vysoko-tlakového plynovodu medzi Poľskou republikou a Slovenskou republikou, ktorý spojí národné prepravné sústavy oboch krajín.

Slovenská časť projektu predstavuje výstavbu nového prepojavacieho plynovodu zo štátnej hranice s Poľskou republikou do existujúcej kompresorovej stanice vo Veľkých Kapušanoch (ďalej len KS Veľké Kapušany).

Hlavným cieľom posudzovaného projektu podľa Štúdie je vybudovať plynovod, ktorý bude prvým prepojením medzi poľským a slovenským tranzitným systémom plynovodov, a ktorý posilní energetickú bezpečnosť v oboch krajinách a bude základom pre vytvorenie severojužného plynárenského koridoru (jeden z prioritných koridorov v EÚ).

Plynovod PR-SR taktiež prispeje k:

- Diverzifikácii zdrojov zemného plynu a možnosti zmenšiť stupeň závislosti od dodávok tejto suroviny z Ruskej federácie.
- Zlepšeniu technickej spoľahlivosti dodávok zemného plynu k odberateľom formou diverzifikácie smerov dovozu plynu (južná časť Poľska a východná časť Slovenska).
- Možnosti výstavby a pripojenia nových zásobníkov plynu v regióne a zväčšeniu dostupnosti plynu v regióne.
- Využitiu voľnej kapacity slovenského tranzitného systému. Realizácia významných plynovodných investícií v Európe môže spôsobiť zníženie využitia slovenského prepravného systému a vznik nových voľných kapacít.
- Podpore procesu integrácie plynových trhov na území EÚ formou vytvorenia podmienok pre medzištátny tranzit plynu a budovaniu konkurenčného plynového trhu.
- Možnosti prístupu k budúcim nekonvenčným ložiskám zemného plynu v Poľskej republike.

Návrh trasy má zabezpečiť minimálny zásah do citlivých oblastí z hľadiska chránených území všetkých kategórií, z využitia rovinatého terénu a minimalizácie prechodov cez strmé svahy. Ďalej sa zohľadnila možnosť vybudovania hraničnej preberacej stanice (ďalej len HPS) v katastri obce Výrava pre všetky varianty.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je činnosť zaradená do kapitoly 2 - Energetický priemysel, položky 16. Diaľkové plynovody s potrubím so svetlosťou alebo s tlakom od 500 mm alebo 1 MPa alebo od 40 km, časti A – povinné hodnotenie. Prahovú hodnotu presahujú všetky varianty.

1 TECHNICKÉ RIEŠENIE

Trasa križuje štátnu hranicu v oblasti Lupkovského priesmyku. Trasa na slovenskom úseku pokračuje cez dva kraje (Prešovský a Košický) a je zakončená v areáli KS Veľké Kapušany.

Rozsah projektu na území SR zahŕňa:

1. plynovod s maximálnym prevádzkovým tlakom 7,35 MPa z KS Veľké Kapušany až k hraničnej preberacej stanici v katastri Výrava,
2. plynovod s maximálnym prevádzkovým tlakom 8,4 MPa od hraničnej preberacej stanice v katastri Výrava k štátnej hranici Slovensko – Poľsko v bode prechodu cez štátnu hranicu v katastri obce Palota,
3. nominálny priemer plynovodného potrubia – **1000 mm**,
4. maximálna prepravná kapacita v smere SR - PR je **16,788 miliónov Nm³/d**
5. maximálna prepravná kapacita v smere PR - SR je **13,842 miliónov Nm³/d**
6. vybudovanie nevyhnutnej plynovodnej infraštruktúry:
 - hraničná preberacia stanica (HPS) - slúži na obchodné meranie množstva plynu odovzdaného alebo prijatého
 - turbosústrojenstvá (TuS) - inštalované na KS Veľké Kapušany primárne pre potreby plynovodu PR-SR
 - optický kábel (OK) a prenosové zariadenia - slúži na prenos dát a riadenie plynovodu
 - protikorózna ochrana (PKO)- slúži na ochranu plynovodu pred koróziou, najmä aktívna katódová ochrana a výstavba staníc katódovej ochrany (SKAO)
 - vstupno-výstupné čistiace komory (VVK)- miesta na vkladanie a vyberanie čistiacich a diagnostických zariadení
 - trasové uzávery (TU)- miesta, kde sa dá plynovod uzatvoriť v prípade plánovanej údržby alebo poruchových stavov na trase
 - NN a VN pripojenia - zdroje napájania pre objekty TU, SKAO a HPS
 - PRS, SRTP, prenos dát - prevádzkové rozvody silnoprúdu, ovládanie a signalizácie akčných členov, prenos údajov
 - oploenie a poplachový systém pre TU a HPS (EZS-CCTV)

Obdobie výstavby je možné rozdeliť na prípravné práce a samotnú výstavbu. Prípravné práce spočívajú vo vytvorení pracovného pruhu, ktorý slúži na sprejazdnenie trasy pre stavebné stroje, mechanizmy a rozvoz rúr potrubia. Šírka pracovného pruhu je max. 40 m na plochách orných pôd, 36 m na plochách TTP a 23 m v lesných porastoch. V šírke pracovného pruhu dôjde k odstráneniu vegetačnej vrstvy, výrubu krovín a stromov, vrátane odstránenia koreňov a zarovnanie povrchu. Okrem vytvorenia pracovného pruhu budú realizované aj dočasné zjazdy a prístupové cesty pre potreby výstavby a trvalé prístupové cesty pre potreby prevádzky technických objektov plynovodu. Výruby budú realizované cca 1 rok pred samotnou výstavbou. Dĺžka prípravných prác na jednom úseku bude cca 2-3 týždne. Nasleduje skrývka ornice na poľnohospodárskych pôdach a skrývka vrchnej vrstvy pôdy pri lesných porastoch, ktoré sú oddelene uložené mimo ostatnú výkopovú zeminu.

Počas výstavby bude vyhlbená ryha pre plynovodné potrubie s priemernou hĺbkou 2,0 m, minimálnou šírkou dna ryhy 1,4 m a požadovaným krytím 1,0 m. Sklon stien výkopu bude určený v závislosti od zloženia zeminy. Zásyp potrubia sa vykoná po úplnej kontrole zvarov a izolácie potrubia. Na zarovnaný terén bude rozprestretá ornica. Samotná výstavba bude trvať minimálne 4-5 týždňov.

Technicky náročnejšie riešenia si vyžiada trasovanie potrubia pri svahoch s vyšším sklonom a pri križovaní vodných tokov. Prechody cez vodné toky sa budú realizovať otvoreným výkopom so znížením horizontálneho profilu potrubia (zhybkou) a jeho zaťažením pod

korytom vodného toku pieskovými vrecami alebo betónovými dielcami. Pri väčších riekach sa pripúšťa možnosť použitia technológie HDD (horizontal directional drilling – horizontálne riadené vŕtanie). Pri tejto bezvýkopovej technológii sa eliminuje riziko narušenia ochranných hrádzi významnejších vodných tokov. Technológia horizontálneho riadeného vŕtania spočíva zo zhotovenia úseku potrubia na povrchu a jeho následného zatiahnutia do vrtu pod vodným tokom.

2 VARIANTY TRASOVANIA PLYNOVODU

Predmetom posudzovania vplyvov na ŽP je plynovod PR-SR, ktorý je v zmysle rozsahu hodnotenia navrhovaný v troch variantoch: variant I, variant II a variant III. Uvedené varianty boli hodnotené aj v zámere (10/2014). Postupným prieskumom riešeného územia došlo k úpravám pôvodných variantov v takom rozsahu, že boli navrhnuté modifikácie variantov prakticky po celej ich dĺžke. Modifikované varianty vychádzajú z pôvodných a majú nasledovné označenie: Variant 1A, Variant 2A, Variant 3A. Celkom bolo posudzovaných 6 variantov, ktoré sú prezentované v priloženej grafike.

3 ÚZEMNÉ PODMIENKY

V rámci správy o hodnotení sú podrobne spracované všetky zložky prírodného prostredia posudzovaného územia. V záverečnom zhrnutí sa uvádzajú len skutočnosti priamo ovplyvňujúce trasovanie plynovodu.

Najdôležitejšie environmentálne aspekty posudzovanej činnosti v území jednoznačne predstavujú fauna, flóra, biotopy a hlavne chránené územia v zmysle európskej alebo národnej legislatívy v oblasti ochrany prírody a krajiny.

V riešenom území boli identifikované nasledovné územia národnej sústavy chránených území: 5 národných prírodných rezervácií (NPR), 15 prírodných rezervácií (PR), 2 chránené areály (CHA), 2 prírodné pamiatky (PP), 3 chránené krajinné oblasti (CHKO), 1 národný park (NP).

Z území spadajúcich pod Natura 2000 je tu vyhlásených 6 chránených vtáčích území (CHVÚ) a 21 území európskeho významu (ÚEV). Navyše sa v blízkosti štátnej hranice na poľskej strane nachádzajú 3 poľské územia spadajúce pod Natura 2000.

Geologická stavba územia, členitosť terénu, hydrogeologické pomery a vysoký úhrn zrážok podmienili vznik a vývoj geodynamických javov, z ktorých sú v hodnotenom území najviac rozšírené svahové deformácie. V menšej miere sa uplatňuje erózia a zvetrávanie hornín.

Na základe údajov z mapy svahových deformácií (<http://mapserver.geology.sk/zosuvy>) sa aktívne zosuvy nachádzajú v nasledovných úsekoch:

variant	staničenie v km	dĺžka v m	rozsah vplyvu
1	32,100 - 32,300	200	priamy prechod cez aktívny zosuv
1A	31,400 - 31,600	200	priamy prechod cez aktívny zosuv
V2	39,850 - 40,000	150	priamy prechod cez aktívny zosuv
V3	5,800 - 6,200	400	aktívny zosuv sa nachádza vo vzdialenosti 60 m západne od trasy
	32,200 - 32,300	100	priamy prechod cez aktívny zosuv
V3A	6,000 - 6,300	300	aktívny zosuv sa nachádza vo vzdialenosti 60 m západne od trasy
	32,600 - 32,700	100	priamy prechod cez aktívny zosuv

Podľa evidencie chránených ložiskových území a dobývacích priestorov Obvodného banského úradu Košice, v dotknutom území dochádza ku kontaktu s chránenými ložiskovými územiami (CHLÚ) aj dobývacími priestormi (DP) len v prípade variantov 1, 3 a 2A. Varianty 1A, 2 a 3A nezasahujú do žiadnych CHLÚ, resp. DP.

V posudzovanom území sa v súčasnosti nachádza pestrá škála pôd, ktoré sú väčšinou využívané ako poľnohospodárske pôdy prevažne na intenzívnu poľnohospodársku činnosť.

V zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v aktuálnom znení, podľa ktorého je treba osobitne chrániť pôdu zaradenú podľa kódu BPEJ do prvých 4 skupín (z celkového počtu 9 skupín). V riešenom území dominujú poľnohospodárske pôdy v skupinách BPEJ 5-9, z ktorých niektoré v záujmovom území sú vyčlenené medzi najkvalitnejšie pôdy v rámci jednotlivých k. ú. obcí. Poľnohospodárske pôdy patriace do skupiny 4. sú dotknuté iba minimálne v okrese Michalovce v rámci k.ú. Drahňov, Pozdišovce a Laškovce, pričom sa jedná iba o dočasné zábery pôd.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne vodohospodársky chránené územia v zmysle nariadenia vlády SR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

V zmysle nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti sú vodné útvary povrchových vôd pretekajúce územím klasifikované ako citlivé oblasti v južnej časti riešeného územia.

V koridoroch variantov prepojovacieho plynovodu sa nachádzajú ochranné pásma nasledovných vodných zdrojov:

OP II. stupňa VZ Vrty 1,2 (k.ú. Rokytov pri Humennom)

OP II. stupňa VZ Hankovce (k.ú. Hankovce)

OP II. stupňa VZ Bačka 1-2 (k.ú. Lackovce)

OP II. stupňa VZ Termoska (k.ú. Oreské)

OP II. stupňa VZ Lúky 6A, 6B (k.ú. Chlmec)

OP II. stupňa VZ Blaciny 1-3 (k.ú. Chlmec)

OP II. stupňa VZ Rúbanisko 5A, 5B (k.ú. Chlmec)

OP II. stupňa VZ Jasenovská 1-3 (k.ú. Chlmec)

OP II. stupňa VZ Lastomír (k.ú. Lastomír)

OP II. stupňa VZ Snina (k.ú. Snina)

OP II. stupňa VZ Vh-16, HVZ-20 (k.ú. Vojnatina)

OP II. stupňa VZ HVZ 21,22 (k.ú. Tibava)

Pri jednotlivých variantoch vedenia trasy plynovodu dôjde k jeho križovaniam s vodnými tokmi - Výrava, Laborec, Cirocha, Duša, Sliepkovský kanál, Udoč, Pčolinka, Breznický potok, Uh, Čierna voda, Kruhový potok, Veľké Revištie-Bežovce.

Dôjde aj ku križovaniam plynovodu s vodohospodársky významnými tokmi - Udava, Syrový potok.

V koridoroch variantov trasy plynovodu sa nachádzajú nasledovné vodné plochy:

- Chlmecký rybník (k.ú. Chlmec) - variant 1, 1A, 3, 3A
- vodná nádrž Pozdišovce (k.ú. Pozdišovce) - variant 3
- odkalisko Snina (k.ú. Snina) - variant 2

4 SUMARIZÁCIA VPLYVOV STAVBY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V rámci spracovania správy o hodnotení boli posúdené vplyvy výstavby a prevádzky plynovodu, a to tak pozitívne, ako aj negatívne.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V nadväznosti na technický popis výstavby plynovodu možno k potenciálnym negatívnym vplyvom na faunu, flóru a ich biotopy počas výstavby zaradiť tieto vplyvy:

- trvalý záber biotopov (výstavba technických objektov plynovodu);
- zmena pôvodných biotopov (dočasný záber v trase plynovodu);
- dočasný záber a narušenie pôvodných biotopov v širšom okolí (stavebné dvory, depónie, sklady stavebného materiálu, stavebné komunikácie);
- odstránenie bylinnej, krovinej a stromovej etáže v šírke pracovného pruhu;
- rušenie živočíchov a ich dočasné vysťahovanie z predmetného územia (hluk, vibrácie, pohyb stavebnej techniky);
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov;
- lokálna zmena habitatových podmienok;
- zhoršenie životných, najmä reprodukčných podmienok organizmov (znečistenie ovzdušia exhalátmi, zvýšenou prašnosťou, znečistenie povrchových vôd apod.);
- riziko usmrtenia živočíchov pri zvolení nevhodnej doby výstavby, príp. technológii výstavby;
- dočasné čiastočné narušenie migrácií;
- pedokompakcia a narušenie pôdnej štruktúry a stratifikácie pôdy;
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách;
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín;
- možnosť narušenia hydrologického režimu tokov;
- riziko znečistenia vodných tokov v prípade havarijných situácií (únik ropných látok).

V riešenom území boli identifikované biotopy národného a európskeho významu. Významné vplyvy sa predpokladajú pri trasovaní cez biotopy európskeho významu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach územia európskeho významu Alúvium potoka Rieka (SKUEV0049) pri variantoch V2, V2A, kde pri zachovaní pôvodného trasovania je predpoklad, že dôjde k ich poškodeniu, k čiastočnej regulácii koryta, čím sa predpokladá trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území. Ďalšou lokalitou je Humenský sokol (NPR, SKUEV0050), kde sa v trase variantov V1A, V3, V3A nachádzajú biotopy európskeho významu Pi5 Pionierske porasty zväzu *Alyso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Tr1 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom substráte, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy - je predpoklad, že dôjde k ich čiastočnému poškodeniu, nepredpokladá sa trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území, najcennejšie biotopy v rámci NPR ostanú zachované.

Na základe odborného posúdenia (Pčolová, Hlôška, 2015) je možné konštatovať, že za dodržania podmienok definovaných v citovanom dokumente a kap. C.IV (SoH), realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zániku, resp. degradácii biotopov národného a európskeho

významu (okrem vyššie uvedených) a tieto zostanú zachované v území v dostatočnom rozsahu.

Pri odstraňovaní stromovej a krovinnej vegetácie, na ktorých sa vyskytujú invázne rastliny, je potrebné postupovať podľa metodiky spôsobu odstraňovania inváznych druhov, ktorú vypracovala ŠOP SR v Banskej Bystrici.

K potenciálnym negatívnym vplyvom na faunu, flóru a ich biotopy počas prevádzky možno uviesť nasledovné:

- odstraňovanie krovinnej a stromovej drevinnej vegetácie v šírke 10 m v trase plynovodu;
- rušenie živočíchov a ich dočasné vystahovanie z predmetného územia (hluk, vibrácie, pohyb ľudí, príp. techniky v tomto priestore);
- riziko znečistenia prostredia (vodné toky) pri vzniku havárií (únik ropných látok);
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov pre niektoré druhy živočíchov;
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín;
- lokálna zmena habitatových podmienok;
- dočasné čiastočné narušenie migrácií.

V prípade priesekov nelesnej stromovo-krovinovej vegetácie (NSKV) a v lesných porastoch tieto ponechať na autoregulačné mechanizmy, vzhľadom na výbornú zmladzovaciu schopnosť porastov je predpoklad, že v pomerne krátkej dobe dôjde k opätovnému zapojeniu porastu. V stanovištne nepriaznivejších podmienkach použiť dosadbu s použitím autochtónnych druhov. Minimalizovať negatívne dopady na faunu a biotopy je možné realizáciou priesekov v šírke max. 10 m v mimovegetačnom a mimohniezdnom období. Preferovať používanie krovinorezov, ručných a motorových píl pred využívaním ťažkých mechanizmov. Do píl používať ekologicky odbúrateľné mazivá a oleje. Spílené jedince stromov a krovín neodvážať, ale ponechať na mieste, na okraji porastov. Pravidelne monitorovať stav vegetácie a rozsah prípadných erózných plôch a následne realizovať sanačné práce. Zvýšenú pozornosť bude potrebné venovať prípadnému výskytu inváznych druhov rastlín, aby nedošlo k ich šíreniu do nepoškodených častí biotopu.

Manipulačné pásy v stave odlesnenia podporia šírenie a nárast ekotónových druhov vtákov a drobných zemných cicavcov, ako aj druhov otvorených biotopov, resp. biotopov iniciálnych sukcesných štádií. Bezstavovce - nárast podielu euryekných a svetlomilných druhov na úkor tieňomilných a stenoekných taxónov. Párnokopytníky a veľké šelmy po ukončení výstavby prispôbia svoj denný biorytmus a priestorovú aktivitu novým podmienkam. Odlesnený pás budú využívať pri denných migráciách pri znížení energetických výdajov na pohyb. Predátory (sovy a dravé vtáky) zvýšia v súvislosti s lepšou potravnou ponukou predaný tlak na korisť - napr. drobné zemné cicavce reagujú na odlesnenie a fragmentáciu spočiatku zreteľným zvyšovaním populačnej hustoty generalistických druhov (lesné hlodavce). S rozvojom bylinnej a krovinnej vrstvy sa postupne zvýši podiel špecializovaných druhov zemných cicavcov (piskorovité). Podobne prechodne sa tu môže zvýšiť aj populačná hustota spevavcov hniezdiacich na zemi, v bylinnej alebo krovinnej etáži.

Vplyvy na územia národne sústavy chránených území

Významnejšie budú počas výstavby ovplyvnené:

NPR Humenský sokol

Navrhovaná činnosť vo variante V3 v km 48,59-48,70 pretína JV okraj CHÚ v dĺžke 114 m. Územie má plochu 241,50 ha, v území platí 5. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené.

Územie je súčasťou **SKUEV0050 Humenský sokol**, ktoré presahuje územie NPR a jeho rozloha je 286,61 ha. Realizáciou navrhovanej činnosti možno očakávať zánik časti biotopov v JV okraji územia s postupnou degradáciou (ruderalizáciou) aj susedných biotopov nepriamo dotknutých výstavbou. Minimalizovať negatívne dopady výstavby pri variante V3 je možné posunom trasy 100 m východným smerom mimo hranicu NPR, príp. zvolením iného variantu. Ostatné varianty V1, V1A, V3A lokalizované v tejto časti riešeného územia sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti (250 – 370 m) a negatívne dopady na NPR sa nepredpokladajú.

NPR Humenská

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 46,73-46,86 pretína Z okraj CHÚ v dĺžke 130 m, V3 v km 47,07-47,23 pretína Z okraj CHÚ v dĺžke 160 m. Územie má plochu 70,37 ha, v území platí 5. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Územie je súčasťou **SKUEV0206 Humenská** (popis vplyvov na ÚEV je uvedený v príslušnej časti kap.), ktoré presahuje územie NPR, a jeho rozloha je 215,80 ha. Realizáciou navrhovanej činnosti možno očakávať čiastočné poškodenie biotopov priamo dotknutých výstavbou s postupnou degradáciou aj susedných biotopov nepriamo ovplyvnených výstavbou, nepredpokladá sa trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

PR Ortov

Navrhovaná činnosť vo variante V1 v km 98,47-98,56 pretína CHÚ v dĺžke 97 m, V2 v km 109,78-109,89 pretína CHÚ v dĺžke 110 m, V3 v km 101,28-101,39 pretína CHÚ v dĺžke 110 m. Územie má plochu 14,85 ha, v území platí 5. st. ochrany, ochranné pásmo nie je vyhlásené. Navrhovaná činnosť síce zasahuje len do okrajových častí CHÚ, realizáciou navrhovanej činnosti však možno očakávať zánik časti biotopov priamo dotknutých výstavbou s postupnou degradáciou časti územia. Minimalizovať negatívne dopady výstavby pri variantoch V1, V2 a V3 je možné posunom trasy mimo hranicu PR, príp. výberom variantu V1A, V2A príp. V3A, ktoré v dostatočnej vzdialenosti obchádzajú CHÚ bez negatívnych dopadov na CHÚ.

CHKO Východné Karpaty

Navrhovaná činnosť vo variante V1 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km, V1A pretína CHÚ v dĺžke 4,64 km, V2 pretína CHÚ v dĺžke 5,19 km, V2A pretína CHÚ v dĺžke 5,33 km, V3 pretína CHÚ v dĺžke 4,85 km, V3A pretína CHÚ v dĺžke 5,47 km. Územie má plochu 25 307 ha, v území platí 2. st. ochrany (zóna D), ochranné pásmo nie je vyhlásené. Časť územia CHKO sa prekrýva s územím európskeho významu **SKUEV0387 Beskyd** a chráneným vtáčím územím **SKCHVU011 Laborecká vrchovina** (popis vplyvov na tieto územia je uvedený v príslušnej časti kap.). Navrhovaná činnosť pretína CHKO v centrálnej časti a jej realizáciou možno očakávať zánik časti biotopov priamo dotknutých výstavbou s postupnou degradáciou ďalších biotopov nepriamo dotknutých navrhovanou činnosťou. Predpokladáme priamy záber biotopov európskeho významu: Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy, Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k ich čiastočnému poškodeniu, vzhľadom však na ich dostatočné rozšírenie v rámci celého územia sa nepredpokladá trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Vplyvy na chránené územie národnej sústavy CHÚ počas prevádzky plynovodu a technických zariadení možno obmedziť na údržbu pásu v šírke 10 m v trase plynovodu, ktorá spočíva v odstránení náletových drevín a krovín v tomto páse. Frekvencia týchto prác je realizovaná v 10-ročných intervaloch. Vplyvy počas prevádzky na CHÚ sú identické vplyvom na faunu, flóru a biotopy, ktoré sú podrobne popísané v kap. C.III.7.

Vplyvy na územia európskej sústavy chránených území NATURA 2000

Za účelom vyhodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia európskej sústavy chránených území NATURA 2000 bol spracovaný dokument: Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie (Pčolová, Hlôška, 2015). Pri spracovaní hodnotenia sa postupovalo podľa Metodické príručky k ustanoveniam článkov 6(3) a 6(4) smernice o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín 92/43/EHS.

Do hodnotenia boli zaradené územia európskeho významu (ÚEV) a chránené vtáčie územia (CHVÚ) do vzdialenosti cca 5 km od posudzovaných variantov trás plynovodu resp. aj tie, ktoré presahujú túto hranicu ale nachádzajú sa vo výreze mapového listu.

V priebehu výstavby navrhovanej činnosti dôjde k priamym a nepriamym vplyvom na územia sústavy NATURA 2000. V nasledovných tab. uvádzame hodnotenie významnosti vplyvu a ich vyhodnotenie za jednotlivé varianty.

Tab. 38 Hodnotenia významnosti vplyvu.

Hodnota	Termín	Popis
-2	významný negatívny vplyv	Vylučuje realizáciu zámeru, resp. je možné ho realizovať len v určitých prípadoch podľa § 38 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z. (významný rušivý vplyv) až likvidačný na stanovište alebo populáciu druhu, jej podstatnú časť, významné narušenie ekologických nárokov stanovišťa alebo druhu, významný zásah do biotopu, alebo prirodzeného vývoja druhu. Nedá sa eliminovať.
-1	mierne negatívny vplyv	Obmedzený (mierny) nevýznamný negatívny vplyv – nevylučuje realizáciu zámeru - mierne rušivý vplyv na stanovište, alebo populáciu druhu, mierne narušenie ekologických nárokov stanovišťa, alebo druhu, okrajový zásah do biotopu. Je možné ho minimalizovať navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami.
0	nulový vplyv	Zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv.
+1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na stanovište, alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických nárokov, mierne priaznivý zásah do biotopu, alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+2	významný pozitívny vplyv	Významne priaznivý vplyv na stanovište, alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických nárokov, významne priaznivý zásah do biotopu, alebo do prirodzeného vývoja druhu.

Tab. 39 Hodnotenie významnosti vplyvov pre jednotlivé územia NATURA 2000.

Územie Natura 2000	Hodnotenie významnosti vplyvu jednotlivých variantov					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
SKCHVU011 Laborecká vrchovina	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SKCHVU002 Bukovské vrchy	0	0	0	0	0	0
SKCHVU035 Vihorlatské vrchy	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SKCHVU037 Ondavská rovina	0	0	0	0	0	0
SKCHVU024 Senianske rybníky	0	0	0	0	0	0
SKCHVU015 Medzibodrožie	0	0	0	0	0	0
SKUEV0387 Beskyd	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SKUEV0016 Košariská	0	0	0	0	0	0
SKUEV0763 Horný tok Výravy	-1	-1	-1	-1	-2	-1
SKUEV0011 Svetlica	0	0	0	0	0	0
SKUEV0014 Lásky	0	0	0	0	0	0
SKUEV0049 Alúvium Rieky	0	0	-2	-2	0	0
SKUEV0386 Hostovické lúky	0	0	-1	-1	0	0
SKUEV0385 Pliškov	0	0	0	0	0	0
SKUEV0229 Bukovské vrchy	0	0	0	0	0	0
SKUEV0230 Makovica	0	0	0	0	0	0
SKUEV0063 Ublianka	0	0	0	0	0	0
SKUEV0209 Morské oko	0	0	-1	-1	0	0
SKUEV0006 Latorica	0	0	0	0	0	0

Územie Natura 2000	Hodnotenie významnosti vplyvu jednotlivých variantov					
	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
SKUEV0205 Hubková	-1	-1	0	0	-1	-1
SKUEV0005 Drieňová	0	-1	0	0	0	-1
SKUEV0206 Humenská	-1	0	0	0	-1	0
SKUEV0050 Humenský Sokol	0	-1	0	0	-1	-1
SKUEV0250 Krivoštica	-1	-1	0	0	-2	-1
SKUEV0231 Brekovský hradný vrch	0	0	0	0	0	0
SKUEV0235 Stretavka	-1	0	0	0	0	0
SKUEV0026 Raškovský luh	0	0	0	0	0	0
Počet území NATURA 2000 s významným negatívnym vplyvom zámeru (-2)	0	0	1	1	2	0
Počet území NATURA 2000 s mierne negatívnym vplyvom zámeru (-1)	8	8	6	6	6	8
Počet území NATURA 2000 s nulovým vplyvom zámeru (0)	19	19	20	20	19	19
Rozptyl	0,217	0,217	0,293	0,293	0,396	0,217
Štandardná odchýlka	0,465	0,465	0,542	0,542	0,629	0,465

Z území patriacich do sústavy Natura 2000 budú výstavbou a prevádzkou plynovodu pri všetkých hodnotených variantoch priamo dotknuté územia: SKCHVU011 Laborecká vrchovina, SKCHVU035 Vihorlatské vrchy, SKUEV0387 Beskyd, SKUEV0763 Horný tok Výravy, SKUEV0049 Alúvium Rieky, SKUEV0386 Hostovické lúky, SKUEV0209 Morské oko, SKUEV0205 Hubková, SKUEV0005 Drieňová, SKUEV0206 Humenská, SKUEV0050 Humenský Sokol, SKUEV0250 Krivoštica, SKUEV0235 Stretavka. Ostatné územia sa nachádzajú mimo priamych a nepriamych vplyvov.

Pre väčšinu ďalej uvádzaných CHÚ sa predpokladajú tieto **priame vplyvy variantov** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov,
- odstránenie bylinnej, krovinej aj stromovej etáže,
- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- pedokompakcia – utlačanie pôdy ťažkými mechanizmami, zmena v stratifikácii pôdných horizontov najmä u lesných pôd,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Na zmiernenie negatívnych dopadov je v kap. C.IV SoH uvedený zoznam opatrení, ktoré významným spôsobom prispievajú k minimalizácii negatívnych dopadov na CHVÚ a zároveň umožnia pomerne rýchlu obnovu poškodených častí biotopov.

SKCHVU011 Laborecká vrchovina

V nasledovnej tab. sú identifikované vplyvy na hlavné kritériové druhy CHVÚ.

Tab. 40 Vplyvy na hlavné kritériové druhy SKCHVU011 Laborecká vrchovina.

Vedecký názov druhu	Slovenský názov druhu	Dopad zámeru na druh
<i>Alcedo atthis</i>	rybárik riečny	Narušenie kolmých hlinených brehov, a tým aj hniezdnych možností, vodných tokov, s ktorými sa trasa biotopu križuje.
<i>Aquila pomarina</i>	orol krikľavý	Vyrušovanie počas výstavby v hniezdnom prostredí (lesné biotopy) - dočasné a lokálne obmedzené vplyvy na lovné teritória v predhorí Laboreckej vrchoviny počas výstavby.
<i>Caprimulgus europaeus</i>	lelek lesný	Najväčšie ohrozenie pre hniezdiace populácie znamená odstraňovanie vegetačného krytu a deštrukcia vrchného pôdneho horizontu na mikrostano- vištiach vhodných na hniezdenie a výchovu mláďat počas výstavby.
<i>Crex crex</i>	chriaštel poľný	Je ohrozovaný najmä úbytkom lúk, ich vysušovaním a intenzívnym obhospodarovaním - pri mechanizovanom kosení manipulačného pásu plynovodu sa zvýši mortalita jedincov.
<i>Dendrocopos leucotos</i>	ďateľ bielochrbtý	Na populáciu druhu bude mať negatívny vplyv najmä narušenie súvisiace bezprostredne s výrubom stromov a odstránením odumierajúceho a mŕtveho dreva v dotknutých lesných porastoch. Tento zásah vyvolá tiež lokálnu degradáciu a fragmentáciu hniezdnych a trofických biotopov.
<i>Dryocopus martius</i>	ďateľ čierny	Výrub starých stromov v súvislosti s výstavbou plynovodu zredukuje lokálne topické a trofické možnosti tohto druhu v bezprostrednom okolí.
<i>Ficedula parva</i>	muchárik červenohrdlý	Lokálny úbytok hniezdnych možností spôsobený výrubom starých stromov ako potenciálnych hniezdnych habitatov (prirodzené hniezdne dutiny). Redukcia a úspešné zmeny potravných biotopov (vegetačnej zložky i živočíšnej) v dôsledku priamej stavebnej činnosti (pedokompakcia, mikroklimatické zmeny, vysušovanie, antropicky podmienené zmeny v pôdnom profile, zmeny v druhovom zložení a časopriestorovej distribúcii edafónu) a tým tiež potravné ponuky.
<i>Lanius collurio</i>	strakoš červenochrbtý	Lokálny úbytok krovinatých biotopov s výskytom väčšieho hmyzu s dĺžkou tela nad 20 mm.
<i>Lullula arborea</i>	škvrňanok stromový	Strata vhodných hniezdnych biotopov v priamej súvislosti so stavebnou činnosťou.
<i>Milvus milvus</i>	haja červená	Prechodné a časovo obmedzené vyrušovanie v lesnom prostredí.
<i>Picus canus</i>	žlna sivá	Výrub starých stromov v stavebnou činnosťou priamo zasiahnutých častiach lesných porastov - redukcia hniezdnych možností. Odstránenie odumretej drevnej hmoty a humusovej vrstvy spôsobí prechodné zníženie potravné základne (napr. likvidácia mravenísk), ktorá bude kompenzovaná zachovalými biotopmi v okolí manipulačného pásu.
<i>Sylvia nisia</i>	penica jarabá	Lokálny úbytok krovinatých biotopov s výskytom väčšieho hmyzu nad 20 mm počas výstavby plynovodu a následného manažmentu manipulačného pásu (kosenie) po dokončení stavebných prác.

SKCHVU035 Vihorlatské vrchy

V nasledovnej tab. sú identifikované vplyvy na hlavné kritériové druhy CHVÚ.

Tab.41 Vplyvy na hlavné kritériové druhy SKCHVU035 Vihorlatské vrchy.

Vedecký názov druhu	Slovenský názov druhu	Dopady zámeru na druh
<i>Circaetus gallicus</i>	hadia krátkoprstý	Výrub stromov v trase plynovodu a priame vyrušovanie v dôsledku pohybu a práce ťažkých mechanizmov počas vlastnej výstavby plynovodu.
<i>Dendrocopos medius</i>	ďateľ prostredný	Výrub starších stromov v lesných porastoch s prirodzenými hniezdny- mi dutinami v trase plynovodu - redukcia hniezdnych a dočasne i potravných možností.
<i>Otus scops</i>	výrik lesný	Výrub starých stromov s výskytom prirodzených dutín v kultúrnej krajine na trase budovaného plynovodu - redukcia hniezdnych možností.
<i>Strix uralensis</i>	sova dlhochvostá	Redukcia hniezdnych možností odstránením pahýľov vhodných na hniezdenie, predovšetkým v porastoch vyšších vekových tried v trase plynovodu.
<i>Jynx torquilla</i>	krutihlav hnedý	Dočasný zánik vhodných potravných biotopov. Po ukončení stavby ich opätovný úspešný vývoj bude do značnej miery závislý od spôsobu a frekvencie údržby (kosenia) manipulačného pásu plynovodu.

SKUEV0387 Beskyd

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu biotopov Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy, Ls4 Lipovo – javorové sutinové lesy, Ls 1.3 Jaseňovo- jelšové podhorské lužné lesy, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0763 Horný tok Výravý

Predpokladajú sa **nepriame vplyvy variantov V1, V1A, V2, V2A, V3A** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

V prípade **variantu V3** sa predpokladajú okrem vyššie uvedených aj tieto **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy,
- dočasné znečistenie vodného toku.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k poškodeniu vyššie uvedeného biotopu, k čiastočnej regulácii koryta, čím sa predpokladá trvalý vplyv na jeho priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0049 Alúvium Rieky

Pri variantoch **V1, V1A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V2, V2A** sa predpokladajú okrem vyššie uvedených aj tieto **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach,

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k poškodeniu vyššie uvedeného biotopu, k čiastočnej regulácii koryta, čím sa predpokladá trvalý vplyv na jeho priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0386 Hostovické lúky

Pri variantoch **V1, V1A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V2, V2A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0209 Morské oko

Pri variantoch **V1, V1A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V2, V2A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,

- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0205 Hubková

Pri variantoch **V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1, V1A, V3, V3A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0005 Drieňová

Pri variantoch **V1, V2, V2A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variante V1A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0206 Humenská

Pri variantoch **V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1A, V3A** sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

V prípade **variantov V1, V3**, sa predpokladajú okrem vyššie uvedených aj tieto **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy,

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

SKUEV0050 Humenský Sokol

Pri variantoch **V1, V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1A, V3, V3A** sa predpokladajú okrem vyššie uvedených aj tieto **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Pi5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Tr1 Suchomilné travinnobylinné a krovínové porasty na vápnom substráte, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy,

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území, najcennejšie biotopy v rámci NPR ostanú zachované.

SKUEV0250 Krivoštianka

Pri variantoch **V2, V2A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantov V1, V1A, V3, V3A** sa predpokladajú okrem vyššie uvedených aj tieto **priame vplyvy** na predmetné územie:

- priamy záber biotopov Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy cez ekotonálne pásmo,

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k čiastočnému poškodeniu vyššie uvedených biotopov, nepredpokladá sa však trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území, najcennejšie biotopy v rámci NPR ostanú zachované.

SKUEV0235 Stretavka

Pri variantoch **V1A, V2, V2A, V3, V3A** sa nepredpokladajú priame ani nepriame vplyvy na predmetné územie.

V prípade **variantu V1**, sa predpokladajú **nepriame vplyvy** na predmetné územie:

- stavebný ruch – zvýšená hlučnosť a prašnosť,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá trvalé poškodenie biotopov, ani trvalý vplyv na ich priaznivý stav v predmetnom území.

Vplyvy na chránené územia NATURA 2000 počas prevádzky plynovodu a technických zariadení možno obmedziť na údržbu pásu v šírke 10 m v trase plynovodu, ktorá spočíva v odstránení náletových drevín a krovín v tomto páse. Frekvencia týchto prác je realizovaná v 10-ročných intervaloch. Vplyvy počas prevádzky sú identické vplyvom na faunu, flóru a biotopy, ktoré sú podrobne popísané v kap. C.III.7. Vplyvy na integritu a koherenciu území NATURA 2000 počas obdobia prevádzky nepredpokladáme. Z najvýznamnejších možno spomenúť napr.:

- odstránenie bylinnej, krovinovej aj stromovej etáže počas údržby manipulačného pásu,
- vplyv hluku a prašnosti, počas údržby manipulačného pásu,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií, počas údržby manipulačného pásu,
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

Na minimalizáciu vplyvov týchto prác bude potrebné výruby drevín v CHVÚ vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (VIII. – XII.), výrub drevín mimo CHVÚ (napr. brehové porasty, dreviny rastúce mimo lesné porasty) je

nutné realizovať mimo vegetačné obdobie rastlín, ktoré pokrýva aj obdobie hniezdenia vtákov a vyvážania mláďat ostatných druhov živočíchov tzn. v období VIII. – II.

Hodnotenie vplyvov plánovanej činnosti na integritu území sústavy NATURA 2000 v riešenom území

Pod pojmom integrita územia rozumieme celistvosť ekologickej štruktúry a funkcií územia v rámci celého hodnoteného územia alebo komplexu biotopov či populácií vybraných druhov, ktoré sú predmetom záujmu (ochrany). Podmienkou tejto funkčnosti je optimálne priestorové usporiadanie a prepojenie jednotlivých prvkov. Územie má vysoký stupeň integrity ak je v ňom realizovaný vysoký potenciál pre naplnenie cieľov ochrany, pokiaľ sa udržiava schopnosť samovoľného zotavenia a samovoľnej obnovy a pokiaľ je potrebné minimálne množstvo vonkajších zásahov. Pri hodnotení ovplyvnenia integrity sa vychádza z cieľov ochrany územia. Hodnotí sa jednak spojitosť (*koherencia*) celkovej sústavy NATURA 2000 a jednak celistvosť (*integrita*) jednotlivých dotknutých území sústavy NATURA 2000.

Počas výstavby dôjde k redukcii potravných a reprodukčných biotopov živočíchov, lokálnym zmenám habitatových podmienok, stavebnému ruchu a vyrušovaniu živočíchov, predpoklad je ruderalizácie biotopov – všetko ide o vplyvy viazané na pomerne krátke obdobie výstavby v trvaní 6-8 týždňov na úsek stavby, bez trvalej prítomnosti vizuálneho impaktu stavby v krajine, trvalej prítomnosti človeka po ukončení výstavby, a pri dodržaní navrhnutých opatrení nie je predpoklad zásadného ovplyvnenia integrity území sústavy NATURA 2000.

Hodnotenie vplyvov na koherenciu sústavy NATURA 2000

Koherencia (súvislosť, spojitosť) je ekologická prepojenosť území umožňujúca zachovanie typov prirodzených biotopov, druhov a biotopov druhov. Ide o zachovanie krajinných štruktúr umožňujúcich migráciu živočíchov a šírenie rastlín a biotopov medzi územiami NATURA 2000. Hodnotia sa prvky, ktoré sú charakterom svojej lineárnej a súvislej štruktúry (napr. ÚSES) alebo svojou funkciou tzv. „stepping stones“ dôležité pre migráciu, rozptýlenie a genetickú výmenu voľne žijúcich druhov.

Realizáciou navrhovanej činnosti, ako aj jej prevádzkou nebudú nijakým spôsobom dotknuté funkcie území NATURA 2000. Navrhovaná činnosť bude vedená pod povrchom zeme a nebude predstavovať prekážku na migračných cestách a nenaruší ich kontinuitu.

Z vyššie uvedených dôvodov koherencia sústavy NATURA 2000 a jednotlivých populácií druhov a typov biotopov komunikujúcich medzi jednotlivými územiami nebude narušená. S ohľadom na ekologické nároky, akčný rádius, teritóriá a migračnú schopnosť jednotlivých druhov, ktorých biotopy sú predmetom ochrany území NATURA 2000, môžeme konštatovať že výstavba a prevádzka stavby zachová priestorové prepojenia sústavy NATURA 2000 a nebude mať negatívne vplyvy na koherenciu území NATURA 2000.

Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov

V širšom riešenom území je navrhovaná trasa diaľnice D1 úsek Budimír – št. hranica SR/Ukrajina, ktorú pretínajú všetky posudzované varianty. Vzhľadom na to, že v úseku, kde varianty pretínajú navrhovanú diaľnicu sa nenachádza žiadne chránené územie národnej ani európskej sústavy chránených území NATURA 2000 nie je predpoklad vzniku kumulatívnych vplyvov s negatívnym dopadom na uvedené územia.

Okrem vyššie uvedených vplyvov vyhodnotila správa o hodnotení aj ďalšie aspekty spadajúce pod ochranu prírody a krajiny ako sú vplyvy na prvky územného systému ekologickej stability a vplyvy na migračné trasy živočíchov. Všeobecne možno konštatovať, že negatívne prejavy obdobia výstavby na prvky ÚSES sú identické s negatívnymi vplyvmi popisovanými pri

hodnotení vplyvov na faunu a flóru a biotopy. Možno konštatovať, že ovplyvnenie regionálnych biocentier bude minimalizované navrhovanými opatreniami a funkčnosť regionálnych biokoridorov bude v krátkej dobe po výstavbe obnovená. Čo sa týka migračných trás, nepredpokladá sa ich celoplošné a úplné prerušenie, nakoľko výrub lesných porastov v trase plynovodu a samotná výstavba plynovodu budú prebiehať v časovo dostatočne oddelených periódach - migrujúce živočíchy tak budú môcť prispôbiť sa zmenám podmienkam a modifikovať svoje migrácie.

Vplyvy na obyvateľstvo

Obdobie výstavby je spojené s dočasným nepriaznivým vplyvom na pohodu a kvalitu života v dotknutých sídlach v súvislosti so stavebným ruchom. Vplyvy plynovodu PR-SR a súvisiacich stavieb na obyvateľstvo sa prejavujú zvýšeným hlukom v dôsledku prejazdov nákladných vozidiel a stavebných mechanizmov (hlavne prašnosťou) a tvorbou emisií. Vplyv je zmierniteľný vhodnou organizáciou stavebnej činnosti, aspoň čiastočným vylúčením stavebnej dopravy z obývaných sídiel a kompenzačnými opatreniami. Určujúcim momentom pre zmiernenie vplyvov je stanovenie podmienok výstavby v stavebnom povolení.

Navrhované varianty trasy plynovodu v maximálnej možnej miere rešpektujú urbanizované prostredie jednotlivých dotknutých obcí. Vyhýbajú sa súvislej zástavbe sídiel. Z doterajšieho skúmania dotknutého územia a návrhu trás plynovodu v posudzovaných variantoch, vrátane sprievodných objektov nevyplýva požiadavka na žiadne asanácie obytných objektov.

Vplyvy na horninové prostredie

Všetky varianty prechádzajú územím, ktoré je budované flyšoidnými horninami. V území sa vyskytujú zosuvy, svahové deformácie aj územia náchylné na zosúvanie. Výstavba plynovodu – hlavne potreba budovania zárezov, prechod strmých svahov, budovanie pracovného pruhu narušujú stabilitu územia a pri nevhodnom zásahu do územia môžu spôsobiť aktiváciu zosuvov.

V predprojektovej príprave – v inžinierskogeologickom prieskume je potrebné vymedziť aktívne, potenciálne a stabilizované zosuvy a podľa toho optimalizovať trasovanie plynovodu za súčasného prijatia technických opatrení.

Vplyvy na povrchovú vodu

Prejavia sa hlavne pri križovaní vodných tokov plynovodmi. Tie sú v SoH podrobne analyzované aj s dĺžkou križovania jednotlivých tokov. Podľa jednotlivých variantov sa jedná o celkové dĺžky od 190 do 282 m.

Navrhnutý spôsob križovania tokov by mal minimalizovať ovplyvnenie prietoku vo vodnom toku alebo jeho znečistenie ropnými látkami, napriek tomu je potrebné prijať opatrenia hlavne na zabezpečenie prípadných havarijných stavov. Dôraz musí byť kladený na vodohospodársky významné toky.

V ďalšom stupni projektovej prípravy bude potrebné rešpektovať podmienky povodňovej ochrany v súlade s ustanoveniami zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Jednotlivé stavebné postupy bude potrebné navrhnúť tak, aby sa križovaním vodných tokov v predmetnom území nezmenili odtokové pomery a nebola ovplyvnená povodňová ochrana územia. Profily premostení vodných tokov bude potrebné navrhovať na prietok Q_{100} vody.

Vplyvy na podzemnú vodu

Podzemná voda ani vodné zdroje nebudú prevádzkou plynovodu významne ovplyvnené. Samotné teleso plynovodu nepôsobí ako nepriepustná prekážka pre prúdenie podzemnej

vody. Stavebné činnosti budú v prevažnej časti trasy (podľa predbežných odhadov) nad existujúcou hladinou podzemnej vody, príp. na úrovni jej kolísania.

Počas výstavby bude nutné zabezpečiť také opatrenia, aby nedošlo ku kontaminácii pôd a podzemných vôd. Pôjde hlavne o opatrenia v lokalitách zariadení stavenísk, odstavných plôch pre mechanizmy a pri manipulácii s ropnými látkami. Významnejšie riziko predstavujú iba havarijné úniky nebezpečných látok.

Na zvládnutie potenciálnych havarijných únikov škodlivých látok počas výstavby bude potrebné vypracovať havarijný plán v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a jeho vykonávacej vyhlášky č. 100/2005 Z.z..

Vplyvy na pôdu

Prioritným vplyvom na pôdu je záber poľnohospodárskej pôdy.

Trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy sa obmedzujú na plochy, kde budú vybudované prevádzkové objekty plynovodu a predpokladajú sa v rozsahu cca 10 880 m². Ich rozsah je pre všetky posudzované varianty rovnaký.

Dočasné zábery predstavuje pracovný pruh s max. šírkou na miestach s ornou pôdou 40 m a na miestach TTP, ostatné plochy 36 m. V pracovnom pruhu dôjde k skrývke ornice a jej uloženiu na okraji pracovného pruhu v celej dĺžke trasy. Po ukončení výstavby bude opätovne rozprestretá na ploche pracovného pruhu.

Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy podľa jednotlivých skupín kvality je uvedený v nasledovnej tab., pričom sú najkvalitnejšie pôdy (v skupine 1-4) dočasne zabraté len minimálne.

Dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy podľa skupín kvality (ha)

skupina pôd	varianty					
	var. 1	var. 2	var. 3	var. 1A	var. 2A	var. 3A
4	3,34	0,00	3,82	5,52	0,00	0,00
5	67,44	53,03	62,87	46,85	36,94	55,80
6	133,70	126,77	160,59	131,49	125,17	135,67
7	83,10	112,77	52,52	89,77	107,29	81,98
8	20,90	33,95	36,99	25,00	32,70	28,83
9	41,34	72,59	32,58	45,20	77,11	33,49
Spolu	349,82	399,11	349,38	343,84	379,21	335,77
z toho najkvalitnejšie pôdy v rámci k.ú. obcí	148,38	174,09	142,52	117,67	167,05	130,04

V prípade identifikácie prítomnosti potrubí melioračnej techniky v trase výstavby bude tento systém po realizácii navrhovanej činnosti rekonštruovaný tak, aby sa nenarušila jeho funkčnosť.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Vplyv na priemyselnú výrobu a služby možno hodnotiť sekundárne ako kladný, nakoľko diverzifikuje zdroje zemného plynu pre Slovenskú republiku a znižuje riziko odstavenia dodávok predovšetkým z Ukrajiny.

Priamym negatívnym vplyvom je kontakt plynovodu s areálmi priemyslu, resp. komerčnými aktivitami - areál drobnej výroby a spracovania dreva v k.ú. obce Jablož a Udavské a tiež kontakt so S okrajom novovybudovaného recyklačného centra Snina. Jedná sa však o kontakty pri variantoch, ktoré sa podľa vyhodnotenia v tejto správe nebudú realizovať.

Stavebnou činnosťou bude ovplyvnená jednak štruktúra pestovaných plodín, jednak intenzita výroby. Najvýznamnejším priamym vplyvom je zníženie poľnohospodárskej produkcie z dôvodov trvalých záberov poľnohospodárskej pôdy.

Okrem záberu poľnohospodárskej pôdy dochádza ku kontaktom bezpečnostného pásma plynovodu s ochranným pásmom poľnohospodárskych dvorov. Uvedené strety sa musia riešiť v ďalších stupňoch projektovej prípravy s majiteľmi týchto areálov (PD Nacina Ves a Krásnovce).

Počas prevádzky plynovodu budú dotknuté poľnohospodárske pozemky uvedené do pôvodného stavu a môžu byť využívané podľa pôvodných zámerov.

Počas výstavby dôjde k zásahom do lesných porastov. Lesné porasty riešeného územia patria pod nasledovné LHC: Strážske, Humenné, Koškovce, Výrava, Medzilaborce, Snina, Sobrance.

Navrhovaná činnosť bude mať určité negatívne dopady na lesné hospodárstvo a to najmä:

- zníženie produkčnej plochy a tým aj prírastku,
- možnosť erózie pôdy,
- strata z predčasnej likvidácie porastov čo predstavuje ekonomickú stratu užívateľa zo zníženia produkcie, zníženia speňaženia dreva (tenšie sortimenty) a zvýšených nákladov na ťažbu a sústreďovanie dreva pri výrube,
- novovytvorená porastová stena v porastoch, ktorá môže zvýšiť ich ohrozenie vetrom a imisiami.

Značne citlivým obdobím je spílenie stromov v trase plynovodu, ich približovanie a odvoz z územia. Pri sústreďovaní drevnej hmoty bude nevyhnutné zabrániť poškodeniu pôdneho krytu aj na plochách nepriamo zasiahnutých výstavbou, aby nedošlo k vzniku erózie.

Prehľad predpokladaných výrubov:

Typ lesa	V1	V1A	V2	V2A	V3	V3A
hospodársky	251 275	293 250	299 230	281 290	288 075	258 980
ochranný	10 350	10 350	20 700	11 500	10 810	10 350
osobitného určenia	18 860	5 750	18 860	17 250	18 860	25 990
Spolu	280 485	309 350	338 790	310 040	317 745	295 320

Počas prevádzky bude nevyhnutné ponechať priesek v trase plynovodu v šírke 5 m na každú stranu od osi plynovodu. Trvalé odlesnenie v týchto úsekoch bude pravidelne udržiavané prevádzkovateľom plynovodu a zostane permanentne bez stromového porastu. V pravidelných intervaloch cca 1-krát za 2 - 5 rokov je prevádzkovateľom realizované odstraňovanie náletových drevín a krovín.

Navrhovaná činnosť svojim charakterom nepredstavuje riziko pre rekreačné a športové aktivity. Z reálnych variantov sa len v prípade variantu IIIA približuje plynovod k južnému okraju Chlmeckého rybníka, ktorý je využívaný na športový rybolov.

Vplyvy na dopravu a technickú infraštruktúru

Správa o hodnotení špecifikuje strety s cestnými komunikáciami, železničnými traťami a tiež bude ovplyvnená infraštruktúra vodného hospodárstva (vodovody, kanalizácia), rozvodov plynu, elektriny, produktovody a ďalšie siete. Vplyvy sa týkajú etapy výstavby a to v miestach, kde trasa plynovodu križuje dopravné a inžinierske siete. Križovanie bude riešené v zmysle príslušných STN a dohôd s ich prevádzkovateľmi, ktorí stanovujú podmienky križovania a zároveň ochrany príslušných sietí, ktoré prevádzkujú. Tieto križovania budú súčasťou vyvolaných investícií výstavby prepojujúacieho plynovodu PR - SR.

Vplyvy na archeologické náleziská

Na základe lokalizovania nálezov a evidovaných lokalít, treba s výskytom archeologických lokalít v plánovanej trase počítať. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná realizácia archeologického výskumu na všetkých lokalitách, ktoré sú situované v trase a záchranné archeologické výskumy na jednotlivých lokalitách je potrebné realizovať minimálne tri mesiace pred začatím zemných a stavebných prác (mimo mesiacov december – február).

5 ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA

Na zmiernenie dopadu stavby na životné prostredie a zdravie obyvateľstva budú realizované zmiernujúce opatrenia popísané v kapitole C.IV správy o hodnotení.

Najvýznamnejšie z nich sú opatrenia, ktoré je potrebné rozpracovať v následnej projektovej príprave, opatrenia v oblasti ochrany bioty, pôd a povrchových a podzemných vôd.

Po vydaní záverečného stanoviska, ktoré pre posudzovanú stavbu vydá Ministerstvo životného prostredia SR a na podnet eustream, a.s., bude potrebné zo strany dotknutých obcí a úradov samosprávnych krajov zapracovať výslednú trasu prepojovacieho plynovodu a väzby z nej vyplývajúce do územnoplánovacej dokumentácie samosprávnych krajov i jednotlivých obcí.

6 POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

Zámer realizácie plynovodu PR-SR je zapracovaný do Územného plánu (ďalej len ÚPN) Košického samosprávneho kraja. Nový ÚPN Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len PSK) je v štádiu spracovania a obstarávateľovi bola zaslaná požiadavka na prehodnotenie územných možností vedenia plánovaného prepojenia prepravných systémov plynovodov SR a Poľska novým koridorom VTL plynovodu, ktorý prechádza cez PSK podľa mapového podkladu zo Štúdie“. Po výbere najvhodnejšieho variantu, bude ďalším stupňom projektovej dokumentácie „Dokumentácia pre územné konanie“, ktorá bude poskytnutá oboj samosprávnym krajom pre zapracovanie zmien a doplnkov do ÚPN samosprávnych krajov.

ÚPN samosprávnych krajov sú ako územnoplánovacie dokumentácie vyšších územných celkov záväzné pre územné plány miest a obcí. Viaceré dotknuté obce v Prešovskom a Košickom kraji však územné plány obcí spracované nemajú, nakoľko sa na ne povinnosť obstaráť územný plán nevzťahuje.

Ďalší postup spracovania územnoplánovacej dokumentácie upravuje zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon).

Konkrétne riešenia a návrhy trasy vyplynú z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, resp. budú upravené investorom v ďalších etapách projektovej prípravy, na základe rozhodnutí o optimalizácii trasy.

Pri ďalšej príprave projektu je potrebné ho koordinovať s ÚPN oboch samosprávnych krajov ako aj s ÚPN miest a obcí v kraji.

7 POROVNANIE VARIANTOV

Správa o hodnotení je v súlade s rozsahom hodnotenia z 08.12.2014 vypracovaná v troch variantoch navrhovanej činnosti a to vo Variante 1, Variante 2 a Variante 3, ktoré predstavujú navrhované riešenia z územného hľadiska, pričom technické a prevádzkové podmienky zostávajú rovnaké. Počas spracovania SoH sa na základe pripomienok obcí a ďalších subjektov uvedené varianty trás plynovodu modifikovali až do takej miery, že boli navrhnuté nové varianty, ktoré ideovo vychádzajú z pôvodných variantov. Všetky nové varianty dostali príponu A so zachovaním pôvodného čísla, aby bolo jasné, z ktorého variantu sa vychádzalo.

Rozdiel medzi novými a pôvodnými variantmi je relatívne malý, odlišujú sa iba detailoch, ale majú spoločné koridory. Do porovnania variantov vstupuje 6 rovnocenných variantov:

Variant 1, Variant 1A, Variant 2, Variant 2A, Variant 3, Variant 3A

Varianty trasovania plynovodu boli porovnané dvomi metódami - multikriteriálnym hodnotením a kvalitatívnym porovnaním na báze silných a slabých stránok.

Multikriteriálne hodnotenie

Varianty sa porovnávali z hľadiska kritérií, ktoré boli zostavené do troch kritériálnych skupín:

1. technicko-ekonomické kritériá
2. vplyvy na obyvateľstvo a socioekonomické prostredie
3. vplyvy na prírodné prostredie

Súbor kritérií	Por. číslo kritéria	Kritérium
Technicko-ekonomické	1	Investičné náklady
	2	Dĺžka trasy
	3	Technická náročnosť - prechod cez vodné toky
	4	Technická náročnosť - prechod cez nestabilné územie
Obyvateľstvo a soc.-ekonom. prostredie	5	Vplyv na CHLÚ a DP
	6	Vplyv na územný rozvoj
	7	Vplyv na kultúrne pamiatky a archeolog. lokality
Prírodné prostredie	8	Vplyv na podzemné vody
	9	Dočasný záber PPF
	10	Trvalé odlesnenie
	11	Vplyvy na prvky ÚSES
	12	Vplyvy na územia NATURA 2000
	13	Vplyvy na národnú sústavu chránených území

Jednotlivým skupinám kritérií ako aj jednotlivým kritériám boli priradené váhy a miera vplyvu každého ukazovateľa bola vyjadrená stupnicou od 0 (zanedbateľný vplyv) do 10 (vplyv extrémneho významu).

Jednoduchým výpočtom bolo preukázané, že za najvhodnejší variant je možné považovať variant 1A, tesne nasledovaný variantom 3A. Ostatné varianty sa ukázali ako podstatne nevýhodnejšie na realizáciu.

Podobné výsledky boli dosiahnuté aj pri kvalitatívnom porovnaní, kde boli brané do úvahy hlavné negatíva a pozitíva variantov.

Predkladané varianty boli posúdené a porovnané na základe komplexnej analýzy vplyvov, pričom rozhodujúca váha sa na základe odborných podkladov priradila vplyvom na prírodné prostredie s osobitným zreteľom na vplyvy na územia sústavy NATURA2000 a národnej sústavy chránených území. Hodnotené varianty sú po obec Svetlice vedené v jednom koridore, od tohto priestoru sa rozdeľujú do dvoch koridorov - západný (Variant 1, 1A, 3 a 3A) a východný (variant 2, 2A). Vzhľadom na dĺžku plynovodu, konfiguráciu terénu a prírodné danosti nie je možné sa vyhnúť všetkým záujmom ochrany prírody, resp. dotknutých obcí a miest. Preto ako optimálnou trasou nie sú jednotlivé varianty, ale ich kombinácia.

Z vyššie uvedeného porovnania a vyhodnotených vplyvov odporúčame pre ďalšie riešenie nasledovnú trasu prepojujúceho plynovodu:

Bod napojenia C, pokračuje variantom 2A, pod obcou Výrava napojenie na variant 1A, pri obci Chlmec napojenie na variant 1 poza Chlmec, a pokračovanie vo variante 1A.

V priestore obce Chlmec je alternatívne možné trasovanie pri obci Chlmec vo variante 1A a zásahu do južného okraja územia SKUEV0050 Humenský sokol, za podmienok uvedených v kapitole C.V.2.

Pozn.*

Variant 1 poza Chlmec je z hľadiska vplyvu na územia sústavy NATURA2000 a národnej sústavy chránených území vhodný, ale z hľadiska rozvojového potenciálu obce a záporných stanovísk obce Chlmec, je v návrhu optimálneho variantu uvádzaná aj alternatíva možného trasovanie pri obci Chlmec vo variante 1A.

Zároveň treba upozorniť, že navrhovaný variant bude potrebné ešte v rámci projektovej dokumentácie optimalizovať z hľadiska nákladov a technických podmienok tak, aby investícia vychádzala aj po ekonomickej stránke.

V rámci cezhraničného posudzovania boli posudzované tri rôzne body napojenia poľskej a slovenskej časti plynovodu - označené ako A (najsevernejší), B (stredný) a C (najjužnejší). Všetky tri body sa nachádzajú v priestore Lupkovského priesmyku. Z ich porovnania vyplynulo, že z hľadiska vplyvov na záujmy ochrany prírody, je najvhodnejší bod C.

8 CEZHRANIČNÉ POSÚDENIE VPLYVOV

Poľská strana v zastúpení Generálneho riaditeľstva ochrany životného prostredia reagovala na list zo dňa 28.11.2014, týkajúci sa oznámenia v súlade s Konvenciou z Espoo, zaslaného slovenským MŽP SR. Svojou reakciou prejavila záujem o účasť na cezhraničnom posúdení vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti "Prepojujúci plynovod Poľsko - Slovensko".

Hlavnými požiadavkami poľskej strany uvedenými v liste, ktoré boli ďalej rozvinuté na dvoch stretnutiach za účasti potenciálnych investorov, zástupcov štátnej ochrany prírody a odborných pracovníkov zabezpečujúcich spracovanie posúdenia vplyvov z poľskej i slovenskej strany, bolo preskúmať možnosti variantného riešenia bodov napojenia trasy plynovodu z oboch strán hranice. Taktiež bola vznesená požiadavka na vyhodnotenie vplyvov na záujmy ochrany prírody v prihraničnej oblasti PR.

Varianty bodov napojenia plynovodu

Na spoločných rokovaníach sa obe strany dohodli na troch hraničných bodoch prepojenia plynovodu. Pôvodný bod napojenia, označený ako B, s ktorým sa uvažovalo aj v zámere, vyplynul už z pôvodnej štúdie realizovateľnosti spracovanej poľskou stranou.

Poľský investor, GAZ-SYSTEM S.A., reagoval na požiadavku variantného riešenia napojenia návrhom bodu označeného ako A, ktorý sa nachádza severne od lokality bodu B, ale stále ešte v priestore Lupkovského priesmyku. Bod bol navrhnutý v nadväznosti na existujúci koridor železnice a teda výhodné terénne podmienky v relatívne využívanom a pozmenenom území.

Slovenský investor EUSTREAM, a.s. reagoval na danú požiadavku oslovením zástupcov ŠOP a na základe obchôdzky v teréne stanovili ako optimálne miesto prechodu plynovodu na druhú stranu hranice lokality, označenú ako bod C. Trasovanie plynovodu cez prihraničnú oblasť Slovenska smerom k tomuto bodu napojenia by malo mať voči iným možnostiam relatívne menej závažné vplyvy.

Priestor Lupkovského priesmyku bol vybraný z dôvodu, že na poľskej strane sa nenachádza v priamom kontakte chránené územie. Zo slovenskej strany je celá oblasť chránená európskou aj slovenskou legislatívou.

Aby sa objektívne vyhodnotili výhody a nevýhody jednotlivých variantov bodu napojenia, boli realizované terénne prieskumy bioty.

Na PL strane bol realizovaný terénny prieskum v období január – jún 2015. Použité boli metodiky štandardne používané pri obdobných prieskumoch.

Na území SR bol v priestore bodov napojenia A, B, C v mesiacoch máj - jún 2015 zrealizovaný terénny prieskum (Pčolová, Hlôška, 2015) s použitím metodík ako používali kolegovia na PL strane, aby boli výsledky porovnateľné.

Prieskum bol zameraný na komplexnú botanickú analýzu prihraničného pásma v šírke 500 m s presahom na územie Poľska. Realizované bolo fytocenologické snímkovanie a analýza spoločenstiev a biotopov, inventarizácia druhového zloženia cievnatých rastlín a machorastov a identifikácia typov biotopov v teréne (v zmysle smernice o biotopoch).

Zoologický výskum bol zameraný na obojživelníky a plazy, ornitocenózy a cicavce v pásme šírky 500 m. Cieľom prieskumu bolo overenie výskytu a distribúcie európsky významných druhov (vrátane európsky významných druhov uvedených v smernici o vtákoch, Červenom zozname ohrozených a chránených živočíchov). Ako metodika bola použitá metóda kvantitatívneho vzorkovania vtákov - pásová metóda - akustická a vizuálna registrácia vtákov (spevavce dravce a sovy) podľa medzinárodných metód. Pri drobných zemných cicavcoch (hlodavce a piskorovité hmyzožravce) bola použitá kvadrátová metóda odchyty (značkovanie a opätovný odchyt označovaných jedincov - CMR). Ostatné cicavce (párnokopytníky, mäsožravce, dvojitozubce) - nepriame pozorovanie - analýza stôp a pobytových znakov (trusu, srsti, peria, generačných brlohov, zvyškov po konzumácii potravy). Priame pozorovanie v teréne využívalo aj inštalovanie fotopascí na automatickú registráciu časopriestorovej aktivity a migrácií väčších druhov cicavcov a to v zmysle medzinárodných teriologických metód. Obojživelníky a plazy: priame pozorovanie (napr. vývinových štádií obojživelníkov v reprodučných nádržkách) - periodických mlákach - odchyt a presná determinácia plazov. Posudzovanie vplyvov na územia NATURA 2000 prebiehalo v zmysle článkov 6.3 a 6.4 Smernice rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín. V nasledovnej tab. je spracované zhrnutie vyhodnotenia bodov napojenia na jednotlivé hodnotiace kritériá.

Zhrnutie vyhodnotenia bodov napojenia na území Slovenska.

Hodnotiace kritériá	Bod napojenia A Severný variant	Bod napojenia B Ústredný variant	Bod napojenia C Južný variant
Dĺžka prechodu cez lesné porasty	Variant 3A – 5300 m	Variant 1, 2, 3 – 4860 m, Variant 2A – 4980 m	Variant 1A – 4570 m
Prítomnosť ekologických a migračných koridorov zvierat	áno	áno	áno
Prítomnosť prírodných biotopov	áno	áno	áno
Počet chránených druhov	obojživelníky - 3, plazy - 2, vtáky - 37, cicavce - 9	obojživelníky - 2, plazy - 2, vtáky - 36, cicavce - 11	obojživelníky - 1, plazy - 1, vtáky - 13, cicavce - 5
Potenciálne vplyvy trasy plynovodu na prírodné hodnoty	poškodenie cenných porastov vysokého veku, poškodenie biotopov, počas výstavby vplyv hluku a prašnosti, odstránenie bylinnej, krovínovej aj stromovej etáže, redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov, pedokompakcia a narušenie pôdnej štruktúry a stratifikácie pôdy, lokálna zmena habitatových podmienok	poškodenie biotopov, počas výstavby vplyv hluku a prašnosti, odstránenie bylinnej, krovínovej aj stromovej etáže, redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov, pedokompakcia a narušenie pôdnej štruktúry a stratifikácie pôdy, lokálna zmena habitatových podmienok	poškodenie biotopov, počas výstavby vplyv hluku a prašnosti, odstránenie bylinnej, krovínovej aj stromovej etáže, redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov, pedokompakcia a narušenie pôdnej štruktúry a stratifikácie pôdy, lokálna zmena habitatových podmienok
Vzdialenosť od územia Natura 2000	prechádza cez územie SKCHVU011 Laborecká vrchovina (V3A – 31,77 km) SKUEV0387 Beskyd (V3A – 4100 m)	prechádza cez územie SKCHVU011 Laborecká vrchovina (V1 – 31,40 km, V2 – 34,71 km, V3 – 31,40 km, V2A – 33,91 km) SKUEV0387 Beskyd (V1, V2, V3 – 3980 m, V2A – 4100 m)	prechádza cez územie SKCHVU011 Laborecká vrchovina (V1A – 30,66 km) SKUEV0387 Beskyd (V1A – 4170 m)
Vhodnosť bodu napojenia	úplne nevhodný	nevhodný	vhodný za určitých návrhov opatrení

Bližšia charakterizácia biotopov pre jednotlivé body napojenia.

Hodnotiace kritériá	Bod napojenia A Severný variant	Bod napojenia B Ústredný variant	Bod napojenia C Južný variant
Typy biotopov	LS5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (biotop európskeho významu) – prevládajúci biotop LS5.2 Kyslomilné bukové lesy (biotop európskeho významu) – refugiálne Lesy sú vedené ako genofondová základňa	LS5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (biotop európskeho významu) – prevládajúci biotop LS5.2 Kyslomilné bukové lesy (biotop európskeho významu) – refugiálne Lesy sú vedené ako genofondová základňa	LS5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (biotop európskeho významu) Lesy sú vedené ako genofondová základňa
Percento poškodenia biotopu antropickou činnosťou	15 % biotopu – Variant 3A je poškodeného výrubmi (rúbaniská)	11 % biotopu – Variant 2 je poškodeného výrubmi (rúbaniská) 17 % biotopu – Variant 2A je poškodeného výrubmi (rúbaniská)	41 % biotopu - Variant 1, 2, 2A, 3, 3A je poškodeného výrubmi (rúbaniská) 37 % biotopu -Variant 1A je poškodeného výrubmi (rúbaniská)
Výskyt hlavných a typických druhov biotopu	áno	áno	áno
Prítomnosť starých stromov	áno, vo veľkom podiele	áno	áno

Hodnotiace kritériá	Bod napojenia A Severný variant	Bod napojenia B Ústredný variant	Bod napojenia C Južný variant
Prítomnosť mŕtveho dreva	áno	áno	áno
Zmladzovacia schopnosť	výborná	výborná	výborná
Reprodukčné a potravné biotopy pre živočíchy	áno	áno	áno, čiastočne narušené výrubmi

Poznámka:

Druhy chránené na území Poľska sa vyskytujú aj na Slovensku, ale na našom území sa nenachádzajú v kategórii chránených druhov.

Dĺžka prechodu cez lesné porasty sa brala do úvahy cez územia NATURA 2000.

Z hľadiska jednotlivých variantov na slovenskej a poľskej strane nie je možné vzájomne porovnávať na základe druhových spektier, nakoľko na slovenskej strane sú lesné biotopy a homogénnejšie prostredie (jedľovo-bukový les), preto absentujú druhy viazané na mokrade (*Dactylorhiza majalis*) a otvorené stanovištia (motýle). To však nepoukazuje na horšiu kvalitu biotopov. Pri hodnotení sme do úvahy brali druhovú diverzitu biotopu aj biodiverzitu suchozemských stavovcov, nielen európsky významných druhov.

Na základe vyhodnotenia vhodnosti bodov napojenia z pohľadu vplyvov na faunu, flóru a biotopy, a územia NATURA 2000 je bod napojenia „A“ **úplne nevhodný**. Variant zasahuje do kompaktného lesného biotopu chráneného ako genofondová plocha jedle bielej (*Abies alba*), pre územie je typické vysoké zastúpenie pôvodných drevín vyšších vekových tried s výskytom prirodzených hniezdných dutín (dutinové hniezdiče, arborikolné druhy hlodavcov, napr. plchy), zistená bola najvyššia druhová diverzita suchozemských stavovcov (obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov). Územím prechádzajú migračné trasy párnokopytníkov a veľkých šeliem. Na území Poľska absentujú súvislé lesné biotopy, prevládajú otvorené biotopy. Prítomná je železničná trať s tunelom (Lupkovský tunel).

Bod „B“ bol vyhodnotený ako **nevhodný**. Lesná biocenóza je v území viac fragmentovaná lesohospodárskou činnosťou (rúbane), typický je nižší podiel vysokovekých drevín (menej hniezdných možností pre dutinové hniezdiče a úkrytových možností pre arborikolné druhy hlodavcov. V porovnaní s bodom „A“ nižšia druhová diverzita suchozemských stavovcov. Existencia migračných trás párnokopytníkov a veľkých šeliem s menšou hustotou. Na území Poľska je druhové zloženie drevín ovplyvnené antropogénne (prevláda borovica a breza s prímiesou buka a jedle). Na okraji lesného komplexu sú typické brezové porasty, smrekovcové porasty. Absentujú chránené prírodné biotopy európskeho významu.

Bod „C“ bol vyhodnotený ako **vhodný za podmienok realizácie navrhovaných opatrení**. Lesná biocenóza vykazuje spomedzi porovnávaných bodov napojenia najvyšší stupeň fragmentácie (vysoký podiel rúbanísk), najnižšiu biodiverzitu suchozemských stavovcov a najnižšiu frekvenciu denných migrácií veľkých šeliem. Na území Poľska sú lesné biotopy s antropogénne ovplyvnenou druhovou a priestorovou skladbou - smrekové, borovicové, borovicovo-brezové, smrekové lesné porasty. V záveroch dolín sú fragmenty bukových a jedľovo-bukových kvetnatých lesov (biotop európskeho významu).

Z vyššie uvedených dôvodov je najvhodnejším bodom napojenia bod „C“.

Pre úplnosť uvádzame aj analogické vyhodnotenie bodov napojenia poľskej strany. Tá vyhodnotila ako **najpriateľnejší variant bod A**, ako podmiennečne vhodný bod B a nevhodný bod C.

Zjednodušená valorizácia pozdĺž variant a hodnotenie vplyvu na prírodné prostredie	Severná varianta	Ústredná varianta (pôvodná)	Južná varianta
Prítomnosť jednotných lesov	chýba	áno, max. asi 630 m	áno, max. asi 1390 m
Ekologický a migračný koridor zvierat	nie	áno	áno
Prírodné sídliská	nie	nie	áno
Chránené druhy	25 druhov vtákov, 1 druh plazy	3 druhy plazov, 2 druhy obojživelníkov, 35 druhov vtákov, 3 druhy cicavcov	3 druhy rastlín, 5 druhov plazov, 1 druh obojživelníka, 30 druhov vtákov, 3 druhy cicavcov
Potenciálny vplyv priebehu plynovodu na prírodné hodnoty	Nepatrný, chýba väčší vplyv	Dočasné obsadenie pastvinových a liahňových sídlisk spojených hlavne s lesným prostredím, plašenie a znepokojovanie	Dočasné obsadenie pastvinových a liahňových sídlisk spojených hlavne s lesným prostredím, plašenie a znepokojovanie; možné ničenie prírodných sídlisk
Vzdialenosť od oblastí Natura 2000	asi 75 m	asi 440 m	asi 1120 m
Odporúčaná varianta	áno (so zohľadnením minimalizácie akým je zúženie montážneho pruhu a oploenie výkopov)	áno (so zohľadnením minimalizácie akým je zúženie montážneho pruhu a oploenie výkopov a výrubu stromov v období október – január)	nie

Hodnotenie vplyvov na územia NATURA 2000 v prihraničnej oblasti Poľska

Vplyvy na chránené územia na území Poľska

V kontakte s riešeným územím boli identifikované tri územia NATURA 2000 ležiace na území Poľska. Navrhovaná činnosť do území priamo nezasahuje, najbližšie územia NATURA 2000 sa nachádzajú posudzované body napojenia A, B, C, nachádzajúce sa na hranici PR - SR. Ostatné chránené územia sa v prihraničnom území na strane Poľska nenachádzajú.

Stručná charakteristika území NATURA 2000 na území Poľska

PLH180014 Ostoja Jáslicka

Predmetom ochrany sú zachovalé lesné spoločenstvá, s prevahou buka a javora horského s výskytom veľkých predátorov, vlka, medveďa, rysa. Dôležité útočisko fauny lesa s veľkými predátormi: medveď, vlk a rys. Z obojživelníkov sa tu vyskytujú početné populácie druhu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Unikátny je výskyt vzácných druhov bezstavovcov, ako plocháč červený, *Rhysodes sulcatus*. Na jaskyne sú viazané viaceré druhy netopierov. Oblasť sa vyznačuje bohatou faunou vtákov, najmä dravcov. Cez územie vedie dôležitá migračná cesta vtákov. Z rastlín je vzácny výskyt druhu bahnička kranská (*Eleocharis carniolica*).

Najbližšie sa nachádza bod napojenia „A“ vo vzdialenosti cca 900 m južne od chráneného územia, bod „B“ cca 1130 m JZ od chráneného územia a bod „C“ cca 1500 m JZ od chráneného územia.

PLB180002 Beskid Niski

Jedná sa o prechodovú oblasť Západných a Východných Karpát. Územie je tvorené lesnými spoločenstvami bukovo-jedľových lesov, v nižších polohách dubovohrabových lesov a lužných

lesov s prevahou jelše, charakteristický je výskyt tisu (*Taxus baccata*) a smrekovca (*Larix decidua*). Z botanického hľadiska je významný výskyt biotopov s početnými populáciami vstavačovitých rastlín. Vyskytujú sa tu veľké šelmy – vlk, medveď, rys, z vtákov orol krikľavý, orol skalný, myšiak obyčajný, výr skalný, tetrev, sova dlhochvostá, početne sa tu vyskytujú aj obojživelníky a plazy, z bezstavovcov vzácne druhy motýľov ako jasoň chochlačkový.

Najbližšie sa nachádza bod napojenia „A“ vo vzdialenosti cca 140 m južne od chráneného územia, bod „B“ cca 480 m južne od chráneného územia a bod „C“ cca 980 m južne od chráneného územia.

PLC180001 Bieszczady

Územie je typické výskytom pôvodných lesných spoločenstiev s prevládajúcim bukom, s výskytom veľkých šeliem – vlk, medveď, rys, zubra európskeho. Typický je aj výskyt teplomilnej užovky stromovej.

Najbližšie sa nachádza bod napojenia „C“ vo vzdialenosti cca 1360 m severne od chráneného územia, bod „B“ cca 1860 m severne od chráneného územia a bod „A“ cca 2210 m severne od chráneného územia. Samotné trasy sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 825 m v údolí toku Výrava.

Na základe podrobného hodnotenia s dôrazom na vyhodnotenie prihraničného pásma s prihliadnutím na požiadavky definované v liste poľskej strany, sa nepredpokladá cezhraničný vplyv na územia NATURA 2000, nakoľko sa na území Poľska sa tieto nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti od plánovanej činnosti.

Predpokladá sa však vplyv na lesné porasty mimo území NATURA 2000, ktoré sú v značnej miere analogické ako na slovenskej strane a to ako počas výstavby tak aj počas prevádzky:

Vplyvy počas výstavby:

- odstránenie bylinnej, krovinej aj stromovej etáže,
- vplyv hluku a prašnosti,
- redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- ruderalizácia biotopov, šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- lokálna zmena habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií.
- zmeny v štruktúre pôdneho edafónu v lesných spoločenstvách.

9 VYHODNOTENIE PLNENIA POŽIADAVIEK ROZSAHU HODNOTENIA

MŽP SR určilo dňa 08.12.2015 rozsah hodnotenia podľa § 30 ods. 1, 2, 3 zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov. Okrem všeobecných podmienok vyplývajúcich zo zákona určil špecifické podmienky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente. Zoznam špecifických podmienok a spôsob ich zohľadnenia v správe je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia a spôsoby ich riešenia

Požiadavka	Spôsob riešenia
2.2.1 Určiť dotknuté územie pre navrhovanú činnosť	V rámci posudzovania vplyvu stavby sme do zóny najintenzívnejšieho ovplyvnenia zahrnuli územie do vzdialenosti cca 200 m od osi trasy plynovodu na každú stranu meraný kolmo na os plynovodu.
2.2.2 Popísať súlad trasy s územnoplánovacími dokumentáciami a orientačne navrhnuť postup riešenia v prípade, že výsledný variant nebude v súlade s ÚPD	Žiadny z posudzovaných variantov nie premietnutý v ÚPD Košického a Prešovského kraja, ani v ÚPD žiadne z dotknutých obcí a miest. Postup na zosúladenie odporúčaného variantu je uvedený v časti C.IV.1.
2.2.3 V spolupráci s Archeologickým ústavom SAV v Nitre predbežne identifikovať možné zásahy do archeologických lokalít	Súčasťou SoH je "Archeologická štúdia", ktorá tvorí samostatnú prílohu SoH. Jej výsledky sú premietnuté do časti C.II.13 a C.III.13
2.2.4 Podrobnejšie vyhodnotiť vplyv na biotu v dotknutej časti CHKO Východné Karpaty	Vyhodnotenie vplyvov je popísané v časti C.II.9 a C.III.9
2.2.5 Vypracovať návrh prípadných kompenzačných opatrení v spolupráci s príslušnou organizačnou zložkou ŠOP SR na záber národne a európsky významných biotopov. K tejto problematike vyhotoviť osobitný mapový podklad	Vyhodnotenie vplyvov na biotopy sú popísané C.III.9. Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na biotopy sú uvedené v časti C.IV. Kompenzačné opatrenia budú predmetom riešenia vo vyššom stupni projektovej prípravy pre vybraný variant výstavby.
2.2.6 Vypracovať hodnotenie vplyvov na územia NATURA2000 podľa čl. 6.3 Smernice o biotopoch, prípadne čl. 6.4	Problematika bola riešená v samostatnej dokumentácii "Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie". Zhodnotenie je prezentované v časti C.III.9 SoH.
2.2.7 Popísať vplyv trasy na prírodnú rezerváciu Ortov	Vyhodnotenie vplyvov je popísané v časti C.III.9
2.2.8 Zvážiť posun trasy v prípade, že sa v lokalite trasy nachádzajú vodné zdroje pitnej vody (ako napr. v km 25,5 - 38,0 východne od obcí Koškovce a Hankovce). Viest' rokovania s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou s cieľom odstrániť konfliktné riešenia stretu trás	Z modifikácie variantov riešených v zámere vzišli návrhy nových variantov s príponou A, ktoré reflektujú aj na požiadavku vedenie trás mimo OP VZ
2.2.9 Priebežne riešiť strety záujmov v trase sa nachádzajúcich inžinierskych sietí	V časti A.8 je popísaný postup výstavby plynovodu pri križovaní s ostatnými inžinierskymi sieťami. Konkrétne križovania budú predmetom vyššieho stupňa projektovej dokumentácia po výbere výslednej trasy plynovodu a

Požiadavka	Spôsob riešenia
	zamerania celej trasy. Investor a projektant bude postupovať v zmysle podmienok prevádzkovateľov jednotlivých inžinierskych sietí
2.2.10 Osobitne riešiť vedenie trasy v k.ú. obce Ptíčie z dôvodu morfolologickej stiesnenej formy územia a blízkosť 2 NPR. Trasu uviesť v podrobnejších mierkach.	Novonavrhované varianty 1A a 3A sa vyhýbajú uvedenému územiu
2.2.11 Na verejné prerokovanie pripraviť vhodnú vizuálnu prezentáciu navrhovanej činnosti (napr. mapové zobrazenie, počítačovú simuláciu objektov a pod.), informácie o finančných náhradách, projekt prístupových ciest k stavbe a technické riešenie výstavby.	Akceptované
2.2.12 Uviesť návrh monitoringu s uvedením jeho prvkov	Vid' časť C.VI
2.2.13 Uviesť spôsob riešenia trasovania plynovodu s lokalitami dobývacích priestorov a výhradných ložísk. Je potrebné vykonať rokovania s organizáciami, vlastnícami dobývacie priestory a výhradné ložiská a s Obvodným banským úradom v Košiciach viesť rokovania k zosúladieniu záujmov. Výsledky rokovaní uviesť v SoH	Rokovanie na OBÚ v Košiciach sa uskutočnilo dňa 26.2.2015. Zápis z rokovania je u navrhovateľa. Výsledkom rokovania a ďalších zistení je odklon trasy od DP a CHLÚ vo variantoch 1A, 2A a 3A
2.2.14 Podrobnejšie rozpracovať opatrenia na minimalizáciu identifikovaných vplyvov	Vid' časť C.IV
Okresný úrad Humenné, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OÚ-HE-OSZP/2013/00166-002-TU zo dňa 10.10.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ doporučuje: - výstavbu plynovodu vo variante I. a jeho kombinácie s variantom III. predloženého zámeru - uvažovať o zmene trasy plynovodu v km 25,5 - 38,0 východne od obcí Koškovce a Hankovce, nakoľko severozápadne od obce Hankovce sa nachádza zdroj pitnej vody pre túto obec s PHO - ďalej požaduje rešpektovať aj zdroje pitnej vody a ich PHO pre zásobovanie obce Chlmec, resp. mesto Humenné, ktoré sú umiestnené v k.ú. obce Chlmec.	Z modifikácie variantov riešených v zámere vzišli návrhy nových variantov s príponou A, ktoré reflektujú aj na požiadavku vedenie trás mimo OP VZ
Ministerstvo vnútra SR, sekcia verejnej správy, odbor správy štátnych hraníc, Bratislava (list č. SVS-ossH-2014/031085 zo dňa 18.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: - vzhľadom na stupeň spracovanej predmetnej dokumentácie nie je možné presne lokalizovať miesto pretínania potrubia plynovodu so slovensko-poľskou štátnou hranicou a preto nie je možné posúdiť v súčasnosti vplyv opatrenia na priebeh slovensko-poľskej štátnej hranice - miesto pretínania plynovodu a slovensko-poľskej hranice odporúčame určiť v zemepisných súradniciach v súradnicovom systéme ETRS89 - vzhľadom na skutočnosť, že všetky tri varianty riešenia opatrenia počítajú s prechodom štátnej hranice na tom istom mieste a potrubie bude uložené v zemi (súvisiace výkopové práce), je možné predpokladať, že predmetné opatrenie bude mať vplyv na vyznačenie štátnej hranice - projektovú dokumentáciu predmetnej líniovej stavby v stupni pre územné alebo stavebné povolenie bude posudzovať Stála slovensko-	Počas spracovania SoH boli navrhnuté 3 body napojenia, ktoré sú vyhodnotené aj z hľadiska cezhraničného hodnotenia. Presné súradnice bodu napojenia budú známe po výbere výsledného variantu vo vyššom stupni projektovej dokumentácie.

Požiadavka	Spôsob riešenia
poľská hraničná komisia z hľadiska vplyvu stavby na priebeh a vyznačenie slovensko-poľskej štátnej hranice a preto týmto žiadame o predloženie predmetnej projektovej dokumentácie na odbor správy štátnych hraníc. Obvodný bankský úrad v Košiciach (list č. 1197-2729/2014 zo dňa 24.11.2014) V stanovisku k zámeru uvádza, že navrhovaná trasa vo variante I. (červený) prechádza cez dobývacie priestory a chránené ložiskové územia „Bánovce nad Ondavou“, „Zbudza“ a „Oreské“ a vo variante II. (modrý) cez dobývací priestor „Pavlovce nad Uhom“ a vo variante III. (zelený) cez chránené ložiskové územia a dobývacie priestory: „Oreské“, „Pavlovce nad Uhom“, „Pozdišovce I.“, „Bánovce nad Ondavou“ a „Zbudza“, ktorými sa zabezpečuje ochrana výhradných ložísk zemného plynu a sprievodných nerastov (Bánovce nad Ondavou), kamennej soli (Zbudza), vápenca, dolomitu a dolomitického vápenca (Oreské), zemného plynu (Pavlovce nad Uhom) a zemného plynu a gazolínu (Pozdišovce I) proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a ich využívanie. V súčasnosti ochranu týchto výhradných ložísk zabezpečuje a v dobývacích priestoroch „Pavlovce nad Uhom“, „Pozdišovce I“, „Bánovce nad Ondavou“ bankú činnosť vykonáva organizácia NAFTA, a.s. so sídlom Votrubova 1, 824 09 Bratislava, v dobývacom priestore „Zbudza“ organizácia PROROGRA, s.r.o. so sídlom Priemyselná 720, 072 22 Strážske a v dobývacom priestore „Oreské“ organizácia AT ZEMPLÍN spol. s r.o., so sídlom Športová 1, 076 13 Kazimír. Na základe tejto objektívnej skutočnosti vyplýva, že zriadením predmetnej stavby môže dôjsť k znemožneniu alebo sťaženiu dobývania týchto výhradných ložísk. Na základe vyššie uvedených skutočností bude potrebné, aby spracovateľ zámeru nadviazal súčinnosť s menovanými organizáciami a bankským úradom. <u>Bankský úrad odporúča k predmetnému zámeru zabezpečiť vyjadrenia uvedených organizácií.</u> Povolenie na zriadenie predmetnej stavby môže vydať príslušný orgán v tomto prípade len na základe záväzného stanoviska obvodného bankského úradu (§19 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (bankský zákon) v znení neskorších predpisov.	Rokovanie na OBÚ v Košiciach sa uskutočnilo dňa 26.2.2015. Zápis z rokovania je u navrhovateľa. Výsledkom rokovania a ďalších zistení je odklon trasy od DP a CHLÚ vo variantoch 1A, 2A a 3A
Okresný úrad Medzilaborce, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. 2014/000622-003 zo dňa 19.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ požaduje: - podrobnejšie vyhodnotiť vplyv navrhovanej činnosti na biotu v Chránenej krajine Východné Karpaty, území európskeho významu Beskyd (SKUEV0387) a v území európskeho významu Horný tok Výravy (SKEV0763) s dôrazom na tie biotopy a rastlinné a živočíšne druhy pre ktoré boli tieto územia vyhlásené - vypracovať návrh kompenzačných opatrení v spolupráci s príslušnou organizačnou zložkou ŠOP SR za záber národne a európsky významných biotopov - k tejto problematike vyhotoviť osobitný mapový podklad.	Vyhodnotenie vplyvov je popísané v časti C.II.9 a C.III.9. Problematika bola riešená v samostatnej dokumentácii "Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie". Zhodnotenie je prezentované v časti C.III.9 SoH.
Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica (list č. ŠOP SR /4979/2014 zo dňa 18.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: - variant I. a III. sú takmer identické, s malými odchýlkami v trase a s rozdielom 2 km v dĺžke. Odporúčame zlúčiť obidva varianty do	V priebehu spracovania SoH boli

Požiadavka	Spôsob riešenia
jednej trasy. Upozorňujeme, že trasa cez hrebeň Krivoštianky bude finančne zrejme náročnejšia ako cez Podhorod', - variant II. je najdlhší. Navrhujeme zmeniť trasu od Ladomírova na Hrabovú Roztoku a priamo do sedla nad Podhorod'ou. Týmto možno dosiahnuť skrátenie o cca 6-8 km. Predpokladáme, že trasa cez sedlo nad Podhorod'ou bude ekonomicky výhodnejšia v porovnaní s variantmi I. a III., kde treba prekonávať náročný horský hrebeň Krivoštianky, - spoločnú trasu variantov navrhujeme odkloniť od Lupkovského priesmyku mimo regionálneho biocentra Pramenisko Výravy a ďalej ju viesť iba v lesnom poraste, mimo kontaktu s hydrickým regionálnym biokoridorom Výrava. Dôvodom je prevencia dlhodobého až trvalého poškodenia významných ekostabilizačných a krajinných prvkov, - <u>v správe o hodnotení odporúčame:</u> 1. použiť podrobnejší podklad 2. vypracovať hodnotenie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000 podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch (tzv. primerané posúdenie) 3. kvantifikovať dopady na biotopy, na biotopy druhov a na chránené územia 4. podrobnejšie rozpracovať a doplniť uvedené zmierňujúce opatrenia 5. predložiť návrh monitoringu s uvedením jeho prvkov, trvania a spôsobu predkladania čiastkových a záverečnej správy 6. navrhnuť environmentálny dozor na sledovanie podmienok realizácie prepojavacieho plynovodu	modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov ochrany prírody. Vyhodnotenie vplyvov je popísané v časti C.II.9 a C.III.9. Problematika bola riešená v samostatnej dokumentácii "Hodnotenie vplyvov stavby Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko na územia sústavy NATURA 2000 v rámci EIA Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie". Zhodnotenie je prezentované v časti C.III.9 SoH. Návrh monitoringu je uvedený v časti C.VI, zmierňujúce opatrenia sú rozpracované v časti C.IV.
Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica (list č. CZ 22027/20742-49220/14 zo dňa 19.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov s navrhovanou stavbou plynovodu je možné súhlasiť za dodržania nasledovných podmienok, ktoré žiadame zohľadniť v ďalšom stupni projektovej dokumentácie: 1. v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, potrubie plynovodu ako aj objekt meracej a odovzdávacej stanice MOS je potrebné umiestniť v dostatočnej vzdialenosti od brehovej čiary vodných tokov tak, aby bol zachovaný voľný manipulačný pás pre potreby správcu toku. V prípade vodohospodársky významných vodných tokov vo vzdialenosti 10,0 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch min. 5,0 m od brehovej čiary. Pri ochrannej hrádzi vodného toku min. 10,0 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze., 2. križovanie vedenia plynovodu s vodnými tokmi v našej správe žiadame realizovať kolmo na os tokov s uvedením riečneho kilometra. Predložiť detail križovania tokov 3. pri križovaní vodných tokov potrubie uložiť do chráničky s krycou výškou min.1,2 m nad hornou hranou chráničky bez uvažovania prípadných nánosov v dne. Chráničku ukončiť min. 6,0 m od brehovej čiary vodného toku obojstranne., 4. v prípade križovania ochranných hrádzi vodných tokov žiadame navrhnuť vhodné technické riešenie, pričom v zmysle platnej normy STN 73 68 22 nie je dovolené pretláčanie hrádze a jej podložia. Žiadame dodržať odstupnú vzdialenosť štartovacej a cieľovej jamy	Požiadavky budú riešené vo vyšších stupňoch projektovej prípravy po výbere výsledného variantu trasy plynovodu z procesu posudzovania vplyvov na ŽP

Požiadavka	Spôsob riešenia
mi. 10,0 m od vzdušnej päty ochrannej hrádze., 5. korytá vodných tokov v našej správe v mieste križovania stabilizovať v celom priečnom profile kamennou nahádzkou min. 5,0 m pod osou vedenia pri vodohospodársky významných vodných tokoch. Pri križovaní s upraveným vodným tokom vrátiť opevnenie koryta do pôvodného stavu., 6. v prípade súbehu potrubného vedenia s vodným tokom dodržať odstupnú vzdialenosť vedenia od brehovej čiary toku min. 10 m. V upravených úsekoch tokov min. 6 m. 7. zároveň dodržať ďalšie požiadavky na križovanie a súbehy stanovené platnou STN 73 68 22., 8. v zmysle § 47 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov je potrebné potrubia uložené v inundačnom území vodných tokov a v miestach ich križovaní s tokmi zabezpečiť pred škodlivými účinkami vôd, splaveninami a ľadom a dbať o ich riadnu údržbu a statickú bezpečnosť., 9. zdokladovať hydrotechnickým výpočtom ochranu objektu meracej a odovzdávacej stanice MOS pred prechodom veľkých vôd (Q_{100} ročný návrhový prietok), 10. ďalší stupeň projektovej dokumentácie zaslať nám na odsúhlasenie, 11. upozorňujeme, že trasa plynovodu bude križovať aj vodné toky a kanály, ktoré nie sú vedené v správe našej organizácie SVP, š.p., OZ Košice. O vyjadrenie je preto potrebné požiadať aj ich správcu., upozorňujeme, že správca vodného toku v zmysle § 49 ods. 5 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, v znení neskorších predpisov nezodpovedá za škody spôsobené mimoriadnou udalosťou a škody spôsobené užívaním vodných tokov.	
Okresný úrad Medzilaborce (list č. OÚ-ML-OSZP-2014/000630-002-LM zo dňa 4.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: k predloženému zámeru nemá pripomienky za splnenia týchto podmienok: - práce na stavbe realizovať tak, aby nedošlo k ohrozeniu či zhoršeniu kvality podzemných vôd - odpovedajúci stav stavebných strojov a dopravných prostriedkov, zamedzenie splachov zeminy z terénnych prác, prechody cez vodné toky vykonávať pri normálnych vodných stavoch a pod., - pracoviská vybaviť protihavarijnými prostriedkami na zneškodnenie prípadného úniku škodlivých látok do prostredia, - v prípade kontaminácie prostredia ropnými látkami, tú okamžite zneškodniť v súlade so zásadami nakladania s nebezpečnými látkami, - bežnú údržbu predstavujúcu najmä drobné opravy, doplňovanie pohonných hmôt alebo výmenu oleja u stavebných mechanizmov prevádzať len na zabezpečených plochách, - pri výstavbe akceptovať opatrenia zabezpečujúce protipovodňovú ochranu stavby, - v prípade stínania a odstraňovania stromov a krov v korytách vodných tokov a pobrežných pozemkoch je potrebné požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o povolenie podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), - v prípade križovania plynovodu s vodným tokom je potrebné požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o súhlas podľa § 27 ods.1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov	Požiadavky budú riešené vo vyšších stupňoch projektovej prípravy po výbere výsledného variantu trasy plynovodu z procesu posudzovania vplyvov na ŽP

Požiadavka	Spôsob riešenia
(vodný zákon). Okresný úrad Medzilaborce, odpadové hospodárstvo (list č. OÚ-ML-OSZP-2014/000616-002 zo dňa 5.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: k predloženému zámeru nemá pripomienky za splnenia týchto podmienok: 1. projektovú dokumentáciu stavby predloží navrhovateľ príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva na vyjadrenie podľa § 16 písm. b/zákona č. 233/2001 Z.z. o odpadoch. Dokumentácia bude obsahovať všetky druhy odpadov vznikajúcich v štádiu výstavby a prevádzky stavby ako aj ich materiállovú bilanciu a spôsob následného nakladania s nimi. 2. Dodávateľ prác bude v zmysle § 40c ods.5 zákona č. 233/2001 Z.z. o odpadoch pôvodcom odpadov vznikajúcich v dôsledku uskutočňovania stavebných prác na predmetnej stavbe a je povinný plniť povinnosti držiteľa odpadov podľa § 19 zákona č. 233/2001 Z.z. o odpadoch.	Požiadavky budú riešené vo vyšších stupňoch projektovej prípravy po výbere výsledného variantu trasy plynovodu z procesu posudzovania vplyvov na ŽP
Národná diaľničná spoločnosť, Bratislava (list č. 8559/94366 zo dňa 13.11. 2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: k predloženému zámeru nemá pripomienky, avšak v ďalšom stupni projektovej dokumentácie <u>žiada</u>: zakresliť a zohľadniť v grafickej a textovej časti koridor a ochranné pásmo diaľnice D1 z územného plánu VÚC Košice ako aj ochranné pásmo plynovodu.	Akceptuje sa
Okresný úrad Humenné, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OÚ-HE-OSZP-2014/0008561-002 zo dňa 12.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ požaduje: - doplniť údaje o odpadoch vznikajúcich pri výstavbe a predpokladaný spôsob nakladania s nimi (dreveniny). Držiteľ odpadu zo stavebných prác je povinný odovzdať ich na zhodnotenie alebo zneškodnenie iba osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch, Pri príprave, uskutočňovaní stavby dodržať zákon o odpadoch a ostatné právne predpisy v odpadovom hospodárstve, platné normy v odpadovom hospodárstve a ich súvisiace predpisy, - prebytočnú neznečistenú zeminu je možné použiť na vykonanie terénnych úprav mimo miesta stavby uvedených v zákone č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov len na základe rozhodnutia príslušného stavebného úradu obce. Pôvodcom odpadov vznikajúcich v dôsledku uskutočňovania stavebných prác je osoba, ktorá vykonáva stavebné a demolačné práce.	Akceptuje sa
Okresný úrad Humenné, pozemkový a lesný odbor (list č. OÚ-HE-PLO-2014/0008846-2 zo dňa 18.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: - správny orgán súhlasí s použitím poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel k realizácii zámeru Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ za podmienok, že budú dodržané zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy podľa zákona. - k realizácii zámeru nemá námietky. K realizácii navrhuje variant I., kde je na výstavbu potrebný najmenší záber lesných pozemkov, - v ďalších konaniach je potrebné dodržať príslušné ustanovenia zák. č.326/2005 Z.z. o lesoch v z.n.p. a to § 5, § 6 ods.3, § 7 a § 7 Vyhl. MP	Akceptuje sa

Požiadavka	Spôsob riešenia
SR č.12/2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov	
Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OÚ-SV-OSZP-2014/001057-002-Re zo dňa 11.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: Okresu Snina sa týka iba II. variant, ktorý z hľadiska štátnej vodnej správy nezasahuje do ochranných pásiem vodných zdrojov v okrese Snina, ale križuje vodohospodársky významné toky - Cirocha, Pčolinka, Udava a ďalšie drobné vodné toky. Realizáciou zámeru pri dodržaní opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na životné prostredie, ktoré sú uvedené v zámere, nepredpokladáme zhoršenie životného prostredia z hľadiska ochrany vidných pomerov a k variantu č. II. nemáme pripomienky.	Akceptuje sa
Okresný úrad Michalovce, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OÚ-MI-OSZP-2014/013386-8 zo dňa 14.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ požaduje dodržať: - ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov najmä §§ 27 a 39, - ustanovenia zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami najmä § 10. Súhlasíme s výberom variantu I ako optimálneho za dodržania týchto podmienok: 1. trasa realizovaného variantu bude odklonená východne od prírodnej rezervácie Ortovej tak, aby trasa nezasahovala ani do samotného chráneného územia, ani do susedného lesného komplexu, ktorý tvorí časť ochranného pásma rezervácie a zároveň predstavuje Regionálne biocentrum Ortovej les, 2. trasa obíde SKUEV 0235 Stretavka. Zároveň požadujeme dodržanie podmienok uvedených v zámere v kapitole 10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	Akceptuje sa Trasa bola odklonená novým variantom 3A Akceptuje sa
Okresný úrad Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OÚ-SV-OSZP-2014/001056-005-JH zo dňa 14.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: Vo veľkej časti dotknutého územia variantu II. vykonáva svoju činnosť Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Poloniny, ktorá ako odborná organizácia ochrany prírody a krajiny v súlade s § 65a ods.2 písm. v) vypracovala stanovisko č. NP PO/573/14 zo dňa 11.11.2014 <u>s týmto záverom:</u> Posudzovaná činnosť nemá podrobnejšie mapové podklady trasovania plynovodu, teda nemožno podrobnejšie charakterizovať vplyvy na životné prostredie. Podrobnejšie mapové podklady budú predložené po výbere trasy v ďalšom stupni posudzovania. Posudzovaná činnosť podlieha povinnému hodnoteniu. Navrhovaný II. variant trasy plynovodu je prijateľný z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny. tento variant na základe vyhodnotenia kritérií plní kritériu 1 z 9-tich (využitie rovinatého terénu). Pri úprave trasy od Ladomírova na Hrabovú Rastoku a priamo do sedla nad Podhorodou by sa tento variant zvýhodnil oproti variantom I. a III. Ako optimálny vychádza I. variant, ktorý plní 8 z 9 - tich kritérií. Tretí variant plní 4 z 9 - tich kritérií.	V priebehu spracovania SoH boli modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov ochrany prírody.

Požiadavka	Spôsob riešenia
Navrhujeme doplniť podmienky pre realizáciu prepojavacieho plynovodu o nasledovné: 1. zabezpečiť vykonávanie geologického dozoru počas realizácie stavby vzhľadom na výskyt svahových deformácií, 2. vykonať inventarizáciu a spoločenské ohodnotenie drevín, ktoré bude potrebné likvidovať a vo výške vyčíslennej spoločenskej hodnoty vykonať náhradnú výsadbu zelene na plochách určených príslušným orgánom ochrany prírody, 3. vypracovať návrh kompenzačných opatrení v spolupráci s príslušnou organizačnou zložkou ŠOP SR na záber európsky a národne významných biotopov. V malej časti územia okresu Snina vykonáva svoju činnosť aj ŠOP SR, Správa Chránenej krajinnnej oblasti Vihorlat, ktorá však uviedla, že svoju činnosť vykonáva na území CHKO Vihorlat a toto územie nie je navrhovanou trasou dotknuté. Záverom OÚ Snina konštatuje, že z navrhovaných variantov sa územia okresu Snina dotýka variant II, ktorého trasa vedie v 1. stupni územnej ochrany. Za predpokladu dodržania zákonných obmedzení a požiadaviek ŠOP SR a prípadnej úpravy vedenia trasy ŠOP SR považuje za najoptimálnejší variant II. Variant II. považuje za najoptimálnejší aj OÚ Snina, Odbor starostlivosti o životné prostredie.	Požiadavky budú riešené vo vyšších stupňoch projektovej prípravy po výbere výsledného variantu trasy plynovodu z procesu posudzovania vplyvov na ŽP
Prešovský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, Prešov (list č. 5911/2014/ODDUPZP-002 zo dňa 21.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: v správe o hodnotení navrhovanej činnosti žiadame: 1. posudzovať taktiež variant Vyšný Komárnik - Prešov - Košice, vzhľadom k rozsiahlym chráneným územiám ochrany prírody v Laboreckej vrchovine a Bukovských vrchoch, 2. uvažovať s vybudovaním a prevádzkou cyklochodníkov pozdĺž navrhovaných trás. Vybudovaný cyklochodník výrazne prispeje k trvalo udržateľnému rozvoju cestovného ruchu v území, 3. v grafickej časti žiada doplniť do legendy administratívne hranice okresov a krajov.	Neakceptuje sa, priestor napojenia z PR bol obojstranne odsúhlasený Nie je predmetom posudzovania vplyvov na ŽP Akceptuje sa
Úrad Košického samosprávneho kraja, Košice (list č. 1162/2014/ORRPaIP/32950 zo dňa 24.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: súhlasíme s variantom I. (červený).	
OÚ Medzilaborce, katastrálny odbor (list č. OU-KO-2014/605-219/Re zo dňa 7.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
OÚ Medzilaborce, Odbor krízového riadenia (list č. OU-ML-OKR-2014/000617 zo dňa 4.11. 2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
OÚ Medzilaborce, Odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. 2014/00623-002 zo dňa 5.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
Železnice SR Bratislava (list č. 19317-2014/O420-008 zo dňa 4.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“	

Požiadavka	Spôsob riešenia
uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Košiciach (list č. KRHZ-KE-OPP-1316-001/2014 zo dňa 4.11.2014) odstupuje dokumentáciu na vybavenie	
Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove (list č. KRHZ-PO-OPP-1060-001/2014 zo dňa 5.11.2014) odstupuje dokumentáciu na vybavenie	
Okresný úrad Humenné, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OÚ-HE-OCDPK-2014/008614-002 zo dňa 6.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky, navrhuje trasu realizovať vo variante I.	
OÚ Sobrance, katastrálny odbor (list č. OU-SO-KO-2014/000244-080 zo dňa 12.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
OÚ Humenné, Odbor krízového riadenia (list č. OU-HE-OKR-2014/2187-23 zo dňa 18.11. 2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: vzhľadom k tomu, že plánovaný zámer je z časti v oblasti ohrozeného územia v prípade mimoriadnej udalosti - Vodná stavba Starina - je nutné tejto oblasti venovať zvýšenú pozornosť. Iné pripomienky nemá.	Akceptuje sa
Okresný úrad Michalovce, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OÚ-MI-OCDPK-2014/013943 zo dňa 21.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: Súhlasí so zámerom navrhovanej činnosti. Predmetná stavba sa dotýka ciest II. a III. triedy - križovaním, obmedzením, preto OÚ Michalovce vydá stanovisko k žiadosti pre ďalší stupeň s určeným variantom technického riešenia. Upozorňuje, že pred realizáciou prác na uvedenej stavbe ste povinný požiadať o vyjadrenie k PD pre ďalší stupeň - územné a stavebné konanie s presným vyznačením miesta a s technickým popisom, termínom realizácie, zodpovednou osobou.	Akceptuje sa
OÚ Sobrance, Odbor krízového riadenia (list č. OU-SO-OKR-2014/000597 zo dňa 13.11. 2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: dávame na vedomie, že k predmetnému zámeru z hľadiska vplyvov na životné prostredie nezaujíma stanovisko, nakoľko táto problematika podľa §14 ods. 2 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane nespadá do našej kompetencie. Z hľadiska záujmov civilnej ochrany sa k tejto stavbe budeme vyjadrovať po predložení príslušnej dokumentácie v územnom a stavebnom konaní.	Berie sa na vedomie
OÚ Snina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva (list č. OU-SV-OSZP-2014/001063-002-AL zo dňa 10.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
OÚ Snina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OU-SV-OSZP-2014/001060-002-JK zo dňa 12.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
Ministerstvo hospodárstva SR (list č. 28664/2014-4130-52065 zo dňa	

Požiadavka	Spôsob riešenia
20.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: z pohľadu energetickej politiky zámer vytvára predpoklad na významne pozitívny príspevok k zvyšovaniu bezpečnosti dodávky zemného plynu zabezpečením chýbajúceho prepojenia medzi SR a Poľskom a tým aj diverzifikácii zdrojov plynu a prepravných trás pre potreby SR.	
Ministerstvo vnútra SR, Prezídium Hasičského a záchranného zboru Bratislava (list č. PHZ-OPP4-2014/001971 zo dňa 19.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
Ministerstvo obrany SR, sekcia majetku a infraštruktúry Bratislava (list č. SEMal-25-1900/2014 zo dňa 26.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky.	
OÚ Michalovce, Odbor krízového riadenia (list č. OU-MI-OKR-2014/013391 zo dňa 6.11. 2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky a nežiada zámer posudzovať.	
Obecný úrad Oreské, Obecný úrad Staré (list č. 172/2014 zo dňa 20.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ nesúhlasí s vedením plánovaného plynovodu cez k.ú. Oreské vo variante I. a III., nakoľko uvedené trasy plynovodu prechádzajú cez ochranné pásmo vodného zdroja pitnej vody „Termoska“, ktorý slúži pre obec Oreské.	V priebehu spracovania SoH boli modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov na ochranu OP VZ.
Obecný úrad Zbudza (list č. 147/2014 zo dňa 24.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ nepovoľuje vybudovanie plánovaného plynovodu vo variante I. a III., nakoľko na kilometri 60 sa nachádza územie ložiska kamennej soli, kde podľa situácie navrhovaných variantov dochádza ku kolízii so stavbou „Soľankovodu - Zbudza - Staré - Strážske“, na ktoré obec Zbudza vydala súhlasné stanovisko k realizácii dňa 17.9.2014 pre firmu Prorogo Strážske, vlastniacu povolenie na dobývanie kamennej soli.	V priebehu spracovania SoH boli modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov na ochranu CHLÚ a DP.
Obec Pavlovce nad Uhom (list č. 188/2014 zo dňa 24.11.2014) V záväznom stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ žiada: rešpektovať navrhovanú územnú rezervu cesty II/555 pri trasovaní prepojovacieho plynovodu Poľsko - Slovensko.	Akceptuje sa
Obec Pavlovce nad Uhom (list č. D3/2014/867 zo dňa 25.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: doporučujeme variant I. za dodržania týchto podmienok: 1. trasu predmetného plynovodu viesť tak, aby nedošlo k záberu plochy futbalového ihriska 2. pri križovaní chodníka pre peších medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce zabezpečiť jeho priechodnosť 3. rešpektovať archeologické náleziská v chotári obce.	V priebehu spracovania SoH boli modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov dotknutých obcí.
Tomáš Bandura, Vojnatina, (list zo dňa 18.11.2014) Námietka voči stavbe VTL plynovodu cez katastrálne územie obce Vojnatina: žiada o prehodnotenie - zmenu navrhovanej trasy tak, aby nebol poškodený jeho pozemok, na ktorom má postavený nový rodinný dom, v okolí ktorého sú ďalšie rodinné domy.	V priebehu spracovania SoH boli modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov dotknutých obcí.
Obec Vojnatina (list č. 287/2014 zo dňa 25.11.2014)	V priebehu spracovania SoH boli

Požiadavka	Spôsob riešenia
V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: k návrhu zámeru nemá žiadne námietky. Upozorňuje, že navrhovaná trasa plynovodu vedúca cez ich k.ú. sa dotkne aj pozemkov na LV č. 687, kde bolo vydané stavebné povolenie na novostavbu RD, ktorý je už postavený. Zo strany dotknutého občana bola na obecný úrad doručená námietka, ktorá bola zaslaná aj na MŽ SR.	modifikované varianty 1, 2, 3 v takom rozsahu, že sa navrhli 3 nové varianty (1A, 2A a 3A), ktoré reflektovali na viaceré požiadavky, o.i. aj na požiadavky záujmov dotknutých obcí.
Obec Veľopole (list č. 120/2014 zo dňa 19.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: - variant I., cca v km 35,0 za prechodom pod železničnou trasou v rámci dlhodobšej perspektívy obce Veľopole sa uvažuje s možnosťou priemyselnej zóny, z tohto dôvodu navrhujeme riešiť trasu ako pri variante III, - k variantu III. nemá námietky	Akceptuje sa
Mesto Michalovce, MsÚ - odbor výstavby, ŽP a MR, Michalovce (list č. OV - 4495/2014/Fr zo dňa 4.11.2014) Zverejnenie zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ v liste informuje o zverejnení zámeru, mieste kde je k nahliadnutiu a dokedy je možné doručiť písomné stanovisko k nemu.	
Mesto Michalovce, MsÚ - odbor výstavby, ŽP a MR, Michalovce (list č. OV - 4495/2014/Fr zo dňa 26.11.2014) Zaslanie zverejnenia zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ v liste uvádza: oznámenie verejnou vyhláškou bolo zverejnené v termíne od 4.11.2014 do 25.11. 2014 na úradnej tabuli Mesta Michalovce	
Obec Nacina Ves (list č. 737/2014 zo dňa 24.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: súhlasí bez pripomienok.	
Obec Výrava (list č. 2014/169 zo dňa 21.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: súhlasí bez pripomienok. Oznamuje, že oznámenie o zámere bolo zverejnené na úradnej tabuli od 3.11.2014	
Obec Zemplínska Široká (list č. 466/2014 zo dňa 18.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky	
Obec Lesné (list č. 226/2014 zo dňa 25.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky	
Obec Stakčín (list č. 674/ 2014 zo dňa 7.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá námietky voči variantu II., ktorý ,má prechádzať k.ú. obce Stakčín.	
Obec Drahňov (list č. 1481/2017 zo dňa 10.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: súhlasí bez pripomienok. Oznamuje, že oznámenie o zámere bolo zverejnené na úradnej tabuli od 3.11.2014	
Obec Laškovce (list č. 109/2014 zo dňa 4.11.2014) V stanovisku k zámeru „Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko“ uvádza: nemá žiadne pripomienky	

XI. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI

1 SPRACOVATEĽ SPRÁVY O HODNOTENÍ

ENVICONSLT spol. s r.o.
Obežná 7, 010 08 Žilina
Tel.: 041-7632 461
E-mail: ec@enviconsult.sk
www.enviconsult.sk

Koordinátor úlohy:

RNDr. Anton Darnady, Mgr. Peter Hujo

Zodpovedný riešiteľ:

Mgr. Peter Kurjak, PhD.

Riešiteľský kolektív:

RNDr. Anton Darnady
RNDr. Ivan Pirman
PhDr. Božena Pirmanová
Mgr. Peter Hujo
Mgr. Peter Kurjak, PhD.
RNDr. Dagmar Hullová
Ing. Zdenko Kováč

Riešiteľský kolektív hodnotenia NATURA 2000:

EKOSPOL, a.s.
Vajanského 20
010 01 Žilina

Ing. Vladimír Kuderavý
Mgr. Zuzana Pčolová
RNDr. Ladislav Hlôška, PhD.

XII. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH PODKLADOV, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM PRE VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

- Prepojovací plynovod Poľsko - Slovensko, zámer, Oil Gas projekt , s.r.o. Poprad, október 2014

XIII. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

V Žiline, 31.07. 2015

RNDr. Anton Darnady

ENVICONSLT spol. s r.o. - konateľ

oprávnený zástupca spracovateľa správy o hodnotení

V Bratislave, 31.07. 2015

Ing. Miroslav Škriečka

eustream, a.s. - vedúci inžinieringu prepravnej siete

oprávnený zástupca navrhovateľa na základe plnej moci